VIII

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
IZBY
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ
W ŁODZI

ZA ROK

1936

TOM I.

VIII
SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
IZBY
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ
W ŁODZI

ZA ROK

1936

TOM I

[illegible]

[illegible]

VIII
SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
IZBY
PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ
W ŁODZI

ZA ROK

1936

TOM I.

1937

ODBITO W ZAKŁADACH GRAFICZNYCH J. K. BARANOWSKIEGO
W ŁODZI, ULICA PIOTRKOWSKA Nr. 111, TELEFON Nr. 138-60.

SPIS RZECZY

CZĘŚĆ I

PROTOKÓŁY ZEBRAŃ PLENARNYCH IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI.

CZĘŚĆ II

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI W ROKU 1936.

CZĘŚĆ I.

PROTOKÓŁY
Zebrań Plenarnych
Izby Przemysłowo-Handlowej
w Łodzi.

część I.

PROTOKÓŁY
Zebrań Plenarnych
Izby Przemysłowo-Handlowej
w Łodzi.

PROTOKÓŁ

XXXII-go (ZWYCZAJNEGO) ZEBRANIA PLENARNEGO IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI,

odbytego dnia 6 kwietnia 1936 r. o godz. 13-ej

w lokalu Izby przy Al. Kościuszki Nr. 4.

Obecnych 51 radców: Babiacki Edward, Bartoszewicz Witold, dr. Biederman Bruno, Blumcwajg Maurycy, Bobkowicz Emilian, dr. Bornet Juliusz, Chądzyński Karol, Degenstein Jakób, Ejtingon Naum, Ender Teodor, Fiedler Zygmunt, Fiszer Karol, Frankus Ryszard, Geyer Robert, Gliksman Beniamin, Gliński Marian Wacław, inż. Gross Oskar, Hauk Ludwik, Heiman-Jarecki Aleksander, Heber Józef, Hertz Mieczysław, inż. Hirszberg Emil, Holcgreber Wacław, Jabłkowski Józef, inż. Jasiński Edmund, Jaszuński Ignacy, Kamiński Jakób, Konarzewski Tadeusz, Koral Ludwik, Krauze Józef Wacław, Landsberg Władysław, Librach Jakób, Luboszyc Grzegorz, dr. Maciszewski Feliks, Markon Kazimierz, Mazur Chaim Lejzor, Milker Juliusz, Mokrski Lajb, Olszewski Marian, Pietrzycki Józef, Pytlewski Stanisław, Remiszewski Antoni, dr. Rochlin Izrael, Rozenberg Lajb, Rydzewski Stefan, Seipelt Paweł, Sender Feliks, Tempelhof Maurycy, Wolman Gerszon, Wysmyk Marian, Znamięcki Aleksander.

Nieobecnych usprawiedliwionych 10 radców: Barciński Henryk, Bibergal Roman, Gawartin Włodzimierz, Hertz Jakób, Hertz Michał, Kwaśniewski Lucjan, Piasecki Marian, Roszak Kazimierz, dr. Sembrat Stanisław, inż. Srzednicki Władysław.

Nieobecnych nieusprawiedliwionych 8 radców: Buhle Karol Teodor, Chari Piotr, Kotkowski Bolesław, Lewsztajn Juliusz, Lipiński Adam, Malangiewicz Roman, Poznański Maurycy Ignacy, Rozen Jonas.

Biuro Izby: radca prawny adw. Felix Henryk, referenci: inż. Luciński Stefan, mgr. Słupczyński Aleksander, Cunge Stanisław, dr. Borst Karol oraz Zdanowicz Jan.

Przy stole prezydialnym: prezes dr. Maciszewski F., wiceprezesi: Babiacki E., dr. Bornet J., Fiedler Z. i Hertz M., dyrektor Izby inż. Bajer K. i wicedyrektor dr. Sand H.

Obradom przewodniczył prezes dr. Maciszewski; protokół prowadził Zdanowicz.

Porządek dzienny:

1. Przyjęcie protokółu z poprzedniego posiedzenia.
2. Komunikaty Prezydium.
3. Zatwierdzenie rocznego zamknięcia rachunków Izby oraz udzielenie absolutorium dla Prezydium z wykonania budżetu za rok 1935.
4. Uchwalenie dodatkowego preliminarza budżetowego Izby na rok 1936.
5. Zmiana opłat od standaryzowanego eksportu pierza i puchu.
6. Sprawozdanie Komisji niestałej dla spraw skompensowania przywozu bawełny.
7. Wolne wnioski.

Zagaiwszy posiedzenie, Przewodniczący stwierdził na podstawie listy obecności quorum, uprawnione do powzięcia prawomocnych uchwał w sprawach, objętych porządkiem dziennym.

Pkt. 1. Przechodząc do porządku dziennego, Przewodniczący oświadczył, iż przez rozesłanie protokółu z poprzedniego posiedzenia wszystkim radcom do wiadomości czytanie tegoż uważa za dokonane, po czym zapytał, czy radcowie ewent. zgłaszają do niego poprawki. Wobec niezgłoszenia poprawek Przewodniczący stwierdził, iż uważa protokół za przyjęty bez zmian.

Pkt. 2. Na wstępie Przewodniczący poinformował zebranych o zmianach, jakie zaszły w gronie członków Izby w okresie od ostatniego Zebrania Plenarnego, przy czym poświęcił wspomnienie pozgonne zmarłemu w dniu 25 marca 1936 roku radcy ś. p. Antoniemu Uniszewskiemu, którego pamięć zebrani uczcili przez powstanie. W szczególności Przewodniczący podniósł, iż niespodziewana i przedwczesna śmierć ś. p. Antoniego Uniszewskiego jest dla Izby Łódzkiej nader bolesnym ciosem. Utraciła ona bowiem w zmarłym czynnego i wnikliwego doradcę, który od pierwszej chwili powstania łódzkiego

samorządu gospodarczego brał czynny udział w pracach Izby. Dzięki głębokiej znajomości spraw gospodarczych przyczynił się On w wydatnym stopniu do wyświetlenia szeregu kwestyj, rozpatrywanych na terenie Izby. Energią swą i pracą na polu społeczno-gospodarczym zasłużył się ś. p. Antoni Uniszewski jako dobry, pracowity i uczynny obywatel. Cześć Jego Pamięci.

Z kolei Przewodniczący zakomunikował, iż na miejsce ś. p. Antoniego Uniszewskiego wszedł p. Holcgreber Wacław z listy zastępczej z wyborów ogólnych.

Ponieważ radca Haufman Józef pismem z dnia 20 stycznia 1936 r. złożył mandat radcy Izby w związku ze złym stanem zdrowia, Przewodniczący, wyrażając żal z powodu jego ustąpienia, w imieniu Izby złożył mu równocześnie życzenia rychłego powrotu do zdrowia.

Wreszcie Przewodniczący zakomunikował, iż w następstwie wakującego mandatu po radcy b. p. Salomonie Jareckim odbyły się w Związku Kupców, Centrala w Warszawie w dniu 23 lutego 1936 r. wybory zrzeszeniowe, w wyniku których radcą Izby wybrany został p. Sender Feliks.

Radców Holcgrebera i Sendera Przewodniczący powitał w charakterze nowych członków Izby.

Składając następnie sprawozdanie z wykonania uchwał powziętych przez ostatnie Zebranie Plenarne, odbyte w dniu 14 października 1935 r., Przewodniczący oświadczył, iż w sprawie zgłoszonego przez radcę Markona i tow. postulatu w przedmiocie zniesienia ograniczeń stosowanych przy przywozie surowców wełnianych, nie udało się niestety w całej rozciągłości zrealizować. Niemniej jednak Izba opracowała plan rocznego kontyngentu zapotrzebowania polskiego przemysłu na rok 1936 na surowce wełniane który został przez Ministerstwo zaaprobowany, przy czym wzięto za podstawę do tych obliczeń przywóz surowców w roku 1935, zwiększając go o odpowiedni procent oraz uwzględniając sezonowość okresów zakupu jak i produkcji.

W rezultacie, jak tego dowodzi praktyka z ostatniego okresu kontyngentowego za miesiąc marzec i kwiecień nastąpiło rozluźnienie dotychczasowego systemu restrykcyj a tym samym usunięte zostały częściowo trudności, na jakie przemysł wełniany napotykał w końcu ubiegłego roku.

Wniosek radcy Rozena i tow. w sprawie przywrócenia wolnego obrotu bawełną, przekazany przez Plenarne Zebranie Komisji Polityki

Gospodarczej, rozpatrzony był przez wspomnianą Komisję w dniu 3 stycznia b. r. Po wszechstronnym omówieniu powyższego wniosku Komisja wypowiedziała się za podjęciem akcji, zmierzającej do rozszerzenia instrukcji o trybie udzielania pozwoleń na przywóz bawełny w tym kierunku:

1) aby pozwolenia udzielane były również zakładom przemysłowym, które nie posiadają własnej przędzalni, a które oddają bawełnę do przerobu zarobkowym przędzalniom zgrzebnym, odpadkowym wzgl. wigoniowym.

2) aby firmy handlowe, korzystające z niskocelnych kontyngentów na przywóz bawełny i odpadków bawełnianych, mogły sprzedawać wymienione wyżej surowce zakładom przemysłowym, które nie posiadają własnych przędzalń i które zmuszone są przerabiać te surowce w zarobkowych przędzalniach zgrzebnych, wigoniowych wzgl. odpadkowych.

Zgodnie z powyższą uchwałą Izba wystąpiła w dniu 16 stycznia b. r. do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o wprowadzenie odnośnych zmian w instrukcji określającej przydział niskocelnych kontyngentów na bawełnę.

Należy zaznaczyć, że w końcu marca b. r. odbyła się w powyższej sprawie konferencja w Departamencie Ceł Ministerstwa Skarbu. Na konferencji tej rozpatrzony był projekt uproszczenia trybu postępowania przy udzielaniu pozwoleń na zastosowanie zniżki celnej przy imporcie bawełny, przy czym pozwolenia tego rodzaju mają być udzielane przez urzędy celne na podstawie zaświadczeń wystawianych przez Delegata Ministerstwa Przemysłu i Handlu przy Zrzeszeniu Producentów Przędzy Bawełnianej. Ma być również zniesiona kontrola celna nad zużyciem bawełny sprowadzanej za ulgowym cłem. Zmiana odnośnych przepisów spodziewana jest w ciągu kwietnia b. r.

Po tych wstępnych uwagach Przewodniczący wygłosił poniższe przemówienie:

„Fakt, iż o całokształcie działalności Izby bieżąco informujemy w miesięcznych biuletynach, zwalnia mnie z potrzeby przedstawiania Panom szczegółowego sprawozdania z działalności. Uważam jednak za celowe podkreślić i uprzytomnić kilka najważniejszych spraw, ujawniających równocześnie, iż metoda współpracy czynników rządowych z samorządem gospodarczym weszła na tory intensywniejszego kontaktu, niż w latach ubiegłych. Punktem wyjścia tej

istotnej zmiany był znany Panom apel czynników rządowych, skierowany pod adresem sfer gospodarczych w intencji zacieśnienia z nimi owej współpracy.

Przede wszystkim więc przypominam, iż w okresie, dzielącym nas od ostatniego Zebrania Plenarnego, na terenie Izb Przemysłowo-Handlowych odbyła się w listopadzie konferencja z Międzyministerialną Komisją dla współpracy z samorządem gospodarczym, która przybyła do Łodzi pod przewodnictwem dyrektora gabinetu Ministra Skarbu p. Martina. O przebiegu owej konferencji szczegółowo poinformowaliśmy Panów w specjalnie w tym celu wydanym biuletynie. Dotychczas szereg ważnych postulatów, przedstawionych owej Komisji, nie jest wprawdzie jeszcze zrealizowany, zanotować wypada jednak, iż bezpośrednio owo zetknięcie się wydało już pewne rezultaty. M. in. zaliczyłbym do nich fakt bezpośredniego uchylenia po zakończeniu prac Komisji głośnego § 54 rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej, skasowanie wysoce niepożądanej instytucji informatorów podatkowych, na miejsce których władze skarbowe posługiwać się będą odtąd jedynie pomocą biegłych, wskazanych przez samorząd gospodarczy, jako też dalsze zarządzenia i zalecenia Ministerstwa Skarbu, wydane w trybie nadzoru a mające na celu unikanie przesadnych praktyk fiskalnych i właściwsze traktowanie płatników w urzędach skarbowych.

Specjalną uwagę poświęciliśmy również w okresie sprawozdawczym sprawie ewent. przygotowania II Kongresu Izb Przemysłowo-Handlowych, który według pierwotnych planów odbyć się miał w lutym. Na Kongres ów przygotowaliśmy kilka zasadniczych referatów w kwestiach nie tylko regionalnego, lecz ogólno-państwowego znaczenia, jak wiadomo jednak ze względu na zwołanie wielkiej Narady Gospodarczej odbycie Kongresu odroczone zostało na termin późniejszy.

Przechodząc do sprawy wspomnianej Narady Gospodarczej, nie mogę zataić, iż z przyczyn od nas niezależnych udział liczebny łódzkich sfer gospodarczych był stanowczo za nikły, przy czym poważną lukę stanowił brak przedstawicieli kupiectwa łódzkiego. Narada niewątpliwie przyczyniła się do ponownego zsyntetyzowania całokształtu postulatów i jasno nakreśliła środki, które zastosować należy celem uaktywnienia życia gospodarczego oraz przełamania nastroju depresji. Na Naradzie owej jasno i dobitnie skrystalizował się pogląd, iż kapitał ze względu na niedostateczną opłacalność procesów gospodarczych wycofuje się raczej ku lokatom rentierskim lub trwa w stanie bier-

ności, wobec czego konieczne jest zastosowanie wszelkich środków polityki gospodarczej, aby z powrotem zachęcić go do pracy produktywnej i zapewnić warunki względnej bodaj rentowności.

Punkt ciężkości sprawy przesuwa się jednak obecnie ku nieopóźnionemu zrealizowaniu zaleceń i rezolucyj wielkiej Narady, niedopuszczalne byłoby bowiem utrwalanie się mniemania, iż narady z czynnikami gospodarczymi ograniczają się tylko do wysłuchania ich postulatów i nie stanowią punktu wyjścia do konkretnych poczynań. Mogę Panów zapewnić, iż samorząd gospodarczy poczyni odpowiednie kroki, aby wyjednać praktyczne przeprowadzenie najistotniejszych uchwał Narady, przyczym sfery gospodarcze zaoferowały gotowość najdalej idącego współdziałania w zakresie szczegółowego przepracowania poszczególnych zagadnień.

Pozyskane informacje uprawniają do wniosku, iż czynniki rządowe po ostatecznym rozsegregowaniu całokształtu postulatów i sugestyj, wyrażonych na Naradzie, a poza tym szczegółowo naświetlonych poprzednio w toku narad z Międzyministerialną Komisją dla Współpracy z Samorządem Gospodarczym, powezmą ostateczne decyzje, jakie kwestie jako zagadnienia ustawodawcze załatwić należy w drodze pełnomocnictw dekretowych, jakie zaś doraźnie załatwić możnaby w drodze zarządzeń administracyjnych, okólników i t. p. W ten sposób inicjtywa, której wykładnikiem była Narada Gospodarcza, okaże swoją celowość, przed nami wszystkimi zaś stanie zadanie wspomnianego przepracowania szeregu kwestyj, w ramowych zarysach wysuniętych na naradzie. M. in. na pierwszym planie postawiłbym tutaj zagadnienia, łączące się z dalszym uproszczeniem i usprawnieniem naszego systemu podatkowego i obciążeń socjalnych jako też równie ważną sprawę uproszczenia techniki, związanej z regulowaniem handlu zagranicznego.

Wobec niezmiernej wagi, jaką dla życia gospodarczego posiada rozszerzenie pola inicjatywy prywatnej i zdecydowane przeprowadzenie programu odetatyzowania gospodarki, jako członek Prezydium powołanej w tym celu do życia Komisji, daję wyraz przeświadczeniu, iż prace owej Komisji istotnie mogą i powinny się stać punktem wyjścia dla przywrócenia gospodarce prywatnej nieodzownie koniecznego i szerszego pola działania, co z kolei poprawiłoby jej rentowność.

Ograniczając się do tych kilku uwag, sądzę, iż właśnie w specjalnych warunkach obecnej sytuacji międzynarodowej wytężyć win-

niśmy wszelkie siły, aby produktywna i niczym niezakłócona praca gospodarcza szła normalnym swoim trybem, gdyż tylko prawidłowe funkcjonowanie wszelkich warsztatów pracy pozwolić może rządowi na wywiązanie się z wyjątkowo trudnych zadań natury budżetowej i ogólno-państwowej".

Pkt. 3. Roczne zamknięcie rachunkowe Izby za rok 1935 zreferował dyrektor Izby inż. Bajer. Wobec rozesłania radcom wyczerpującego sprawozdania z wykonania budżetu, referent ograniczył się do omówienia ostatecznych wyników gospodarki finansowej Izby, przy czym — biorąc za bazę porównawczą rok 1934 — scharakteryzował istotniejsze zmiany, które, jako częściowy wykładnik sytuacji gospodarczej okręgu Izby znalazły swój wyraz zarówno po stronie dochodowej jak i rozchodowej preliminowanego na rok 1935 budżetu.

W r. 1934 dochody globalne preliminowano na sumę zł. 444.600,—, osiągnięto natomiast sumę zł. 512.450,04. W r. 1935 dochód preliminowano na mniejszą, jakkolwiek zbliżoną sumę, a mianowicie zł. 444.100 w rezultacie jednak osiągnięte wpływy o zł. 6.107,07 większe, a zatem sumę zł. 518.557,11. Charakterystyczne jest, że zawiodły wpływy samoistne Izby, które nieco zmalały, natomiast w sposób wydatny wzrósł wpływ z dodatku do ceny świadectw przemysłowych. W szczególności dochody własne Izby wynosiły w r. 1934 zł. 111.009,75, podczas gdy w roku 1935 — zł. 106.716,48. Natomiast wpływy z dodatku do ceny świadectw przemysłowych — preliminowane w r. 1934 na zł. 380.000 — zamknęły się sumą zł. 382.280,30. W r. 1935 dochód z tej pozycji (preliminowany na zł. 370.000,—) osiągnął sumę zł. 411.840,63 i tym samym przekroczył wysokość preliminowaną o zł. 41.840,63.

O ile idzie o poszczególne pozycje dochodowe zrealizowanego budżetu, na uwagę zasługuje przede wszystkim pozycja „Opłaty od świadectw pochodzenia towarów", która wykazała niedobór w kwocie zł. 3.167,40. Niedobór ów tłumaczy się faktem, iż firmy eksportowe otrzymują odnośne świadectwa również w urzędach celnych, poza tym zaś przy eksporcie do niektórych państw obowiązek przedkładania świadectw pochodzenia został uchylony.

Drugą pozycją zamkniętą deficytem w sumie zł. 7.102,75 są „Opłaty od zaświadczeń, dotyczących kompensacyjnego wywozu". Fakt ten nastąpił w związku z zawarciem traktatu handlowego z Anglią, likwidującego system zaświadczeń o kompensacyjnym wywozie z dniem 15. III. 1935 r.

Natomiast z pośród pozycyj zamkniętych nadwyżką na uwagę zasługuje przede wszystkim pozycja „Opłaty od podań o import towarów reglamentowanych“. Pozycja ta, zamykająca się nadwyżką w kwocie zł. 32.370,—, a więc ponad 80% w stosunku do preliminarza, wykazuje nadal tendencję rosnącą z powodu rozszerzania listy towarów zakazanych do przywozu. W roku ub. na listę tę wciągnięte zostały m. in. wszystkie surowce wełniane.

Nadwyżka zł. 2.919,65 w pozycji „Inne opłaty“ tłumaczy się upoważnieniem Izb do wydawania zaświadczeń na ulgi celne wzgl. zwolnienie od cła. Nadwyżka o zł. 7.011,33 w pozycji „Odsetki od lokowanej gotowizny“ powstała wskutek ulokowania na koncie Izby sum, pobieranych przez Izbę z tytułu rozmaitych opłat na rzecz Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Państwowego Instytutu Eksportowego. Wreszcie fundamentalna pozycja dochodowa Izby „Dodatek do ceny świadectw przemysłowych“ wykazała nadwyżkę w sumie zł. 41.840,63, dzięki wykupieniu większej liczby świadectw przemysłowych. Wzrost liczby wykupionych świadectw przemysłowych tłumaczy się nie tylko poprawą koniunktury gospodarczej okręgu, lecz także treścią przepisów art. 54 rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej.

Uwzględniając fakt, iż łączna suma nadwyżek wynosi zł. 84.916,61, niedobór zaś zł. 10.459,50, strona dochodowa zamknięta została w rezultacie ostateczną nadwyżką w sumie zł. 74.457,11.

O ile idzie z kolei o stronę rozchodową, należy stwierdzić, iż wykazuje ona większe nadwyżki, niż osiągnięto w r. 1934. Wydatki bowiem w r. 1934 (eliminując dla celów porównawczych wydatki nadzwyczajne) preliminowano na zł. 391.150,—, faktycznie natomiast wydano zł. 369.789,58. W r. 1935 preliminowano zł. 428.100,—, w rzeczywistości zaś wydano zł. 394.794,41. Z drugiej strony jednak podkreślić wypada, iż w r. 1935 Izba miała w stosunku do r. 1934 większe wydatki nieprzewidziane, a ponadto w wydatniejszym stopniu zasilała fundusze, przeznaczone na rzecz szkolnictwa zawodowego.

Z pośród pozycyj, w których osiągnięto znaczniejsze oszczędności, na uwagę zasługuje przede wszystkim dział osobowy, a to ze względu na to, że z dniem 1 maja 1935 r. jeden z etatów zawakował i wskutek nieobsadzenia tegoż zaoszczędzono około zł. 10.000,—. W związku z nieobsadzonymi etatami zaoszczędzono również pewne kwoty w dziale ubezpieczeń społecznych. Oszczędność w kwocie zł. 9.273,—, jaką wykazuje pozycja „Składki członkowskie Izby“, tłumaczy się faktem, że biuro Związku Izb, w utrzymaniu którego uczestniczyć

mają wszystkie Izby, nie zostało w projektowanej formie zorganizowane.

Niedobór w niektórych pozycjach pokryto w drodze virement, przysługującego prezesowi Izby. Najważniejszy wydatek nieprzewidziany spowodowała konieczność gruntownego remontu studni, którego koszt wyniósł zł. 2.968,18.

Wreszcie podkreślić wypada, iż z rezerwy budżetowej w kwocie zł. 16.000,—, którą Ministerstwo zaleciło stworzyć przy okazji zatwierdzania preliminarza, wydano zł. 15.000,— na rzecz Izb Rzemieślniczych. Ponadto Izba wyasygnowała na rzecz wdowy po urzędniku Izby ś. p. Z. Wolskim sumę zł. 9.005,30 tytułem odprawy pośmiertnej i kosztów związanych z pogrzebem.

Reasumując, dyrektor Izby stwierdził, iż wydatki Izby w r. 1935 ogółem wyniosły zł. 483.294,41, przy czym oszczędności, osiągnięte w 28 pozycjach, wykazały sumę zł. 33.305,59, co łącznie z nadwyżką wpływów w kwocie zł. 74.457,11 stanowi efektywną nadwyżkę budżetową za rok 1935 w wysokości zł. 107.762,70, która to suma stosownie do § 31, II części statutu Izby przechodzi automatycznie na fundusz rezerwowy Izby.

Wreszcie w łączności ze sprawozdaniem z wykonania budżetu dyrektor Izby poinformował w ogólnych zarysach również o stanie majątku Izby, komunikując m. in., iż według bilansu sporządzonego na dzień 31 grudnia 1935 r. majątek Izby łącznie z nieruchomością wyrażał się sumą zł. 1.522.679,74. Poza bilansem Izby figurujący Fundusz Kasy Emerytalnej Izby wynosił w r. 1935 zł. 117.515,85. Na powiększenie omawianego Funduszu o zł. 20.756,70 złożyła się dotacja Izby w kwocie zł. 12.000,— oraz odsetki od ulokowanej gotówki i kupony od papierów procentowych w łącznej kwocie zł. 8.756,70.

Z kolei radca Konarzewski odczytał protokół Komisji Rewizyjnej treści następującej:

„W dniu 31 grudnia 1935 r. Komisja Rewizyjna wybrana w myśl § 31 p. 3 drugiej części statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi w składzie radców pp. T. Konarzewskiego i J. Jabłkowskiego dokonała rewizji kasy i znalazła w gotowiźnie zł. 716,26 (złotych siedemset szesnaście i gr. 26) t. j. pozostałość zgodną z saldem raportu kasowego i dziennika kasowego. Ponadto stwierdzono, iż w kasie znajduje się 37 obligacyj 6% Pożyczki Narodowej na sumę zł. 2.496,— (złotych dwa tysiące czterysta dziewięćdziesiąt sześć) nominalnej wartości zł. 2.600,

Następnej rewizji dokonała Komisja Rewizyjna w dniu 17 marca 1936 r. Przed przystąpieniem do poszczególnych czynności wybrano na przewodniczącego Komisji radcę p. Tadeusza Konarzewskiego. Radca p. Maurycy Tempelhof usprawiedliwił swą nieobecność.

Komisja Rewizyjna w składzie radców pp.: Konarzewskiego Tadeusza, inż. Grossa Oskara, Jabłkowskiego Józefa oraz Znamięckiego Aleksandra dokonała sprawdzenia zamknięcia rachunkowego za 1935 rok dochodów i wydatków Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi przy czym stwierdziła:

a) że przy sprawdzaniu na wyrywki asygnat oraz poszczególnego materiału kasowego z zapisami w dziennikach żadnych uchybień nie dostrzeżono i że dane cyfrowe zawarte w księgach i dokumentach są zgodne z przedstawionym Komisji Rewizyjnej zestawieniem dochodów i wydatków oraz ze stanem majątkowym Izby na 31 grudnia 1935 r.;

b) że dochody Izby osiągnięte w r. 1935 w 5 pozycjach przewyższają preliminowane sumy o zł. 84.916,61, a w 5 pozycjach wykazują niedobór zł. 10.459,50, z czego wynika, iż wpływy w r. 1935 wykazują nadwyżkę w wysokości zł. 74.457,11, albowiem preliminowano dochody w kwocie zł. 516.600,—, natomiast efektywne wpływy wyniosły zł. 591.057,11;

c) że wydatki Izby poczynione w r. 1935 w 28 pozycjach wykazują oszczędność w sumie zł. 33.305,59, bowiem efektywne wydatki wyniosły zł. 483.294,41, a preliminowano je w wysokości zł. 516.600,—;

d) że ogólna nadwyżka budżetowa w sumie zł. 107.762,70 do przelania na fundusz rezerwowy stanowi nadwyżkę dochodów nad wydatkami i wynika z nadwyżki ponad preliminowane dochody zł. 74.457,11 i sumy zł. 33.305,59 oszczędności na wydatkach;

e) że bilans Izby na 31 grudnia 1935 r., wykazujący w stanie czynnym i biernym kwoty zł. 1.522.679,74 oraz zł. 117.515,85 Fundusz Kasy Emerytalnej Izby, sporządzony został prawidłowo i zgodnie z pozostałościami odnośnych kont.

Z uwagi na powyższe Komisja Rewizyjna proponuje, aby Plenarne Zebranie Izby uznało zamknięcie rachunkowe Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi za 1935 r. za prawidłowe i udzieliło absolutorium Prezydium Izby".

Uznając zamknięcie rachunków Izby za prawidłowe, Zebranie Plenarne powzięło jednomyślnie uchwałę, mocą której zatwierdziło roczne zamknięcie rachunków i udzieliło dla Prezydium Izby absolutorium z wykonania budżetu za rok 1935.

Z kolei zabrał głos Wiceprezes Hertz, wygłaszając poniższe przemówienie:

„Wytworzył się w Izbie zwyczaj, że radcowie przemawiają dwa razy do roku — raz przy sprawozdaniu, gdy poruszane są kwestie natury ogólnej, jak również przy budżecie. Przy zamknięciach rachunkowych Zebranie Plenarne przeważnie odbywało się bez jakichkolwiek przemówień, zadawalając się komunikatami, udzielonymi przez prezesa Izby. Jednakże życie idzie tak prędko, że nasuwają się pewne refleksje i myśli poza tymi życiowo nakreślonymi terminami. Dlatego pozwalam sobie zabrać głos w kwestiach, które nas wszystkich interesują.

Pan Minister Rolnictwa Poniatowski w swym przemówieniu na Komisji Budżetowej Senatu stwierdził, iż Łódź zdewastowała produkcję polską i że stanowi przerost.

Proszę Panów — ta mowa jest kulturalnym, opartym na poziomie naukowym atakiem na Łódź. Tych ataków było już bardzo wiele i stale pewne zarzuty stawiane Łodzi powtarzają się. Nie możemy przejść obok tej mowy bez zastrzeżeń i uwag. Pewne zarzuty zostały przez fachowców należycie odparte, ale i Łódź gospodarcza — być może pod wrażeniem tej mowy — zrozumiała swoje stanowisko w tym sensie, iż przeciwko tego rodzaju zarzutom należy wystąpić uzbrojonym w ten sposób, jak to jest przyjęte dzisiaj, t. j. możliwie fachowo, spokojnie i z godnością. W związku z tym nastąpiła jakby pewna mobilizacja sił, która skoncentrowała się w specjalnym numerze włókienniczym (Nr. 94), jaki w tym celu poświęciła redakcja dziennika „Czas". Znajdujemy tam pióra naszych wybitnych przedstawicieli, jak Prezesa Dr. Maciszewskiego, Senatora Heimana-Jareckiego, Prezesa Gustawa Geyera i innych. M. in. jest tam artykuł Prof. Krzyżanowskiego, który przed 8-miu laty przybył po raz pierwszy do Łodzi, gdzie odbył szereg konferencyj i należy od tego czasu do poważnych i silnych adherentów naszego miasta. W artykule swoim Prof. Krzyżanowski daje odpowiedź p. Ministrowi Poniatowskiemu następującej treści:

„Łódź stała się szczególnie zasobną skarbnicą twórczych sił ekonomicznych polskich z pewnością w znacznej mierze dzięki wyspecjalizowaniu się swych mieszkańców w działalności gospodarczej. Właśnie dlatego współczesny wszechogarniający prąd biurokratyzowania wszelkich czynności ekonomicznych, zagrażający zniszczeniem tego psychicznego nastawienia, któremu Łódź zawdzięcza swą wielkość,

wywołuje szczególnie silny sprzeciw na gruncie Łodzi. Przebieg i wyniki walki, którą łódzkie społeczeństwo toczy z polipem biurokracji, staną się niezawodnie czynnikiem w wysokiej mierze decydującym o dalszym przebiegu wydarzeń politycznych i gospodarczych w Polsce".

Oto jest odpowiedź znakomitego polskiego ekonomisty na zarzuty, że Łódź niszczy krajowe surowce, co oznaczałoby, że Łódź ma predyspozycje do zwalczania rozwoju rolnictwa. Z tym twierdzeniem musimy walczyć bezwarunkowo. Jeśli się uprzytomni że Łódź wypłaca rocznie robotnikom i urzędnikom zł. 250.000.000, to napewno połowa tej sumy idzie na wieś i stanowi poważną podstawę dla dobrobytu okolic m. Łodzi. Łódź staje się bardzo poważnym odbiorcą, a tego rodzaju klient nie może stać pod zarzutem, że świadomie (jak to wynika z ducha tej mowy) walczy przeciwko rolnictwu. Przypuszczam, że Panowie podzielają ten pogląd.

Drugie zagadnienie — to jest sprawa, którą poruszył p. Prezes Maciszewski, że Narada Gospodarcza była obesłana przez Łódź nie z jej winy w niedostatecznej mierze i że kupiectwo łódzkie zostało pominięte. Pominięcie to jest jeszcze o tyle niezrozumiałe, że z innych miast byli przedstawiciele kupiectwa (np. z Sosnowca). Nie podkreślam tego wypadku pro domo sua. Uważam jednak, iż łódzkie kupiectwo odgrywa tak wybitną rolę, że w tak ważnym momencie, jak narada czynników rządowych z przedstawicielami życia gospodarczego, kupcy łódzcy nie powinni byli być pominięci

Żyjemy w chwili nadzwyczajnego naprężenia i zdenerwowania. Obserwujemy cały szereg objawów, które wpływają ujemnie na rozwój życia gospodarczego. Przypomina się zdanie Roschera, że „pieniądze są jak myszy — przy najmniejszym szmerze chowają się po dziurach". P. Minister Górecki mówił iż życie gospodarcze może się rozwijać tylko w atmosferze spokoju i stabilizacji. To samo stwierdził w dzisiejszym przemówieniu p. Prezes Maciszewski. Ze swej strony pragnę ten pogląd ugruntować przez pewne cyfry. Stowarzyszenie Kupców m. Łodzi przeprowadziło ankietę wśród swoich członków i skonstatowało, że obroty zmniejszyły się w okresie od stycznia do marca 1936 r. od 20—30%, przy czym na spadek ów w 75% wpłynęła zniżka cen, reszta zaś jest wynikiem niepokojów, które w rozmaitych okolicach kraju wybuchają. Dzisiaj skarży się na to zjawisko kupiectwo, jutro będzie się skarżył przemysł, a po pewnym czasie Izba Skarbowa. Jak już powiedziałem, pieniądze są jak myszy. W takich

warunkach następuje objaw niepożądany — brak płynnej gotówki. W danym wypadku mamy do czynienia z objawem niezdrowym, który znajduje swoje odbicie w ogólnem zdenerwowaniu. Wystarczy puścić plotkę — speaker radia zostanie źle zrozumiany, a już występuje panika, a więc spadek papierów państwowych i prywatnych, gorączkowe poszukiwanie walut i t. p. objawy. Fakty te potwierdzają słuszność słów p. Ministra Góreckiego, iż dla normalnego rozwoju życia gospodarczego potrzebny jest spokój i stabilizacja.

I jeszcze jedna sprawa — p. Minister Górecki obiecał odwiedzić Łódź. Obietnica ta jest cenna, gdyż sfery przemysłowe i handlowe chciałyby się z Nim spotkać na tutejszym terenie, aby poruszyć cały szereg zagadnień natury aktualnej".

Zebranie Plenarne przyjęło przemówienie Wiceprezesa Hertza oklaskami.

Pkt. 4. Na wstępie dyrektor Izby zakomunikował, iż Ministerstwo Przemysłu i Handlu — zatwierdzając preliminarz budżetowy Izby na rok 1936 — zaleciło obniżyć pozycje: „Inwentarz (kupno, naprawa)" o zł. 300.—, „Czasopisma, książki i mapy" o zł. 2.000.—, „Kupno samochodu" o zł. 3.000.—, „Utrzymanie samochodu" o zł. 1.000.—, „Wydawnictwa" o zł. 1.000.—, „Koszty podróży urzędników Izby" o zł. 1.000.—, „Spłata długów" o zł. 3.500.— oraz „Odsetki" o zł. 4.200.—. Kosztem owych zmian Ministerstwo stworzyło — podobnie, jak w r. 1934 — rezerwę budżetową w kwocie zł. 16.000.—, z której już w marcu 1936 r. Izba wyasygnowała zł. 15.000.— na rzecz Izb Rzemieślniczych.

Przechodząc do meritum sprawy, prezes Izby zakomunikował, iż w związku z koniecznością organizacyjnej rozbudowy biura Izby oraz osiągniętymi oszczędnościami w roku ubiegłym Prezydium wnosi o uchwalenie dodatkowego preliminarza budżetowego Izby na rok 1936. Równocześnie prezes Izby oświadczył. iż — wobec szczegółowego przedyskutowania dodatkowego preliminarza na terenie Sekcyj bezpośrednio przed Zebraniem Plenarnym — ponowne uzasadnienie konieczności jego uchwalenia uważa za zbędne. Z tych względów prezes Izby zwrócił się do Zebrania Plenarnego z apelem o uchwalenie dodatkowego preliminarza budżetowego na rok 1936 w drodze przelania z funduszu rezerwowego do działu dochodów nadzwyczajnych sumy zł. 91.249,26 z przeznaczeniem na zasilenie pozycyj rozchodowych według poniższego — wszystkim radcom rozesłanego — przedłożenia:

„Urzędnicy (ustaleni i nieustaleni)“ kwotą zł. 15.000.— na wyrównanie pensyj od 1. IV. 1936 r., „Urzędnicy“ kwotą zł. 5.600.— wskutek ustanowienia 2-ch nowych etatów pracowników (pomocników referentów) w dziale eksportowym i statystycznym od 1. V. do 31. XII. 1936 r., „Remuneracje i zapomogi“ kwotą zł. 7.000.— na wyrównanie poborów pracowników Izby za czas od 31. XII. 1935 do 1. IV. 1936 r., „Opłaty telefoniczne“ kwotą zł. 750.— na zainstalowanie dwóch nowych aparatów z dodatkami oraz koszty abonamentu telefonicznego tychże aparatów do końca 1936 r., „Udział w utrzymaniu szkół handlowych i przemysłowych“ kwotą zł. 5.000.— na wydatniejsze subsydiowanie przez Izbę niektórych zakładów naukowych, znajdujących się w ciężkich warunkach materialnych oraz „Spłata długów“ kwotą zł. 57.899.26 na spłatę reszty pożyczki hipotecznej, zaciągniętej w r. 1931 w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w Warszawie w kwocie zł. w złocie 300.000.— na 15 lat.

W związku z przedstawionym projektem dodatkowego preliminarza wiceprezes Fiedler zgłosił w imieniu Sekcji Handlowej wniosek o podwyższenie pozycji „Subwencje“ o zł. 7.000.— do sumy zł. 12.000.— kosztem zmniejszenia funduszu rezerwowego.

W wyniku zarządzonego głosowania dodatkowy preliminiarz budżetowy Izby na rok 1936 został przyjęty uchwałą jednomyślną według przedłożenia Prezydium z uwzględnieniem wniosku zgłoszonego przez wiceprezesa Fiedlera.

Pkt. 5. Wniosek Prezydium w sprawie obniżenia opłaty za zaświadczenia na bezcłowy wywóz pierza zreferował dyrektor Izby inż. Bajer, komunikując, iż w myśl uchwały Plenarnego Zebrania Izby z dnia 10. III. 1932 r. minimalna opłata za wydawane przez Izbę zaświadczenia zwalniające od cła wywozowego wysyłane za granicę transporty standaryzowanego pierza i puchu wynosiły zł. 3.—.

Wobec tego, że zarządzeniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 27. IV. i 12. XII. 1935 r. pobierane przez Izby Przemysłowo-Handlowe opłaty za wydawane zaświadczenia zostały zróżniczkowane, wyłania się konieczność zmiany powyższej uchwały Plenarnego Zebrania w tym kierunku, by minimalna opłata za wydane jedno zaświadczenie wynosiła zł. 1.—. Wniosek ten uważać należy za uzasadniony tym, że wciągu ostatnich dwóch lat nastąpił spadek cen sprzedaży pierza i puchu za granicą oraz wzrosła liczba wypadków wysyłania za granicę drobnych przesyłek pocztowych o wartości

nie przekraczającej zł. 50. W tych warunkach koszt zaświadczenia w wysokości zł. 3.— uznać należy za zbyt wysoki, gdyż ze względu na nieproporcjonalne koszty, eksport w postaci paczek, a zwłaszcza pocztowych wogóle nie kalkuluje się.

Uznając celowość obniżenia opłaty, pobieranej przez Izbę z tytułu wspomnianych zaświadczeń, Zebranie Plenarne uchwaliło jednomyślnie obniżenie owej opłaty w myśl wniosku Prezydium.

Pkt. 6. Sprawozdanie z działalności niestałej Komisji dla Spraw Skompensowania Przywozu Bawełny złożył radca Heiman-Jarecki, komunikując, iż Komisja owa odbyła szereg posiedzeń, w toku których wszechstronnie przedyskutowała wszystkie w grę wchodzące możliwości dla skompensowania importu tegoż surowca. Po szczegółowym rozpatrzeniu możliwości nastręczających się w poszczególnych rejonach produkcji bawełnianej, Komisja doszła do konkluzji, że istnieją pewne widoki pod tym względem w stosunku do krajów Południowej Ameryki. Komisja stwierdziła iż w odniesieniu do niektórych krajów, eksportujących bawełnę do Polski, zasadę kompensaty już zrealizowano. O ile idzie o pozostałe kraje, produkujące bawełnę, Komisja skonstatowała istnienie szeregu przeszkód w postaci wiadomych utrudnień w handlu międzynarodowym, wzgl. utrudnień walutowych, które z góry wykluczają możliwość kompensaty.

Niezależnie od powyższego powodem, dla którego Komisja zwróciła szczególną uwagę na kraje Południowej Ameryki jest fakt, iż jest to jedyny rejon, gdzie produkcja bawełny w ostatnich czasach w bardzo szybkim tempie wzrosła, wobec czego należy liczyć, iż zbyt omawianego surowca może wkrótce natrafić na trudności. Z drugiej zaś strony omawiane kraje odznaczają się równocześnie stosunkowo silnym ruchem inwestycyjnym. W pierwszym rzędzie Komisja miała na myśli Brazylię — kraj przyszłości dla bawełny, w której zbiory prawdopodobnie już w najbliższej przyszłości osiągną około 2.000.000 bel bawełny.

O ile idzie z kolei o stronę eksportową Polski, a więc o towary, mające być przedmiotem kompensacyjnej wymiany, Komisja doszła do konkluzji, iż uwzględnianie w tej mierze przede wszystkim eksportu włókienniczego nie byłoby wskazane. W Komisji bowiem skrystalizował się pogląd, iż zasadę kompensaty należałoby oprzeć w pierwszym rzędzie na wyrobach i produktach, zawierających jak

największy procent surowców krajowych i maksimum polskiej robocizny. Ponieważ wyroby włókiennicze ustępują pod tym względem innym artykułom polskiego wywozu, przeto eksport ich przedstawiałby niewątpliwie mniejsze korzyści dla Polski, niż wywóz produktów w większym stopniu rodzimych. Z tych względów Komisja zwróciła uwagę na wyroby przemysłu metalurgicznego i hutniczego, które w znaczniejszej mierze odpowiadają warunkom skompensowania wywozu bawełny. Rezultat prac Komisji został ujęty w formę elaboratu, który Izba przedstawiła Ministerstwu Przemysłu i Handlu. Na tym Komisja powierzone jej prace zakończyła i uważa się za rozwiązaną.

Sprawozdanie radcy Heimana-Jareckiego z prac Komisji dla Spraw Skompensowania Przywozu Bawełny Zebranie Plenarne przyjęło do zatwierdzającej wiadomości.

Pkt. 7. Wolnych wniosków nie zgłoszono.

Wobec wyczerpania porządku dziennego Przewodniczący — składając radcom życzenia z okazji Świąt Wielkiej Nocy — zamknął posiedzenie o godzinie 14,30.

Przewodniczący:

(-) Dr. F. Maciszewski

Protokólant:

(-) J. Zdanowicz

PROTOKÓŁ

XXXIII-go (ZWYCZAJNEGO) ZEBRANIA PLENARNEGO IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI,

odbytego dnia 25 czerwca 1936 r. o godz. 13-ej

w lokalu Izby przy Al. Kościuszki Nr. 4

Obecnych 51 radców: Babiacki Edward, dr. Biederman Bruno, Blumcwajg Maurycy, dr. Bornet Juliusz, Chari Piotr, Chądzyński Karol, Degenstein Jakób, Fiedler Zygmunt, Fiszer Karol, Frankus Ryszard, Gawartin Włodzimierz, Geyer Robert, Gliksman Beniamin, Gliński Marian Wacław, inż. Gross Oskar, Hauk Ludwik, Heber Józef, Hertz Jakób, Hertz Michał, Hertz Mieczysław, inż. Hirszberg Emil, Holcgreber Wacław, Jabłkowski Józef, inż. Jasiński Edmund, Jaszuński Ignacy, Konarzewski Tadeusz, Koral Ludwik, Krauze Józef Wacław, Landsberg Władysław, Lewsztajn Juliusz, Librach Jakób, Lipiński Adam, Luboszyc Grzegorz, dr. Maciszewski Feliks, Mazur Chaim Lejzor, Milker Juliusz, Mokrski Lajb, inż. Piasecki Marian, Pietrzycki Józef, Poznański Maurycy Ignacy, Pytlewski Stanisław, Remiszewski Antoni, dr. Rochlin Izrael, Roszak Kazimierz, Rozenberg Lajb, Rydzewski Stefan, Seipelt Paweł, Sender Feliks, Tempelhof Maurycy, Wolman Gerszon, Znamięcki Aleksander i korespondent Izby Schweikert Robert.

Nieobecnych usprawiedliwionych 12-tu radców: Barciński Henryk, Bartoszewicz Witold, Bobkowicz Emilian, Buhle Karol Teodor, Ender Teodor, Heiman-Jarecki Aleksander, Kamiński Jakób, Kotkowski Bolesław, Kwaśniewski Lucjan, Markon Kazimierz, Olszewski Marian i dr. Sembrat Stanisław.

Nieobecnych nieusprawiedliwionych 5-ciu radców: Bibergal Roman, Ejtingon Naum, Malangiewicz Roman, Rozen Jonas, Wysmyk Marian.

Biuro Izby: radca prawny adwokat Felix Henryk, referenci: mgr. Słupczyński Aleksander, dr. Borst Karol, dr. Korczyński Kazimierz.

Przy stole prezydialnym: prezes dr. Maciszewski Feliks, wiceprezesi: Babiacki E., dr. Bornet J., Fiedler Z. i Hertz M., dyrektor Izby inż. K. Bajer i wicedyrektor dr. Sand H.

Obradom przewodniczył prezes dr. Maciszewski; protokół prowadził mgr. Słupczyński.

Porządek dzienny:

1. Przyjęcie protokółu z poprzedniego posiedzenia.
2. Komunikaty Prezydium.
3. Sprawozdanie Prezydium z działalności Izby za rok 1935.
4. Uchwalenie zmian II-ej części statutu Izby
5. Obniżenie opłat od podań o import towarów reglamentowanych.
6. Wolne wnioski.

Przewodniczący otworzył posiedzenie, stwierdzając na podstawie listy obecności dostateczne quorum dla powzięcia prawomocnych uchwał w sprawach objętych porządkiem dziennym.

Pkt. 1. Przechodząc do porządku dziennego Przewodniczący oświadczył, iż z uwagi na brak zgłoszeń poprawek do rozesłanego protokółu poprzedniego zebrania uważa protokół ten za przyjęty bez zmian.

Pkt. 2. Przewodniczący poinformował zebranych o zmianie, jaka zaszła w gronie członków Izby w okresie od ostatniego Plenarnego Zebrania podając, iż radca Izby z nominacji inż. Wł. Srzednicki zrzekł się mandatu i że w piśmie swym rezygnacyjnym wyraził Panom Radcom podziękowanie za kilkuletnią współpracę. Z kolei przechodząc do sprawozdania z wykonania uchwał ostatniego Plenarnego Zebrania Przewodniczący oznajmił, iż uchwalony dodatkowy preliminarz budżetowy Izby na rok 1936 oraz uchwała. dotycząca zmiany opłat od standaryzowanego eksportu pierza i puchu przesłane zostały do Ministerstwa Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia, przy czym wspomniany dodatkowy preliminarz budżetowy został już przez Ministerstwo zatwierdzony.

Pkt. 3 W sprawie objętej punktem 3-cim porządku obrad Przewodniczący wygłosił następujące przemówienie:

„W roku bieżącym wskutek nawału prac Izba ograniczyła się narazie do przesłania Panom drukowanego sprawozdania ze swej działalności z tym, iż drugi tom sprawozdania, informujący o sytuacji gospodarczej okręgu, przesłany zostanie w niedalekiej przyszłości. W związku z opublikowaniem sprawozdania pragnę w najtreściwszy sposób podkreślić parę momentów, charakteryzujących zmiany, jakim uległa sytuacja naszego ośrodka w roku sprawozdawczym oraz jakie było główne nastawienie naszych prac.

Wobec szybkiego tempa zmian, jakim ulega życie gospodarcze w obecnych warunkach, przedstawianie przemian koniunkturalnych i strukturalnych roku ubiegłego czynić może wrażenie, iż zajmujemy się rozważaniami natury historycznej. Mimo to jednak istota owych przemian powinna nas interesować, gdyż tylko dzięki zbilansowaniu osiągniętych wyników możemy rzeczowo ustalić nadal ujawniające się bolączki, braki i niedociągnięcia, których usunięcie z kolei stanowić winno program naszych dalszych prac. Faktem jest, iż w roku ubiegłym na rynku światowym w całym szeregu krajów ujawniła się dość znaczna poprawa, czego wyrazem była częściowa zwyżkowa tendencja surowców, wzrost produkcji i spadek bezrobocia.

Również i w Polsce — jakkolwiek w dalszym ciągu skazani byliśmy wyłącznie na własne siły i trwaliśmy w twardych warunkach polityki deflacyjnej — zaznaczyły się objawy odprężenia, a nawet niezaprzeczonej poprawy na poszczególnych odcinkach. Dalsze skromne, lecz ustabilizowane tendencje zwyżkowe wskazywała przede wszystkim produkcja przemysłowa, zarysowywać się poczęły przejawy pewnego polepszenia stosunków i rentownosci w rolnictwie szczególnie na odcinku hodowlanym i mimo nadal zwiększających się zapór w handlu międzynarodowym zdołaliśmy zachować, a nawet częściowo rozszerzyć naszą pozycję w dziedzinie aktywności wywozowej, zdobywając szereg nowych rynków dla naszej ekspansji.

O ile idzie specjalnie o nasz okręg, na szczególne podkreślenie zasługują zmiany strukturalne, których cechą najistotniejszą jest zachowanie stanu posiadania przedsiębiorstw zorganizowanych m. in. w stosunku do rozproszkowanej produkcji drobnej i skarłowaciałej, w szczególności typu anonimowego. Potwierdzeniem tego może być fakt, iż udział zakładów wielowydziałowych w spożyciu wyprodukowanej przędzy bawełnianej nie uległ w roku sprawozdawczym poważniejszej zmianie na niekorzyść w stosunku do roku 1934, gdyż ilość przędzy sprzedanej na zewnątrz wynosiła w roku 1934 — 53,8%,

w roku zaś ubiegłym — 53,7 % produkcji. Cyfry te zyskują większą wymowę, jeśli przypomni się, iż w latach 1931 i 1932 odsetek ów stopniowo spadł do 42—43 %.

Na osobne podkreślenie zasługuje fakt, iż wbrew układowi stosunków w latach ubiegłych osłabło nasilenie anonimowości z jednej strony oraz dokuczliwych dla okręgu procesów upadłościowych z drugiej. Wskutek szeregu posunięć m. in. natury techniczno-podatkowej punkt ciężkości walki z anonimowością w znacznym stopniu przesunął się z płaszczyzny podatkowej do zagadnienia poziomu płac robotniczych i wykorzystywania jako atutu konkurencyjnego faktu nieprzestrzegania przepisów ustawodawstwa socjalnego. Te przemiany sprawiły przede wszystkim, iż wbrew stanowisku konsekwentnie zajmowanemu w latach ubiegłych, przemysł włókienniczy okręgu uznał, iż nieaktualne stało się scalenie podatku przemysłowego w włókiennictwie, jakkolwiek w imię obiektywizmu muszę podkreślić, iż handel nie podziela tego poglądu.

Ponieważ poruszyłem już sprawę handlu, pragnę zaznaczyć, iż usilną troską Izby było współdziałanie w kierunku wytworzenia warunków, któreby zahamowały niezdrową ewolucję kupiectwa w dół, t. j. przesuwanie się jego ku najniższym i najprymitywniejszym formom organizacyjnym. Przeprowadzona przez Izbę ankieta z właścicielami znacznej ilości detalicznych i hurtowych firm w Łodzi ujawniła, iż handel cierpi na przerost ilościowy i zagadnienie jego organicznego wzmocnienia jest nadal kwestią otwartą.

O ile idzie wreszcie o efekty finansowe zeszłorocznego okresu sprawozdawczego, cechują go elementy umiarkowanej, lecz niezaprzeczonej poprawy. Po szeregu lat deficytowych nieznacznie zwiększyła się wprawdzie rentowność, lecz popadlibyśmy w jednostronność, gdybyśmy nie doceniali, iż narazie nie wystarcza ona na potrzebną modernizację przestarzałych urządzeń produkcyjnych. Również i w zakresie handlu częściowa poprawa rentowności bynajmniej nie może jeszcze doprowadzić do rekonstrukcji brakujących kapitałów obrotowych, wobec czego kupiectwo usilnie podkreśla potrzebę uprzystępnienia mu źródeł niskoskalkulowanego kredytu obrotowego.

Pragnąc z kolei poświęcić parę słów nastawieniu naszych prac, zaznaczę przede wszystkim, iż na czoło wysuwała się troska o powiększenie pola inicjatywy prywatnej w drodze ograniczenia szkodliwych przerostów biurokratyzmu i etatyzmu. Najważniejsze nastręczające

się w tej mierze postulaty mieliśmy sposobność szczegółowo przedstawić t. zw. Komisji Martinowskiej, o ile idzie zaś o program gospodarczy, obliczony na dłuższą metę i mogący w skuteczny sposób rozwiązać zagadnienie aktywizacji życia gospodarczego — ustaliła go Narada Gospodarcza, która odbyła się wprawdzie w roku bieżącym, w rzeczywistości jednak wyrosła z podłoża postulatów życia gospodarczego, szczegółowo przeanalizowanych przez nas wszystkich w roku sprawozdawczym.

Niestety z przyczyn niezależnych od nas nie wszystkie wystąpienia nasze dały efekty potrzebne dla przełamania nastroju depresji i ułatwienia warunków pracy gospodarczej. Tak np. mimo usilnych zabiegów nie posunęła się sprawa zasadniczej reformy, upraszczającej system ubezpieczeń społecznych i pomniejszającej jego ciężary. Nie udało się nam także na szerszą skalę przeforsować szeregu postulatów, związanych z nieodzowną decentralizacją w zakresie administrowania stosunkami gospodarczymi. Nie wyjednaliśmy dotychczas najistotniejszych zmian, polepszających kolejowe połączenie Łodzi. Natomiast stwierdzić należy, iż udało się osiągnąć dość istotną poprawę stosunków na odcinku podatkowym, czego wyrazem jest liberalniejsze traktowanie ksiąg handlowych, zrealizowanie na szerszą skalę udziału płatnika w postępowaniu podatkowym oraz szereg uproszczeń samego systemu podatkowego nie zmniejszających wprawdzie ciężaru świadczeń, lecz ustalających dogodniejszy dla płatników sposób ich poboru. Dla przykładu wspomnę chociażby uchylenie odrębnego a tak dokuczliwego dla życia gospodarczego poboru opłat stemplowych od rachunków.

Szczególną uwagę w roku ubiegłym poświęciliśmy całokształtowi zagadnień, związanych z dalszym podniesieniem aktywności wywozowej okręgu, jakkolwiek z drugiej strony w zakresie naszych prac wciągnęliśmy również sprawę podniesienia poziomu i zracjonalizowania techniki obrotów w zakresie handlu wewnętrznego. Nie będę szczegółowo poruszał wszystkich posunięć i prac Izby w tej mierze, gdyż niewątpliwie zapoznać mogli się z nimi Panowie na podstawie bezpośredniej lektury sprawozdania.

Korzystając ze sposobności, uważam za nieodzowne obok momentów natury sprawozdawczej parę słów poświęcić również aktualnym naszym bolączkom i dezyderatom. W tej kwestii upraszcza mi zadanie fakt, iż ostatnio odbył się na terenie naszej Izby zjazd

Związku Izb Przemysłowo-Handlowych przy współudziale p. Ministra Przemysłu i Handlu, przy czym w ramach owego Zjazdu silnie podkreślona została potrzeba przyśpieszenia realizacji uchwał Narady Gospodarczej. Mogę imieniem łódzkich sfer gospodarczych niewątpliwie przyłączyć się do poglądu, iż urzeczywistnienie uchwał owej Narady nie straciło na swej aktualności mimo stosunkowo nader istotnych zmian, jakie nastąpiły w zakresie naszej gospodarki wskutek wprowadzenia reglamentacji dewizowej oraz uzupełniającego ją rozszerzenia reglamentacji obrotu towarowego.

Niewątpliwie w obecnych warunkach na czoło wysuwa się sprawa szybkiego załatwienia przede wszystkim tych dezyderatów, które zapewniłyby życiu gospodarczemu możliwość kontynuowania codziennej pracy. Zdajemy sobie wszyscy sprawę z faktu, iż najważniejszym postulatem w tej mierze dla naszego ośrodka stała się ostatnio sprawa unormowania przydziału dewiz tak, aby warsztaty pracy nie były narażone na jakiekolwiek komplikacje, zagrażające ciągłości produkcji i mogące wywołać niezdrowe przejawy na rynku pracy i w zakresie kształtowania się cen. Ostatnio odbyte konferencje z czynnikami rządowymi uprawniają mnie do stwierdzenia, że istnieje nie tylko zrozumienie dla potrzeb Łodzi, lecz w ślad za zapowiedziami oczekiwać można w najbliższych już dniach unormowania sprawy przydziału dewiz na warunkach względnie ustabilizowanych i odsuwających od Łodzi widmo braku surowców. Pan Minister Przemysłu i Handlu, którego gościliśmy w ubiegłym tygodniu w tej samej sali nie tylko uznał, iż uważa nasz ośrodek jako jeden z najważniejszych centrów życia gospodarczego R. P., lecz aktywnie przyłożył rękę do tego, aby zdjąć z życia gospodarczego Łodzi ciężar troski, powodowanej niewyjaśnioną sytuacją w zakresie przydziału dewiz.

Pochłonięci troskami chwili bieżącej, nie powinniśmy jednak tracić z oczu lub zmniejszać naszych zainteresowań dla zadań, nieodzownych celem aktywizacji naszego życia gospodarczego w ramach programu, zakreślonego na trochę dalszą metę. Stoimy dzisiaj przed nierozwiązanym dotychczas a jednak niezmiernie pilnym zadaniem nie tylko ustabilizowania warunków działalności prywatnej gospodarki, lecz także dźwignięcia jej na poziom poprawy i to bez uciekania się do znachorskich eksperymentów i bez wiary w cudotwórczą moc poszczególnych posunięć lub zarządzeń. Poprawa owa konieczna jest zarówno pod kątem widzenia własnych interesów życia gospo-

darczego jako też potrzebę jej narzucają względy socjalne oraz konieczność obrony Państwa. Dlatego też wszystkie wysiłki i plany Rządu, zmierzające do podjęcia programu szerzej zakrojonych prac, które dźwignęłyby kraj ze stanu ubóstwa i upośledzenia i wzmocniły jego potencjał wytwórczy oraz obronny, w dalszym ciągu winny stanowić przedmiot żywej i bacznej współtroski sfer gospodarczych. Nie możemy jako sfery gospodarcze ograniczyć się tylko do starań o usunięcie doraźnych bolączek, lecz musimy czynnie współdziałać w zakresie urzeczywistnienia tych wszystkich posunięć, które twardo i konsekwentnie zmierzają do wydobycia Polski na poziom wyższego bytowania.

Ze względu na rolniczą strukturę naszego kraju niewątpliwie istotnym czynnikiem poprawy mogłoby być m. in zwiększenie możliwości zbytu i przemysłowego wykorzystania krajowych surowców włókienniczych. Wobec często spotykanych poglądów, iż Łódź rzekomo nie docenia wynikających stąd nakazów, muszę z całą stanowczością stwierdzić, iż mniemanie takie rozmija się z prawdą, co szczegółowo zresztą wyjaśnili przedstawiciele Łodzi m. in. na terenie tegorocznej Narady Gospodarczej. Przeciwnie Łódź wykazać się może szeregiem posunięć świadczących, iż zależy jej na realnym rozwiązaniu nastręczających się w tej mierze zagadnień. Dowodem tego może być powołanie do życia specjalnej Komisji dla zwiększenia możliwości zużycia wełny krajowej oraz podjęcie intensywnych prac badawczych w sprawie praktycznego zastosowania kotonizacji lnu i konopi tak, aby problem ten wyszedł poza fazę laboratoryjnych dociekań.

Należy jednak w imię realizmu gospodarczego podnieść, iż niemożliwe są w tej dziedzinie jakiekolwiek nagłe improwizacje, gdybyśmy bowiem chcieli w forsowny sposób przejść do przerobu krajowych surowców roślinnych celem wyrugowania egzotycznych, obecne urządzenia maszynowe okazałyby się nieprzydatne i narazić musielibyśmy się na konieczność wywiezienia z kraju wielu setek milionów na nowe inwestycje. Zdobywając się nawet na taki eksperyment, nie osiągnęlibyśmy jednak oczekiwanych skutków, gdyż towar wyprodukowany z krajowych surowców roślinnych byłby w obecnych warunkach kalkulacyjnych jeszcze tak drogi dla szerokich warstw, iż otworzylibyśmy wrota dla zwiększenia przywozu tańszych artykułów włókienniczych z zagranicy. Dlatego też całokształt zagadnienia wymaga stopniowego i rzeczowego rozwiązania.

Powracając do poruszonych zamierzeń czynników rządowych, idących w kierunku pogłębienia siły Państwa liczymy, iż samorządowi gospodarczemu zapewniona będzie odpowiednia możliwość współdziałania przy realizacji programu prac inwestycyjnych, planowanego przez czynniki rządowe. Stwierdzam równocześnie, iż podjęcie owego programu nie może zmniejszyć wagi i znaczenia posunięć, potrzebnych celem równoległego pobudzenia prywatnej inicjatywy i przedsiębiorczości oraz zachęcenia jej do nieodzownych nakładów inwestycyjnych.

Uznajemy wszyscy, iż dla normalnego biegu życia państwowego i gospodarczego potrzebny jest ład i dyscyplina społeczeństwa, z drugiej strony jednak w warunkach obecnych tym większego znaczenia nabiera sprawa wykorzystania twórczych sił czynnika gospodarczo-społecznego, gdyż kampania o wzmocnienie organiczne Państwa i jego obronności winna się odbywać przy czynnym współudziale wszystkich warstw, dla których najważniejszą troską jest silna i ku dobrobytowi stopniowo idąca Polska".

Po wygłoszeniu powyższego przemówienia Przewodniczący otworzył dyskusję, w której zabierali głos radcowie: Koral, wiceprezes dr. Bornet i inni.

Radca Koral poruszył szereg spraw z dziedziny komunikacyjnej, w szczególności kwestię Państwowej Rady Komunikacyjnej, połączenia kolejowego na linji Łódź—Gdynia, 4-ej pary pociągów motorowych na linii Łódź — Warszawa oraz taryfy towarowej WR 20. Mówca wskazał, iż sprawy te były niejednokrotnie już poruszane przez Izbę i Związek Izb w memoriałach do Ministerstwa Komunikacji oraz przedstawione ponadto Komisji Martinowskiej, lecz niestety bez rezultatu, wobec czego uważa za swój obowiązek wskazać jeszcze raz jak najbardziej istotne niedomagania w tej dziedzinie.

W odniesieniu do Państwowej Rady Komunikacyjnej radca Koral podniósł, iż stanowiła ona teren, na którym świat gospodarczy stykał się z Ministerstwem Komunikacji. Mimo, iż charakter tego ciała był opiniodawczy, atrybucje Państwowej Rady malały stale i doszło do tego, że obecnie ona nie istnieje. Po zakończeniu przedostatniej kadencji powstała półtoraroczna przerwa w czasie której wydany został nowy statut Rady, zmniejszający jej kompetencję. Według dawnego statutu Minister Komunikacji winien był przedstawiać wszelkie wnioski Radzie, nowy zaś statut zawiera przepis, że Minister przedstawia jej tylko te wnioski, które uważa za wskazane.

W marcu b. r. skończyła się kadencja ostatniej Rady i zdawało się, że nastąpią nowe wybory, gdyż statut przewiduje, że na krótko przed końcem kadencji Minister Komunikacji zarządza nowe wybory. Tymczasem tego nie uczyniono i Rada przestała de facto istnieć. W tym stanie rzeczy rozpatruje się obecnie z pominięciem Rady zmianę części IA taryfy kolejowej (Regulamin przewozu) do rozpatrzenia której była wybrana już Komisja i załatwia się wszelkie inne sprawy w zakresie przewozów kolejowych, żywo interesujących życie gospodarcze. Dowodzi to, że współpraca świata gospodarczego z władzami kolejowymi nie jest należycie wykorzystana.

Z kolei radca Koral wskazał na niedomagania ruchu osobowego, podając jako charakterystyczny przykład kierunek Gdynia—Łódź, na której to trasie, wyjeżdżając pociągiem pośpiesznym z Gdyni trzeba czekać około 1 1/2-ej godziny w Kutnie, aby przesiąść następnie do pociągu osobowego, zdążającego z Gdyni do Łodzi i Warszawy. Mówca jest zdania, iż Łódź, którą łączą interesy handlowe z Gdynią — jedynym portem Państwa Polskiego — nie może pozwolić sobie na tak dużą stratę czasu i musi domagać się o należyte połączenia kolejowe zgodnie z przedstawionymi przez Izbę w tej mierze wnioskami. Mówiło i pisało się także wiele o 4-ej parze pociągów motorowych na linji Łódź — Warszawa i zdawało się, że ten dezyderat nie zrobi najmniejszych perturbacyj w polityce komunikacyjnej, lecz i na tym odcinku pominięto zupełnie słuszne żądania Łodzi i 4-ej pary nie dodano, jakkolwiek egzystujące trzy pary pociągów motorowych są stale przepełnione.

W końcu wskazał mówca na niedomagania z dziedziny ruchu towarowego, podając m. in. iż Ministerstwo zniosło taryfę WR 20, lecz na to miejsce nic nie wprowadziło, mimo, iż miało wprowadzić specjalną taryfę, któraby przynajmniej w części zastąpiła taryfę WR 20.

W konkluzji mówca zwrócił się do Prezydium, aby postarało się w drodze bezpośredniej przedstawić Ministrowi Komunikacji całokształt postulatów sfer gospodarczych okręgu łódzkiego z dziedziny komunikacyjnej.

Następnie zabrał głos wiceprezes Izby dr. J. Bornet, który nawiązując do ostatnich zarządzeń dewizowych oświadczył co następuje:

Ograniczenia dewizowe wywołały z natury rzeczy zrozumiałe poruszenie w Łodzi, gdyż wytworczość włókiennicza tutejszego ośrodka opiera się na przerobie surowców zagranicznych i tym samym

jest bardzo wrażliwa na wszelkie perturbacje związane z ich pozyskaniem. Początkowo zdawało się, iż skoro Rząd nie zamierza ograniczać przywozu surowców, bo bilans handlowy jest nadal czynny— nie będzie żadnych powikłań wewnętrznych w przemyśle włókienniczym. Tymczasem po wprowadzeniu zarządzeń dewizowych stało się inaczej. Z jednej strony zmniejszył się gwałtownie dopływ dewiz, gdyż eksporterzy nie spieszyli się z ich odstąpieniem, z drugiej strony zwiększyło się gwałtownie zapotrzebowanie na surowce. Bojąc się, że dewiz zabraknie, zainteresowane sfery przemysłowe wystąpiły z postulatem, aby podział ich odbywał się pomiędzy wszystkich według pewnego jednolitego i sprawiedliwego klucza. I tu muszę podkreślić wielkie zasługi naszego prezesa Izby, który właśnie w tym kierunku ujął sprawę wobec Ministra Przemysłu i Handlu w czasie jego ostatniego pobytu w Łodzi. Ponadto rezultatem starań prezesa Izby było, iż Minister Przemysłu i Handlu zaprosił sfery przemysłowe na konferencję do Warszawy, na której oświadczono, iż Rząd nie ma zamiaru ograniczać dewiz dla niezbędnego przywozu surowców i że przydzieli je w tej wysokości, w jakiej wydatkowano je w roku ubiegłym. Jeżeli więc w poprzednim roku wydano w maju, czerwcu i lipcu około 27 miljonów złotych, to taką samą sumę przydzieli Rząd również w roku bieżącym. Jest to zatem maksimum, co Rząd dać może. Podkreślić tylko muszę, iż w miesiącu maju i czerwcu wydano już około 20 milionów złotych i że wskutek tego w lipcu będziemy mieli mniej dewiz, lecz na to nie ma rady, Odnoszę wrażenie, że ludzie z obawy, iż dewiz może zabraknąć, żądali ich więcej niż to było potrzeba, albo niektórzy płacili gwałtownie swoje należności, aby wyjść z ryzyka walutowego w razie dewaluacji. Jeżeli zatem ktoś kupił więcej, to teraz kupi mniej, a jeżeli ktoś spłacił swoje należności, to teraz gdy mniej otrzyma dewiz, korzystać winien znowu ze swego kredytu. Jestem zdania, iż w lipcu, aby wyrównać ubytek dewiz z poprzednich miesięcy konieczne będą pewne ograniczenia, lecz potem zacznie się normalny przydział dewiz, a skoro tak wygląda sytuacja nie ma powodu do podnoszenia specjalnych alarmów i szerzenia paniki. U nas już tak się dzieje, że jeżeli ktoś nie dostanie wagonu surowca, to roznosi się ten fakt po całym mieście i kraju, a gdy dostanie wagon lub nawet i więcej, to nic o tem się nie mówi. Według oświadczenia rządowego wpływ walut w sierpniu będzie taki, iż zapotrzebowanie dewiz na zapłatę surowca będzie w całości pokryte. Rząd bowiem stoi na stanowisku, że oszczędność

przy surowcach nie opłaca się i źle stosowane restrykcje mogą przynieść w skutkach swych niepożądane straty Dokonanie rozdziału dewiz ma powierzyć Rząd organizacjom przemysłowym i Izbie, wobec czego nie ma powodu do denerwowania się w tych sprawach. Izba, jako instytucja bezstronna, daje dostateczną gwarancję należytego i sprawiedliwego załatwienia kwestyj, związanych z podziałem dewiz. Zmuszony jestem podnieść z naciskiem, iż u nas w sprawach dewizowych, jako też surowcowych nie ma żadnej analogii z innymi krajami i tylko nieszczęśliwe doświadczenia poczynione w innych krajach, w których wszystko jest utrudnione i naprawdę zamrożone wywołało nieufność do nas mimo, że w Polsce transfer jest upłynniony. Patrząc obiektywnie nie ma więc powodu do niepokojenia się, gdyż sytuacja nie tylko nie jest niebezpieczna, lecz przedstawia się nawet korzystnie. W rezultacie jeżeli przydziały będą sprawiedliwie przeprowadzane, nastąpi niewątpliwie uspokojenie i dostawcy odzyskają zaufanie, co znów podtrzyma nasz kredyt.

Radca Librach wyraził w imieniu przemysłu średniego pogląd, iż przemówienie wiceprezesa dr. J. Borneta uspokoi niewątpliwie opinię publiczną. Jednocześnie zwrócił się z apelem do prezesa Izby, aby zająwszy się sprawą przydziału dewiz nie zapomniał także o średnim przemyśle.

Z kolei radca Tempelhof, nawiązując do sprawozdania i przemówienia wiceprezesa dr. J. Borneta o dewizach zaproponował przyjęcie następującej rezolucji:

„Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi przyjmuje do wiadomości, że pod egidą Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi zainteresowane zrzeszenia gospodarcze przedstawiły Panu Ministrowi Przemysłu i Handlu w czasie jego ostatniego pobytu w Łodzi, ponadto zaś na osobnej konferencji w Warszawie w dniu 22 b. m. najistotniejsze postulaty nastręczające się w sprawie takiego unormowania przydziału dewiz, aby w ramach obecnych możliwości dewizowych pokryte było nieodzowne zapotrzebowanie surowcowe okręgu łódzkiego, niezbędne dla podtrzymania produkcji i uniknięcia niezdrowego przerostu cen".

„Plenarne Zebranie przyjmuje również do wiadomości, iż wskutek przychylnego potraktowania zgłoszonych postulatów przez Pana Ministra Przemysłu i Handlu w najbliszszym czasie wejdzie w życie nowy system przydziału surowców i dewiz, potrzebnych dla pokrycia należności z tytułu ich przywozu, wskutek czego oczekiwać należy,

iż produkcja i obroty nie będą narażone na komplikacje zakłócające ich ciągłość. Plenarne Zebranie daje równocześnie wyraz przeświadczeniu, iż wskutek unormowania zasad przydziału dewiz Łódź nadal korzystać będzie z zagranicznych kredytów surowcowych i że odpadnie tendencja do czynienia zbędnych zakupów ponad normę rzeczywistego zapotrzebowania".

„Z uwagi na potrzebę aktywizacji bilansu handlowego i płatniczego Plenarne Zebranie kieruje równocześnie apel pod adresem sfer gospodarczych okręgu, by celem zmniejszenia zapotrzebowania na waluty zagraniczne zmniejszyły przywóz w dziale tych półfabrykatów i fabrykatów gotowych, które skutecznie zastąpić można produktem krajowym i aby z drugiej strony w interesie zwiększenia środków na zakup niezbędnych surowców i towarów zagranicznych poświęciły szczególną uwagę sprawie zwiększenia możliwości wywozu".

Odczytaną rezolucję przez radcę Tempelhofa przyjęto jednogłośnie.

Radca Lewsztajn zapytuje Przewodniczącego, jak się przedstawia przydział dewiz dla handlu. W odpowiedzi Przewodniczący wyjaśnił, iż Ministerstwo Przemysłu i Handlu pracuje wspólnie z Komisją Dewizową nad odnośnymi normami i sprawa ta będzie w najbliższych dniach załatwiona. Wysunięte propozycje idą w kierunku, aby ta część która powinna być dzielona przez zrzeszenia była oddana zrzeszeniom, pozostała zaś dla przemysłu przetwórczego i dla handlu była dzielona pod egidą Izby w stosunku proporcjonalnym.

Ponieważ nikt więcej głosu nie zabierał Przewodniczący oświadczył, iż uważa dyskusję nad pkt. 3 porządku obrad za wyczerpaną i sprawozdanie Izby za rok ubiegły za przyjęte.

Pkt. 4. Przewodniczący zawiadomił zebranych, iż ze względu na rozbieżność opinii, jaka zarysowała się pomiędzy Sekcją Przemysłową a Sekcją Handlową w kwestii objętej tym punktem, sprawę zmiany II-ej części statutu Izby zdejmuje z porządku dziennego.

Pkt. 5. Sprawę obniżenia opłat za import towarów reglamentowanych referuje dyrektor Izby inż. K. Bajer, który wskazał, iż konsekwencją wprowadzenia Centrali Dewiz jest generalny zakaz przywozu towarów do Polski i że o ile przedtem tego rodzaju zakaz obejmował około 60% pozycyj taryfy celnej, to z chwilą wprowadzenia ograniczeń dewizowych, zakaz ten stał się ogólny. Wskutek tego

wytworzyła się do pewnego stopnia anormalna sytuacja w dziedzinie opłat za import towarów reglamentowanych, która zmusza Prezydium Izby do zrewidowania odnośnych stawek. Obowiązująca bowiem obecnie stawka w kwocie 5 zł. do sumy 5.000 zł. okazała się za wygórowaną w stosunku do wartości towaru, zwłaszcza, że łączna suma wszystkich opłat z tytułu tego przekracza w niektórych wypadkach wartość towaru. Celem więc odciążenia sfer gospodarczych od wygórowanych opłat przy imporcie towarów wartości do 5.000 zł Prezydium Izby proponuje, aby opłatę zmniejszyć w następujący sposób: Opłata na rzecz Izby od podań towarów reglamentowanych przy wartości towaru

od	1	zł.	do	200	zł.	— 1	zł.
„	201	„	„	500	„	— 2	„
„	501	„	„	1.000	„	— 3	„
„	1.001	„	„	2.500	„	— 4	„
„	2.501	„	„	5.000	„	— 5	„

Opłaty powyżej 5.000 zł. pozostają w wysokości dotychczasowej

Pkt. 6. Przewodniczący oznajmił, iż wpłynęły 2 wnioski radcy Chariego i towarzyszy. Wnioski te skierowane są do Prezydium Izby o podjęcie kroków: 1) o wstrzymanie na lat 5 zarządzonej przez Starostwo Grodzkie w Łodzi likwidacji handlu ulicznego, 2) o dalszą redukcję opłat telefonicznych. Przewodniczący zgodnie z regulaminem dla Plenarnych Zebrań Izby przekazał oba wnioski odnośnym Komisjom izbowym do załatwienia.

Na zakończenie posiedzenia wiceprezes Hertz M. zakomunikował, iż Sekcja Handlowa uchwaliła zwrócić się do Prezydium o wydanie odezwy do zrzeszeń gospodarczych, wzywającej do intensywnego wzięcia udziału w zbieraniu środków na Fundusz Obrony Narodowej, co Plenarne Zebranie przyjęło oklaskami.

Na tym posiedzenie zakończono.

Przewodniczący

(-) Dr. F. Maciszewski

Protokólant

(-) Mgr. A. Słupczyński

PROTOKÓŁ

XXIV-go (ZWYCZAJNEGO) ZEBRANIA PLENARNEGO IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI,

odbytego dnia 29 października 1936 r. o godz. 18-ej

w lokalu Izby przy Al. Kościuszki Nr. 4

Obecnych 50 radców: Babiacki Edward, Barciński Henryk, Bartoszewicz Witold, dr. Biederman Bruno, Bibergal Roman, Blumcwajg Maurycy, dr. Bornet Juliusz, Chari Piotr, Chądzyński Karol, Ejtingon Naum, Ender Teodor, Fiedler Zygmunt, Fiszer Karol Frankus Ryszard, Gawartin Włodzimierz, Gliksman Beniamin, Gliński Marian Wacław, inż. Gross Oskar, Heber Józef, Hertz Jakób Hertz Michał, Hertz Mieczysław, Holcgreber Wacław, Jaszuński Ignacy, Kamiński Jakób, Konarzewski Tadeusz, Kotkowski Bolesław, Kwaśniewski Lucjan, Landsberg Władysław, Lewsztajn Juliusz, Lipiński Adam, Luboszyc Grzegorz, Markon Kazimierz, Milker Juliusz, Mokrski Lajb, Olszewski Marian, Pietrzycki Józef, Pytlewski Stanisław, Remiszewski Antoni, dr. Rochlin Izrael, Roszak Kazimierz, Rozen Jonas, Rozenberg Lajb, Rydzewski Stefan, dr. Sembrat Stanisław, Sender Feliks, Tempelhof Maurycy, Wolman Gerszon, Zylberszpic Joachim i korespondent Izby Schweikert Robert.

Nieobecnych usprawiedliwionych 10 radców: Buhle Karol Teodor, Hauk Ludwik, Heiman-Jarecki Aleksander, inż. Hirszberg Emil, Koral Ludwik, Krauze Józef Wacław, Librach Jakób, dr. Maciszewski Feliks, Seipelt Paweł i Znamięcki Aleksander.

Nieobecnych nieusprawiedliwionych 10 radców: Bobkowicz Emilian, Degenstein Jakób, Geyer Robert, Jabłkowski Józef, inż. Jasiński Edmund, Malangiewicz Roman, Mazur Chaim Lejzor, Piasecki Marian, Poznański Maurycy Ignacy i Wysmyk Marian.

Biuro Izby: referenci — mgr. Słupczyński Aleksander, dr. Borst Karol, mgr. Górzyński Stefan, mgr. Goliński Władysław i mgr. Bagiński Witold.

Przy stole prezydialnym: wiceprezesi—Babiacki E., dr. Bornet J., Fiedler Z. i Hertz M.; dyrektor Izby inż. K. Bajer, wicedyrektorzy — dr. Sand H. i inż. Luciński St. oraz radca prawny adwokat Felix H. Obradom przewodniczył wiceprezes Fiedler Z.; protokół prowadził mgr. Słupczyński A.

P o r z ą d e k d z i e n n y:

1. Przyjęcie protokółu z poprzedniego posiedzenia.
2. Komunikaty Prezydium.
3. Uchwalenie nowych opłat oraz zmiany opłat obowiązujących za specjalne czynności Izby.
4. Uchwalenie preliminarza budżetowego Izby na rok 1937.
5. Wybór Komisji Rewizyjnej dla sprawdzenia zamknięć rachunkowych Izby za rok 1936
6. Uchwalenie:
   a) statutu służbowego,
   b) statutu emerytalnego urzędników Izby.
7. Wybór arbitrów Sądu Polubownego na rok 1937.
8. Udzielenie Prezydium Izby upoważnienia do nabycia nieruchomości.
9. Wolne wnioski.

Przewodniczący otworzył posiedzenie, stwierdzając na podstawie listy obecności dostateczne quorum dla powzięcia uchwał prawomocnych w sprawach objętych porządkiem dziennym, po czym udzielił głosu wiceprezesowi dr. Bornetowi. Dr. Bornet zgłosił w imieniu Sekcji Przemysłowej dwa nagłe wnioski, z których jeden dotyczy sprawy zwiększenia ilości pociągów motorowych na linii Łódź-Warszawa, drugi zaś sprawy wydawania sferom gospodarczym rocznych paszportów ulgowych za opłatą 320 zł. W głosowaniu Plenarne Zebranie oświadczyło się jednogłośnie za nagłością wniosków, wobec czego Przewodniczący oznajmił, iż rozpatrzone one będą w punkcie 9 porządku obrad.

Pkt. 1. Przechodząc do porządku dziennego, przewodniczący oświadczył, iż z uwagi na brak zgłoszeń poprawek do rozesłanego protokółu poprzedniego zebrania uważa protokół ten za przyjęty bez zmian.

Pkt. 2. Przewodniczący poinformował zebranych o zmianie, jaka zaszła w gronie członków Izby w okresie od ostatniego Plenar-

nego Zebrania podając, iż na miejsce radcy Izby Józefa Haufmana, wszedł do Izby z wyborów zrzeszeniowych radca Zylberszpic Joachim.

Przechodząc z kolei do sprawozdania z wykonania uchwał ostatniego Plenarnego Zebrania, odbytego w dniu 25 czerwca b. r., zakomunikował, iż uchwała dotycząca zmiany opłat od podań o import towarów reglamentowanych przesłana została do Ministerstwa Przemysłu i Handlu do zatwierdzenia.

Złożone przez radcę Chariego i towarzyszy wnioski, dotyczące: 1) odroczenia likwidacji handlu ulicznego na lat 5 i 2) dalszej redukcji opłat telefonicznych przekazane zostały zgodnie z regulaminem dla plenarnych zebrań odnośnym izbowym komisjom do załatwienia, które ustosunkowały się do nich negatywnie.

Przewodniczący zwrócił uwagę na smutny objaw coraz częstszego pojawiania się w prasie artykułów złośliwie krytykujących i szkalujących znanych i cenionych obywateli polskich, ludzi dzielnych i zasłużonych dla kraju. Niedawno na łamach jednego z pism ukazał się artykuł niezgodny z prawdą przeciwko działalności publicznej m. in. prezesa naszej Izby, a podpisany przez jednego z senatorów okręgu łódzkiego. Autor podaje, że jakoby stanowisko prezesa Izby związane było z wysokim wynagrodzeniem. W związku z tym przewodniczący oświadczył, że stanowiska wszystkich członków Prezydium a więc i prezesa są honorowe i nie tylko nie są one płatne, lecz wręcz przeciwnie niejednokrotnie związane są z wydatkami, które pokrywane są osobiście i z własnych funduszów członków Prezydium. Oświadczenie powyższe Plenarne Zebranie przyjęło oklaskami.

Następnie przechodząc do analizy sytuacji gospodarczej, Przewodniczący wygłosił następujące przemówienie:

„Pragnąc podzielić się z Panami kilkoma uwagami, chciałbym przede wszystkim podkreślić dwa nader istotne momenty o szczególnym wpływie na sytuację gospodarczą i ogólne nastawienie psychologiczne. Z jednej strony jest nim dewaluacja szeregu walut europejskich, zapoczątkowana przez deprecjację franka, z drugiej zaś strony kategoryczne zapewnienia naszych czynników rządowych, iż Polska nie pójdzie za przykładem zagranicy i dalej trwać będzie przy polityce stałości waluty.

Ponieważ złożyło się w ten sposób, że dopiero obecnie możemy zabrać głos w tej sprawie, wypada mi z największym naciskiem podkreślić, iż przyłączamy się w całej rozciągłości do głębokiego zadowolenia, jakiemu dały już wyraz czynniki gospodarcze innych okręgów

w sprawie zdeklarowanej przez rząd polityki stałości waluty. Z drugiej strony jednak jako Izba uważaliśmy za swój obowiązek bezzwłocznie po zarządzeniach dewaluacyjnych szeregu państw europejskich w przyśpieszonym trybie zbadać wpływ, który owe zmiany walutowe wywołać mogą w zakresie naszej wymiany handlowej. Szło nam przecież wszystkim o pozyskanie orientacji, czy wskutek premii dewaluacyjnej nie wzrośnie siła konkurencyjna innych państw, które na rynkach odbiorczych są naszymi współzawodnikami i czy w związku z tym nie wypadnie nam zdobyć się na odpowiednie zmiany w naszej polityce eksportowej. Badania owe w takiej mierze, jak zezwala na to płynna jeszcze sytuacja, są już w części zakończone i w ogólnym zarysie stwierdzić można, iż mimo pewnych przesunięć na niekorzyść naogół wpływ owych zmian nie jest tak groźny dla naszego okręgu, jak mogło się to wydać początkowo.

Natomiast w wyniku niezaprzeczonej poprawy sytuacji istotniejsze zmiany zarysowują się w układzie stosunków produkcji i zbytu na rynku wewnętrznym. Wskutek wzrostu popytu na towary, jaki ujawnia nasz rynek wewnętrzny, automatycznie powiększyło się także ponad normę z roku ub. zapotrzebowanie na surowce i półfabrykaty. Przywiązujemy dużą wagę do dbałości o równowagę i aktywność bilansu handlowego, jednakże uważamy, iż tylko w drodze dostatecznego zaopatrzenia produkcji w niezbędne surowce importowane uniknąć możemy niepożądanych zakłóceń w zakresie kształtowania się podaży podstawowych półfabrykatów i dzięki temu zapobiec z kolei zbyt silnie zwyżkującej tendencji cen. Dlatego też zdaniem Izby jednym z szczególnie pilnych zadań będzie w najbliższym czasie pogodzenie wymogu równowagi bilansu handlowego ze sprawą zwiększenia przywozu niezbędnych surowców, których brak zahamowałby rozwój koniunktury lub doprowadził do niepożądanych zaburzeń w zakresie cen.

Przechodzę w ten sposób do tak aktualnego w chwili obecnej zagadnienia, jakim jest sprawa zwyżki cen zapoczątkowana u nas od lat oczekiwaną poprawą cen produktów rolniczych. Godzimy się wszyscy z postulatem, iż przy naszej słabej pojemności rynku wewnętrznego ruch cen obracać się winien w ramach uzasadnionych faktycznymi momentami kalkulacji handlowej. Jeśli jednak zwyżka cen wynika ze wzrostu kosztów wymiany i produkcji lub z niedostatecznej podaży, spowodowanej np. zbyt małymi rozmiarami przywozu surowca i niezadawalającej podaży półfabrykatu, to w naszym rozumieniu gospo-

darczo niepożądane przerosty cen należy usuwać w drodze odpowiednich posunięć natury gospodarczej. Tylko tą drogą bowiem osiągnąć możemy efekty niehamujące rozwoju koniunktury, a z drugiej strony zapobiegające niepożądanym zwyżkom cen w rozmiarach, naruszających równowagę gospodarczą. Sądzić można, iż w podobny sposób podszedł do zagadnienia ruchu cen również Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów, który w dniu wczorajszym obradował nad tym zagadnieniem.

W przeciwstawieniu do wegetacyjnych trosk ubiegłego okresu stajemy dzisiaj przed koniecznością ożywienia działalności inwestycyjnej, przy czym w naszym rozumieniu prywatna działalność w tej mierze stanowi konieczne i ważne dopełnienie państwowego programu inwestycyjnego. Zagadnieniu temu Izba nasza poświęciła specjalną uwagę, czego dowodem może być fakt, iż w charakterze generalnej referentki sprawy wysunęła ostatnio wnioski, jak należy unormować m. in. zagadnienie ulg inwestycyjnych w zakresie podatkowym, ponadto zaś na terenie Ministerstwa Skarbu w pozytywny sposób wyjednała już rewizję dotychczasowego sposobu traktowania amortyzacji.

Ograniczając się do tych kilku zwięzłych uwag, stwierdzam, iż stajemy dzisiaj w obliczu nowych zagadnień o tyle różniących się od poprzednich, iż wyrastają one z podłoża ożywiającego się życia gospodarczego".

Nawiązując do przemówienia przewodniczącego w sprawie sytuacji gospodarczej, radca Jaszuński Ignacy zgłosił wniosek o uchwalenie następującej rezolucji:

„Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej uznając, iż w warunkach naszych jedynie wskazana jest zdeklarowana przez czynniki rządowe polityka stałości waluty, wyraża przeświadczenie, iż przestrzeganie tej polityki usunąć winno z naszego życia przejawy przejściowej psychozy, wywołanej ostatnimi wypadkami walutowymi na terenie szeregu państw europejskich. Równocześnie Plenarne Zebranie Izby daje wyraz opinii, iż poprawa koniunktury w skali światowej i na własnym naszym rynku wewnętrznym musi stopniowo przejawiać się w ewolucyjnym i od lat oczekiwanym ruchu cen. Faktem jest bowiem, iż długotrwałe zjawisko spadku owych cen poniżej poziomu opłacalności produkcji i wymiany było właśnie jednym z najistotniejszych czynników dezorganizacji, powodującej przewlekły kryzys gospodarczy o najujemniejszych następstwach socjalnych.

Z uwagi na strukturę gospodarczą naszego kraju za bezwzględnie pożądaną uważać należy dlatego stopniową zwyżkę cen płodów rolnych, do której usilnie zresztą dążyło się u nas w drodze szeregu posunięć polityki gospodarczej.

W imię powyższych przesłanek nie można również wykluczyć możliwości podobnej ewolucyjnej zwyżki cen poszczególnych towarów przemysłowych szczególnie tych, które produkowane są z drożejących surowców i półfabrykatów zagranicznych.

Jeśli w zmienionym układzie stosunków zwyżka cen wynika z nowych momentów kalkulacji handlowej, ale rozmiary owej zwyżki mogłyby wywołać nowe dysproporcje — to według opinii Plenarnego Zebrania niepożądanym zmianom na rynku cen zapobiegać należy w sposób organiczny, t. j. przy pomocy właściwie dobranych środków polityki gospodarczej. Środki owe stosować należy przy równoczesnym uwzględnieniu naczelnej zasady, iż stopniowa i na zdrowej kalkulacji oparta poprawa cen leży w ogólnym interesie Państwa, gdyż ożywia koniunkturę i zwiększając nasilenie wpływów skarbowych, zabezpiecza równocześnie równowagę budżetu jako podstawowego warunku stałości waluty.

Poza tym Plenarne Zebranie wzywa Prezydium Izby do zwołania w jak najkrótszym czasie konferencji informacyjnej z udziałem przedstawicieli miejscowych władz administracyjnych oraz zrzeszeń gospodarczych, celem wyjaśnienia i uzgodnienia trybu postępowania przy ujawnianiu cen przedmiotów powszechnego użytku przez miejscowe kupiectwo".

Rezolucję powyższą przyjęto jednogłośnie.

Następnie zabrał głos radca dr. Sembrat Stanisław w sprawie zaopatrzenia przemysłu w surowce i zgłosił następującą rezolucję:

„Stosowane obecnie ograniczenia przywozu wpływają w niezaprzeczalnie ujemny sposób na stan zaopatrzenia przemysłu włókienniczego w surowce niezbędne dla normalnego toku produkcji. Zapasy bawełny, wełny, wszelkiego rodzaju odpadków i szmat uważać należy nadal za niedostateczne, zwłaszcza w chwili obecnej, gdy sytuacja gospodarcza kraju ujawnia poprawę koniunkturalną. W konsekwencji ograniczenia przywozowe połączone ostatnio z obowiązkiem sprowadzenia drożej kalkulujących się i dlatego mało w przemyśle włókienniczym używanych surowców, powodują niepożądaną zwyżkę cen półfabrykatów i wyrobów gotowych, a tym samym:

1. hamują tempo poprawy koniunktury na rynku wyrobów włóknistych;
2. utrudniają eksport tych wyrobów, zwłaszcza po ostatnich posunięciach dewaluacyjnych szeregu krajów europejskich;
3. pośrednio faworyzują import półfabrykatów i wyrobów gotowych.

Biorąc pod uwagę powyższy stan rzeczy i nawiązując do uchwały powziętej na poprzednim zebraniu, Plenarne Zebranie podkreśla konieczność zwiększenia kontyngentów przywozowych na bawełnę, wełnę, odpadki i szmaty odpowiednio do istniejącego zapotrzebowania przy równoczesnym zapewnieniu przydziału dewiz i przywróceniu przemysłowi nieodzownej swobody w zakresie wyboru rynków zakupu surowca tak, aby mógł być on przywożony na warunkach jak najkorzystniejszych pod względem kalkulacyjnym i zgodnie z faktycznymi potrzebami przemysłu".

W głosowaniu rezolucję przyjęto jednogłośnie.

Trzecią rezolucję zgłosił radca Konarzewski Tadeusz.

„Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi daje wyraz przeświadczeniu, iż po długotrwałym okresie poniechań wywołanych brakiem rentowności i dekapitalizacją, życie gospodarcze zdobyć się musi obecnie na przeprowadzenie nieodzownych nakładów modernizacyjnych i inwestycyjnych, koniecznych dla podtrzymania sprawności i żywotności konkurencyjnej warsztatów pracy.

W łączności z tym Plenarne Zebranie uważa, iż w ślad za zapowiedzianym unormowaniem sprawy ulg podatkowych dla inwestycyj, co nastąpić winno na zasadach generalnych, t. j. obejmujących cały przemysł — ułatwić i odciążyć należy u nas sfinansowanie istotnie nieodzownych nakładów inwestycyjnych tak, aby nie przeciążały one rynku krótkoterminowego kredytu. W tym celu konieczna jest m. in. odbudowa kredytu długoterminowego i przyznanie instytucjom tegoż kredytu, prawa wznowienia działalności emisyjnej w rozmiarach, uzasadnionych najbliższymi potrzebami.

Licząc się ponadto z potrzebą ułatwienia kapitałowi prywatnemu dalszego kontynuowania akcji budowlanej, Plenarne Zebranie podnosi konieczność wydatniejszego uwzględnienia potrzeb Województwa Łódzkiego przy rozdziale kredytów, przyznawanych z „Państwowego Funduszu Budowlanego".

Rezolucję tę podobnie jak poprzednie Plenarne Zebranie przyjęło jednogłośnie.

Pkt. 3. Referuje dyrektor Bajer. Dotychczasowe opłaty od podań o import towarów reglamentowanych pobierane przez Izby na różnych terenach były niejednolite. Zaszła więc potrzeba pobierania tych opłat na rzecz Izb w formie ujednoliconej, a to z tej racji, że niektóre firmy zwracały się z jednych okręgów do tych, gdzie opłaty były mniejsze. Na skutek tego stanu rzeczy odbyły się konferencje pod przewodnictwem Dyrektora Biura Inspekcji Izb Przemysłowo-Handlowych celem usunięcia podobnych anomalii. Na życzenie Biura Inspekcji Izb Izby przystąpiły do ustalenia jednolitych opłat, pobieranych na terenie całego Państwa. Na ostatniej konferencji, która odbyła się w zeszłym tygodniu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu normy te zostały w zasadzie uzgodnione.

Przejdę z kolei do tych opłat, które z Nowym Rokiem 1937 byłyby pobierane na terenie Izby łódzkiej.

Opłaty od podań o zezwolenie przywozu — Opłaty te rozbijają się na 2 grupy, opłaty od t. zw. środków produkcji i od wszystkich innych artykułów. Środki produkcji — są to surowce, półfabrykaty potrzebne do produkcji. W porównaniu z dotychczasowymi normami opłaty uzgodnione dla środków produkcji nie odbiegają od norm pobieranych przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi w przecięciu swoim, gdyż zmniejszone są opłaty, jeśli chodzi o import małowartościowy, a nieco zwiększone od podań opiewających na duże kwoty. Obecnie projektowane opłaty wynosić będą od 50 gr. maksymalnie do 50 zł. Natomiast jeśli chodzi o artykuły pozostałe, to obciążone są one w wyższym stopniu, znacznie przekraczając normy dotychczas pobierane przez Izbę. Jednakże jeśli uwzględni się, że import kupiecki w większości swej nie operuje kwotami ponad 50.000 zł. i że przeważna ilość podań (za wyłączeniem surowców) składanych przez firmy kupieckie waha się w granicach od 20.000 do 30 000 zł. — to uznać można, iż nie będzie znacznej różnicy. Zwracam uwagę, że jeśli chodzi o 3 organizacje kupieckie, zrzeszające kupiectwo hurtowe, to pobierały one swoje własne opłaty za manipulacyjne funkcje, jakie wykonywały w zakresie przyjmowania podań. Teraz wszystkie opłaty będą skomasowane, wobec czego organizacje kupieckie nie będą pobierały żadnych oddzielnych opłat. W szczególności w myśl propozycji Prezydium opłaty od podań o zezwolenie przywozu pobierane będą w poniższej wysokości:

do	100 zł.	— 0.50 zł.	dla środków produkcji	— 0.50 zł.
„	200 „	— 1.50 „	„ „ „	— 1.50 „
„	500 „	— 4.— „	„ „ „	— 2.— „
„	1.000 „	— 8.— „	„ „ „	— 3.— „
„	2.000 „	— 15.— „	„ „ „	— 4.— „
„	5.000 „	— 25.— „	„ „ „	— 5.— „
„	10.000 „	— 30.— „	„ „ „	— 10.— „
„	20.000 „	— 40.— „	„ „ „	— 15.— „
„	30.000 „	— 50.— „	„ „ „	— 20.— „
„	40.000 „	— 60.— „	„ „ „	— 25.— „
„	60.000 „	— 70.— „	„ „ „	— 30.— „
„	80.000 „	— 80.— „	„ „ „	— 35.— „
„	100.000 „	— 90.— „	„ „ „	— 40.— „
ponad	100.000 „	—120.— „	„ „ „	— 50.— „

Niewątpliwie wpływy z tego tytułu ze względu na objęcie reglamentacją wszystkich artykułów importowanych do Polski zwiększą się na rzecz Izby, jednakże należy wziąć pod uwagę, że i praca wykonywana przez Izbę znakomicie się wzmogła, a ponadto najpóźniej do końca roku Izby przejmą wydawanie pozwoleń przywozu. Dotychczas podania kierowane były do C. K. P., tam były przydzielane kontyngenty, tam czekały szereg tygodni. zanim były wypisane pozwolenia przywozu Natomiast w niedalekiej przyszłości pozwolenia przywozu będą mogły być już odręcznie w Izbach szybko załatwiane.

Następnie, jeśli chodzi o opłaty pobierane na rzecz Izby w wysokości 5% od zwrotu cła, to obecnie występuje się z wnioskiem o ich zmniejszenie do 2% od wartości towaru, czyli plus minus 75% poprzednio pobieranej stawki co jest ulgą dla eksportu.

Opłaty od świadectw pochodzenia towarów — wynosiłyby odtąd:

Wzory i próby	zł. 1.—
Przy wartości towaru do zł. 100 . . .	zł. 1.—
„ „ „ „ „ 300 . . .	„ 2.—
„ „ „ „ „ 500 . . .	„ 3.—
„ „ „ „ „ 1.000 . . .	„ 4.—
„ „ „ ponad „ 1.000	1%

najmniej zł. 5.— najwyżej zł. 200.—

O ile idzie o pozostałe opłaty przewiduje się następujące:

za parafowanie ksiąg handlowych opłata 3.— zł. a **za sznurowanie** — 2.— zł.;

opłata za duplikaty wszelkich zaświadczeń — 1.— zł.;

opłata za rejestrację umów o naukę w przemyśle, która dotychczas wynosiła zł. 5.—, proponuje się obniżyć na 2.— zł., żeby zbytnio nie obciążać uczniów;

opłaty związane z Sądem Arbitrów — jak dotychczas — 1% wartości sporu z tym jednak, iż minimalna opłata wynosić będzie nie zł. 50.—, lecz zł. 100.— przy równoczesnym uprawnieniu prezesa do zmniejszania tejże minimalnej kwoty.

Po zreferowaniu sprawy nowych norm opłat na rzecz Izby zabrał głos radca Landsberg, prosząc o wyjaśnienie, dlaczego Prezydium proponuje podniesienie opłaty od Sądu Arbitrów oraz ile było takich spraw. Wyjaśnienia udzielił radca prawny adwokat Felix, po czym wiceprezes Fiedler sprawę opłat poddał pod głosowanie, w wyniku którego nowe normy opłat, obowiązujące od 1 stycznia 1937 roku, zostały jednogłośnie przyjęte.

Pkt. 4. Referuje dyr. Bajer. Preliminarz budżetowy Izby na rok 1937 jak rok rocznie został Panom rozesłany z wyjaśnieniami szczegółowymi, uzasadniającymi wysokość każdej poszczególnej pozycji. Materiał rozesłany Panom na dzisiejsze posiedzenie, skonstruowany został w ten sposób, aby dać obraz, jak odnośna pozycja budżetowa przedstawiała się w porównaniu z ubiegłym rokiem. Ponadto 3-cia rubryka wskazuje, ile Izba z odnośnych pozycji wydatkowała za 9 miesięcy roku bież., t. j. do 1 października.

O ile idzie o istotniejsze pozycje, które odróżniają preliminarz budżetowy Izby na rok 1937 od budżetu na rok 1936, podnieść należy, iż Izba przede wszystkim pozbyła się wszelkich obciążeń, ciążących na majątku Izby. Z oszczędności za rok 1935 po uzyskaniu zatwierdzenia uchwały przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu Izba spłaciła resztę długu, ciążącego na gmachu Izby (300.000 zł.) i hipoteka Izby jest zupełnie czysta.

Agendy Izby z roku na rok stale się zwiększają. W związku z tym zachodzi potrzeba powiększenia personelu Izby. Jeśli weźmie się pod uwagę, że okręg łódzki zajmuje drugie miejsce pod względem wartości przywozu towarów reglamentowanych (do Izby wpłynęło ok. 100.000 podań), praca Izby w tym kierunku znakomicie się wzmogła i zwiększy tę pracę jeszcze wydawanie od 1 stycznia 1937 roku pozwoleń przywozu.

W zakresie pozycji dochodowych, które odbiegają od pozycji zeszłorocznych, przede wszystkim wskazać należy na opłaty od podań

o import towarów reglamentowych preliminowane w roku 1936 na 40.000 zł. Z tego tytułu wpłynęło na 1 października b.r. około 120.000 zł. preliminuje się jednak w tej pozycji w imię oględności tylko 100.000 zł. na 1937 r. Nie można bowiem wykluczyć w r. 1937 możliwości polityki odwrotnej, gdyż niektóre państwa na Zachodzie znoszą już kontyngenty.

Następnie na uwagę zasługuje pozycja: „Odsetki od lokowanej gotowizny". W r. 1936 wpłynęło ok. 10.000 zł. preliminuje się zł. 15.900 z racji ulokowania rezerw izbowych w pożyczce stabilizacyjnej, zapewniającej wyższe oprocentowanie.

Główna pozycja, na której opierają się dochody Izby, t. j. wpływy z dodatku do świadectw przemysłowych — preliminowana jest w kwocie o 5 000 zł. większej niż w r. 1936, t. j. w cyfrze 390.000 zł. W ten sposób strona dochodowa preliminarza budżetowego Izby zamyka się sumą 524.000, jest realna i przewyższa budżet zeszłoroczny o 75.000 w dochodach.

Przechodząc z kolei do dalszych różnic w zakresie pozycji rozchodowych, wskazać można, iż według budżetu na rok 1936 w pozycji „Urzędnicy" preliminowano 194.540 zł. Obecnie preliminuje się więcej, bo 214.800 zł. w związku z nowymi etatami, które musimy w Izbie stworzyć celem podołania rozszerzonym agendom. Poza tym zasługuje na uwagę wpłata do Funduszu Emerytalnego Izby, którą powiększa się z 10.000 zł. na 15.000 zł.

Pozycje wydatków rzeczowych nie wymagają wyjaśnień, zresztą nie odbiegają one od kwot budżetu 1936 r. Zwracam jednakże uwagę, iż powiększamy pozycję „Remont gmachu i instalacje" w związku z koniecznością przebudowy względnie reparacji świetlika i dachu żelazo-betonowego, które szwankują. Sumę subwencji utrzymuje się w preliminarzu w granicach budżetu zeszłorocznego wraz z budżetem dodatkowym. Udział w utrzymaniu szkół — w normalnym budżecie preliminowała Izba na 30.000 zł., w tym roku preliminuje się 42.000 zł. Dalsze pozycje nie odbiegają w większym stopniu od budżetu na rok 1936. Koszty reprezentacji są powiększone o 2.000 zł., gdyż projektuje się na naszym terenie częstsze niż poprzednio zjazdy Związku Izb z ewentualnym udziałem przedstawicieli władz państwowych. Ogółem zatem suma preliminowanych wydatków na rok 1937 wynosi kwotę 509.000 zł., wobec czego pozostaje rezerwa budżetowa w kwocie 15.000 zł.

W ten sposób preliminarz budżetowy Izby na rok 1937 zamyka się w dochodach i wydatkach cyfrą 524.000 zł. Po zreferowaniu preliminarza budżetowego przez dyrektora Izby Przewodniczący otworzył nad nim dyskusję, w której zabierali głos radcowie: Landsberg, Markon, Kotkowski i Rozen. Radcowie zwracali się o wyjaśnienia, których udzielał dyrektor Izby oraz wiceprezesi dr. J. Bornet i M. Hertz.

Po ukończeniu dyskusji Przewodniczący poddał preliminarz budżetowy Izby pod głosowanie, w wyniku którego został przez Plenarne Zebranie jednogłośnie przyjęty.

Pkt. 5. Przewodniczący wiceprezes Fiedler zgłasza w imieniu Prezydium wniosek o wybranie Komisji Rewizyjnej dla sprawdzenia zamknięć rachunkowych Izby za rok 1936 w składzie dotychczasowym, t. j.: Konarzewski Tadeusz inż. Oskar Gross, Jabłkowski Józef, Tempelhof Maurycy, Znamięcki Aleksander. Wniosek przyjęto jednogłośnie.

Pkt. 6a. Statut służbowy referuje dyrektor Bajer.

Dla uregulowania stosunku służbowego urzędników do Izby ustawa o izbach przemysłowo-handlowych przewiduje w art. 28, że Izba uchwala na Plenarnym Zebraniu statut służbowy i statut emerytalny pracowników biura Izby, przy czym obydwa te statuty podlegają zatwierdzeniu Ministerstwa Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministerstwem Opieki Społecznej.

Odnośny statut urzędniczy uchwalony był już przez Plenarne Zebranie w roku 1932, lecz nie został on zatwierdzony, ponieważ miała nastąpić nowelizacja ustawy o izbach przemysłowo-handlowych, której zmiany, a w szczególności art. 28 pozostawały w ścisłej łączności z postanowieniami statutu służbowego. Zmiany te przeprowadzone zostały dopiero w r. 1934, a jednolity tekst ustawy o izbach przemysłowo-handlowych ogłoszony w Dzienniku Ustaw w kwietniu b. r.

Uwzględniając zaszłe zmiany w ustawie o izbach przemysłowo-handlowych, Izby opracowały nowy projekt statutu służbowego, który został rozpatrzony i uzgodniony na Międzyizbowej Komisji Prawno-Administracyjnej. Życzeniem bowiem Ministerstwa Przemysłu i Handlu jest, aby statut ten był we wszystkich Izbach możliwie jednolity. Do uzgodnionego tekstu statutu Izba wprowadziła nieznaczne poprawki i przedkłada go dziś Plenarnemu Zebraniu do uchwalenia.

Spod przepisów tego statutu wyłącza się pracowników fizycznych, gdyż nie wymaga się od nich specjalnych kwalifikacji i w interesie Izby nie zachodzi potrzeba ścisłego ich związania z Izbą w ten sposób, jak to ma miejsce przy pracownikach umysłowych. W stosunku do pracowników fizycznych mają zatem zastosowanie przepisy ustawy o umowie o pracę robotników.

Przechodząc do postanowień statutu, dyrektor Izby zaznaczył, iż statut służbowy ustala warunki powoływania i zwalniania pracowników, ich odpowiedzialność oraz obowiązki i prawa. Urzędnicy Izby dzielą się ze względu na stosunek służbowy na stałych i niestałych, a z uwagi na spełniane przez nich czynności na pracowników referendarskich i kancelaryjnych.

Zawiązanie stosunku służbowego z urzędnikiem następuje przez prezesa na wniosek dyrektora, przy czym urzędnik odbywa okres próby w ciągu trzech miesięcy, po którym to czasie może zostać urzędnikiem nieustalonym. Po przesłużeniu co najmniej jednego roku urzędnik nieustalony może zostać urzędnikiem stałym. Do obowiązków pracownika należy wypełnianie wszelkich czynności, wchodzących w zakres powierzonych mu spraw oraz innych czynności zleconych mu przez przełożonego z zachowaniem tajemnicy co do wiadomości, nieprzeznaczonych do publicznej wiadomości.

Prawa urzędnika obejmują prawo do wynagrodzenia za pracę i urlopu płatnego, który z reguły wynosi okres jednego miesiąca. Po 10 latach pracy w Izbie przysługuje urzędnikowi urlop 5-cio tygodniowy, a po 20 latach 6-cio tygodniowy. Rozwiązanie stosunku służbowego z urzędnikiem następuje w okresie próby za dwutygodniowym wypowiedzeniem, we wszystkich innych zaś wypadkach za trzymiesięcznym. Urzędnikowi nieustalonemu przed nabyciem praw do emerytury przysługuje w razie zwolnienia go ze służby zasiłek na wypadek braku pracy w wysokości i przez czas, przewidziany w ustawie o ubezpieczeniu społecznym. Urzędnikowi ustalonemu przysługuje niezależnie od powyższego zasiłku prawo do jednorazowej odprawy w wysokości jednomiesięcznej pensji za każdy przepracowany rok w Izbie.

Za naruszenie obowiązków służbowych urzędnik odpowiada dyscyplinarnie. Władzą dyscyplinarną dla lżejszych przewinień jest dyrektor Izby, w wypadkach cięższych przekazuje dyrektor Izby sprawę Komisji Dyscyplinarnej. Komisję Dyscyplinarną powołuje na

czas kadencji Izby prezes w składzie 6-ciu radców Izby, która wybiera spośród siebie dla każdej sprawy komplet w składzie 3-ch sędziów.

We wszystkich sprawach nieuregulowanych statutem mają zastosowanie w stosunku do urzędników Izby przepisy ustawowe o umowie o pracę pracowników umysłowych.

Przewodniczący poddał statut służbowy pod głosowanie, w wyniku którego przyjęto statut jednogłośnie.

Potem zabrał głos dyrektor Izby, który oświadczył że w trakcie zatwierdzania statutu służbowego może zajść konieczność jego uzupełnienia lub wprowadzenia poprawek, wobec czego Prezydium Izby dla uniknięcia zwołania wyłącznie w tym celu Plenarnego Zebrania — zgłasza wniosek o powzięcie następującej uchwały:

„Plenarne Zebranie Izby upoważnia Prezydium Izby do wprowadzenia do uchwalonego na dzisiejszym posiedzeniu statutu służbowego zmian i uzupełnień, które okażą się niezbędne dla jego zatwierdzenia".

Wniosek powyższy uchwalono jednogłośnie.

Pkt. 6b Statut emerytalny zreferował wiceprezes Izby dr. J. Bornet, który z uwagi na to, że statut ten został rozesłany radcom Izby przy zaproszeniu ograniczył się tylko do ogólnych uwag związanych z wysokością emerytury. Mówca wskazał, iż statut emerytalny uchwalony już został przez Plenarne Zebranie w r. 1932, lecz Ministerstwo Przemysłu i Handlu nie zatwierdziło go, gdyż niewyjaśniona była sprawa przepisu ustawowego, który zezwalałby na zastępcze ubezpieczenie pracowników w Izbie. Ponieważ obecnie stan prawny zmienił się, Międzyizbowa Komisja Prawno-Administracyjna opracowała przy współudziale dyrektora Biura Inspekcji Izb Przemysłowo-Handlowych zasady ramowe nowego statutu emerytalnego, odpowiadającego obowiązującym w tej mierze przepisom ustawowym. Zachodzi teraz — mówi mówca — kwestia, jak my mamy ustosunkować się do tego statutu Według mego zdania, oświadczył wiceprezes Bornet, Izba ma być podporą życia gospodarczego. Z tego wynika, że — aby mogła spełniać należycie swoje zadania — musi m. in. mieć urzędników, którzyby posiadali fachowe wiadomości we wszystkich dziedzinach, co narzuca potrzebę zapewnienia sobie możliwie najlepiej kwalifikowanych specjalistów. Jeżeli zatem Izba chce mieć urzędników wysoko kwalifikowanych i odpowiedzialnych, musi ich odpowiednio opłacać.

Faktem jest, że naogół urzędnicy o równorzędnych kwalifikacjach są w prywatnych przedsiębiorstwach o wiele lepiej wynagradzani, jak urzędnicy izbowi, jakkolwiek na personelu Izby ciąży specjalna odpowiedzialność, gdyż z istoty jej prac wynika, iż załatwia ona funkcje publiczne. Jeżeli zatem Izba chce mieć urzędników wysoko wykwalifikowanych i odpowiedzialnych, musi ich odpowiednio opłacać w przeciwnym bowiem razie urzędników takich przyciągną do siebie organizacje prywatne względnie firmy. Dlatego też zająć należy stanowisko, iż niezależnie od bieżącego ekwiwalentu płac należy zabezpieczyć urzędnika na starość przez przyznanie mu prawa do emerytury w 100%, gdyż tylko w ten sposób można trwale związać go z Izbą.

Jest faktem w Łodzi, że może, gdy jednostkowo dysponujemy, jesteśmy lekkomyślni, lecz zebrani razem niewątpliwie potrafimy dobrze liczyć i oględnie kalkulować. To też jeżeli Izba łódzka, która dobrze gospodaruje finansowo, chce przyjąć na siebie proponowane zobowiązania emerytalne, to nie ma racji, aby czynniki rządowe Izbie w tym przeszkadzały. Gdyby Izbie nie pozwalała jej sytuacja powiedzielibyśmy sobie, iż „wedle stawu grobla", lecz jesteśmy w tym położeniu, że możemy należycie zabezpieczyć naszych pracowników, co z podanych wyżej przyczyn zabezpiecza również sprawne jej funkcjonowanie. W rezultacie ostatecznym chodzi więc w danym wypadku o własny dobrze zrozumiany interes Izby. Troska czynników rządowych może być uzasadniona tylko w stosunku do tych Izb, które ze względów finansowych nie mogą wziąć na siebie tego rodzaju zobowiązań. Ponieważ zalecenie Biura Inspekcji Izb szło w tym kierunku, aby emerytury w Izbach nie przekraczały przy poszczególnych urzędnikach sumy zł 1.500.— miesięcznie, Izba łódzka wysunęła kompromisowy wniosek, a to: 1) aby urzędnikom pobierającym pobory do zł. 725,— miesięcznie przyznać prawo do emerytury według ostatnio pobieranej pensji. Stanowisko to wynika z wymogu ustawowego, że ta grupa urzędników nie może być gorzej traktowana pod względem emerytalnym od pracowników umysłowych ubezpieczonych w ZUS.; 2) aby dla urzędników, których pobory przewyższają zł. 725.— miesięcznie podstawą do obliczenia emerytury była suma wynosząca 80% ostatnio pobieranego wynagrodzenia, nie mniej jednak jak zł. 725.—.

Izba wychodziła bowiem z założenia, że obniżenie górnej granicy poniżej 80% poborów byłoby nie tylko pokrzywdzeniem tej grupy urzędników, lecz sprzeciwiałoby się także hołdowanej przez Izbę zasa-

dzie, iż pracowników należy dobrze opłacać i zabezpieczać na starość.

To kompromisowe podejście wyjaśnia, dlaczego w projekcie statutu tylko pracownicy, których pobory nie przekraczają sumy 725 zł. korzystać mogą z emerytury, odpowiadającej pełnej wysokości uposażenia, podczas gdy dla pracowników przekraczających tę normę przewiduje się emerytury według częściowo zwężonej zasady w wysokości 80% poborów.

Przewodniczący poddał statut emerytalny pod głosowanie, w wyniku którego został jednogłośnie uchwalony.

Następnie wiceprezes dr. Bornet oświadczył, iż w trakcie zatwierdzania statutu emerytalnego może zajść konieczność jego uzupełnienia lub wprowadzenia poprawek, wobec czego Prezydium Izby dla uniknięcia zwołania wyłącznie w tym celu Plenarnego Zebrania zgłasza wniosek o powzięcie następującej uchwały:

„Plenarne Zebranie upoważnia Prezydium Izby do wprowadzenia do uchwalonego na dzisiejszym posiedzeniu statutu emerytalnego zmian i uzupełnień, które ze względów prawnych lub celem zabezpieczenia realności funduszu emerytalnego okażą się niezbędne dla jego zatwierdzenia".

Wniosek powyższy Plenarne Zebranie przyjęło jednogłośnie.

Przewodniczący wiceprezes Z. Fiedler w związku z przyjęciem statutu służbowego i emerytalnego pracowników Izby w krótkim oświadczeniu podniósł, iż Izba łódzka niewątpliwie rozwija się bardzo dobrze, co należy przypisać wielkiej pracy dyrekcji i urzędników. Jestem dlatego przekonany i ręczę — oświadczył — iż statuty, które Plenarne Zebranie dziś uchwaliło zespolą jeszcze więcej pracowników Izby z naszą instytucją i przyniosą jeszcze większe korzyści życiu gospodarczemu. Oświadczenie Przewodniczącego Plenarne Zebranie przyjęło oklaskami.

Pkt. 7. Przewodniczący wiceprezes Fiedler zgłosił w imieniu Prezydium wniosek o powołanie do Sądu Polubownego Izby na rok 1937 następujących arbitrów: dr. Biedermana Bruno, Bibergala Romana, Chari Piotra, adw. Cygańskiego Stefana, Endera Karola, Gługlę Franciszka, Ostroróg-Gorzeńskiego Jana, Gutmana Stanisława, dr. Hirszberga Leona, Klawe Wacława, Konarzewskiego Tadeusza, Krauze Józefa Wacława, Landsberga Władysława, Lewsztajna Juliusza, Markona Kazimierza, adw. Markowicza Adolfa, inż. Michaelisa Bronisława, Monitza Kazimierza, adw. Osieckiego Józefa, adw. Pawłowskiego Stanisława, Rozentala Pawła, Roszaka Kazimierza,

Seipelta Pawła, Szulte Hermana, Tempelhofa Maurycego, Ulrycha Aleksandra, adw. Wolskiego Jerzego, adw. Zejdę Eugeniusza.

Wniosek powyższy przyjęto jednogłośnie.

Pkt. 8. Wiceprezes Hertz zgłosił następujący wniosek:

„Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi odbyte dnia 29 października 1936 r. na podstawie art. 35 ust. 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych w brzmieniu załącznika do obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 335) oraz § 4, pkt. 18 statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, część II upoważnia Prezydium Izby do nabycia nieruchomości według jego wyboru za cenę nieprzekraczającą wysokości posiadanych przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi w dniu nabycia rezerw i oszczędności budżetowych".

Wnioskodawca wskazał, iż w miarę rozszerzania się agend Izby robi się coraz ciaśniej w budynku Izby i to tak dalece, że dla utworzenia oddziału, który będzie wydawał pozwolenia przywozu Izba zmuszona była zająć mieszkanie przydzielone swego czasu urzędnikowi Izby, ponieważ prawdopodobnie Izba będzie dysponowała wolnymi funduszami, wypływającymi z tegorocznych nadwyżek budżetowych, zdaniem jego nie stoi nic na przeszkodzie, aby nabyć odpowiednią nieruchomość ewent. wybudować nowy lokal na terytorium nieruchomości Izby.

Po wyjaśnieniach udzielonych przez wnioskodawcę radcy Barcińskiemu, iż wniosek jego idzie w tym kierunku, aby Plenarne Zebranie dało pełnomocnictwo Prezydium zarówno do kupna jak i do dobudowania, Przewodniczący poddał wniosek wiceprezesa Hertza pod głosowanie. Wniosek ów został jednogłośnie przyjęty.

Pkt. 9. Przewodniczący Plenarnego Zebrania odczytał dwa wnioski Sekcji Przemysłowej, które na wstępie posiedzenia uznane zostały za nagłe i otworzył nad nimi dyskusję.

Wniosek pierwszy brzmi: „Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi prosi Prezydium Izby o wszczęcie kroków, mających na celu najrychlejsze zrealizowanie postulatu zgłoszonego przez samorząd gospodarczy w przedmiocie przyznania sferom gospodarczym prawa do wielokrotnych rocznych paszportów ulgowych na wyjazd za granicę w cenie 320.— zł.".

Ponieważ w sprawie objętej tym wnioskiem nikt głosu nie zabierał, Przewodniczący poddał wniosek pod głosowanie. Wniosek został jednogłośnie przyjęty.

Wniosek drugi: „Plenarne Zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi uchwala „nieodzownem jest podjęcie w Ministerstwie Komunikacji kroków o polepszenie komunikacji pomiędzy Łodzią a Warszawą: a) przez powiększenie ilości pociągów motorowych, b) przez wprowadzenie w wagonach motorowych dwóch klas".

Wiceprezes Hertz proponuje odesłać powyższy wniosek do Komisji Komunikacyjnej, która razem z Prezydium uprawniona jest do podjęcia w tej sprawie kroków.

Wiceprezes dr. Bornet sprzeciwia się powyższej propozycji, wyjaśniając, iż Komisja zrobiła już to co do niej należało, a teraz chodzi o opinię Plenarnego Zebrania która ma być wyrazem całego życia gospodarczego, a jednocześnie wyrazem niecierpliwości, iż objęty wnioskiem postulat sfer gospodarczych dotychczas nie został zrealizowany.

Wiceprezes Hertz zgłasza poprawkę o skreślenie drugiej części wniosku objętej punktem b). Po poddaniu przez Przewodniczącego poprawki pod głosowanie — przyjęto ją jednogłośnie. Następnie poddał Przewodniczący pod głosowanie drugi wniosek z uwzględnieniem poprawki. Za wnioskiem wypowiedziano się jednogłośnie.

Z kolei Przewodniczący zgłasza w imieniu Sekcji Handlowej wniosek, aby radcę Izby Feliksa Sendera wybrać na członka Komisji Prawno-Administracyjnej. Wniosek ten został przyjęty jednogłośnie.

W końcu Przewodniczący zwrócił się do ogółu radców Izby z apelem w sprawie poparcia akcji niesienia pomocy zimowej dla bezrobotnych.

Na tym posiedzenie zakończono.

Statut Służbowy i Emerytalny Pracowników Biura Izby stanowią integralną część niniejszego protokółu.

Przewodniczący:

(-) Z. Fiedler
Wiceprezes Izby

Protokólant:

(-) Mgr. A. Słupczyński

I-szy załącznik do protokółu
XXXIV zwycz. Zebrania Plen. Izby.

Preliminarz budżetowy
Izby Przemysłowo-Handlowej
w Łodzi
na 1937 rok.

DOCHODY

Dział	Paragraf	Pozycja	PRZEDMIOT	Złotych w/g poz.	Złotych w/g §§	Złotych w/g dz.
I			**Własne dochody Izby . . . .**			134.000.—
			DOCHODY ZWYCZAJNE			
	1		Dochody z opłat		118.000.—	
		1	Opłaty od świad. pochodzenia towarów	7.000.—		
		2	Opłaty od zaświadczeń paszportowych	1.000.—		
		3	Opłaty od podań o import towarów reglamentowanych	100.000.—		
		3a	Opłaty od zaświadczeń dotyczących kompensacyjnego wywozu . . .	—		
		4	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie masła .	—		
		5	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywoz. masła	—		
		6	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywoz. jaj . .	500.—		
		7	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu . .	—		
		8	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego szczeciny, włosia i sierści . . .	—		
		9	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego pierza i puchu	1.500.—		
		10	Opłaty inne	8.000.—		
	2		Dochód z nieruchomości .		—	
		1	Czynsz	—		
		2	Wpływy dodatkowe	—		
	3		Dochód z wydawnictw . .		100.—	
	4		Dochód z agend specjalnych Izby		—	
		1	Biuro kolejowe	—		
		2	Biuro celne	—		
		3	. . . .	—		
	5		Odsetki od lokowanej gotowizny		15.900.—	
			DOCHODY NADZWYCZAJNE			
	6		Przelew z funduszu rezerwowego .	—		
	7		Pożyczka	—		
	8		Sprzedaż nieruchomości	—		
II			**Dodatek do ceny świadectw przemysłowych . . . . . .**			390.000.—
			Razem . .			524.000.—

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	PRZEDMIOT	Złotych w/g poz.	Złotych w/g §§	Złotych w/g dz.
I			**Wydatki zwyczajne**			305.900.—
			WYDATKI OSOBOWE			
	1		Płace		258.200.—	
		1	Urzędnicy (ustaleni i nieustaleni) .	214.800.—		
		2	Dietariusze	14.400.—		
		3	Konsultanci i t. p.	9.000.—		
		4	Woźni i gońcy (z dodatkiem na umundurowanie)	20.000.—		
	2		Ubezpieczenia		27.700.—	
		1	Na wypadek choroby	3.800.—		
		2	Inne ubezpieczenia	8.900.—		
		3	Wpłata do funduszu emerytaln. Izby	15.000.—		
	3		Remuneracje i zapomogi		20.000.—	
II			**Wydatki rzeczowe**			62.500.—
	1		Lokal		—	
		1	Czynsz za lokal biurowy i wynajem sali	—		
		2	Światło, opał, utrzymanie porządku	—		
		3	Remont	—		
		4	Podatek	—		
	1a		Nieruchomość		20.000.—	
		1	Utrzymanie porządku, opał, woda i tp.	7.000.—		
		2	Światło, utrzymanie porządku w lokalu	4.000.—		
		3	Remont gmachu, lokalu, instalacje .	7.000.—		
		4	Ubezpieczenia i podatki	2.000.—		
	2		Wydatki biurowe		40.500.—	
		1	Materiały piśmienne	6.000.—		
			Do przeniesienia . . .			368.400.—

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	PRZEDMIOT	Złotych w/g poz.	Złotych w/g §§	Złotych w/g dz.
			Z przeniesienia . . .			368.400.—
		2	Druki i ogłoszenia	4.000.—		
		3	Porto i opłaty telegraficzne . . .	3.500.—		
		4	Opłaty telefoniczne	7.000.—		
		5	Inwentarz (kupno i naprawa) . . .	8.000.—		
		6	Czasopisma, książki, mapy	10.000.—		
		7	Drobne wydatki	2.000.—		
	3		Środki lokomocji		2.000.—	
		1	Kupno samochodu	—		
		2	Utrzymanie samochodu	2.000.—		
III			**Wydawnictwa, subwencje, składki**			108.000.—
	1		Wydawnictwa		10.000.—	
	2		Subwencje		87.000.—	
		1	Udział w utrzymaniu szkół handlowych i przemysłowych	42.000.—		
		2	Zapomogi i stypendia dla uczniów szkół handlowych i przemysłowych	4.000.—		
		3	Zasiłki na prace naukowe, nagrody konkursowe, podróże naukowe . .	4.000.—		
		4	Zasiłki na popieranie rozwoju przemysłu i handlu (instytuty, wystawy i t. p.)	7.000.—		
		5	Badanie i popieranie eksportu . .	30.000.—		
	3		Składki członkowskie Izby		11.000.—	
IV			**Agendy specjalne Izby** . . .			—
	1		Biura, instytuty, pokazy .		—	
		1	Biuro kolejowe	—		
		2	. . . .	—		
	2		Ekspozytura Izby			
			Do przeniesienia . . .			476.400.—

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	PRZEDMIOT	Złotych w/g poz.	Złotych w/g §§	Złotych w/g dz.
			Z przeniesienia . . .			476.400.—
V			**Wydatki, wynikające z niżej wymienionych czynności zleconych**			1.250.—
	1		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywoz. masła		—	
	2		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywoz. jaj . .		500.—	
	3		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu . .		—	
	4		Wydawanie zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozow. pierza i puchu		750.—	
VI			**Wydatki różne**			31.350.—
	1		Koszty reprezentacji		10.000.—	
	2		Koszty podróży urzędników Izby .		14.000.—	
	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby		6.000.—	
	4		Spłata długów		—	
	5		Odsetki		—	
	6		Pokrycie deficytu funduszu emeryt.		—	
	7		Wydatki nieprzewidziane		1.350.—	
			WYDATKI NADZWYCZAJNE			
VII			**Budowle**			—
	1		Budowa gmachu, kupno nieruchom.		—	
	2		Kapitalny remont gmachu		—	
VIII			**Koszty wyborów**			—
			Rezerwa			15.000.—
			Razem . . .			524.000.—

II-gi załącznik do protokółu
XXXIV zwycz. Zebrania Plen. Izby

STATUT
Służbowy Pracowników Biura Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

STATUT
SŁUŻBOWY PRACOWNIKÓW BIURA IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI.

I. Postanowienia ogólne.

§ 1.

Postanowieniom niniejszego statutu podlegają wszyscy pracownicy biura Izby, o ile specjalna umowa zawarta między Izbą a pracownikiem nie stanowi inaczej.

W dalszym ciągu statutu pracownicy umysłowi nazywani są urzędnikami.

W stosunku do pracowników fizycznych mają zastosowanie przepisy ustawowe o umowie o pracę robotników.

§ 2.

Dyrektora Izby mianuje z poza grona jej członków na wniosek Prezydium (Zarządu) Izby Minister Przemysłu i Handlu. W takim samym trybie następuje zwolnienie dyrektora.

Dyrektor podlega bezpośrednio prezesowi Izby i jest odpowiedzialny przed prezesem za działalność biura Izby.

§ 3.

Urzędnicy dzielą się na pracowników stałych i niestałych.

Poza dyrektorem, który stoi na czele biura Izby urzędnicy Izby dzielą się na następujące grupy:

1) urzędnicy referendarscy,
2) urzędnicy kancelaryjni.

§ 4.

Ubiegający się o stanowisko służbowe w Izbie winien odbyć okres pracy próbnej.

Okres pracy próbnej trwa 3 miesiące. Dyrektor w porozumieniu z prezesem może ten okres skrócić, lub zwolnić zupełnie urzędnika od obowiązku poddania się okresowi próbnemu.

§ 5.

Po ukończeniu okresu próbnego z wynikiem pomyślnym urzędnik może otrzymać nominację na nieustalonego urzędnika Izby.

§ 6.

Urzędnik nieustalony mianowany jest na czas nieograniczony.

§ 7.

Urzędnik nieustalony może być mianowany urzędnikiem stałym po przesłużeniu co najmniej jednego roku w charakterze urzędnika nieustalonego. Prezes na wniosek dyrektora może okres ten skrócić, lub mianować urzędnika stałym bez uprzedniej pracy w charakterze urzędnika nieustalonego.

Mianowanie urzędnikiem nieustalonym nie stanowi tytułu do żądania nominacji na urzędnika ustalonego.

§ 8.

Urzędnikiem Izby może być tylko obywatel polski nieskazitelnej przeszłości.

Ubiegający się o stanowisko urzędnika referendarskiego musi wykazać się ukończeniem wyższego zakładu naukowego.

Urzędnikiem kancelaryjnym może zostać osoba, mogąca wykazać się odpowiednim wykształceniem zawodowym lub ogólnym, albo wreszcie odpowiednią praktyką biurową.

§ 9.

W wyjątkowych wypadkach może być mianowana urzędnikiem referendarskim osoba, nie posiadająca warunków przewidzianych w § 8 ust. 2.

II. Zawiązanie stosunku służbowego.

§ 10.

Do służby w Izbie przyjmuje prezes na wniosek dyrektora.

O przyjęciu do pracy próbnej, nominacji na urzędnika nieustalonego lub ustalonego, wszelkich zmianach w stosunkach służbowych, wysokości uposażenia i t. d. zawiadamia się urzędnika pisemnie.

Do osobistego wykazu służby każdego urzędnika wpisuje się wszelkie ważniejsze zmiany służbowe oraz przewidziane kary dyscyplinarne w p. 2 i 3 § 30.

§ 11.

Objęcie służby następuje zasadniczo w dniu wyznaczonym w odpowiednim piśmie stwierdzającym przyjęcie do pracy próbnej lub w piśmie nominacyjnym.

§ 12.

Czas służby liczy się od dnia rzeczywistego jej objęcia.

Czas służby liczy się do wysługi lat bez względu na to, czy służba pełniona była w charakterze próbnym, czy w charakterze urzędnika nieustalonego, czy ustalonego.

§ 13.

Z chwilą przyjęcia do pracy składa urzędnik na ręce dyrektora przyrzeczenie gorliwego spełniania obowiązków służbowych i dochowania tajemnicy służbowej, a po nadaniu charakteru urzędnika ustalonego składa na ręce prezesa przysięgę służbową w następującej rocie:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, że na powierzonym mi stanowisku obowiązujących przepisów strzec będę pilnie, obowiązki moje będę spełniać gorliwie i sumiennie, polecenia swych przełożonych wykonywać dokładnie, zachowywać się w służbie i poza służbą w sposób odpowiadający godności instytucji i mego stanowiska oraz dochowywać tajemnicy służbowej.

Tak mi Panie Boże dopomóż".

III. Obowiązki pracownika.

§ 14.

Urzędnik obowiązany jest wypełniać swe obowiązki gorliwie i sumiennie, a w szczególności stosować się do regulaminu służbowego oraz dbać według najlepszej woli i wiedzy o dobro sprawy powierzonej jego pieczy.

Polecenia swych przełożonych winien urzędnik ściśle wypełniać.

§ 15.

Na polecenie przełożonego obowiązany jest urzędnik wykonywać również takie czynności urzędowe, które nie należą do jego zwykłych obowiązków służbowych.

§ 16.

Urzędnik obowiązany jest zachowywać w ścisłej tajemnicy sprawy i informacje, nie przeznaczone do publicznej wiadomości.

§ 17.

Urzędnik obowiązany jest w służbie i po służbie, zachowywać się w sposób, odpowiadający powadze instytucji publicznej i jego stanowisku. W stosunku do przełożonych winien zachowywać się zgodnie z wymaganiami karności służbowej i szacunkiem, zaś w stosunku do innych urzędników, podwładnych i stron — z uprzejmością.

§ 18.

Urzędnik obowiązany jest zawiadamiać natychmiast o każdej przeszkodzie, zachodzącej w pełnieniu służby, a wywołanej bądź chorobą, bądź innymi uzasadnionymi powodami.

Dyrektor może żądać udowodnienia tej przeszkody, zaś w razie choroby żądać przedstawienia świadectwa lekarskiego lub poddać urzędnika badaniu lekarskiemu.

Jeśli nieobecność na służbie urzędnika ustalonego z powodu choroby lub urlopu, udzielonego w związku z chorobą, trwa dłużej niż 6 miesięcy, może być urzędnikowi udzielony z urzędu urlop płatny lub bezpłatny na czas dalszej choroby lub rekonwalescencji zależnie od uznania prezesa na wniosek dyrektora. Jeśli zaś nieobecność na służbie trwa dłużej niż rok, urzędnik może być zwolniony ze służby względnie przeniesiony na emeryturę na zasadach przewidzianych w statucie emerytalnym.

§ 19.

Wykonywanie zarobkowych zajęć ubocznych przez urzędnika dopuszczalne jest jedynie za zezwoleniem dyrektora, a wykonywanie zarobkowych zajęć ubocznych przez dyrektora za zgodą prezesa.

IV. Prawa pracownika.

§ 20.

Urzędnik ma prawo do uposażenia w przyznanej mu wysokości.

Obniżenie uposażenia należy wypowiedzieć urzędnikowi na pełne trzy miesiące kalendarzowe naprzód, najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca poprzedzającego powyższy 3-miesięczny okres.

Przyznane urzędnikowi ustalonemu uposażenie może być obniżone jedynie w związku z ogólną obniżką płac urzędników Izby i w jednolitym stosunku procentowym w danej grupie urzędników.

§ 21.

Urzędnik Izby podlega ubezpieczeniu na zasadzie statutu Funduszu Emerytalnego Pracowników Izby.

§ 22.

Urzędnikowi przysługuje po roku służby prawo do urlopu wypoczynkowego jednomiesięcznego, po 10-ciu latach służby 5-tygodniowego, a po 20 latach służby 6-cio tygodniowego.

Ponadto dyrektor może udzielać krótkich urlopów okolicznościowych, niezaliczalnych do urlopu wypoczynkowego, na wniosek zaś dyrektora może prezes udzielać urlopów na terminy dłuższe, decydując jednocześnie, czy urlop jest płatny, czy bezpłatny Na wniosek prezesa Prezydium ustala, czy okres urlopu ma być wliczony do wysługi lat.

§ 23.

Urlop wypoczynkowy może być w każdej chwili odwołany, o ile tego wymagają ważne i niecierpiące zwłoki względy służbowe.

Urzędnik ma mieć umożliwione wykorzystanie pozostałej części urlopu i otrzymuje zwrot kosztów podróży w obie strony, według norm ustalonych za podróże służbowe.

V. Rozwiązanie stosunku służbowego.

§ 24.

Urzędnik może być zwolniony tylko zgodnie z przepisami niniejszego statutu.

§ 25.

W ciągu okresu próbnego stosunek służbowy może być rozwiązany z urzędnikiem za 2-tygodniowym wypowiedzeniem 1-go lub 16-go dnia miesiąca kalendarzowego.

§ 26.

Urzędnik nieustalony może być zwolniony ze służby za uprzednim 3-miesięcznym wypowiedzeniem.

Urzędnik ustalony może być zwolniony ze służby za uprzednim 3-miesięcznym wypowiedzeniem, przy czym otrzymuje ponadto — o ile nie nabył praw emerytalnych — odprawę w wysokości 1-mie-

sięcznej płacy za każdy rok rzeczywistej pracy w Izbie, obliczoną na zasadzie ostatnio pobieranej płacy, z tym, że okresów do 6-ciu miesięcy nie liczy się, a powyżej 6 miesięcy liczy się za rok.

Wypłata odprawy następuje niezależnie od zasiłku na wypadek braku pracy.

§ 27.

Na zasadzie orzeczenia dyscyplinarnego urzędnik ustalony może być zwolniony bez odprawy i bez praw do uposażenia emerytalnego, względnie odprawa lub uposażenie emerytalne może być obniżone (§ 31 ust. 4).

VI. Postanowienia dyscyplinarne.

§ 28.

Za naruszenie obowiązków służbowych lub powagi stanowiska w służbie lub poza służbą przez czyn, zaniechanie, lub zaniedbanie ponosi urzędnik odpowiedzialność dyscyplinarną.

§ 29.

W wypadkach przewidzianych w § 28 może dyrektor każdej chwili zawiesić urzędnika w pełnieniu obowiązków służbowych do czasu wydania orzeczenia dyscyplinarnego.

§ 30.

Władzę dyscyplinarną nad urzędnikiem sprawuje dyrektor.

W wypadkach cięższych wykroczeń dyscyplinarnych obowiązuje specjalne postępowanie dyscyplinarne, określone w §§ 31—35 niniejszego statutu.

§ 31.

W postępowaniu dyscyplinarnym mogą być wymierzone następujące kary:

1) napomnienie ustne nieulegające zapisaniu do wykazu stanu służby;

2) napomnienie pisemne;

3) nagana.

Pracownikowi ukaranemu dyscyplinarnie przez dyrektora przysługuje prawo w ciągu 7 dni od daty ukarania — złożenia do prezesa Izby zażalenia na piśmie. Decyzja prezesa jest ostateczna.

W wypadkach cięższych wykroczeń dyscyplinarnych dyrektor Izby kieruje sprawę do Komisji Dyscyplinarnej

W postępowaniu przed Komisją Dyscyplinarną mogą być wymierzane kary wymienione powyżej, a nad to:

4) zwolnienie ze służby.

Komisja Dyscyplinarna, orzekając zwolnienie ze służby, może ponadto postanowić o pozbawieniu lub obniżeniu odprawy, względnie emerytury.

§ 32.

Prezes powołuje na czas kadencji Izby Komisję Dyscyplinarną w składzie 6 radców Izby; Komisja Dyscyplinarna wybiera z pośród siebie dla każdej sprawy komplet w składzie 3 sędziów.

§ 33.

Postępowanie dyscyplinarne wdraża się na wniosek dyrektora, a w stosunku do dyrektora na wniosek prezesa.

Obwinionemu wolno przybrać sobie obrońcę.

Orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej wykonuje prezes Izby względnie dyrektor w zależności od kompetencji.

§ 34.

Od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej przysługuje prawo pisemnego odwołania do Prezydium (Zarządu) w ciągu 7-miu dni od daty doręczenia orzeczenia.

Prezydium (Zarząd) Izby rozstrzyga odwołanie ostateczne.

§ 35.

Szczegółowe przepisy, dotyczące dyscyplinarnego karania pracowników i postępowania dyscyplinarnego, ustala regulamin, uchwalony przez Prezydium (Zarząd) Izby.

§ 36.

We wszystkich wypadkach nie uregulowanych powyższym statutem mają w stosunku do urzędników odpowiednie zastosowanie przepisy ustawowe o umowie o pracę pracowników umysłowych.

§ 37.

Urzędnicy ustaleni przed wejściem w życie niniejszego statutu zachowują charakter urzędników ustalonych w rozumieniu postanowień tegoż statutu.

III-ci załącznik do protokółu
XXXIV zwycz. Zebrania Plen. Izby.

STATUT
Emerytalny Pracowników Biura Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

STATUT

EMERYTALNY PRACOWNIKÓW BIURA IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI.

§ 1.

Izba Przemysłowo-Handlowa tworzy i utrzymuje Fundusz Emerytalny, przeznaczony do wypłacania zaopatrzenia emerytalnego pracownikom umysłowym biura Izby, tudzież pensji wdowom i sierotom po nich pozostałym oraz innych świadczeń, przewidzianych w niniejszym statucie. Fundusz ten jest wydzielony z majątku Izby i pozostaje pod osobnym zarządem.

Za wypełnienie świadczeń, wynikających z niniejszego statutu, Izba przyjmuje na siebie całkowitą odpowiedzialność.

§ 2.

Postanowieniom niniejszego statutu podlegają wszyscy pracownicy umysłowi po przesłużeniu w Izbie co najmniej jednego roku. Prezes Izby na wniosek dyrektora Izby może okres ten skrócić.

§ 3.

Fundusz emerytalny powstaje:

a) ze składek za poszczególnych pracowników Izby w wysokości 8% miesięcznego uposażenia, policzalnego do wymiaru uposażenia emerytalnego (§ 13) z czego Izba płaci 3/5 a pracownik 2/5 składki.

Jako podstawę obliczania składki przyjmuje się uposażenie ustalone przy płacach do zł. 725 miesięcznie, natomiast przy płacach wyższych 80 % uposażenia miesięcznego, nie mniej jednak jak 725 zł.

b) przez coroczne odkładanie na rzecz Funduszu co najmniej 2% sumy zwyczajnych dochodów budżetowych Izby;

c) z odsetek i wszelkich innych dochodów, uzyskanych z Funduszu Emerytalnego lub jego lokaty;

d) z dochodów nadzwyczajnych, m. in.: zasiłków z ogólnego budżetu Izby, jako też przyjętych na mocy uchwał Plenarnego Zebrania zapisów i darowizn;

e) z wpłat Izby tytułem zwrotu wydatków, poniesionych przez Fundusz w myśl § 32 na pokrycie pośmiertnego za pracowników Izby, którzy zmarli w okresie czynnej służby;

f) z przelewów innych funduszów emerytalnych.

§ 4.

Tworzenie Funduszu Emerytalnego w trybie przewidzianym § 3 p. b) będzie trwało do czasu, aż Plenarne Zebranie na wniosek Zarządu Funduszu Emerytalnego uzna wysokość Funduszu za wystarczającą do spełniania zadań, wynikających z niniejszego statutu. W takim wypadku może Plenarne Zebranie obniżyć także czasowo wysokość potrąceń, przewidzianych w § 3 p. a). Uchwała Plenarnego Zebrania może postanowić dalsze tworzenie Funduszu Emerytalnego w trybie § 3 pp. a) i b).

Pracownik, któremu w myśl § 10 ust. 1 p. b) zaliczy się lata służby, za które nie będą przekazane Funduszowi Emerytalnemu składki w wysokości, odpowiadającej skapitalizowanej w myśl art. 120 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24 listopada 1927 roku o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) wartości składek za czas zaliczony do wysługi lat obowiązany jest jak również i Izba do wpłacenia w stosunku, przewidzianym w § 3 p. a) Funduszowi Emerytalnemu kwoty, odpowiadającej wyżej określonej wartości.

§ 5.

Funduszem Emerytalnym zarządza w imieniu Izby Zarząd Funduszu Emerytalnego. Zarząd Funduszu Emerytalnego składa się z prezesa i dwóch członków Prezydium Izby, dyrektora Izby oraz jednego przedstawiciela pracowników ewent. jego zastępcy, wybieranych corocznie przez ogół pracowników Izby.

Zebrania Zarządu Funduszu zwołuje i zebraniom przewodniczy prezes Izby, lub w jego zastępstwie urzędujący wiceprezes.

Uchwały Zarządu Funduszu Emerytalnego są prawomocne, jeżeli zostały powzięte przy udziale trzech członków Zarządu Funduszu

Emerytalnego, w tym dwóch członków Prezydium (Zarządu) Izby i przedstawiciela pracowników.

Corocznie wraz z zamknięciem rachunków Izby przedstawia Zarząd Funduszu Emerytalnego Plenarnemu Zebraniu Izby do zatwierdzenia osobne zestawienie rachunkowe, dotyczące stanu Funduszu Emerytalnego.

§ 6.

Prawo do uposażenia emerytalnego nabywa pracownik Izby, o ile przechodzi w stan spoczynku na mocy niniejszego statutu:

1) po 15-letniej pracy, na którą składa się praca w izbach przemysłowo-handlowych, bądź praca policzalna w myśl § 10 statutu;
2) po nieprzerwanej 5-letniej pracy, na którą składa się praca w izbach przemysłowo-handlowych, bądź praca policzalna w myśl § 10 statutu na wypadek trwałej niezdolności do służby, nabytej bez własnej winy po wstąpieniu do służby;
3) bez względu na czas pracy, wskutek trwałej niezdolności do służby z powodu nieszczęśliwego wypadku, wynikłego w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, wskutek działań wojennych w miejscu służbowego pobytu lub też chorób zakaźnych, panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu.

W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie plenarne zebranie Izby może na wniosek Zarządu Funduszu Emerytalnego przyznać pracownikowi uposażenie emerytalne, lub też uposażenie emerytalne wyższe, aniżeli mu to przysługuje z mocy niniejszego statutu mimo braku odpowiednich warunków; uposażenie to nie może przekroczyć wysokości pełnego zaopatrzenia emerytalnego. Uchwała ta wymaga zatwierdzenia Ministra Przemysłu i Handlu.

Pracownikowi Izby, który stał się trwale niezdolny do służby i nie nabył prawa do uposażenia emerytalnego jedynie z powodu braku wysługi lat, przysługuje prawo do jednorazowej odprawy w wysokości rocznego uposażenia zasadniczego, jakie ostatnio pobierał w służbie czynnej.

O niezdolności do służby decyduje Zarząd Funduszu Emerytalnego na podstawie zasięgniętej przezeń opinii komisji lekarskiej.

§ 7.

Komisja lekarska orzeka o trwałej lub czasowej niezdolności do służby,o istnieniu związku przyczynowego pomiędzy tą niezdolnością,

a pełnieniem służby oraz czy choroba powstała z przyczyn, przewidzianych w § 6 niniejszego statutu.

Komisja lekarska składa się z trzech lekarzy, powołanych przez Zarząd Funduszu Emerytalnego.

Od orzeczenia Komisji Lekarskiej przysługuje zarówno pracownikowi Izby, jak i Zarządowi Funduszu Emerytalnego prawo odwołania się do Odwoławczej Komisji Lekarskiej, wyznaczonej przez właściwą Izbę Lekarską.

Orzeczenie Odwoławczej Komisji Lekarskiej jest ostateczne.

§ 8.

Do wysługi emerytalnej liczy się czas służby w izbach przemysłowo-handlowych, przy czym po uzyskaniu prawa do uposażenia emerytalnego w myśl § 6 statutu rozpoczęty rok pracy policzyć należy przed upływem 6-ciu miesięcy tego roku pracy za pełne półrocze, po upływie 6-ciu miesięcy tego roku pracy — za pełny rok, o ile ze statutu służbowego nie wynika inaczej.

Przeszkody w pełnieniu służby spowodowane chorobą, nieszczęśliwym wypadkiem, urlopem, powołaniem do czasowych ćwiczeń wojskowych lub do służby wojskowej na wypadek wojny lub mobilizacji — nie uważa się za przerwy czasu służby.

§ 9.

Przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się czas czynnej niezawodowej służby wojskowej, policzalnej według zasad ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrywaniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych, jako też minimalny odnośnymi przepisami ustanowiony czas studiów wyższych na uniwersytecie lub w równorzędnym zakładzie naukowym, lecz tylko w przypadku całkowitego zakończenia studiów przepisanymi egzaminami i w ilości nie wyższej nad 4 lata.

Czas niezawodowej służby wojskowej oraz studiów wyższych ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnione roszczenia o to uposażenie.

Okres studiów wyższych może być doliczony do wysługi lat tylko wtedy, gdy pracownik w czasie studiów nie wykonywał pracy policzalnej do wysługi emerytalnej.

§ 10.

Narówni z pracą w izbach przemysłowo-handlowych zalicza się do wysługi emerytalnej:

a) okres zatrudnienia, na który zostały przekazane Funduszowi Emerytalnemu składki ubezpieczeniowe w myśl art. 120 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) oraz czas służby w innej instytucji publicznej, za który zostały przekazane składki ubezpieczeniowe, według zasad art. 120 powołanego wyżej rozporządzenia;

b) czas służby państwowej polskiej, policzalnej do wysługi emerytalnej na zasadzie ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 6 z r. 1924, poz. 46), o ile z tytułu tej służby pracownik nie pobiera zaopatrzenia emerytalnego ze Skarbu Państwa i z zastosowaniem przepisów § 4 ust. 2.

Zarząd Funduszu Emerytalnego może zaliczyć pracownikowi Izby do wysługi emerytalnej w całości lub w części:

a) czas służby w instytucjach samorządowych, o ile służba ta podlegała zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl odnośnych statutów emerytalnych i o ile z tytułu tej służby pracownik nie pobiera zaopatrzenia emerytalnego funduszów samorządowych;

b) czas pracy w innych instytucjach lub pracy zawodowej, o ile pracownik nabył kwalifikacje i doświadczenie niezbędne do służby w Izbie.

Zaliczenie do wysługi lat w myśl ustępu poprzedniego pp. a) i b) wymaga zatwierdzenia Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 11.

Do wysługi emerytalnej nie wlicza się:

1) czasu urlopu bezpłatnego, o ile w myśl postanowień statutu służbowego nie jest on wliczony do wysługi lat;

2) czasu pracy przed ukończonym 18 rokiem życia;

3) czasu zawieszenia w służbie lub niepełnienia służby wskutek postępowania karnego, jeżeli wynikiem tego postępowania jest prawomocny wyrok zasądzający;

4) czasu zawieszenia w służbie wskutek wszczętego postępowania dyscyplinarnego, jeżeli wynikiem tego postępowania jest prawomocne orzeczenie wydalające ze służby.

§ 12.

Pracownikowi Izby, który wskutek przypadków wymienionych w § 6 pp. 2 i 3 niniejszego statutu utracił zdolność od pracy zarob-

kowej, dolicza się do wysługi emerytalnej, poza uposażeniem emerytalnym według norm § 13 niniejszego statutu i w granicach ostatniego ustępu tegoż paragrafu, zależnie od stopnia utraty zdolności do zarobkowania:

przy utracie zdolności od 35 % — 54 % — 2 lata
55 % — 74 % — 4 „
75 % — 84 % — 6 „
85 % — 94 % — 8 „
95 % —100 % —10 „

§ 13.

Podstawą wymiaru uposażenia emerytalnego jest ostatnio pobierane uposażenie w służbie czynnej, z tym że przy uposażeniach przekraczających 725 zł. mesięcznie przyjmuje się za podstawę wymiaru 80 % ustalonego uposażenia, jednak nie mniej jak 725 zł.

Uposażenie emerytalne wynosi po 15 latach policzalnej służby 40 % i wzrasta za każdy następny rok o 3 %, aż do 100 % podstawy wymiaru, co stanowi pełny wymiar uposażenia emerytalnego. W przypadkach, w których możliwe jest nabycie prawa do emerytury po krótszym okresie służby niż 15 lat, uposażenie emerytalne wynosi do 10 lat służby włącznie 30 % i wzrasta za każdy następny rok służby do 15 lat służby włącznie o 2% podstawy wymiaru.

§ 14.

W razie przejścia pracownika Izby do innej służby, Zarząd Funduszu Emerytalnego przekazuje odnośnej instytucji względnie Zakładowi U. S. wszystkie składki za miesiące pracy, przebyte w służbie w Izbie i to w takiej kwocie łącznej, jaką przelałby za ten sam czas służby Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych w myśl art. 120 ustawy o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911 z roku 1927), a ponadto Zarząd Funduszu Emerytalnego przekazuje ewentualne fundusze, przelane do Funduszu Emerytalnego z innych instytucyj.

§ 15.

Przeniesienie pracownika Izby w stan spoczynku na własną prośbę zarządza na wniosek dyrektora — prezes Izby:

a) bez względu na wiek, jeżeli pracownik stał się trwale niezdolny do służby z powodów przytoczonych w § 6 pkt. 2 i 3;

b) bez względu na zdolność do służby, jeżeli pracownik przekroczył 60 lat życia;

c) gdy pracownik uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego i ukończył 55 lat życia.

§ 16.

Przeniesienie pracownika Izby w stan spoczynku z urzędu może zarządzić na wniosek dyrektora Prezydium (Zarząd) Izby:

a) bez względu na wiek, jeżeli pracownik stał się trwale niezdolny do służby (§ 6, ust. 1, pp. 2 i 3);

b) jeżeli pracownik z powodu choroby lub z innej przyczyny jest niezdolny do służby przez czas dłuższy niż rok;

c) jeżeli przekroczył 60 lat życia i uzyskał prawo do uposażenia emerytalnego.

W stan spoczynku przechodzi również z urzędu pracownik stały (§ 7 statutu służbowego), o ile zostaje zwolniony ze służby po 15-letniej pracy, na którą składa się praca w izbach przemysłowo-handlowych, bądź praca policzalna w myśl § 10.

§ 17.

Pracownik przeniesiony w stan spoczynku w myśl § 6, ust. 1, pp. 2 i 3, może być w okresie 5 lat od dnia przeniesienia poddany badaniu przez Komisję Lekarską w celu stwierdzenia, czy trwała niezdolność do służby nadal istnieje.

O ile Prezydium (Zarząd) Izby na podstawie orzeczenia Komisji Lekarskiej stwierdzi, że emeryt odzyskał zdolność do pełnienia obowiązków służbowych, prezes Izby może powołać emeryta do służby czynnej.

Powołanie emeryta do służby czynnej na własną prośbę następuje na tych samych zasadach.

Emeryt, który bądź nie podda się badaniu przez Komisję Lekarską, bądź nie obejmie stanowiska w myśl ustępu drugiego niniejszego paragrafu, traci prawo do uposażenia emerytalnego.

§ 18.

W razie reaktywowania emeryta, okres poprzednio policzony zalicza się do wysługi emerytalnej i przy ponownym przeniesieniu pracownika w stan spoczynku— dolicza się do okresu ostatniej służby czynnej.

§ 19.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca, następującego po okresie czasu, za który pracownik otrzymał ostatnie uposażenie w służbie czynnej.

§ 20.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego gaśnie w razie:

a) utraty obywatelstwa polskiego przez emeryta;

b) śmierci emeryta.

§ 21.

Emeryt umysłowo chory może być przez Zarząd Funduszu umieszczony w zakładzie dla umysłowo chorych na koszt Funduszu Emerytalnego.

Żonie oraz ślubnym i uprawnionym dzieciom takiego emeryta przysługuje za czas jego pobytu w zakładzie dla umysłowo chorych prawo do pensji wdowiej wzgl. sierocej, obliczonej według niniejszego statutu.

§ 22.

Wdowy oraz ślubne i uprawnione dzieci po pracownikach Izby mają prawo do pensji wdowich i sierocych, o ile zmarły pobierał uposażenie emerytalne.

W powyższym wypadku mają również zastosowanie przepisy § 6 pp. 2 i 3.

§ 23.

Pensja wdowia wynosi 50% kwoty uposażenia emerytalnego, którą zmarły mąż pobierał, wzgl. tego, do którego w chwili śmierci miałby prawo.

§ 24.

Wdowa nie ma prawa do pensji:

a) jeżeli małżeństwo zostało zawarte przez pracownika, pozostającego w służbie czynnej po 55 roku życia;

b) jeżeli małżeństwo zostało zawarte przez emeryta;

c) jeżeli nastąpił sądowy rozdział małżonków co do stołu i łoża, rozwód lub unieważnienie małżeństwa — bez obowiązku męża do utrzymywania żony.

Dzieci pozostałe z małżeństwa, zawartego przez emeryta, nie mają prawa do pensji sierocej.

§ 25.

Pensja sieroca po ojcu wynosi:

a) dla każdego dziecka, jeżeli wdowa żyje i ma prawo do pensji wdowiej — $1/4$ część pensji wdowiej;

b) dla każdego dziecka, jeżeli wdowa nie żyje, lub nie ma prawa do pensji wdowiej wzgl. prawo to utraciła — $1/2$ pensji wdowiej.

W tym wypadku dla jedynej sieroty pensja wynosi $^{2}/_{3}$ pensji wdowiej.

§ 26.

Pensja sieroca po matce — pracowniczce należy się również za życia ojca w razie jego niezdolności do pracy lub innej niemożności zapewnienia sierocie utrzymania i wynosi $^{1}/_{4}$ część uposażenia emerytalnego matki.

§ 27.

Suma pensji wdowiej i sierocych, bez względu na ilość dzieci, nie może przekraczać wysokości uposażenia emerytalnego, które zmarły pracownik pobierał lub do którego w chwili śmierci miałby prawo.

W razie gdyby suma pensji wdowiej i sierocych przekraczała uposażenie, o którym mowa w ustępie poprzednim niniejszego paragrafu — wysokość tych pensyj ulegnie proporcjonalnej redukcji.

§ 28.

W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie Plenarne Zebranie Izby może — na wniosek Zarządu Funduszu Emerytalnego — przyznać wdowie lub sierocie pensję wyższą, aniżeli im to przysługuje z mocy niniejszego statutu. W tym samym trybie może być przyznana pensja żonie i dzieciom pracownika, który wskutek wydarzeń wojennych stał się niewiadomy z miejsca pobytu.

§ 29.

Prawo otrzymywania pensji wdowiej i sierocej rozpoczyna się pierwszym dniem miesiąca, następującego po okresie czasu, za który zmarły pracownik pobrał ostatnie należne mu uposażenie.

§ 30.

Pensja przewidziana w § 22 przysługuje — pod analogicznymi warunkami — pozostałemu wdowcowi po zmarłej pracowniczce Izby, niezdolnemu do wykonywania swego zawodu, o ile i jak długo nie posiada niezbędnych środków utrzymania, a zmarła małżonka ponosiła w całości lub w przeważającej części wydatki połączone z utrzymaniem rodziny. Przepis ten odnosi się również do ślubnych i uprawnionych dzieci zmarłej pracowniczki Izby.

§ 31.

Prawo do pensji wdowiej wzgl. sierocej gaśnie:

a) w razie śmierci wdowy lub sieroty;

b) w razie ponownego zamążpójścia wdowy;

c) w razie ukończenia przez sierotę 18 roku życia lub wcześniejszego zawarcia związku małżeńskiego.

Sierotom, odbywającym studia w zakładach naukowych, przysługuje prawo do pensji sierocej aż do ukończenia studiów, nie dłużej jednak niż do 24-go roku życia.

§ 32.

Wdowie po ustalonym pracowniku zmarłym w czasie służby lub w stanie spoczynku, należy się — niezależnie od innych świadczeń z mocy niniejszego statutu — pośmiertne w wysokości 3-miesięcznego uposażenia, które zmarły ostatnio otrzymywał w służbie czynnej lub w stanie spoczynku. Pośmiertne w tej samej wysokości należy się łącznie ślubnym i uprawnionym dzieciom, o ile matka w chwili śmierci ojca nie żyła lub gdy wspólność małżeńska nie istniała prawnie wskutek rozdziału małżeństwa co do stołu i łoża, rozwodu lub unieważnienia małżeństwa, a obowiązek męża do utrzymywania żony nie był wyrzeczony.

Pod tymi samymi warunkami przysługuje pośmiertne wdowcowi względnie dzieciom pracowniczki.

W braku wyżej wymienionych członków rodziny mają prawo do pośmiertnego pozostali ojciec lub matka, albo inne osoby, do których utrzymania przyczyniał się zmarły pracownik.

W braku wyżej wymienionych osób Izba może pokryć koszty leczenia i pogrzebu o ile zmarły nie zostawił dostatecznego majątku na ich pokrycie.

§ 33.

Wdowa po ustalonym pracowniku Izby, która nie ma prawa do pensji wdowiej i co do której nie zachodzą przeszkody z § 24 i 30 tego statutu, otrzymuje jednorazową odprawę w wysokości jednorocznego ostatnio pobieranego uposażenia zmarłego pracownika.

Odprawa w tej samej wysokości należy się łącznie dzieciom ślubnym i uprawnionym, które były na utrzymaniu zmarłego, o ile zmarły nie pozostawił wdowy.

W braku dzieci ślubnych i uprawnionych odprawę jednorazową otrzymuje ojciec zmarłego, w braku zaś ojca — matka zmarłego pracownika, o ile pozostawali oni na jego utrzymaniu. Wysokość odprawy dla ojca lub matki równa się 6-miesięcznemu uposażeniu, jakie ostatnio pobierał zmarły pracownik lub do jakiego w chwili śmierci miałby prawo.

§ 34.

Pracownikowi nieustalonemu, który został zwolniony ze służby czynnej po ukończeniu 57 lat życia, i nie nabył praw emerytalnych, przysługuje prawo do zwrotu składek, wpłaconych przez niego w myśl § 3 oraz prawo do zwrotu składek, jakie w związku z jego przejściem do służby w Izbie zostały przekazane przez instytucje, w których był poprzednio ubezpieczony, jednak dopiero wówczas, gdy w myśl obowiązujących przepisów, na Izbie przestanie już ciążyć obowiązek przekazania składek w razie ponownego objęcia przez zwolnionego pracy zarobkowej, uzasadniającej obowiązek ubezpieczenia.

§ 35.

Wypłata wszelkich świadczeń rentowych, przewidzianych niniejszym statutem, może być za zgodą Zarządu Funduszu Emerytalnego z zainteresowanym w każdym poszczególnym wypadku dokonana w formie renty skapitalizowanej.

§ 36.

Od wszelkich postanowień Zarządu Funduszu Emerytalnego przysługuje pracownikowi Izby wzgl. emerytowi prawo odwołania się do plenarnego zebrania.

Odwołanie należy składać na ręce prezesa Izby najpóźniej w ciągu 30 dni od dnia następnego po doręczeniu postanowienia.

§ 37.

Pracownik Izby, zwolniony z pracy przed nabyciem praw emerytalnych ma prawo na wypadek pozostania bez pracy do następujących świadczeń:

a) do zasiłku w czasie braku pracy;

b) do zapomogi na podróż.

Świadczenia powyższe przyznaje Zarząd Funduszu Emerytalnego b. pracownikowi Izby zgodnie z zasadami, obowiązującymi dla ubezpieczenia pracowników umysłowych w myśl rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 24. XI. 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911).

§ 38.

Uprawnienia przewidziane w niniejszym statucie mogą być czasowo lub stale obniżane lub całkowicie odjęte uprawnionemu na

zasadzie orzeczenia dyscyplinarnego, powziętego stosownie do postanowień statutu służbowego.

§ 39.

Niniejszy statut wchodzi w życie z dniem pierwszym miesiąca następnego po zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

§ 40.

W razie zniesienia Izby majątek ruchomy i nieruchomy Funduszu Emerytalnego, wszystkie jego należności i zobowiązania przechodzą na Izbę lub Izby, których okręgi zostały powiększone w związku ze zniesieniem Izby. Zasady podziału ustali na podstawie wniosków zainteresowanych Izb Minister Przemysłu i Handlu.

CZĘŚĆ II.

SPRAWOZDANIE

z działalności Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi w roku 1936.

CZĘŚĆ II.

SPRAWOZDANIE

z działalności

Urzędu Wojewódzkiego

w Łodzi

w roku 1936.

A. CZĘŚĆ OGÓLNA.

1. Prezydium.

W okresie sprawozdawczym Prezydium odbyło 18 posiedzeń, poświęconych rozpatrzeniu spraw, zastrzeżonych w myśl przepisów statutu jego kompetencji.

Sprawy o znaczeniu ogólnym.

W zakresie działalności o charakterze opiniodawczym Prezydium, opierając się na opinii właściwych komisyj, ustalało stanowisko Izby łódzkiej w odniesieniu do szeregu projektów z dziedziny ustawodawczej, nadesłanych Izbie celem oświadczenia się.

Za pośrednictwem swoich delegatów Prezydium uczestniczyło w pracach Związku Izb Przemysłowo-Handlowych R. P., biorąc udział w poszczególnych zebraniach oraz ustalając stanowisko Izby łódzkiej w kwestiach zasadniczych, które objęte były porządkiem dziennym 6-ciu zebrań Związku Izb. W chronologicznej kolejności zebrania owe odbyły się: 1) w dniu 4 lutego w Warszawie (przy czym m. in. rozpatrywana była sprawa powołania do życia Rady Handlu Zagranicznego); 2) w dniu 26 lutego w Warszawie; 3) w dniu 25 kwietnia w Poznaniu (porządek dzienny obejmował m. in. sprawę współpracy 3-ch samorządów gospodarczych, kwestię zabezpieczenia emerytalnego pracowników Izb i t. d.); 4) w dniu 17 czerwca w Łodzi przy współudziale Pana Ministra Przemysłu i Handlu (rozpatrywana była m. in. sprawa wykonania uchwał Narady Gospodarczej oraz zagadnienie koncesjonowania przedsiębiorstw przemysłowych); 5) w dniu 6 września we Lwowie (porządek dzienny obejmował m. in. kwestię projektu ustawy standaryzacyjnej, sprawę form kartelowych i przymusu organizacyjnego w odniesieniu do zrzeszeń eksportowych) wreszcie 6) w dniu 12 listopada w Warszawie (na którym to zebraniu m. in. rozpatrywano sprawę świadectw przemysłowych dla zakładów hurtowej sprzedaży własnych wyrobów).

Ponadto Prezydium bieżąco ustalało stanowisko Izby łódzkiej w zakresie zagadnień, które stanowiły przedmiot prac organów wyłonionych przez Związek Izb, a mianowicie: Międzyizbowej Komisji Obrotu Towarowego, Międzyizbowej Komisji Skarbowej, Międzyizbowej Komisji Prawno-Administracyjnej, Polityki Społecznej i t. d., Rady Traktatowej Samorządów i Organizacyj Gospodarczych, Komitetu Finansowania Wywozu, Komitetu Transakcyj Wiązanych oraz Polskiego Komitetu Międzynarodowej Izby Handlowej.

W związku z rozważaną pierwotnie myślą zwołania II Kongresu Izb, który miał się odbyć w początkach roku sprawozdawczego, Prezydium zajęło stanowisko, że celowość zwołania owego Kongresu stanęła pod znakiem zapytania, wobec projektowanego przez Prezydium Rady Ministrów zorganizowania Narady Gospodarczej. Przewidywania te istotnie okazały się słuszne, wobec czego myśl urządzenia Kongresu stała się nieaktualną. Prezydium specjalną uwagę poświęciło przygotowaniu tez na ową Naradę, która obradować miała ponadto w 4-ch Komisjach poświęconych sprawom: 1) finansowo-kredytowym, 2) obciążeń publicznych, 3) obrotu towarowego oraz 4) rentowności, inicjatywy prywatnej i inwestycjom publicznym. W Naradzie Gospodarczej, wyznaczonej na dzień 28 lutego a trwającej do dnia 3 marca, Prezydium uczestniczyło w osobach Prezesa dr. F. Maciszewskiego, Wiceprezesa dr. J. Borneta oraz Dyrektora inż. K. Bajera, przy czym Prezes Maciszewski był członkiem Komisji 1-ej, zaś Wiceprezes Bornet i Dyrektor Bajer Komisji 3-ej, podzielonej na Podkomisje: obrotu zagranicznego i obrotu wewnętrznego.

W łączności z uchwałą 4-ej Komisji Narady Gospodarczej w sprawie uprzemysłowienia kraju oraz opracowania programu zaktywizowania polityki gospodarczej w tym kierunku w ramach inicjatywy prywatnej, Prezydium uchwaliło zwołać konferencje branżowe z udziałem włókiennictwa całej Polski, przy czym referentem prezydialnym dla powyższej sprawy, wybrany został Wiceprezes dr. J. Bornet.

Po raz drugi w okresie sprawozdawczym odbyła się narada informacyjnego charakteru zwołana na dzień 15 i 16 września z inicjatywy Wicepremiera E. Kwiatkowskiego. Na konferencji owej przedyskutowano szereg wygłoszonych referatów, informujących o sytuacji budżetowej i podatkowej, z kolei o położeniu

w przemyśle i handlu oraz w rolnictwie jako też na temat polityki inwestycyjnej. Na konferencję ową zaproszeni zostali ze sfer gospodarczych okręgu łódzkiego Prezes Izby dr. F. Maciszewski oraz Dyrektor inż. K. Bajer.

Na zwołanej przez Urząd Wojewódzki regionalnej naradzie Posłów i Senatorów Izba reprezentowana była przez Prezesa dr. F. Maciszewskiego, Wiceprezesa M. Hertza oraz Dyrektora inż. K. Bajera. Przedstawiciele Izby podnieśli przy tej sposobności najbardziej istotne potrzeby i postulaty w dziedzinie podatkowej, komunikacyjnej, reformy ubezpieczeń społecznych, inwestycyjnej oraz w przedmiocie decentralizacji.

Przechodząc do spraw szczegółowych podnieść należy m. in., iż w związku z uchyleniem § 54 ustęp 2-gi rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej, Prezydium uznało, iż w nowych warunkach tym aktualniejsza staje się zmiana rozporządzenia o kupcach rejestrowych w kierunku rozszerzenia przymusu prowadzenia ksiąg handlowych m. in. na handel półhurtowy. Po zrealizowaniu tego postulatu w ramach rozporządzenia ogłoszonego w Dz. U. R. P. Nr. 32 (które równocześnie przyznało Izbom nowe uprawnienia w dziedzinie opiniowania i orzekania, jakie przedsiębiorstwa uważać należy za prowadzone w większym rozmiarze i tym samym podlegające obowiązkowi wpisu do rejestru handlowego), Prezydium postanowiło opiniowanie w grę wchodzących spraw przekazać specjalnej Podkomisji wyłonionej ze składu Komisji Podatkowej.

W związku z podjętą przez władze akcją ujawniania cen, Prezydium uznało za stosowne zwołać konferencję informacyjną z udziałem miejscowych władz administracyjnych oraz zrzeszeń gospodarczych, celem wyjaśnienia i uzgodnienia trybu postępowania przy ujawnianiu cen przedmiotów powszechnego użytku przez miejscowe kupiectwo.

W roku sprawozdawczym Prezydium szczególną uwagę poświęciło kształtowaniu się cen przędzy bawełnianej, które pod wpływem braku surowców z chwilą wprowadzenia ograniczeń dewizowych znacznie zwyżkowały. Ponieważ równocześnie ujawnił się na rynku brak przędzy bawełnianej, co utrudniało sytuację tkalń samoistnych, nieposiadających własnych przędzalń, Prezydium postanowiło zwołać na dzień 3 lipca roku sprawozdawczego konferencję przędzalników z przetwórcami w sprawie zapewnienia przemysłowi prze-

twórczemu potrzebnych mu ilości półfabrykatów. (vide dział: Organizacja zbytu wewnętrznego). Równocześnie Prezydium stale interesowało się pracami Komisji, która powołana została do życia dla zbadania kształtowania się cen przędzy bawełnianej. Ponadto sprawa kształtowania się owych cen była m. in. przedmiotem rozważań Komisji Polityki Gospodarczej.

Po wejściu w życie przepisów o reglamentacji dewizowej, Prezydium idąc po linii wniosków Komisji Finansowo-Kredytowo-Ubezpieczeniowej stwierdziło potrzebę: a) podjęcia kroków w sprawie odpowiedniego zrealizowania zasady decentralizacji aparatu dewizowego, b) rozszerzenia uprawnień banków dewizowych oraz c) możliwie szybkiego wyjaśnienia szeregu kwestyj otwartych przy równoczesnym usprawnieniu procedury reglamentacyjnej. Poruszone postulaty Prezydium szczegółowo przedstawiło na terenie władz centralnych. Z kolei jednak punkt ciężkości zagadnień dewizowych przesunął się raczej ku kwestii zapewnienia okręgowi odpowiedniego przydziału walut na rzecz importu surowcowego. Sprawa owego przydziału i właściwego ujęcia jego strony technicznej przy równoczesnym uwzględnieniu zasady decentralizacji, była przedmiotem specjalnych konferencyj, odbytych w Ministerstwie Przemysłu i Handlu z inspiracji Prezydium Izby. Osobno podnieść wypada, iż Prezydium zagadnienie przydziału dewiz na cele surowcowego importu szczegółowo omówiło także z Panem Ministrem Przemysłu i Handlu m. in. w czasie Jego pobytu w Łodzi w dniu 17 czerwca roku sprawozdawczego.

Pod koniec okresu sprawozdawczego Prezydium postanowiło wystosować memoriał do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie działalności Komisji Standaryzacyjnej Produkcji Eksportowej Przemysłu Włókienniczego w Łodzi, precyzujący dezyderaty Izby łódzkiej w kwestii usprawnienia działalności tej komisji.

Niezależnie od powyższego Prezydium ustosunkowało się pozytywnie do wniosku uzgodnionego w łonie zainteresowanych organizacyj przemysłu włókienniczego okr. łódzk. zmierzającego do reorganizacji całokształtu systemu standaryzowanego wywozu włókienniczego oraz do oparcia działalności Komisji Standaryzacyjnej na nowych zasadach całkowitej autonomii. Odpowiednio umotywowany wniosek skierowany został do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w końcu roku sprawozdawczego.

W związku z rozważaną na terenie Związku Izb sprawą znormalizowania współpracy samorządów gospodarczych trzech typów, Prezydium uznało, że współpraca 3-ch samorządów na terenie okr. Izby winna rozwijać się na zasadach dotychczas praktykowanych, wobec czego upadła potrzeba opracowania ewent. regulaminu, któryby zbyt usztywniał technikę i zakres owej współpracy.

W łączności z rokowaniami o traktat handlowy z Francją, do Stałego Komitetu Współpracy Polsko-Francuskiej z ramienia Izby weszli prezes oraz dyrektor Izby, którzy wzięli w rokowaniach owych na terenie Paryża czynny udział, przy czym zabiegali w szczególności o lepsze zabezpieczenie interesów wywozu włókienniczego do Francji.

W okresie sprawozdawczym, Prezydium w dalszym ciągu ze szczególnym zainteresowaniem traktowało wysiłki zmierzające do wzmożenia akcji eksportowej. W tym celu Prezydium przyznało referentowi eksportowemu Izby, który udał się do Anglii celem wyświetlenia sytuacji, jaka wytworzyła się w zakresie eksportu beretów, odpowiedni ryczałt podróżny. Z kolei idąc po linii wniosków Komisji Eksportowej, Prezydium przyznało dotację wysłannikowi Izby, który udał się do Stanów Zjednoczonych A. P. celem kontynuowania akcji badawczej nad możliwością zbytu niektórych artykułów włókienniczych, produkowanych w okręgu łódzkim.

W łączności z faktem, iż Komisja Dewizowa pod koniec roku sprawozdawczego uzależniła przydział dewiz na przywóz bawełny od poświadczania rachunków przez Izby, w wypadkach gdy importer nie jest członkiem Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej, Prezydium powołało specjalną Podkomisję dla weryfikowania odnośnych rachunków.

Doceniając znaczenie rzuconego przez najwyższe czynniki państwowe hasła Obrony Narodowej, Prezydium stosownie do uchwały Zebrania Plenarnego z dnia 25 czerwca zwróciło się z gorącym apelem do organizacyj gospodarczych okręgu w sprawie poparcia akcji zbiórkowej na Fundusz Obrony Narodowej.

W łączności z apelem Komitetu Budowy Pomnika Marszałka Piłsudskiego, Prezydium postanowiło przeprowadzić rozmowy z czynnikami miarodajnymi, celem wyjaśnienia jaki dar byłby formą najbardziej odpowiadającą uczczeniu Marszałka oraz intencji akcji dozbrojenia kraju.

Po zapoczątkowaniu akcji niesienia pomocy zimowej bezrobotnym i najbiedniejszym, Prezydium zwróciło się z apelem do zrzeszeń gospodarczych okręgu w sprawie wydatnego jej poparcia. Z kolei zamiast życzeń świątecznych i noworocznych, Prezydium ze swej strony wyasygnowało odpowiedni datek na rzecz pomocy zimowej.

Z zakresu spraw związanych z wewnętrzną organizacją Izby podkreślić należy, iż Prezydium doceniając znaczenie i rolę, jaką spełniają przy wykonywaniu jej zadań pracownicy Izby, poświęciło szczególną uwagę statutowi służbowemu i emerytalnemu pracowników, o zatwierdzenie których Izba zabiegała już od dłuższego czasu. W myśl zaleceń Ministerstwa Przemysłu i Handlu po uzgodnieniu tych statutów na terenie samorządu gospodarczego, sprecyzowano w nowym statucie służbowym prawa i obowiązki pracowników zaś w statucie emerytalnym ustalono zasady, dotyczące przenoszenia urzędników w stan spoczynku oraz normy ich zabezpieczenia na starość. Obydwa statuty przesłane zostały do Ministerstwa do zatwierdzenia, co jednakże mimo starań Prezydium nie nastąpiło w roku sprawozdawczym.

Wnioski w przedmiocie wyborów sędziów handlowych, rzeczoznawców i t. p. oraz bezpośrednie opinie dla władz sądowych i podatkowych.

Na życzenie Sądu Okręgowego i na podstawie wniosków Komisji Mandatowej, Prezydium ustaliło listę kandydatów na sędziów handlowych.

Wskutek zapytania Banku Polskiego, oddział w Łodzi oraz Banku Gospodarstwa Krajowego, oddział w Łodzi, Prezydium zaproponowało kandydatów na członków Komitetu Dyskontowego.

Na prośbę Ministerstwa Komunikacji, Prezydium ustaliło kandydatów do Komisji dla usprawnienia przewozów.

Z kolei na prośbę Związku Izb Prezydium zaproponowało kandydatów:

a) w skład Komitetu Podatkowego przy Ministerstwie Skarbu,

b) w skład Komisji dla uproszczenia techniki ubezpieczeń społecznych, przy czym z ramienia Izby łódzkiej, jako delegat Związku Izb powołany został w skład komitetu Podatko-

wego, Wicedyrektor Izby Dr. H. Sand, zaś w skład Komisji dla uproszczenia techniki ubezpieczeń społecznych Kokeli Tadeusz i inż. Rumpel Paweł.

Wreszcie jako kandydata do Wojewódzkiego Komitetu dla unormowania sposobu oczyszczania ścieków fabrycznych w Łodzi, Prezydium desygnowało radcę Michała Hertza.

Niezależnie od powyższego na życzenie władz państwowych i samorządowych, Prezydium bieżąco desygnowało szereg rzeczoznawców celem wydawania opinii względnie stwierdzania stanu faktycznego w różnych dziedzinach życia gospodarczego.

W końcu w wypadkach zapytań władz sądowych, Prezydium współdziałało w ustalaniu opinii o użyteczności gospodarczej firm, ubiegających się o otwarcie postępowania układowego, oraz w łączności z zapytaniami władz skarbowych, Prezydium współdziałało przy udzielaniu opinii w przedmiocie umarzania zaległości podatkowych w wypadkach uzasadnionych faktem zawarcia układu z wierzycielami.

Sprawy budżetowe.

Z zakresu gospodarki budżetowej, omówionej szczegółowo w protokółach Zebrań Plenarnych należy w pierwszym rzędzie nadmienić, iż prezes Izby na mocy przysługujących Mu uprawnień przeprowadził w budżecie Izby na rok 1936 następujące virements:

z działu I, § 1, poz. 1 — „Urzędnicy"	zł. 8.500.—	
a) do działu I, § 3 — „Remuneracje i zapomogi"		zł. 7.500.—
b) do działu I, § 1, poz. 4 — „Woźni i gońcy"		„ 1.000.—
z działu II, § 1a, poz. 4 — „Ubezpieczenia i podatki"	„ 480.—	
c) do działu II, § 1a, poz. 2 — „Światło i utrzymanie porządku w lokalu" . . .		„ 480.—
z działu II, § 3, poz. 1 — „Kupno samochodu"	„ 1.300.—	
d) do działu II, § 1a, poz. 3 — „Remont gmachu, lokalu, instalacje"		„ 1.300.—
z działu II, § 2, poz. 7 — „Drobne wydatki" .	„ 650.—	
e) do działu II, § 1a, poz. 3 — „Remont gmachu, lokalu, instalacje"		„ 650.—
z działu II, § 3, poz. 2 — „Utrzymanie samochodu"	„ 900.—	

f) do działu II, § 3, poz. 5 — „Inwentarz“ zł. 900.—
z działu II, § 2, poz. 3 — „Porto i opłaty telegr.“ „ 321.—
g) do działu II, § 1a, poz. 1 — „Utrzymanie porządku, opał, woda i t. p.“ . . . . „ 321.—
z działu III, § 2, poz. 5 — „Badanie i popieranie eksportu“ . . . . „ 4.500.—
h) do działu III, § 2, poz. 4 — „Zasiłki na popieranie rozwoju przemysłu i handlu“ „ 4.500.—
z działu VI, § 3—„Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby“ . . . . „ 2.000.—
i) do działu VI, § 2 — „Koszty podróży urzędników Izby“ . . . . „ 2.000.—

Kierując akcją subwencyjną, Prezydium niezależnie od dotacyj, omówionych w dziale poświęconym sprawom szkolnictwa zawodowego, przyznało szereg subsydiów instytucjom, których działalność pozostaje w związku z życiem gospodarczym, a mianowicie:

1. Polskiemu Komitetowi Normalizacyjnemu w Warszawie . . . . zł. 2.000.—
2. Poradni Zawodowej Tow. „Patronat nad Młodzieżą Rzemieślniczą i Przemysłową w Łodzi“ „ 1.000.—
3. Zarządowi Miejskiemu w Łodzi na rzecz dożywiania uczniów szkół zawodowych dokształcających „ 1.000.—
4. Okręgowej Komisji Targowiskowej w Łodzi . . „ 1.000.—
5. Miesięcznikowi „Życie Techniczne“ . . . . „ 200.—
6. Izbie Polsko-Łacińsko-Amerykańskiej na wydanie specjalnego numeru propagandowego . . . . . „ 200.—
7. L. O. P. P. celem utworzenia nagrody przechodniej „ 157.30
8. Kołu Naukowej Organizacji Studentów Politechniki Warszawskiej, na wydanie prac ś. p. prof. K. Adamieckiego . . . . „ 50.—

Agendy reprezentacyjne.

W związku z odbytym w czerwcu roku sprawozdawczego Zjazdem Związku Izb w Łodzi, Prezydium podejmowało śniadaniem uczestników owego Zjazdu z Panem Ministrem Przemysłu i Handlu na czele. Równocześnie w śniadaniu tym udział wzięli Dyrektor Departamentu Ogólnego M. P. i H. — p. Ryszard Dittrich, Dyrektor Departamentu Przemysłowego M.P. i H.—p. Marian Kandel, Dyrektor Państwowego

Instytutu Eksportowego — p. Marian Turski oraz Wojewoda Łódzki p. Aleksander Hauke-Nowak. Wspomniane śniadanie odbyło się w ścisłym gronie uczestników Zjazdu, natomiast celem zetknięcia Pana Ministra ze sferami gospodarczymi okręgu łódzkiego wydana została tegoż dnia po południu czarna kawa, w którym to przyjęciu wzięli ponadto udział zaproszeni przez prezesa Izby przedstawiciele władz miejscowych oraz szerokie koła przedstawicieli życia gospodarczego.

Po otwarciu w Łodzi oddziału P. K. O. o pełnym zakresie działania, Izba celem zamanifestowania znaczenia, jakie Łódź gospodarcza przywiązuje do uruchomienia tej placówki, urządziła przyjęcie, w którym wzięły udział kierownicze czynniki P. K. O. z p. Prezesem dr. Henrykiem Gruberem na czele, reprezentanci lokalnych władz państwowych i instytucji samorządowych, jako też przedstawiciele sfer gospodarczych.

Wreszcie w okresie sprawozdawczym Prezydium podejmowało posła R.P. w Lizbonie p. T. Romera. Przy tej sposobności zwołane zostały specjalne konferencje celem zainteresowania tutejszych sfer gospodarczych portugalskim rynkiem zbytu. Ponadto Izba podejmowała konsulów honorowych R. P. oraz radców handlowych szeregu innych placówek konsularnych polskich, którzy przybyli do Łodzi celem bezpośredniego zapoznania się z możliwością produkcji i eksportu okręgu.

Sąd Arbitrów.

Stosownie do przepisów art. 4 pkt. 12 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 15. VII. 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych. Zebranie Plenarne wybrało w dniu 29 października roku sprawozdawczego arbitrów Sądu Polubownego Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi na rok 1937 w składzie 28 osób (vide str. 48) w czem 22 osoby z pośród sfer gospodarczych i 6 adwokatów. Funkcje sekretarza Sądu Arbitrów pełnił specjalnie w tym celu przydzielony urzędnik Izby.

W roku sprawozdawczym wpłynęła do Sądu Arbitrów 1 sprawa, którą zakończono wyrokiem.

W celu ujednolicenia opłat, pobieranych na rzecz Izby od osób poddających spór pod rozstrzygnięcie Sądów Polubownych, funkcjonujących przy Izbach Przemysłowo-Handlowych, Zebranie Plenarne, odbyte w dniu 29. X. 1936 r. uchwaliło pobierać 1‰ od wartości sporu a jako minimalną opłatę zł. 100.—.

2. Sekcje.

A. Sekcja Przemysłowa.

W okresie sprawozdawczym Sekcja odbyła 3 posiedzenia. Na posiedzeniu, odbytym dnia 6 kwietnia, Sekcja rozpatrzyła sprawy, figurujące na porządku dziennym XXXII (zwyczajnego) Zebrania Plenarnego.

Postanowiono wypowiedzieć się za zatwierdzeniem rocznego zamknięcia rachunków Izby oraz za przyjęciem dodatkowego preliminarza według przedłożenia Prezydium.

Ponadto Sekcja postanowiła głosować za obniżeniem minimalnej opłaty, pobieranej przez Izbę z tytułu zaświadczeń na bezcłowy wywóz pierza i puchu do 1 zł.

Na posiedzeniu odbytym dnia 25 czerwca przedmiotem obrad były sprawy, figurujące na porządku dziennym XXXIII (zwyczajnego) Zebrania Plenarnego.

Zdecydowano wypowiedzieć się za uzupełnieniem § 27 ust. 2 II-ej części statutu Izby przepisem następującej treści:

„umowa służbowa zawarta z dyrektorem Izby podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu".

oraz § 1 pkt. 3 poniższym ustępem:

„W wypadku nieprzyjęcia do wiadomości przez Ministra Przemysłu i Handlu zamknięcia rachunków za ubiegły rok budżetowy lub dokonanych przez prezesa Izby virements lub też uchwał Prezydium dotyczących kredytów dodatkowych, oraz w wypadku niezatwierdzenia uchwał Izby, dotyczących przenoszenia kredytów z jednego działu budżetu do innego — odnośna decyzja Ministra Przemysłu i Handlu powinna być podana do wiadomości na najbliższym Plenarnym Zebraniu Izby".

Postanowiono głosować za wnioskiem Prezydium w przedmiocie obniżenia opłat za import towarów reglamentowanych.

Posiedzenie, odbyte dnia 29 października, Sekcja poświęciła sprawom objętym porządkiem dziennym XXXIV (zwyczajnego) Zebrania Plenarnego.

Sekcja uchwaliła poprzeć wniosek Prezydium w przedmiocie zmiany opłat za czynności Izby.

Przedyskutowano preliminarz budżetowy Izby na rok 1937, postanawiając głosować za przyjęciem tegoż według projektu zgłoszonego przez Prezydium.

Radca Bibergal zgłosił dezyderat, aby pozycje budżetu przeznaczone na eksport były w całości wyzyskiwane, a ponadto aby przy wyjazdach zagranicę w sprawach eksportowych stosować zasadę obligowania radców Izby i jej urzędników.

Zdecydowano głosować za przyjęciem projektów statutu służbowego i emerytalnego pracowników Izby.

W wolnych wnioskach radca Zylberszpic zgłosił dezyderat, aby Izba przeciwstawiła się strajkom okupacyjnym. Postanowiono poprzeć wniosek radcy Kamińskiego i tow. w przedmiocie przyznania sferom gospodarczym prawa do wielokrotnych rocznych paszportów ulgowych na wyjazd zagranicę w cenie zł. 320.— oraz wniosek radcy Sembrata, dotyczący konieczności powiększenia ilości pociągów motorowych między Łodzią a Warszawą i wprowadzenia w wagonach motorowych 2-ch klas.

Interpelację radcy Rochlina i tow. w sprawie nieuzasadnionej zwyżki cen bawełny i przędzy bawełnianej odesłano do Komisji Polityki Gospodarczej.

B. Sekcja Handlowa.

W okresie sprawozdawczym Sekcja odbyła 3 posiedzenia Na posiedzeniu odbytym dnia 6 kwietnia Sekcja rozpatrzyła sprawy, objęte porządkiem dziennym XXXII (zwyczajnego) Zebrania Plenarnego.

Po zapoznaniu się na podstawie zamknięć rachunkowych za 1935 rok z wynikami gospodarki finansowej Izby, Sekcja wypowiedziała się za udzieleniem Prezydium absolutorium z tytułu wykonania budżetu za ubiegły okres budżetowy.

Po szczegółowej dyskusji w sprawie dodatkowego preliminarza do budżetu Izby na rok 1936 Sekcja większością głosów postanowiła wypowiedzieć się za podwyższeniem do kwoty zł. 12.000.— pozycji „Udział w utrzymaniu szkół handlowych i przemysłowych".

W sprawie zmiany opłat od standaryzowanego eksportu pierza i puchu Sekcja postanowiła głosować zgodnie z wnioskiem Prezydium, który z kolei przyjęty został przez Plenarne Zebranie (vide str. 16).

Na posiedzeniu w dniu 25 czerwca Sekcja ustaliła swe stanowisko w odniesieniu do spraw, figurujących na porządku obrad XXXIII (zwyczajnego) Zebrania Plenarnego.

Sekcja postanowiła głosować za przyjęciem sprawozdania z działalności Izby za 1935 r.

W rezultacie przeprowadzonej dyskusji w sprawie wniosku, dotyczącego zmiany II-ej części statutu Izby, Sekcja postanowiła wypowiedzieć się za odrzuceniem proponowanego uzupełnienia § 27 ust. 2 treści następującej:

„umowa służbowa zawarta z dyrektorem Izby podlega zatwierdzeniu przez Ministra Przemysłu i Handlu".

Sekcja uchwaliła natomiast oświadczyć się za przyjęciem uzupełnienia § 31 pkt. 6 w brzmieniu przytoczonym powyżej w ustępie poświęconym sekcji przemysłowej.

Na 3-im posiedzeniu odbytym dnia 29 października Sekcja ustosunkowania się do spraw, będących przedmiotem obrad XXXIV (zwyczajnego) Zebrania Plenarnego.

Sekcja uchwaliła wypowiedzieć się za przyjęciem wniosku Prezydium w sprawie zmiany opłat za czynności Izby.

W sprawie preliminarza budżetowego Izby na r. 1937 Sekcja postanowiła głosować za projektem, zgłoszonym przez Prezydium

Z kolei Sekcja zdecydowała wystąpić za przyjęciem przedstawionych projektów statutu służbowego i emerytalnego pracowników Izby.

Następnie Sekcja dokonała wyboru kandydatów na członków Komisji Rewizyjnej dla sprawdzenia zamknięć rachunkowych Izby za 1936 r. oraz kandydatów na arbitrów Sądu Polubownego.

W dalszym ciągu obrad Sekcja uchwaliła wypowiedzieć się za przyjęciem wniosku Prezydium w sprawie kupna nieruchomości dla potrzeb biura Izby.

W wolnych wnioskach Sekcja postanowiła zgłosić kandydaturę radcy Sendera Feliksa na członka Komisji Prawno-Administracyjnej oraz poprzeć na Plenarnym Zebraniu rezolucję, zgłoszoną w sprawie zwyżki cen i odbudowy kredytu długoterminowego, jak również wniosek, zgłoszony w sprawie zwołania przez Izbę konferencji porozumiewawczej z władzami administracyjnymi dla omówienia kwestii ujawniania cen.

3. Komisja Mandatowa.

W okresie sprawozdawczym Komisja Mandatowa odbyła 3 posiedzenia.

Pierwsze posiedzenie odbyło się 6 maja, na którym Komisja rozpatrzyła kandydatury na sędziów handlowych do Sądu Okręgowego w Łodzi i ustaliła ich listę dla Ministerstwa Sprawiedliwości.

Na posiedzeniu w dniu 14 maja Komisja przeprowadziła rewizję dotychczasowych list biegłych w zakresie przemysłu i handlu, wskazywanych dla sądów rejestrowych oraz dla władz i urzędów.

Na posiedzeniu w dniu 16 listopada Komisja Mandatowa ustaliła listę kandydatów na ławników i ich zastępców do Sądu Pracy i Sądu Okręgowego w Łodzi na okres 3-letni, począwszy od dnia 1. I. 1937 r.

4. Komisja Polityki Gospodarczej.

W okresie sprawozdawczym Komisja odbyła 7 posiedzeń. Na posiedzeniu w dniu 3 stycznia 1936 r. Komisja rozpatrzyła wniosek w sprawie przywrócenia wolnego obrotu bawełną. Po wszechstronnym omówieniu powyższego zagadnienia i wysłuchaniu opinii przedstawicieli Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej, Komisja wypowiedziała się za utrzymaniem reglamentacji przy imporcie bawełny. Równocześnie Komisja dała wyraz opinii w sprawie zmian, jakie poczynić należałoby w obowiązującej instrukcji o trybie udzielania ulg celnych przy imporcie omawianego surowca.

Wniosek, dotyczący urządzenia przez Izbę stacji doświadczalnej przekazano Podkomisji, powołanej do opracowania norm techniczno-handlowych dla przędzy czesankowej.

W dniu 28 stycznia 1936 r. Komisja rozpatrzyła postulaty okręgu łódzkiego, dotyczące rokowań handlowych ze Stanami Zjednoczonymi A. P. Następnie Komisja przedyskutowała wniosek w sprawie pobierania przez Izbę opłat od zaświadczeń na przywóz wełny i odpadków wełnianych na podstawie ilości faktycznie przyznanej i zaproponowała wprowadzenie do obecnej skali opłat 3-ch dodatkowych pozycji, a mianowicie:

przy wartości towaru	10.000 zł. —	30.000 zł.	. . . . . .	15 zł.
„ „ „	50.000 zł. —	75.000 zł.	. . . . . .	25 zł.
„ „ „	100.000 zł. —	150.000 zł.	. . . . . .	35 zł.

Poza tym Komisja rozpatrzyła wniosek w sprawie clenia przędzy z jedwabiu naturalnego i sztucznego z zabarwieniem nietrwałym oraz zaopiniowała wniosek, zmierzający do wprowadzenia cła wywozowego na szmaty lniane.

Na posiedzeniu w dniu 26 marca 1936 r. Komisja rozpatrzyła aktualne zagadnienia traktatowe, a w szczególności postulaty okręgu łódzkiego, dotyczące rokowań handlowych z Francją, Węgrami, Meksykiem i Brazylią. Następnie Komisja po zaznajomieniu się z wnioskiem zgłoszonym przez zainteresowane organizacje branżowe

okręgu w sprawie utrudnień przy odprawie celnej szmat i skrawków tkanin wyłoniła Podkomisję, której powierzono zaprojektowanie zmiany nomenklatury poz. 719 taryfy celnej. Wniosek w sprawie utworzenia przez Izbę stacji doświadczalnej przekazano Podkomisji do ponownego rozpatrzenia. Poza tym wyłoniono Podkomisję, której powierzono przeprowadzenie szczegółowych badań filców technicznych pochodzenia krajowego.

Na posiedzeniu w dniu 3 lipca 1936 r. Komisja rozpatrzyła wniosek w sprawie stosowania ulgi celnej przy imporcie vistry i zaznajomiła się z dwoma propozycjami kompensacyjnego importu bawełny, a mianowicie: 1) egipskiej i 2) brazylijskiej, przy czym postanowiła celem ostatecznego ustosunkowania się do propozycji ad 1) zasięgnąć opinii Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej.

W dniu 21 września 1936 r. Komisja rozpatrzyła aktualne zagadnienia traktatowe, a w szczególności sprawę wejścia w życie umowy handlowej z Kanadą, dodatkową umowę z Austrią oraz żądania traktatowe celne, wysunięte przez Szwajcarię. Komisja poświęciła uwagę również umowie polsko-francuskiej, która składa się z prowizorycznego układu handlowego, kontyngentowego i płatniczego. Następnie Komisja rozpatrzyła wniosek w sprawie ułatwień dla składów konsygnacyjnych w zakresie kontyngentów przywozowych i transferu należności za sprzedane towary, oraz wniosek w sprawie przeniesienia maszyn kartonażowych stosowanych w przemyśle graficznym do poz. 1071 taryfy celnej. W końcu poruszono sprawę podziału kontyngentów na towary pochodzenia zagranicznego, któremu to zagadnieniu Komisja uchwaliła poświęcić następne posiedzenie.

W dniu 28 września 1936 r. sprawa powyższa została rozpatrzona, przy czym Komisja przyjęła szereg wniosków, dotyczących rozdziału kontyngentów przywozowych.

Na posiedzeniu w dn. 1 grudnia 1936 r. Komisja rozpatrzyła wniosek w sprawie ewent. reorganizacji Komisji Polityki Gospodarczej. Do wniosku tego Komisja ustosunkowała się negatywnie, wypowiadając równocześnie opinię, że o ile na porządku obrad Komisji Polityki Gospodarczej znajdą się sprawy, dotyczące zagadnień traktatowych i importowych, to należałoby odbywać wspólne posiedzenia z Komisją Eksportową. Po szczegółowym omówieniu zagadnienia zaopatrywania przemysłu włókienniczego w surowce i półfabrykaty Komisja wypowiedziała się za zwołaniem na terenie Izby konferencji

porozumiewawczej z udziałem producentów i odbiorców przędzy bawełnianej. Poza tym Komisja przyjęła do wiadomości sprawozdanie z dotychczasowych rozmów polsko-francuskich w sprawie umowy handlowej, jako też rozpatrzyła wniosek w sprawie ograniczenia importu wzorów na taśmach stalowych. Oprócz posiedzeń Komisji Polityki Gospodarczej w okresie sprawozdawczym obradowały następujące podkomisje:

a) podkomisja do opracowania norm techniczno-handlowych dla przędzy wełnianej odbyła 3 posiedzenia;
b) podkomisja, której przedmiotem obrad była sprawa importu bawełny tureckiej;
c) podkomisja w sprawie zaopatrzenia przemysłu przetwórczego w przędzę bawełnianą;
d) podkomisja, która przeprowadziła badania filców technicznych pochodzenia krajowego.

W końcu należy zauważyć, że celem sprawdzania faktur na bawełnę i odpadki bawełniane powołana została do życia podkomisja rzeczoznawców, której powierzono dokonywanie tej kontroli.

5. Komisja Eksportowa.

Komisja Eksportowa odbyła w roku sprawozdawczym 9 posiedzeń.

Na posiedzeniu w dniu 2 stycznia Komisja ustaliła wnioski w sprawie zaprojektowanych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu zmian w obowiązującej przy eksporcie tabeli standartów włókienniczych oraz wysunęła projekt stosowania dodatkowej kontroli firm, trudniących się standaryzowanym wywozem. Ponadto Komisja wskazała na konieczność przestrzegania 3-miesięcznego terminu wymówienia obowiązującej tabeli standartów z równoczesnym honorowaniem potwierdzonych przez firmę zamówień nawet w stosunku do transportów, które przekroczyły granicę celną po upływie tego terminu. Wreszcie Komisja powzięła wniosek w sprawie celowości udzielenia pomocy przy wyjeździe do Anglii specjalnej delegacji w składzie kilku osób, reprezentujących szereg gałęzi przemysłowo-handlowych okręgu łódzkiego.

Na posiedzeniu w dniu 3 lutego Komisja omówiła postulaty okręgu łódzkiego związane z rokowaniami handlowymi z Rumunią, Holandią i Estonią, przyjęła do wiadomości zapowiedź, dotyczącą rokowań ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej.

Na kolejnym posiedzeniu w dniu 16 marca Komisja stwierdziła, iż projektowana w początku roku wycieczka do Anglii nie mogła dojść do skutku z uwagi na szereg okoliczności od Izby niezależnych. Ponadto Komisja po zaznajomieniu się z wnioskiem Państwowego Instytutu Eksportowego w przedmiocie delegowania do Południowej Afryki stałego przedstawiciela Związku Izb w charakterze wysłannika handlowego, ustosunkowała się do wniosku pozytywnie. W łączności z głosami krytycznymi dotyczącymi działalności niektórych wysłanników handlowych poszczególnych Izb Przemysłowo-Handlowych, Komisja wskazała na konieczność odparcia w imieniu Izby łódzkiej szeregu zarzutów pozbawionych uzasadnienia oraz omówiła bieżące sprawy w zakresie techniki działalności Komisji Standaryzacyjnej Produkcji Eksportowej Przemysłu Włókienniczego.

W dniu 20 kwietnia Komisja Eksportowa szczegółowo omówiła sytuację, jaka wytworzyła się na rynku angielskim w związku z rozbieżną działalnością polskich eksporterów beretów na tym rynku i wypowiedziała się za koniecznością uporządkowania akcji eksportowej w tej dziedzinie, polecając w tej mierze szereg środków zaradczych. Z kolei Komisja rozpatrzyła szereg zgłoszeń transakcyj kompensacyjnych.

Wreszcie Komisja ustosunkowała się negatywnie do sprawy udzielenia subsydium na wyjazd jednego z kupców okręgu do Australii i Nowej Zelandii.

Na posiedzeniu w dniu 23 czerwca Komisja przyjęła do wiadomości uzgodniony z Izbą Przemysłowo-Handlową w Warszawie projekt wniosku, skierowanego do Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Państwowego Instytutu Eksportowego w sprawie konieczności wprowadzenia ściślejszej reglamentacji wywozu beretów. Ponato Komisja omówiła w ogólnych zarysach wysuniętą przez branżowe organizacje propozycję utworzenia wspólnej instytucji badawczej dla eksportu włókienniczego i zajęła stanowisko wobec wysuniętego przez Izbę Warszawską projektu kompensacyjnego importu towarów z krajów pozaeuropejskich.

W miesiącu październiku Komisja Eksportowa obradowała 3-krotnie w dniach 12, 23 i 30 tego miesiąca, poświęcając posiedzenia te omówieniu sytuacji, jaka się wytworzyła w zakresie eksportu włókienniczego w związku z przeprowadzoną w szeregu krajów europejskich dewaluacją monetarną. Obrady Komisji uzupełniały wyniki ankiety, jaką przeprowadziło biuro Izby na powyższy temat. Ponadto

Komisja zajęła stanowisko w sprawie zarządzenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu, dotyczącego działalności Komisji Standaryzacyjnej Produkcji Eksportowej Przemysłu Włókienniczego i załatwiła wnioski, które wpłynęły do Izby w sprawie subsydium dla wykonania prac badawczych nad wzmożeniem eksportu do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz do Turcji. Jeden z powyższych wniosków Komisja załatwiła pozytywnie, drugi zaś odrzuciła. Ponadto na posiedzeniu w dniu 23 października Komisja przedyskutowała projekt nowego planu eksportowego w zakresie włókienniczym, przy czym zlecono biuru Izby w porozumieniu z Zrzeszeniem Producentów Przędzy Bawełnianej oraz Konwencją Przędzalń Wełny Czesankowej opracowanie wytycznych dla pozytywnego załatwienia tegoż projektu. W dniu 30 października Komisja uzgodniła ostatecznie projekt nowego systemu popierania eksportu włókienniczego.

Wreszcie na ostatnim posiedzeniu w roku sprawozdawczym, w dniu 9 grudnia, Komisja zaprojektowała system przydziału surowców importowanych w ramach kontyngentów, niezbędnych dla produkcji wyrobów przeznaczonych na eksport, ponadto zaś wysunęła postulaty w sprawie bardziej racjonalnego przydziału dewiz na surowce dla firm eksportowych.

Osobno zaznaczyć w końcu należy, iż w myśl podjętej uchwały biuro Izby informowało Komisję na odbywanych przez nią posiedzeniach o bieżącej sytuacji eksportowej okręgu.

6. Komisja Podatkowa.

W roku sprawozdawczym Komisja odbyła 7 posiedzeń.

Odbyte dnia 23 stycznia posiedzenie Komisja poświęciła rozpatrzeniu poniższych zagadnień.

Wobec zmiany a) przepisów ordynacji podatkowej, b) ustawy o państwowym podatku przemysłowym i c) ustawy o podatku od nieruchomości Komisja stwierdziła, iż zachodzi potrzeba podjęcia starań, aby samorządowi przemysłowo-handlowemu umożliwiono zaopiniowanie odnośnych rozporządzeń wykonawczych. Z kolei Komisja wypowiedziała się za potrzebą wystąpienia w sprawie zmiany dekretu nowelizującego ustawę o podatku przemysłowym a to w kierunku uchylenia nadmiernej rozpiętości stawek, która godzi w przedsiębiorstwa zarobkowe, prowadzące prawidłowe księgi handlowe.

Zanalizowano sytuację, jaka wytworzyła się wskutek uchylenia § 54 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej

i w związku z tym wypowiedziano się za rozszerzeniem przymusu prowadzenia ksiąg m. in. na przedsiębiorstwa przemysłowe do kategorii VI-ej włącznie.

W sposób wstępny rozważono zasady rewizji taryfy świadectw przemysłowych, przyjmując równocześnie do wiadomości, że Izbie łódzkiej przypadł w udziale referat generalny w zakresie reformy taryfy w grupie przemysłowej.

Poza tym na posiedzeniu rozpatrzono szereg spraw natury bieżącej.

Na posiedzeniu odbytym dnia 22 lutego Komisja rozpatrzyła projekty rozporządzeń wykonawczych do dekretu o podatku od nieruchomości i dekretu o podatku od lokali i wypowiedziała się za koniecznością wprowadzenia szeregu istotnych poprawek do powyższych projektów.

Poza tym Komisja rozpatrzyła szereg spraw bieżących i przyjęła do wiadomości stan prac w sprawie ustalenia nowych list biegłych dla celów podatkowych.

Dnia 30 marca odbyło się trzecie z rzędu posiedzenie Komisji Podatkowej, na którego wstępie przewodniczący Komisji p. radca Roszak wygłosił przemówienie poświęcone pamięci przedwcześnie zmarłego radcy i zasłużonego członka Komisji ś. p. Antoniego Uniszewskiego.

Z kolei wicedyrektor dr. Sand szczegółowo naświetlił rezolucje uchwalone w sprawach podatkowych na ostatniej Naradzie Gospodarczej, podnosząc równocześnie, w jakich kwestiach aktualne i celowe staje się sprecyzowanie dalszych i szczegółowych wniosków celem urzeczywistnienia owych rezolucji, poza tym przedstawił stan ostatnich prac Międzyizbowej Komisji Skarbowej oraz udzielił informacyj o posiedzeniu Komitetu Podatkowego przy Ministerstwie Skarbu, w którym sprawozdawca wziął udział jako delegat Związku Izb.

Następnie Komisja rozpatrzyła szereg bieżących spraw podatkowych m. in. kwestię stosowania w praktyce przepisów o zryczałtowaniu podatku obrotowego dla drobnych płatników, kwestie sporne wyłaniające się na tle stosowania ustawy o opłatach stemplowych oraz wyłączenia spod opodatkowania t. zw. zysków sanacyjnych u osób prawnych.

Na posiedzeniu w dniu 28 kwietnia Komisja stwierdziła potrzebę zmiany wysokości stawek podatku obrotowego dla przedsiębiorstw przemysłowych a to w kierunku co najmniej złagodzenia nadmiernej

różnicy stawek ustalonych w dekrecie z jednej strony dla przedsiębiorstw wyższych kategoryj, a z drugiej zaś dla niższych. Poza tym Komisja zapoznała się z obecnym stanem prac biura Izby w przedmiocie zasadniczej reformy ustawy o opłatach stemplowych.

Wreszcie Komisja rozważyła kwestie, łączące się z wymiarem zryczałtowanego podatku przemysłowego od obrotu w roku sprawozdawczym, ustalając równocześnie, iż w świetle dotychczasowych danych brak podstaw dla stwierdzenia, iż wymiar ryczałtu jest zbyt wygórowany.

Na posiedzeniu w dniu 8 czerwca Komisja rozpatrzyła wnioski w sprawie t. zw. małej reformy świadectw przemysłowych. Wychodząc z założenia, że wszystkie projekty nie dają gwarancji równomiernego rozłożenia opodatkowania, wobec tego Komisja wypowiedziała się za całkowitym uchyleniem świadectw przemysłowych na odcinku handlu przy równoczesnym wprowadzeniu dodatku do podatku od obrotu. Z drugiej strony Komisja oświadczyła się za potraktowaniem sprawy zniesienia świadectw iunctim z sprawą zmiany dekretu z r. b. ustalającego zmienione stawki podatku obrotowego.

Na posiedzeniu w dniu 29 września Komisja przedyskutowała szereg zagadnień, związanych z należytym przeprowadzeniem wymiaru podatku dochodowego.

Z kolei Komisja rozpatrzyła sprawę dalszych posunięć w zakresie reformy świadectw przemysłowych oraz kwestię wprowadzonego od 1. I. 1937 r. obowiązku wykupna świadectw przemysłowych dla zakładów hurtowej sprzedaży własnych wyrobów, utrzymywanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe.

W związku ze zbliżającym się upływem kadencji Komisji Odwoławczych, Komisja postanowiła przystąpić do prac nad ustaleniem nowej listy kandydatów. W dalszym ciągu Komisja rozważyła sprawę powierzania poboru poszczególnych podatków wzgl. zaliczek organizacjom przemysłowym oraz sprawę zmiany rozporządzenia o scaleniu podatku przemysłowego w zakresie obrotów cukrem.

Ponadto Komisja omówiła szereg zagadnień związanych z amortyzacją i prowadzeniem tabel amortyzacyjnych oraz przedyskutowała kwestię wymogów dla wykupna I-szej kategorii świadectw przemysłowych dla handlu towarami włókienniczymi.

Wreszcie Komisja w zakresie spraw lokalnych uznała za konieczne wystąpienie Izby: 1) o przeniesienie siedzib urzędów skarbowych do centrum miasta wzgl. na teren ich okręgów i 2) o wpro-

wadzenie ulgi podatkowej dla wozów konnych, zaopatrzonych w koła gumowe.

Dnia 10 listopada odbyło się 7 posiedzenie Komisji Podatkowej, na którym ustalono ostateczne wnioski w sprawie unormowania kwestii zakładów hurtowej sprzedaży własnych wyrobów, utrzymywanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe. Z kolei Komisja wypowiedziała się za potrzebą znowelizowania przepisów taryfy świadectw w przedmiocie wykupna I-ej kategorii świadectw przemysłowych i ustaliła wymogi handlu hurtowego dla handlu towarami włókienniczymi.

Komisja rozpatrzyła w dalszym ciągu posiedzenia uwagi zgłoszone w sprawie sposobu przeprowadzenia egzekucji skarbowych oraz ustosunkowała się do sprawy ujawniania akt przez władze skarbowe po rozstrzygnięciu sprawy w instancji odwoławczej.

Wreszcie Komisja postanowiła przystąpić do prac nad rewizją listy biegłych dla celów podatkowych na r. 1937.

7. Komisja Finansowo-Kredytowo-Ubezpieczeniowa.

W roku sprawozdawczym Komisja odbyła 4 posiedzenia.

Na posiedzeniu odbytym dnia 7 maja 1936 r. Komisja Finansowo-Kredytowo-Ubezpieczeniowa rozpatrzyła szereg kwestyj, związanych ze stosowaniem w praktyce przepisów o reglamentacji dewizowej. W szczególności Komisja wypowiedziała się za zdecentralizowaniem działalności Komisji Dewizowej przez stworzenie odpowiednio uprawnionych lokalnych Komisyj w większych ośrodkach przemysłowych.

Poza tym Komisja uznała także za wskazane zwiększenie uprawnień banków dewizowych w kierunku przyznania im w własnym zakresie prawa przekazywania zagranicę sum do 25.000 zł. bez potrzeby uzyskiwania specjalnego zezwolenia.

Ponadto Komisja ustaliła najistotniejsze postulaty, nastręczające się w sprawie przyspieszenia i uproszczenia trybu załatwiania wniosków, kierowanych do Komisji Dewizowej w Warszawie jako też wskazała na ważniejsze kwestie otwarte, które domagałyby się w najbliższym czasie wyjaśnienia w interesie jednolitego i sprawnego stosowania przepisów dewizowych.

Dnia 24 czerwca b. r. odbyło się drugie z rzędu posiedzenie Komisji Finansowo-Kredytowo-Ubezpieczeniowej, na którym omówiono zagadnienia, związane z normalizacją przydziału dewiz na

pokrycie potrzeb surowcowych. Ponadto Komisja rozpatrzyła aktualną sytuację rynku pieniężnego, przy czym stwierdziła, iż w ostatnich tygodniach wzrosła pokaźnie kwota wkładów oszczędnościowych, wobec czego odpada potrzeba akcji, zmierzającej do rozszerzenia kredytów redyskontowych dla banków.

Na posiedzeniu odbytym dnia 29 czerwca r. b. Komisja rozpatrzyła sprawę terminów, w jakich winny być dokonywane protesty weksli oraz projekt ustawy o obligacjach. Ponadto przedmiotem rozważań Komisji było zagadnienie kas bezprocentowych dla kupiectwa, sprawa wznowienia działalności emisyjnej przez instytucje kredytu długoterminowego oraz sprawa zmiany taryfy opłat notarialnych w zakresie czynności, związanych z obrotem pieniężno-kredytowym.

Na posiedzeniu odbytym dnia 30 listopada b. r. Komisja rozpatrzyła sprawę projektowanego przez P. K. O. czeku uniwersalnego i nowego typu zlecenia zbiorowego. Poza tym Komisja ustosunkowała się do finansowej strony zagadnienia ruchu inwestycyjnego oraz ustaliła ostateczną opinię w sprawie zakładania kas bezprocentowych. Wreszcie Komisja omówiła aktualne zagadnienia w zakresie reglamentacji dewizowej i szereg spraw bieżących.

8. Komisja Statutowo-Regulaminowa.

Komisja Statutowo-Regulaminowa odbyła w roku sprawozdawczym 2 posiedzenia.

Na pierwszym posiedzeniu w dniu 18 czerwca Komisja rozpatrzyła zalecone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu poprawki do II-ej części statutu Izby, dotyczące zatwierdzania przez Min. P. i H. umowy służbowej zawieranej przez Prezydium z dyrektorami Izb oraz regulujące niektóre kwestie formalne w sprawach budżetowych.

Przedmiotem obrad drugiego posiedzenia, które odbyło się dnia 13 października były projekty statutu służbowego i emerytalnego pracowników Izby.

9. Komisja Prawno-Administracyjna.

W roku sprawozdawczym Komisja Prawno-Administracyjna odbyła 9 posiedzeń.

Na pierwszym posiedzeniu w dniu 22 stycznia Komisja rozpatrzyła tezy w przedmiocie reformy ubezpieczeń społecznych oraz niektóre postanowienia projektu noweli do ustawy o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli, mające znaczenie dla sfer gospodarczych.

Drugie posiedzenie Komisji odbyło się dnia 13 lutego, przy czym przedmiotem jego obrad był nowy projekt ustawy o układach zbiorowych pracy.

Na trzecim posiedzeniu w dniu 10 marca Komisja rozpatrzyła wniosek Zw. Izb Rzemieślniczych w sprawie zaliczenia do rzemiosła niektórych przemysłów wolnych, projekt Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi o ustalenie stosunku liczebnego uczniów do zatrudnionych w przemyśle kominiarskim wykwalifikowanych pracowników oraz memoriał Związku Straży Pożarnych w Polsce o zaliczenie koncesjonowanego przemysłu kominiarskiego do zawodu wolnego. Poza tym Komisja omówiła sprawę zwyczaju udzielania przez dostawców personelowi firm handlowych specjalnych premii kwestię dopuszczalności urządzania w ramach zwykłej sprzedaży, t. zw. „Białych Tygodni" oraz zaopiniowała przesłane jej do wypowiedzenia się statuty zrzeszeń gospodarczych.

Przedmiotem obrad czwartego posiedzenia, które odbyło się w dniu 26 marca, były tezy dotyczące ustalenia zasad opiniowania statutów zrzeszeń dobrowolnych z punktu widzenia gospodarczego, prawnego i administracyjnego. Ponadto z uwagi na ujemne dla życia gospodarczego następstwa, jakie za sobą pociągają strajki okupacyjne Komisja stwierdziła potrzebę podjęcia przez Związek Izb energicznej akcji interwencyjnej celem zasadniczego unormowania tej kwestii w formie zapobiegającej stosowaniu tego systemu strajków przez pociąganie z urzędu winnych do odpowiedzialności karnej przez władze prokuratorskie i administracyjne. Na posiedzeniu tym Komisja wypowiedziała się również za wydaniem zakazu sprzedaży herbaty ze sztucznym aromatem oraz zaopiniowała statuty kilku zrzeszeń gospodarczych, mających powstać na terenie okręgu łódzkiego.

Piąte posiedzenie w dniu 20 kwietnia Komisja poświęciła wyłącznie rozpatrzeniu statutów zrzeszeń gospodarczych, przesłanych Izbie do zaopiniowania.

Szóste posiedzenie odbyło się w dniu 7 maja. Na posiedzeniu tym Komisja rozpatrzyła projekt Okręgowego Inspektora Pracy, dotyczący ustalenia normy miesięcznego zarobku robotnika niewy-

kwalifikowanego na rok 1936 dla m. Łodzi i poszczególnych powiatów województwa łódzkiego, sprawę wprowadzenia jednolitych standartowych opakowań waty, ligniny, gazy opatrunkowej i gum oraz memoriał Zrzeszenia Przemysłu Hotelowego w Polsce, dotyczący unormowania sprawy używania nazwy „hotel“ lub „pensjonat“.

Na siódmym posiedzeniu w dniu 15 maja Komisja zaopiniowała projekt ustawy o rejestrze pojazdów mechanicznych i ich zastawie oraz rozpatrzyła sposoby zwalczania bezrobocia, popierając w tej sprawie wystąpienie Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. Z kolei Komisja wypowiedziała się przeciwko zmianie przepisów o prawie zastawu, przysługującego hotelom i pensjonatom oraz za rozciągnięciem prawa potrącania z zaopatrzenia emerytalnego byłych wojskowych na wszelkie należności wedle norm przewidzianych dla wojskowych w czynnej służbie.

Na ósmym posiedzeniu, które odbyło się dnia 2 września, Komisja rozpatrzyła uchwały powzięte na zjeździe administracji przemysłowej miast R. P. w Poznaniu i omówiła w formie wstępnej projekt nowelizacji ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji zgłoszony przez Radę Naczelną Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego.

Na dziewiątym i ostatnim posiedzeniu w roku sprawozdawczym, które odbyło się dnia 19 października, Komisja rozpatrzyła projekt noweli do ustawy o nadzwyczajnych Komisjach rozjemczych i wypowiedziała się w sprawie zmiany artykułu 796 K. P. C. w kierunku rozszerzenia przywileju egzekucyjnego na należności za żywność z tym, aby przywilej ten dotyczył wyłącznie należności za artykuły spożywcze pierwszej potrzeby.

10. Komisja Szkolnictwa Zawodowego.

W okresie sprawozdawczym Komisja odbyła 5 posiedzeń.

Na posiedzeniu w dniu 19 marca 1936 r. Komisja rozpatrzyła sprawy wniesione na porządek obrad Międzyizbowej Komisji Kształcenia Zawodowego a w szczególności przedyskutowała wnioski, dotyczące szkolnictwa zawodowego, organizacji praktyk wakacyjnych dla studentów i absolwentów szkół technicznych, programu szkół przysposobienia administracyjno-handlowego, stypendium dla absolwentów gimnazjum w Charbinie oraz szereg innych wniosków.

Następnie Komisja omówiła projekt zgłoszony przez Biuro Główne Funduszu Pracy w sprawie podjęcia badań nad zapotrzebowaniem na wykwalifikowanych robotników. Poza tym Komisja roz-

patrzyła 4 podania o udzielenie subsydium na prowadzenie kursów dokształcających, na budowę gmachu szkolnego, na urządzenie szkolnej pracowni kupieckiej i na wydanie podręcznika szkolnego w zakresie włókiennictwa.

W dniu 21 kwietnia Komisja rozpatrzyła projekt wprowadzenia praktycznych zajęć dla bezdomnej młodzieży, korzystającej z pomocy zakładów opiekuńczych, jak np. domy noclegowe, przytułki i t. p. Poza tym Komisja zaopiniowała szereg podań o udzielenie subsydiów dla kursów i szkół zawodowych oraz w sprawie stypendiów na dalsze studia.

Przedmiotem obrad Komisji w dniu 9 czerwca była sprawa kształcenia fachowców dla handlu zagranicznego oraz wniosek zgłoszony przez Łódzkie Stowarzyszenie Techników w sprawie organizacji szkół włókienniczych.

W dniu 29 września odbyło się posiedzenie Komisji, na którym rozpatrzono sprawę wytycznych dla autorów programów liceum mechanicznego i elektrycznego.

Poza tym Komisja rozpatrzyła podanie o subsydium na wyjazd zagranicę w celach związanych z włókiennictwem oraz wypowiedziała się za udzieleniem subwencji dla czasopisma „Technik Włókienniczy", dla Społecznego Uniwersytetu Powszechnego i dla „Ligi Pracy" w Warszawie.

Na posiedzeniu w dniu 14 grudnia Komisja przedyskutowała projekt wytycznych dla autorów programów liceów administracyjnych i liceów handlowych. W sprawie tej Komisja nie zajęła na razie stanowiska pragnąc zaznajomić się uprzednio z opinią rzeczoznawców. Następnie Komisja wypowiedziała swoje uwagi w sprawie projektu zorganizowania przez Instytut Przemysłowo-Rzemieślniczy w Łodzi kursów dokształcających. W końcu Komisja zaopiniowała szereg podań o subsydia dla szkół zawodowych.

11. Komisja Komunikacyjna.

Komisja odbyła w okresie sprawozdawczym 9 posiedzeń Na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 1936 r. rozpatrzono i zaopiniowano postulaty sfer okręgu w zakresie usprawnienia komunikacji pocztowej, telefonicznej i telegraficznej, wniosek w sprawie obniżenia taryfy kolejowej na przewóz drzewa w stanie surowym i podwyższenia taryfy przewozowej na deski. Wreszcie Komisja omówiła projekt

zniesienia taryfy wyjątkowej R1 i ewent. utworzenia Biur Wynajmu Samochodów Towarowych.

W dniu 30 stycznia 1936 r. Komisja rozpatrzyła pismo Urzędu Wojewódzkiego, dotyczące obszarów, na które miały być udzielane koncesje na zarobkowy przewóz osób i towarów pojazdami mechanicznymi.

W dniu 16 marca 1936 r. Komisja zaznajomiła się z projektem rozkładu jazdy pociągów osobowych na okres 1936/37 r., do którego zgłosiła szereg uwag, mających na celu usprawnienie połączeń komunikacyjnych Łodzi z innymi ośrodkami kraju oraz połączeń z pociągami międzynarodowymi. Następnie Komisja przyjęła do wiadomości wyniki obrad Międzyizbowej Komisji w sprawie nowej taryfy opłat za roboty fizyczne w porcie gdyńskim i rozpatrzyła projekt utworzenia przedsiębiorstwa pod nazwą „Port handlowy w Gdyni".

Na posiedzeniu w dniu 23 kwietnia 1936 r. Komisja Komunikacyjna przy współudziale przedstawicieli zrzeszeń ekspedytorów okręgu łódzkiego i Stowarzyszenia Właścicieli Autobusów rozpatrzyła projekt utworzenia Biura Wynajmu Samochodów. Komisja dała wyraz opinii, że skasowanie z dniem 1 maja 1936 r. taryfy WR 20 spowoduje znaczne podrożenie kosztów przewozu towarów.

W związku z tym Komisja wypowiedziała się za podjęciem akcji, zmierzającej do wprowadzenia w relacjach dalszych, a w szczególności na trasie Łódź-Gdynia taryf wyjątkowych, które umożliwiłyby przewóz towarów według stawek dotychczasowych.

Na posiedzeniu Komisji w dniu 14 lipca rozpatrzono projekt ustawy o skomercjalizowaniu portu handlowego w Gdyni, projekt emisji, t. zw. bonów kilometrowych, które nabywałyby poszczególne firmy w Zarządzie P. K. P. i z kolei rozdawałyby je bezpłatnie, jako reklamę, odbiorcom swoich towarów i wniosek w sprawie wprowadzenia do P. K. P. skrzyń ładunkowych, t. zw. kontenerów.

W związku z zarządzeniem władz kolejowych w sprawie podstawienia do przewozu towarów włókienniczych wyłącznie wagonów krytych typu KD — Komisja uchwaliła poprzeć zgłoszony wniosek, zmierzający do uzupełnienia wykazu towarów przestrzennych. Poza tym Komisja przedyskutowała wniosek zgłoszony na Plenarnym Zebraniu Izby w sprawie opłat telefonicznych i wypowiedziała się za podtrzymaniem postulatów, przedstawionych Ministerstwu Poczt i Telegrafów przez Izbę w roku ubiegłym.

Na posiedzeniu w dniu 31 sierpnia 1936 r. Komisja rozpatrzyła szereg spraw objętych porządkiem dziennym Międzyizbowej Komisji Komunikacyjno-Turystycznej, a mianowicie:

1. Wniosek w sprawie wznowienia akcji na terenie Ministerstwa Komunikacji odnośnie wprowadzenia taryf wyjątkowych na towary włókiennicze na miejsce skasowanej taryfy WR 20;

2. projekt wprowadzenia na P. K. P. skrzyń ładunkowych, t. zw. kontenerów;

3. Komisja uchwaliła wystąpić z wnioskiem o zmianę systemu obrachunku za rozmowy telefoniczne, jako też o bezpłatne zakładanie aparatów telefonicznych dla nowych abonentów. Poza tym Komisja wypowiedziała się za obniżeniem ceny formularzy listów przewozowych.

W dniu 15 października 1936 r. Komisja rozpatrzyła wnioski, dotyczące koncesjonowania przemysłu autobusowego oraz przyjęła do wiadomości sprawozdanie z konferencji, dotyczącej budowy kanału Gopło-Warta.

W dniu 30 listopada 1936 r. odbyło się posiedzenie Komisji Komunikacyjnej, na którym rozpatrzono sprawę rewizji taryfy osobowej i bezpieczeństwa towarów na P. K. P. oraz projekt zmiany polityki koncesyjnej na zarobkowy przewóz towarów i osób pojazdami mechanicznymi.

Poza tym na wszystkich posiedzeniach Komisja rozpatrywała bieżąco wpływające wnioski w sprawie udzielenia koncesji na zarobkowy przewóz osób i towarów pojazdami mechanicznymi.

12. Komisja Racjonalizacji Przemysłu i Handlu.

W roku sprawozdawczym Komisja odbyła 2 posiedzenia.

Na posiedzeniu, odbytym 18 lutego, Komisja rozpatrzyła w jakim stopniu dotychczasowe wyniki akcji zniżki cen istotnie dotarły do fazy obrotów z konsumentami.

Z kolei Komisja rozważyła zasadnicze postulaty nastręczające się w zakresie potrzeb inwestycyjnych i renowacyjnych przemysłu. Przeprowadzona w tej mierze dyskusja okazała, że nastręczają się w tej mierze dezyderaty: a) łączące się z częściową zmianą ustawy o podatku dochodowym, b) z unikaniem w zakresie dostawnictwa publicznego zasady przelicytowywania in minus dostawców, c) z ukróceniem przerostów zbyt wybujałej i antygospodarczej konkurencji obniżającej ceny poniżej poziomu realnej kalkulacji, a tym samym

i rentowności. Równocześnie stwierdzono, iż całokształt zagadnienia nastręcza potrzebę dalszego szczegółowego wyświetlenia.

W dalszym ciągu Komisja rozważyła kwestię wyłączenia spod ustawy o ochronie lokatorów, lokali handlowych i przemysłowych, przy czym w imię zasad programowych nie uznała za właściwe podjęcie myśli ponownego objęcia wymienionych lokali ochroną lokatorów.

Komisja stwierdziła jednak, iż zachodzi potrzeba równoczesnego zabezpieczenia odnajemców lokali handlowych i przemysłowych przed możliwością gospodarczo niepożądanych wypowiedzeń i w związku z tym uznała za celowe stworzenie podstaw, które umożliwiłyby polubowne załatwienie spraw związanych z wypowiedzeniem w ramach instytucji rozjemczej, składającej się z przedstawicieli własności nieruchomej z jednej a zainteresowanych zrzeszeń gospodarczych z drugiej strony.

W końcu Komisja z uwagi na fakt, że przeważający odsetek handlujących na placach i w halach miejskich stanowi element miejski częściowo nieuchwytny podatkowo i narażający dlatego na konkurencję handel osiadły, wypowiedziała się za utrzymaniem opłat targowych zniesionych dekretem Prezydenta R. P. z dn. 3. XII. 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88, poz. 544) w odniesieniu do przekupni, stanowiących element miejski przy równoczesnym zwolnieniu należycie wylegitymowanych rolników.

Na posiedzeniu odbytym w dniu 2 listopada r. b. Komisja rozpatrzyła projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie koncesjonowania przemysłu wyrobu włókna kotonizowanego.

Ponadto przedmiotem obrad Komisji była sprawa powołania do życia aukcji wełny przy Giełdzie Towarowej w Łodzi, sprawa akcji ujawniania cen oraz postulaty okręgu w zakresie inwestycji i budownictwa mieszkaniowego i fabrycznego.

B. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA*)

1. Ogólna polityka gospodarcza.

Narada gospodarcza.

Poruszając w niniejszym sprawozdaniu sprawy ogólnej polityki gospodarczej należy w pierwszym rzędzie wspomnieć o ważnym dla aktywizacji życia gospodarczego fakcie odbycia w roku sprawozdawczym Narady Gospodarczej. Zorganizowana na życzenie czynników rządowych miała ona na celu wypracowanie zasad programowych, które stanowiłyby wytyczną dla prac rządu na odcinku gospodarczym. Znaczenie Narady było tym większe, iż znaczna część uchwalonych rezolucji była nie tylko wyrazem poglądów sfer gospodarczych, lecz stanowiła koncepcje uzgodnione z czynnikami rządowymi, uczestniczącymi w jej pracach. W Naradzie tej Izba w składzie podanym w rubryce, dotyczącej działalności Prezydium, wzięła aktywny udział zgłaszając tezy dotyczące: 1) polityki obrotu zagranicznego, organizacji i administracji handlu zagranicznego, środków w zakresie intensyfikacji wywozu; 2) polityki i organizacji handlu wewnętrznego, finansowania obrotu, inwestycyj handlowych, obrotu artykułami rolniczymi, preferencyj dla surowców krajowych i wyszkolenia handlowego.

Z pośród powziętych na Naradzie uchwał na uwagę zasługuje m. in. deklaracja powzięta przez IV komisję, która zajmowała się zagadnieniami rentowności, inicjatywy prywatnej i inwestycyj publicznych. Treść tej deklaracji jest następująca:

„W obliczu naczelnych potrzeb obrony narodowej, w obliczu zaostrzającej się kwestii demograficznej i socjalnej, w imię wreszcie spotęgowania materialnych sił narodu uczestnicy

---

*) O ile niżej zamieszczone wzmianki omawiające wystąpienia Izby nie podają jakie było ostateczne załatwienie sprawy, równoznaczne jest to z faktem, że nie nastąpiło ono w ramach roku sprawozdawczego.

Narady Gospodarczej z największym naciskiem podkreślają konieczność silnego wzmożenia tempa uprzemysłowienia kraju i apelują do Rządu o wypracowanie w ciągu roku 1936 programu zaktywizowania polityki gospodarczej w tym kierunku w ramach inicjatywy prywatnej.“

W związku z powyższą uchwałą Ministerstwo Przemysłu i Handlu już po zakończeniu Narady zleciło samorządowi gospodarczemu opracowanie konkretnych wskazań, jakie istnieją możliwości i sposoby uprzemysłowienia poszczególnych gałęzi życia gospodarczego. Referat dotyczący przemysłu włókienniczego (bawełnianego, wełnianego, lnianego, konopnego i jutowego) Związek Izb przydzielił Izbie Łódzkiej, która na dzień 26 maja 1936 r. zwołała wstępną konferencję.

Na konferencji tej odbytej pod przewodnictwem Wiceprezesa dr. J. Borneta, obok przedstawicieli miejscowych zrzeszeń gospodarczych obecni byli przedstawiciele Izb: Warszawskiej, Wileńskiej i Bielskiej Ekspozytury Izby Katowickiej. W wyniku obszernej dyskusji stwierdzono, że przemysł włókienniczy z uwagi na układ stosunków koniunkturalnych nie wykorzystuje swych zdolności wytwórczych, wobec czego dalsza jego rozbudowa na razie nie jest aktualna. Natomiast aktualną i pilną jest kwestia racjonalizacji tegoż przemysłu, którego stan wyposażenia technicznego pozostawia wiele do życzenia i domaga się gruntownej modernizacji, zaniedbanej w ciągu przeżywanego kryzysu. Modernizacja przyczyniłaby się do obniżenia kosztów produkcji, dzięki czemu mogłoby nastąpić obniżenie cen, leżące zarówno w interesie rynku wewnętrznego jak i eksportu wyrobów włókienniczych.

Sprawy poruszone na wstępnej konferencji były przedmiotem bardziej szczegółowych rozważań na konferencji zwołanej przez Prezydium Izby na dzień 4 czerwca roku sprawozdawczego. Na konferencji tej odbytej pod przewodnictwem Wiceprezesa dr. J. Borneta obecny był delegat Ministerstwa Przemysłu i Handlu, oraz przedstawiciele Izb i organizacyj reprezentowanych na poprzednim posiedzeniu. Ze strony przemysłu podniesiono, że w związku z silną dynamiką demograficzną należy liczyć się z biegiem czasu z koniecznością pewnej rozbudowy przemysłu. W chwili obecnej natomiast pilną jest przedewszystkiem sprawa jego modernizacji. Równocześnie wysunięta została teza, iż racjonalizacja i rozbudowa powinna ograniczać się do przedsiębiorstw istniejących, ponieważ powsta-

wanie nowych zakładów w zakresie już istniejącej produkcji, byłoby z punktu widzenia gospodarczego niewskazane i niecelowe, szczególnie gdyby powstawanie owo forsować chciano w drodze specjalnych ulg m. in. natury podatkowej. Natomiast pożądane jest, aby zakładom karłowatym umożliwiono rozbudowę do stopnia sprawności technicznej i opłacalności handlowej, co z kolei uzdrowiłoby ogólne stosunki konkurencyjne, zakłócane obecnie faktem istnienia wielkiej ilości drobnych i zbyt prymitywnie zorganizowanych warsztatów.

Z kolei ustalono, iż w drodze ogólnych posunięć gospodarczvch jako też zmiany podatku dochodowego należałoby wpłynąć na zwiększenie rentowności, co stanowiłoby samoczynną zachętę do przeprowadzenia nieodzownych procesów renowacyjno-modernizacyjnych. Jeśliby reforma podatkowa nie wchodziła w grę, należałoby co najmniej ustalić specjalne ulgi dla niezbędnych nakładów inwestycyjnych, jakie uskutecznić mają już istniejące przedsiębiorstwa

Wreszcie podniesiono w dyskusji, iż w związku z racjonalizacją przemysłu byłoby pożądane zawarcie porozumień między przemysłem włókienniczym z jednej, a metalowym i chemicznym z drugiej strony w przedmiocie zaopatrzenia przemysłu w maszyny i chemikalia przy równoczesnym ustaleniu cen, po których dostawy te byłyby uskuteczniane. W związku z tym domagałaby się również uregulowania kwestia nadmiernej ochrony celnej na wyroby metalowe i chemiczne, której wynikiem jest zbyt wysoki poziom cen szeregu artykułów. Dalszy ciąg dyskusji poświęcony był aktualnym zagadnieniom zaopatrzenia przemysłu w surowce, a więc zarówno kwestii odpowiednich przydziałów surowcowych jak i dewizowych, przy czym wysunięto postulat:

1) aby przydział surowca i niezbędnych dla jego zapłaty dewiz odbywał się w interesie rynku wewnętrznego i eksportu możliwie punktualnie;

2) aby umożliwiono przemysłowi zużywanie walut uzyskanych z eksportu na zakup surowców bez specjalnego zezwolenia, a jedynie na podstawie odpowiedniego zgłoszenia.

W sprawie konsumcji surowców krajowych stwierdzono, że przemysł włókienniczy opracował już plan wzmożenia produkcji i konsumcji wełny krajowej oraz czyni nieustanne próby i badania nad kotonizacją lnu i konopi, które wydały konkretne wyniki. Wreszcie podniesiono konieczność obniżenia nadmiernie wysokich

cen przędzy sztuczno-jedwabnej i sztucznego przędziwa, co przyczyniłoby się do wydatnego wzmożenia konsumcji wyrobów wykonanych z tych półfabrykatów.

W ramach owych posiedzeń podniesiono osobno potrzebę rewizji ustawodawstwa socjalnego jako też wskazano na konieczność zdecydowanego zlikwidowania niezdrowej instytucji t. zw. strajków okupacyjnych, paraliżujących pracę produkcyjną.

Powyższe wnioski i sugestie zostały ponadto omówione na specjalnie w tym celu zwołanej konferencji na terenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu. O ile idzie o obrót, jaki przybrała w szczególności sprawa ulg inwestycyjnych dla przemysłu, osobno informuje się o tym w dziale, poświęconym sprawom podatkowym.

Projekt zmiany ustroju portu handlowego w Gdyni.

Izba zaopiniowała nadesłany jej przez Związek Izb projekt ustawy o utworzeniu osoby prawnej „Port w Gdyni". W opinii swej Izba podkreśliła, że projekt zmiany ustroju portu gdyńskiego żywo interesuje okręg przemysłowy łódzki, który przy imporcie surowców i półfabrykatów włókienniczych oraz innych artykułów, jak również przy eksporcie gotowych produktów swego przemysłu korzysta prawie wyłącznie z usług i pośrednictwa tego portu. Dlatego też zamierzona komercjalizacja portu w Gdyni, mająca na celu zapewnienie takiej swobody gospodarki, któraby dała jego władzom możność elastycznego decydowania w sprawach administracji i eksploatacji portu, jego rozbudowy, ustalania opłat portowych i t. d. posiada pierwszorzędne znaczenie i powinna być uznana za celową i pożądaną.

Równocześnie Izba wyraziła pogląd, że projekt ustawy o utworzeniu osoby prawnej „Port w Gdyni" powierza w Radzie Portu reprezentację interesów przemysłu i handlu wyłącznie 6-ciu delegatom Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni z pominięciem przedstawicieli samorządu gospodarczego innych okręgów kraju, najbardziej zainteresowanych w sprawnym i racjonalnym funkcjonowaniu portu. Niedopuszczenie sfer gospodarczych zaplecza do głosu decydującego w zakresie pracy i rozbudowy portu w Gdyni uważa Izba za niesłuszne i wręcz szkodliwe zarówno dla interesów okręgów gospodarczych kraju, jak i dla przyszłego rozwoju portu. Dlatego też Izba zgłosiła wniosek, aby w myśl pierwszego projektu, nadesła-

nego do zaopiniowania jej w marcu r. b., skład Rady Portu został uzupełniony 6-cioma przedstawicielami Izb Przemysłowo-Handlowych, a mianowicie po jednym przedstawicielu Izby Warszawskiej, Łódzkiej, Katowickiej, Poznańskiej, Lwowskiej i Wileńskiej.

Również w zarządzie Portu, który ma składać się z 6-ciu członków, nie jest przewidziany udział reprezentantów życia gospodarczego, desygnowanych przez samorząd gospodarczy. Ze względu na argumenty przytoczone powyżej Izba stwierdziła bezwzględną potrzebę powiększenia składu Zarządu Portu o 2 osoby z tym, że byłyby one wybrane przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych.

Sprawa współpracy Izb Przemysłowo-Handlowych, Rolniczych i Rzemieślniczych.

W łączności z rozważaną na terenie samorządu gospodarczego koncepcją zacieśnienia wzajemnej współpracy Izb Przemysłowo-Handlowych z Izbami Rolniczymi i Rzemieślniczymi Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zakomunikowała, że już przed dłuższym okresem czasu w własnym zakresie przystąpiła do współpracy z samorządem rolniczym i rzemieślniczym, kierując się jednak względami natury rzeczowej nie usztywniała organizacyjnie ram owego współdziałania i stosowała zasadę wzajemnego kontaktu w sprawach, które istotnie tego wymagały.

Izba nie stwierdziła natomiast potrzeby petryfikacji z góry określonych form organizacyjnych dla regionalnej współpracy samorządów 3-ch typów ani też nie uznała celowości ustalania z góry, iż zwoływane mają być wspólne posiedzenia owych samorządów w określonych terminach. Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wyraziła pogląd, iż tak formalistyczne potraktowanie sprawy łatwo mogłoby doprowadzić do tego, iż posiedzenia wspólne niejednokrotnie z braku realnego porządku dziennego nabrałyby raczej charakteru konwencjonalnego, co na dalszą metę przekreślałoby rzeczową wartość współpracy.

Kierując się tym punktem widzenia, Izba zgodnie z poprzednio już stosowaną praktyką postanowiła stosować zasadę bieżącego współdziałania z Izbą Rolniczą i Rzemieślniczą w zakresie tych spraw, które domagają się uzgodnienia i co do których przyjąć można, że również i pozostałe 2 instytucje samorządu zechcą uzgodnić stanowisko w płaszczyźnie regionalnej.

Akcja obniżania cen.

Z początkiem roku sprawozdawczego Izba przeprowadziła dodatkowe badania (vide sprawozdanie za r. 1935) celem ustalenia, w jakiej mierze zniżka cen dotarła do ostatecznego konsumenta i czy nie zaszły przypadki zahamowania procesów zniżkowych w poszczególnych ogniwach obrotu.

Przeprowadzając powyższe badania Izba główny nacisk położyła na uchwycenie zniżki cen tych przede wszystkim artykułów, które stanowią przedmiot masowej konsumcji na terenie okręgu łódzkiego, a więc papieru, chemikalii, wyrobów metalowych i t. p. Przy niektórych artykułach Izba stwierdziła, iż na razie obniżki niezupełnie dotarły do ostatecznego konsumenta, ponieważ przemysł równocześnie z obniżeniem oficjalnego cennika zredukował rabaty udzielane indywidualnie poszczególnym hurtownikom czy konsumentom. Ponadto niektóre koszty ponoszone przez handel i konsumentów wyrobów przemysłowych jak np. koszty przewozowe, ubezpieczenia, koszty generalne pozostały bez zmian, wskutek czego powstały pewne różnice między zniżką obowiązującą przemysł, a zniżką, z jakiej faktycznie korzystał konsument.

Ustanowiony w połowie roku sprawozdawczego Komisarz Cen zwrócił się do Izby z postulatem, by wszelkie fakty gospodarczo nieusprawiedliwionej zwyżki cen, zwłaszcza towarów importowanych były mu niezwłocznie komunikowane. W związku z tym Izba wystosowała do zrzeszeń przemysłowych i kupieckich okólnik, by nieuzasadnione przerosty w dziedzinie cen były jej podawane do wiadomości. Do Izby jednak nie wpłynęły zgłoszenia w tym przedmiocie.

Od połowy roku sprawozdawczego przedmiotem stałych rozpatrywań Izby stała się cena przędzy bawełnianej, która na skutek wzrostu cen bawełny i niedostatecznego zaopatrzenia przemysłu w surowce znacznie zwyżkowała. Objaw ten, któremu chwilami towarzyszył brak przędzy na rynku, wywoływał raz po raz powtarzające się rekryminacje samoistnych tkalń bawełnianych, które wskazywały, iż grozi im unieruchomienie. Ponieważ z kolei Ministerstwo Przemysłu i Handlu zainteresowało się sytuacją wytworzoną na rynku przędzy, Izba ustalała codzienne notowania cen przędzy i komunikowała Ministerstwu wszelkie zmiany zachodzące w jej wysokości. Niezależnie od tego Izba sporządziła zestawienie ilustrujące kształtowanie się marży zarobkowej przędzalnictwa w analogicznych okresach 1935 r. i roku sprawozdawczego podając równocześnie przyczyny

zwyżki cen przędzy oraz komunikując jaki ewent. wpływ wywrzeć może zwyżka cen na eksport bawełnianych wyrobów gotowych oraz na obroty na rynku wewnętrznym. W końcu roku sprawozdawczego Urząd Wojewódzki powołał specjalną Komisję, mającą przeprowadzić badania nad wysokością cen przędzy bawełnianej, w skład której obok przedstawicieli Urzędu Wojewódzkiego i zrzeszeń przemysłowych wszedł również przedstawiciel Izby. Komisja ta do końca roku sprawozdawczego nie zakończyła swej pracy. O działalności jej informuje się w dziale „Organizacja zbytu wewnętrznego"

Sprawie ogólnego ruchu Izba ponownie poświęciła szczegółową uwagę w miesiącu październiku, gdy dewaluacja szeregu walut europejskich wywołała objawy zdenerwowania w sferach handlowych, co grozić mogło zwyżką cen, zwłaszcza artykułów pierwszej potrzeby. Celem przeciwdziałania tym niepożądanym objawom władze administracyjne podjęły szeroko zakrojoną akcję w sprawie obowiązku ujawniania cen zarówno w handlu detalicznym jak i hurtowym.

Badania Izby przeprowadzone w tym okresie nad cenami w handlu okręgu łódzkiego wykazały, że wzrosły tylko ceny niektórych artykułów spożywczych w związku z mocną tendencją na rynku produktów rolnych oraz ceny niektórych artykułów kolonialnych, co spowodowane było ograniczeniami i zakazami przywozu (jak np kawa), ponadto przestawieniem zakupu na nowe rynki w związku z zawieraniem transakcyj wiązanych oraz w pewnej mierze podwyższeniem opłat manipulacyjnych przy imporcie. Natomiast nie nastąpił wzrost cen w zakresie szeregu towarów gotowych, (obuwie, galanteria, konfekcja i t. p.), jakkolwiek ceny surowców i półfabrykatów znacznie zwyżkowały.

Wobec przedstawień sfer kupieckich, iż postępowanie organów administracyjnych przy przeprowadzaniu akcji ujawniania cen jest zbyt rygorystyczne, Izba zgodnie z rezolucją powziętą przez Plenarne Zebranie w dniu 29. X. 1936 r. zwołała dnia 3-go listopada roku sprawozdawczego konferencję z przedstawicielami Urzędu Wojewódzkiego, Starostwa Grodzkiego i Zarządu m. Łodzi, przy udziale zainteresowanych sfer gospodarczych.

Na konferencji tej poruszono szczegółowo wszelkie kwestie łączące się z omawianą akcją, przy czym ze strony przedstawicieli władz administracyjnych wyjaśnione zostały liczne wątpliwości nastręcza-

jące się sferom kupieckim przy wykonywaniu obowiązków wynikających z przepisów o administracyjnym regulowaniu cen. Między innymi stwierdzono, iż ceny winny być ujawnione wyłącznie na artykułach, które taksatywnie wylicza okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Wypadki zaś niewłaściwego postępowania organów policyjnych jak również wszelkie obowiązującym przepisom ewent. sprzeciwiające się żądania tych organów winny sfery kupieckie podawać do wiadomości Starostwom. W wyniku dyskusji stwierdzono również, iż na terenie okręgu łódzkiego nie było nieuzasadnionej zwyżki cen artykułów pierwszej potrzeby. Wreszcie podkreślono konieczność skomasowania i nowelizacji przepisów w przedmiocie administracyjnego regulowania cen. Nadmienić należy, iż Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało dodatkowo instrukcję dotyczącą sprawy nadzoru nad cenami, w której podało szczegółowy wykaz artykułów podlegających instrukcji.

W końcu roku sprawozdawczego samorząd gospodarczy zajmował się sprawą kalkulacji ceny benzyny i mieszanek benzynowych sprzedawanych ze stacyj pompowych, która okazała się zbyt niska, wskutek czego zysk sprzedawcy po obniżeniu cen zmniejszył się o połowę. Jeżeli chodzi o okręg łódzki Izba stwierdziła jednakże, iż kalkulacja cen sprzedażnych benzyny i mieszanek benzynowych z pomp przedstawia się odmiennie, ponieważ sprzedażą tą trudnią się stacje pompowe utrzymywane przez składy hurtowe producentów naftowych, podczas gdy brak jest samoistnych sprzedawców, którzy zmianą cen w pierwszym rzędzie zostali dotknięci.

2. Organizacja zbytu wewnętrznego.

Akcja obniżki cen przędzy bawełnianej.

W okresie sprawozdawczym Izba poświęciła baczną uwagę sprawie zwyżki cen przędzy bawełnianej na rynku wewnętrznym. Wychodząc z założenia, że kształtowanie się cen tej przędzy uzależnione jest w znacznym stopniu od rozmiarów kontyngentów przywozowych na bawełnę. Izba już w styczniu roku sprawozdawczego rozpatrzyła wniosek w sprawie przywrócenia wolnego obrotu tym surowcem. Do wymienionego wniosku Izba zgodnie z opinią Komisji Polityki Gospodarczej ustosunkowała się negatywnie, podjęła natomiast akcję, zmierzającą do rozszerzenia instrukcji z dnia 30 kwietnia 1934 roku

o trybie udzielania pozwoleń na zastosowanie ulgi celnej przy imporcie bawełny i odpadków bawełnianych w tym kierunku, aby z ulgi tej mogły korzystać zakłady przemysłowe, które nie posiadają własnej przędzalni, a które oddają bawełnę do przerobu zarobkowym przędzalniom zgrzebnym, odpadkowym lub wigoniowym. Postulat powyższy nie został w roku 1936 przez Ministerstwo uwzględniony.

Sprawa obniżenia cen przędzy bawełnianej cienkoprzędnej stała się przedmiotem obrad licznych konferencyj na terenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego i na terenie Izby, gdyż po wprowadzeniu reglamentacji dewizowej, ceny tejże przędzy ujawniały silniejszą tendencję zwyżkową. Konferencje te nie doprowadziły jednak do uzgodnienia stanowiska producentów przędzy bawełnianej i przemysłu przetwórczego. O ile chodzi o stanowisko Izby w sprawie omawianego zagadnienia, to stwierdziła ona, że zwyżka cen przędzy bawełnianej znajduje częściowo uzasadnienie w dość znacznym wzroście cen bawełny amerykańskiej oraz w podwyższeniu kosztów produkcji przędzy wskutek ograniczenia przydziału dewiz na zakup bawełny w nałożeniu na przemysł obowiązku stosowania domieszki włókien sztucznych, bawełny tureckiej i t. p. Celem przeciwdziałania wzrostowi cen przędzy bawełnianej należałoby więc — zdaniem Izby — usunąć w pierwszym rzędzie bezpośrednie przyczyny tej zwyżki cen przez odpowiednie zwiększenie przydziałów bawełny przy równoczesnym zapewnieniu odpowiedniego kontyngentu dewiz oraz przez przywrócenie swobody w polityce zakupu surowca, jeśli chodzi o kraje pochodzenia, dzięki czemu przemysł miałby możność nabywać bawełnę tam, gdzie jest ona najtańsza i najodpowiedniejsza.

Projekt utworzenia w Łodzi składnicy cukru.

W pierwszej połowie roku sprawozdawczego Bank Cukrownictwa wystąpił z projektem założenia m. in. w Łodzi składnicy cukru, uzasadniając swój zamiar tym, że w handlu mającym swą siedzibę w ośrodkach oddalonych od cukrowni rzekomo maleje zainteresowanie cukrem, jako artykułem zbytku, wskutek czego zmniejszają się posiadane przez ten handel zapasy niezbędne dla należytego funkcjonowania aprowizacji.

W łączności z tym Związek Izb zwrócił się do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi z zapytaniem, czy powstanie składnic byłoby celowe i pożądane. Na podstawie informacyj pozyskanych ze strony

stowarzyszeń kupieckich Izba stwierdziła, że istniejąca organizacja sprzedaży cukru zapewnia dostatecznie sprawną obsługę rynku, zadawalającą zarówno handel hurtowy jak i detaliczny, oraz że hurtownicy łódzcy posiadają stale znaczne zapasy cukru na składzie. Ponieważ utworzenie składnicy spowodowałoby niewątpliwie likwidację ogniwa handlu hurtowego, co miałoby m. in. ten ujemny skutek, że detaliści pozbawieni byliby kredytów, z których stale u hurtowników korzystają, Izba wypowiedziała się przeciwko zamierzeniom Banku, jako niecelowym i gospodarczo nieuzasadnionym.

Organizacja arbitrażu bawełny w Gdyni

Trwające od końca r. 1934 badania nad możliwością zorganizowania w Gdyni instytucji arbitrażu bawełny importowanej do Polski zostały zakończone w r. 1935 zezwalając na stwierdzenie, że istnienie tego rodzaju instytucji w Polsce przyczyniłoby się do rozwoju oraz racjonalizacji handlu tym surowcem. Wyłoniony ze sfer gospodarczych okręgu łódzkiego oraz gdyńskiego specjalny Komitet organizacyjny zakończył pracę nad statutem Zrzeszenia Interesantów Handlu Bawełną w końcu r. 1935, po czym przesłał go do Ministerstwa Przemysłu i Handlu celem zatwierdzenia. W maju roku sprawozdawczego Ministerstwo zatwierdziło wspomniany statut po czym odbył się wybór zarządu oraz powołanie do życia omawianego Zrzeszenia. Głównym celem Zrzeszenia Interesantów Handlu Bawełną jest zorganizowanie Instytucji arbitrażu bawełnianego, co jednak do końca roku sprawozdawczego nie nastąpiło. W pracy nad przygotowaniem zarówno statutu, jak i odnośnych regulaminów poszczególnych komisyj (Arbitrażowej, Różnic Wartościowych) Izba Przemysłowo-Handlowa brała czynny udział, przy czym czyniła starania, zmierzające do możliwie szybkiego usunięcia przeszkód, na które napotykała sprawa powołania do życia Zrzeszenia m. in. pod względem formalnym.

Sprawa jarmarków wełnianych w Łodzi.

Celem stworzenia w okręgu łódzkim ośrodka handlu wełną krajową i ułatwienia przemysłowi zakupów tej wełny Giełda Zbożowo-Towarowa w Łodzi wysunęła w roku sprawozdawczym projekt powołania do życia jarmarków wełny na wzór jarmarków odbywających się od szeregu lat w Poznaniu. W powyższej sprawie

odbyło się na terenie wspomnianej Giełdy szereg posiedzeń zainteresowanych sfer przemysłowych, kupieckich i rolniczych okręgu łódzkiego z udziałem przedstawicieli Izby, na których to posiedzeniach przedyskutowano i szczegółowo rozważono całokształt zagadnienia. W wyniku tych dyskusyj sfery gospodarcze stwierdziły, iż utworzenie jarmarków w ośrodku konsumcji wełny byłoby korzystne zarówno dla rolnictwa, czyniącego wysiłki nad podniesieniem hodowli owiec, jak i dla przemysłu, dla którego możność zakupu wełny na miejscu stanowiłaby duże udogodnienie. Do projektu stworzenia jarmarków Izba ustosunkowała się przychylnie, zgłaszając gotowość popierania powziętej inicjatywy.

W związku z powyższym Giełda opracowała wstępny projekt regulaminu transakcyj wełną pochodzenia krajowego na Giełdzie Zbożowo-Towarowej, który Izba w następstwie otrzymała do zaopiniowania i rozpatrywała w łonie specjalnie w tym celu powołanej Podkomisji, składającej się z kilku członków Komisji Racjonalizacji Przemysłu i Handlu. Do regulaminu tego Izba wniosła szereg poprawek i uzupełnień. M. in. Izba wypowiedziała się za powiększeniem udziału przedstawicieli przemysłu i handlu w Komitecie Aukcyjnym, tak aby miały w nim zapewnioną reprezentację poważniejsze organizacje gospodarcze.

Poza tym Izba zaproponowała, by ustaleniem gatunku wełny przeznaczonej na sprzedaż i jej szacunkiem zajmowała się Komisja Szacunkowa, składająca się z członków Komitetu Aukcyjnego specjalnie przez ten Komitet delegowanych, nie zaś taksator Giełdy (jak przewidywał projekt) którego w myśl wniosku Izby, może powołać do wydania opinii jedynie wymieniony wyżej Komitet Aukcyjny.

Inne wnioski Izby zgłoszone do projektu regulaminu szły po linii niekrępowania obrotu wełną zbyt drobiazgowymi przepisami i nieobciążania kontrahentów nadmiernymi kosztami. Z tego względu Izba zaproponowała, by ustalenie wysokości prowizji od transakcyj dokonanych na jarmarkach powierzone zostało Radzie Giełdowej.

Jeśli idzie o przepisy dotyczące udzielania pożyczek pod zastaw wełny i stanowiące część uzupełniającą regulaminu, Izba nie zgłosiła narazie uwag, odkładając wypowiedzenie się w tej sprawie do czasu zaopiniowania jej przez sfery bankowe.

Projekt utworzenia Centrali Obrotu Wełną Krajową.

W początku roku sprawozdawczego przemysł wełniany zaskoczyła wiadomość, iż Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych rzekomo opracowało i uzgodniło ze sferami rolniczymi projekt utworzenia spółki pod firmą „Centrala Obrotu Wełną Krajową“. Projekt przewidywał m. in. że Centrala ta miałaby za zadanie kupno i sprzedaż wełny krajowej, przy czym wyposażona byłaby w wyłączne prawo wystawiania faktur na tę wełnę nabywaną do wyrobu tkanin przeznaczonych dla instytucyj publicznych. Zakup wełny w myśl projektu odbywałby się bezpośrednio u producentów, sprzedaż zaś uskuteczniałoby się z wyłączeniem pośrednictwa wprost przemysłowi, co było równoznaczne z zupełnym wyeliminowaniem handlu prywatnego w zakresie transakcyj wełną krajową. Ceny zakupu i sprzedaży wełny miała wyznaczać Komisja Szacunkowa, w której udział przemysłu nie był przewidziany.

Wreszcie projekt przewidywał współdziałanie Centrali z organami rządowymi w dziedzinie polityki celnej odnoszącej się do surowców włókienniczych. W kapitale zakładowym spółki partycypować miał obok Związku Hodowców Owiec i Baranów Przemysłu Ludowego — Państwowy Bank Rolny.

W poruszonej sprawie Izba jako jej referentka na terenie Związku Izb opracowała dla tegoż Związku projekt obszernego memoriału, w którym wypowiedziała się kategorycznie przeciwko utworzeniu „Centrali“ jako intytucji etatystycznej, wyposażonej w monopolistyczne uprawnienia i wyłączającej zupełnie prywatny handel wełną krajową. Izba podkreśliła, iż etatyzacja handlu wełną spowodować może wzrost kosztów pośrednictwa i poddała krytyce jednostronny i sztuczny sposób ustalania cen, któremu brak cech gospodarczego obiektywizmu.

W końcu Izba wyraziła wątpliwość, by Centrala w jakimkolwiek stopniu przyczynić się mogła do rozwoju hodowli owiec i zaznaczyła, że jedynie realny program opracowany przez organizacje przemysłu włókienniczego w Polsce zapewniłby produkcji i konsumcji wełny odpowiednie warunki rozwojowe.

Stanowcze i jednolite wystąpienie sfer gospodarczych, a przede wszystkim samorządu przemysłowo-handlowego, przeciwko centralizowaniu skupu wełny spowodowało, iż myśl jego realizacji została przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych poniechana.

Sprawa unowocześnienia fabrykacji noży.

W związku z zamiarem jednej z fabryk czeskich uruchomienia na Śląsku fabryki wyrobów nożowniczych Izba na zapytanie Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie zbadała na terenie okręgu łódzkiego sytuację przemysłu wyrobów nożowniczych przy czym stwierdziła, że przemysł ten nie wykorzystuje swych zdolności wytwórczych. Ponieważ uruchomienie nowoczesnej fabryki musiałoby niewątpliwie pociągnąć za sobą likwidację kilku średnich zakładów wyrabiających powyższe artykuły — Izba wyraziła opinię, iż powstanie nowego zakładu wyrobów nożowniczych byłoby niepożądane, natomiast należałoby dążyć do usprawnienia i zmodernizowania przedsiębiorstw już istniejących.

Możliwości zbytu przedsiębiorstw wyrabiających artykuły sportowe.

Na życzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu Izba zbadała sytuację przedsiębiorstw artykułów sportowych okręgu łódzkiego. W wyniku tych badań Izba stwierdziła, że jakkolwiek produkcja artykułów sportowych w związku z coraz większą popularyzacją sportu rozwija się pomyślnie, to jednak przemysł nie wykorzystuje całkowicie swych zdolności wytwórczych. Przyczyną powyższego stanu rzeczy jest powszechne przeświadczenie o wyższości wyrobów zagranicznych, stosunkowo niska ochrona celna oraz zbyt wysokie kontyngenty przywozowe zwłaszcza na rakiety tenisowe.

Sprawa wzmożenia spożycia krajowych sztucznych włókien ciętych.

Dążność daleko idącego uniezależnienia wytwórczości krajowej od przywozu surowców zagranicznych, a to przez zapewnienie jej odpowiednich zastępczych surowców rodzimych sprawiła, że w roku sprawozdawczym przemysł włókienniczy dużą uwagę poświęcił krajowemu sztucznemu przędziwu. Sprawa ta stała się szczególnie aktualną, gdy w połowie roku jedna z firm okręgu łódzkiego wszczęła starania dla otrzymania zezwolenia na przywóz przędziwa zagranicznego, motywując swą prośbę zbyt wysoką ceną przędziwa krajowego. Okoliczności te skłoniły Izbę do zwołania w dniu 24 lipca 1936 roku konferencji wytwórców przędziwa z jego przetwórcami będącej właściwie dalszym ciągiem konferencyj zapoczątkowanych w 1935 roku, z tą jednak różnicą, że tym razem przedmiotem obrad była wysokość

cen, stanowiąca główną przeszkodę zwiększenia konsumcji sztucznych włókien ciętych.

Przedstawiciele produkcji włókien oznajmili, iż chwilowo nie jest możliwa jakakolwiek zniżka cen, gdyż podstawę kalkulacyjną dla jej przeprowadzenia stanowiłoby dopiero zwiększenie spożycia sztucznych włókien.

Reprezentanci przemysłu włókienniczego podkreślili jednak dobitnie, iż zachodzi potrzeba rewizji cennika w najbliższym już czasie tak, aby zredukowane ceny obowiązywały w toku zbliżającej się kampanii sezonowej. W przeciwnym razie możliwość zastosowania sztucznych włókien natrafiłaby na daleko idące zastrzeżenia natury kalkulacyjnej.

W krótkim czasie po konferencji producenci włókna powiadomili Izbę, iż obniżenie cen wspomnianych włókien nie jest możliwe, ponieważ przy kalkulacji cen antycypacyjnie wzięto pod uwagę zwiększoną produkcję, jaką przewiduje się w ramach programu produkcyjnego w początku 1937 r. Równocześnie przemysł włókna ciętego wysunął propozycję, aby przemysł przetwórczy zaopatrywał się we włókno niebielone, zamiast bielonego, co zezwoliłoby na zredukowanie ceny sprzedaży o 5 gr. na 1 kg., jako też pozytywnie ustosunkował się do sprawy standaryzacji długości sztucznych włókien ciętych, co zezwoliłoby na obniżenie kosztów produkcji i cen wskutek faktu wytwarzania włókna tylko o określonej długości. Zainteresowane sfery włókiennicze zakomunikowały Izbie, iż przytoczona powyżej obniżka cen wcale nie czyni zadość zgłoszonym dezyderatom. Wobec tego problem wzmożenia konsumcji krajowych sztucznych włókien domagać się będzie dalszych posunięć w przyszłym roku.

Targi i Wystawy.

W roku sprawozdawczym Izba otrzymała od Związku Izb do zaopiniowania liczne wnioski dotyczące urządzenia wystaw, targów itp. Zgłoszenia te Izba rozpatrywała pod kątem widzenia celowości gospodarczej projektowanych imprez, biorąc ponadto pod uwagę, czy nie stanowią one szkodliwej konkurencji dla co rocznie organizowanych targów i wystaw, mających już ustaloną tradycję, oraz czy osoby organizatorów dają dostateczną rękojmię, iż imprezy będą postawione na odpowiednim poziomie. W konkretnych wypadkach, gdy zgłoszenia nie odpowiadały w dostatecznym stopniu wyszczególnionym wyżej

warunkom, Izba wypowiedziała się przeciwko udzieleniu zezwoleń na urządzenie odnośnych imprez.

W związku z mnożącą się liczbą pomysłów w sprawie urządzania różnych wystaw Izba wypowiedziała się w przedmiocie projektu ograniczenia zezwoleń na urządzanie targów i wystaw w drodze nowelizacji obowiązujących w tej mierze przepisów. Wychodząc z założenia, iż nowozgłaszane imprezy w nielicznych wypadkach podyktowane są realnymi potrzebami gospodarczymi i zazwyczaj inicjowane są przez czynniki pozagospodarcze, które następnie starają się wywrzeć nacisk na przemysł i handel, celem nakłonienia go do wzięcia udziału w imprezie wystawowej, Izba ustosunkowała się pozytywnie do projektu opracowanego w tej sprawie na terenie samorządu gospodarczego. Projekt ten w roku sprawozdawczym nie został jednak zrealizowany. Natomiast Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowało wzór ramowych regulaminów targowych, celem ustalenia jednolitych zasad według których targi mogłyby być racjonalnie organizowane. Opiniując powyższy projekt Izba zwróciła uwagę na konieczność ściślejszego rozgraniczenia funkcyj poszczególnych władz powołanych do organizowania i nadzorowania targów i wystaw.

3. Reglamentacja przywozu.

W okresie sprawozdawczym reglamentacja towarów uległa dalszej rozbudowie, obejmując z dniem 13 maja całkowity import zagraniczny. Ogółem w roku sprawozdawczym zgłoszono 16.175 podań o zezwolenie na przywóz, przy czym surowce i półfabrykaty jak bawełna, wełna surowa, odpadki wełniane, szmaty, jedwab naturalny, przędza bawełniana, przędza z jedwabiu naturalnego, przędza z jedwabiu sztucznego, tłuszcze zwierzęce i roślinne, barwniki, chemikalia i t. p. stanowiły około 75 % zgłoszonego zapotrzebowania.

O wzmożeniu pracy w dziale reglamentacji importu świadczą wykazane poniżej ilości załatwionych przez Izbę podań, które podaje się dla celów porównawczych za okres od roku 1930 do roku 1936:

w roku	1930 —	772
„	1931 —	764
„	1932 —	2.335
„	1933 —	4.669
„	1934 —	5.851
„	1935 —	6.372
„	1936 —	16.175

Import łódzkiego okręgu kształtował się w roku 1936 co do krajów pochodzenia towarów w sposób następujący:

Kraj	Ilość podań w %%
Anglia i kolonie	20,5
Austria	4,8
Ameryka Środk. i Połudn.	0,5
Australia	0,3
Argentyna	0,7
Belgia i kolonie	2,3
Brazylia	0,5
Chiny i Mandżuria	0,3
Czechosłowacja	4,8
Dania i Islandia	2
Estonia	0,6
Finlandia	0,2
Francja i kolonie	7
Grecja	1,2
Hiszpania i kolonie	0,6
Holandia	4,7
Italia	2,9
Japonia	1,4
Jugosławia	0,1
Kanada	0,2
Norwegia	1,3
Niemcy	24,2
Palestyna	0,3
Portugalia i kolonie	0,2
Persja i Iran	0,2
Szwajcaria	4,5
Szwecja	1,7
U. S. A.	1,4
Węgry	0,2
Różne kraje	10,4
	100 %

W ogólnej liczbie podań importowych załatwionych w roku 1936 przez Centralną Komisję Przywozową przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu podania łódzkiego okręgu stanowiły pod względem ilości około 10,2 %, zaś pod względem wartości 22,8 %, przy czym należy

podkreślić, iż pod względem wartości przydziałów okręg łódzki znalazł się na pierwszym miejscu z pośród organizacji wchodzących w skład Centralnej Komisji Przywozowej.

Podziału kontyngentów, jak w latach ubiegłych dokonywała Centralna Komisja Przywozowa, przy czym stwierdzić należy, iż zapotrzebowanie firm tut. okręgu było na ogół uwzględniane w granicach istniejących możliwości rozdzielczych.

Na czoło zagadnień związanych z generalną reglamentacją importu wysunęła się między innymi sprawa zaopatrzenia przemysłu włókienniczego w dostateczną ilość szmat, skrawków tkanin i t. p., których przywóz do dnia 13 maja roku sprawozdawczego był dozwolony bez ograniczeń. Wyznaczone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu kontyngenty początkowo nie pokrywały zapotrzebowania, wobec czego Izba wystąpiła z obszernie umotywowanym memoriałem do Ministerstwa, wskazując na konieczność uruchomienia odpowiednich kontyngentów.

Analogiczna sytuacja wyłoniła się w przemyśle pończoszniczym i jedwabnym, wskutek niedostatecznego zaopatrzenia tych gałęzi produkcji w jedwab naturalny co zmusiło Izbę do podjęcia kilkakrotnych interwencji. Występując w tej sprawie, Izba wskazała na wielkie rozmiary produkcji wyrobów z naturalnego jedwabiu i na dokonywujący się w tej dziedzinie postęp, którego zahamowanie nie leży w interesie przemysłu włókienniczego, ani potrzeb rynku krajowego. W wyniku wystąpień Izby Ministerstwo uruchomiło dodatkowe kontyngenty autonomiczne oraz rozszerzyło niektóre kontyngenty umowne.

4. Sprawy eksportowe.

A. Akcja propagandowo-badawcza.

Daleko idące i na ogół gwałtowne przeobrażenia, jakie następowały w ciągu roku sprawozdawczego w międzynarodowych stosunkach handlowych wymagały specjalnej i stałej czujności nie tylko ze strony sfer gospodarczych na skutek swej działalności bezpośrednio związanej z handlem zagranicznym, lecz również ze strony czynnika publicznego, kierowanego troską o kształtowanie się polskiego bilansu handlowego, oraz powołanego do otaczania opieką stosunkowo słabego pod względem organizacyjnym i finansowym polskiego aparatu handlu eksportowego. Dlatego też Izba, podobnie jak w latach ubiegłych w roku sprawozdawczym poświęciła szcze-

gólną uwagę konkretnej akcji propagandowo-badawczej dotyczącej eksportu ze swego okręgu. Posługując się wypróbowaną metodą polegającą na utrzymywaniu stałego kontaktu z placówkami polskiej służby zagranicznej, z izbami polsko-zagranicznymi, z Państwowym Instytutem Eksportowym oraz z poważnymi firmami okręgu, Izba kontynuowała w roku sprawozdawczym również bezpośrednie badania nad poszczególnymi zagadnieniami z dziedziny wywozu włókienniczego. W tym celu Izba m. in. kierowała zagranicę wysłanników handlowych, bądź też urzędników biura, zlecając im akwizycję konkretnych zamówień lub też bezpośrednie wyświetlenie niektórych trudności, na jakie napotykał eksport wyrobów włókienniczych na określony rynek.

W roku sprawozdawczym Izba zwróciła przede wszystkim uwagę na sprawę intensyfikacji pomyślnie zapoczątkowanego wywozu włókienniczego do krajów Bliskiego Wschodu w 1935 r. a to w związku z nowymi możliwościami, które po zastosowaniu sankcji antywłoskich na skutek zmian koniunkturalnych w zakresie zaopatrywania się w wyroby włókiennicze wyłoniły się na rynkach lewantyńskich dla przemysłu okręgu łódzkiego. Do właściwego opracowania przez Izbę metod działania w dziedzinie eksportu ułatwiły w znacznej mierze spostrzeżenia poczynione w Iranie, Syrii, Iraku i Egipcie w końcu r. 1935 oraz w początku 1936 r. przez subwencjonowaną przez Izbę misję handlową Polsko-Palestyńskiej Izby Handlowej, która przeprowadziła w wymienionych krajach bezpośrednią akcję badawczą i akwizycyjną głównie w odniesieniu do wyrobów włókienniczych produkowanych w okręgu łódzkim. Rezultaty tych zabiegów wyraziły się następnie w możności skierowania do wymienionych krajów znaczniejszej części globalnego wywozu tkanin bawełnianych i wełnianych, wobec czego znaczenie omawianych rynków zbytu dla głównych wyrobów łódzkiego przemysłu włókienniczego wzrosło poważnie w roku sprawozdawczym.

W szczególności przemysł okręgu łódzkiego zdołał z powodzeniem wyzyskać w 1936 r. przesunięcia w handlu importowym artykułów włókienniczych w Egipcie i ulokować na tym rynku znaczniejsze partie tkanin bawełnianych, dzięki czemu rynek egipski stał się w roku sprawozdawczym jednym z głównych zagranicznych rynków zbytu wymienionych wyrobów przemysłu łódzkiego. Fakt ten pozostaje w związku z podjętą przez Izbę w 1934 r. akcją przygotowawczą dla zapoczątkowania na większą skalę wywozu włókien-

niczego do Egiptu oraz pracą kontynuowaną w tym kierunku na szerszą skalę w 1935 r. Zaznaczyć należy, że rozbudowanie i ugruntowanie eksportu włókienniczego do Egiptu umożliwiła również wydatna pomoc okazana Izbie i delegacji handlowej przez Poselstwo R. P. w Kairze.

W wyniku zacieśnienia w początku 1936 r. przez wyżej wymienioną misję handlową bezpośrednich stosunków z odbiorcami w Iranie oraz dzięki specjalnym badaniom nad sytuacją gospodarczą na tym rynku (przeprowadzona również przez wysłannika handlowego inż. S. Sęczykowskiego, którego podróż Izba częściowo subwencjonowała) transakcje eksportowe łódzkich artykułów włókienniczych do Iranu przybrały w 1936 r. większe rozmiary. Sprawiło to, iż pomimo wprowadzenia w tym kraju ograniczeń dewizowych pozostał on nadal poważnym odbiorcą polskiego przemysłu włókienniczego.

Również na rynku syryjskim, na którym zaobserwowano wzmożone zainteresowanie polskimi artykułami włókienniczymi dzięki nowym kontaktom handlowym łódzkich firm eksportowych, wywóz wyrobów włókienniczych okręgu łódzkiego zwiększył się w 1936 r. pokaźnie oraz uległ dalszemu zróżniczkowaniu. Aktualnym zagadnieniem, dotyczącym eksportu do Syrii poświęcona była konferencja z delegatami firm łódzkich zorganizowana przez Izbę podczas pobytu informacyjnego w Łodzi p. W. Groera, wicekonsula R. P. w Bejrucie w październiku 1936 r.

Badania przeprowadzone przez wyżej wymienioną misję handlową w Iraku potwierdziły przypuszczenia, iż pomimo silnej konkurencji japońskiej na rynku tym istnieją niedostatecznie wyzyskane możliwości zbytu niektórych wyrobów tekstylnych produkowanych przez przemysł łódzki, o ile będą one odpowiednio dostosowane do wymogów miejscowych odbiorców. W wyniku podjętej w tym kierunku przez Izbę akcji wśród firm okręgu nastąpił wzrost zainteresowania w roku sprawozdawczym eksportem wymienionych artykułów do Iraku.

W związku z wyłonionymi po zawarciu układu handlowego z Turcją możliwościami zbytu niektórych artykułów włókienniczych na tym rynku, Izba czyniła starania zmierzające do wyzyskania wytworzonej sytuacji przez łódzkie firmy eksportowe w ramach istniejących możliwości rozrachunkowych.

Do wyświetlenia szeregu kwestii, dotyczących eksportu na francuskie rynki północno-afrykańskie oraz do skoordynowania metod działania Izby z placówkami konsularnymi w tych krajach przyczynił się pobyt w Łodzi w sierpniu 1936 r. p. W. Radziwanowskiego, wicekonsula R. P. w Casablance. Odbyte w Izbie konferencje Wicekonsula Radziwanowskiego z delegatami zainteresowanych firm dotyczyły organizacji eksportu włókienniczego oraz zmian koniunkturalnych na marokańskim rynku włókienniczym. W odniesieniu do rynku algierskiego konferencje zorganizowane w Izbie w styczniu 1936 r. z p. Z. Bogdanowiczem, sekretarzem Konsulatu R. P. w Algierze, miały na celu określenie, jakie artykuły produkowane w okręgu łódzkim mogłyby znaleźć zbyt w ramach obowiązującej na wymienionym rynku reglamentacji przywozu towarów.

Wobec dużej chłonności towarowej i ożywienia gospodarczego, Izba zmierzała do dalszej rozbudowy eksportu na rynek Związku Południowej Afryki, który zajął czołowe miejsce wśród odbiorców łódzkich wyrobów włókienniczych, do czego przyczyniły się także postępy poczynione przez firmy eksportowe w kierunku gatunkowego dostosowania swoich artykułów do istniejącego na tym rynku zapotrzebowania. Pracę tę ułatwił Izbie m. in. kontakt utrzymywany periodycznie z właścicielem większego domu handlowego w Związku Południowej Afryki, reprezentującym na tym terenie interesy znaczniejszej ilości firm łódzkich, a którego pobyt w Polsce w 1936 r. miał na celu opracowanie przy poparciu Izby nowych transakcji eksportowych. W czerwcu roku sprawozdawczego przybył do Łodzi p. J. Majewski, wicekonsul R. P. w Capetown, celem zebrania szczegółowych informacji o stosunkach handlowych okręgu łódzkiego z rynkiem południowo-afrykańskim oraz dla zwrócenia uwagi eksporterów łódzkich na dalsze możliwości zbytu na terenie Związku Południowej Afryki. W związku z tym Izba zorganizowała konferencje Wicekonsula p. Majewskiego z delegatami większości firm zarówno włókienniczych, jak i reprezentujących inne działy przemysłu okręgu łódzkiego, zainteresowanych w rozwoju eksportu do Afryki Południowej. Materiały orientacyjne w postaci obszernej kolekcji wzorów zgromadzone i dostarczone przez Izbę Wicekonsulowi p. Majewskiemu umożliwiły następnie placówce w Capetown pracę, zmierzającą do zacieśnienia stosunków handlowych okręgu łódzkiego z odbiorcami południowo-afrykańskimi oraz wzbudzenia wśród sfer

handlowych na tym terenie zainteresowania produktami włókienniczymi polskiego przemysłu.

W oparciu o materiały informacyjne oraz wzory towarowe, dostarczone w lutym 1936 r. przez p. A. Gliksmana, wydelegowanego w grudniu 1935 r. w charakterze subsydiowanego przez Izbę agenta do Stanów Zjednoczonych A. P., Izba kontynuowała w roku sprawozdawczym opracowanie tego rynku celem ustalenia dalszych konkretnych możliwości wywozu zwłaszcza szali wełnianych do U. S. A., następnie zaś nastawienie na wywóz na wymieniony rynek firm włókienniczych dotychczas nie zajmujących się działalnością eksportową. W wyniku tych usiłowań proces dostosowania produkowanych przez przemysł łódzki artykułów włókienniczych do wymagań odbiorców w Stanach Zjednoczonych poczynił dalsze postępy, wobec czego transakcje eksportowe przeprowadzone następnie z tym rynkiem przybrały większe rozmiary. Do wyjaśnienia szeregu spraw, odnoszących się do organizacji i techniki eksportu do U. S. A. przyczynił się kontakt z łódzkimi firmami eksportowymi nawiązany przy współudziale Izby przez p. W. Starczewskiego, referenta handlowego Konsulatu Generalnego R. P. w New-Yorku i p. A. Miłkowskiego, dyrektora Amerykańsko-Polskiej Izby Handlowej w New-Yorku podczas ich pobytu w Łodzi we wrześniu 1936 r. Dążąc do pogłębienia nawiązanych stosunków z U. S. A. oraz wobec dodatnich wyników wyżej wspomnianej pracy akwizycyjnej p. Gliksmana na tym rynku Izba umożliwiła mu przez udzielenie subwencji ponowny wyjazd do Stanów Zjednoczonych w grudniu 1936 r. Wyniki powtórnej podróży wysłannika Izby przypadają na rok 1937.

Przy podjętym w okresie sprawozdawczym opracowaniu zagadnień, dotyczących intensyfikacji wywozu wyrobów włókienniczych z okręgu łódzkiego na rynki A m e r y k i Ś r o d k o w e j, Izba korzystała z źródłowych materiałów sprawozdawczych, dostarczanych przez Konsulat R. P. w Guatemali. W wyniku tych prac, które ułatwiły wprowadzenie systemu transakcji kompensacyjnych wiązanych, pozyskano nowe rynki zbytu dla produkcji włókienniczej przemysłu łódzkiego w Costarice, Nikaragui, Guatemali, Kolumbii i Kubie. Nadto w sprawach dotyczących eksportu na rynki Środkowej Ameryki Izba pozostawała w kontakcie z Poselstwem R. P. w Meksyku oraz Konsulatem R. P. w Panamie.

Wobec zasygnalizowanego przez Poselstwo R. P. w Rio de Janeiro oraz Konsulat w Kurytybie zapotrzebowania, jakie na rynku

b r a z y l i j s k i m istnieć ma na pewne gatunki tkanin wyrabiane w okręgu łódzkim, Izba dostarczyła wymienionym placówkom odpowiednio dobranych kolekcji wzorów dla stwierdzenia, w jakiej mierze artykuły te mogłyby liczyć na zbyt w Brazylii. W interesie eksportu łódzkiego Izba postanowiła wykorzystać wyjazd do Urugwaju wysłannika eksportowego Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie i w tym celu spowodowała, by zainteresowane firmy zaopatrzyły owego wysłannika w odpowiedni materiał informacyjny w postaci wzorów i ofert. Badania przeprowadzone na tej podstawie umożliwiły następnie kilku firmom włókienniczym nawiązanie kontaktu z rynkiem urugwajskim i dokonanie próbnych transakcji eksportowych.

Przechodząc do spraw, dotyczących eksportu na rynki D a l e k i e g o W s c h o d u, wspomnieć należy o współpracy Izby z Konsulatem R. P. w Singapore, podjętej podczas pobytu informacyjnego w Łodzi w październiku 1935 r. p. Wicekonsula W. Nowoleckiego. Sprawozdania otrzymywane od wymienionej placówki, które dotyczyły możliwości zbytu niektórych artykułów włókienniczych na rynku m a l a j s k i m, Izba poddała szczegółowym badaniom, w wyniku których skłoniła odpowiednie firmy okręgu łódzkiego do wysłania wzorów swych artykułów eksportowych, dzięki czemu nastąpiło dokonanie próbnych transakcji eksportowych z tym nowym rynkiem zbytu.

Jako rezultat zabiegów Izby, zmierzających do wyświetlenia niekorzystnie kształtującego się eksportu włókienniczego do C h i n Poselstwo R. P. w Szanghaju opracowało szczegółowe sprawozdanie, dotyczące zbytu niektórych artykułów włókienniczych na rynku chińskim. Wymieniony materiał, uwzględniający zwyczaje handlowe w Chinach oraz podający metody pracy eksportowej na wymienionym rynku w zakresie handlu włókienniczego, Izba podała do wiadomości wchodzących w rachubę firm, celem wzmożenia ich zainteresowania się rynkiem zbytu w Chinach. Nadto Izba podtrzymywała kontakt z Polską Izbą Handlową w Szanghaju, która zaofiarowała swe usługi firmom polskim, pragnącym nawiązać stosunki handlowe z Chinami.

Celem utrwalenia stosunków handlowych okręgu łódzkiego z M a n d ż u k u o, Izba ułatwiła polskiej firmie agenturowej w Charbinie wprowadzenie na rynek mandżurski odpowiednio dobranych wyrobów włókienniczych, które pomimo konkurencji japońskiej mo-

głyby liczyć na zbyt na tym rynku. W związku z wprowadzeniem systemu transakcji kompensacyjnych wiązanych z krajami pozaeuropejskimi oraz otwierającymi się na skutek tego możliwościami dla eksportu pionierskiego w zakresie wyrobów włókienniczych przemysłu łódzkiego, Izba czyniła starania o zapoczątkowanie w formie kompensacyjnej eksportu do Indii Brytyjskich i Holenderskich wyrobów włókienniczych dotychczas na rynki te nie eksportowanych. Zabiegi Izby szły w kierunku zbadania warunków zawarcia transakcyj oraz określenia gatunków przypuszczalnych artykułów eksportowych. Na podstawie wyników tych badań firmy okręgu łódzkiego zawarły w roku sprawozdawczym pierwsze transakcje eksportowe na zasadach kompensacyjnych.

Doceniając — na podstawie poczynionych doświadczeń — wartość osobistych kontaktów, nawiązywanych przez urzędników samorządu gospodarczego bądź z powołanymi do czuwania nad eksportem polskimi placówkami za granicą bądź z poważniejszymi odbiorcami polskich wyrobów na poszczególnych rynkach zbytu, Izba w łączności z trudnościami, na jakie począł napotykać eksport beretów zwłaszcza na rynku angielskim przygotowała niezbędne materiały ilustrujące powyższe zagadnienie, po czym w sierpniu b. r. wydelegowała do Londynu kierownika wydziału eksportowego swego biura dla zbadania na miejscu wytworzonej sytuacji. W wyniku przeprowadzonych tą drogą i przy udziale Konsulatu R. P. w Londynie badań nad warunkami zbytu beretów w Anglii Izba wystąpiła do Ministerstwa P. I. E. z konkretnymi wnioskami, dla unormowania tego działu eksportu włókienniczego. W rezultacie Komisja Standaryzacyjna Produkcji Eksportowej Przemysłu Włókienniczego otrzymała szczegółową instrukcję regulującą omawianą sprawę.

Celem bliższego zaznajomienia się z produkcją przemysłową okręgu łódzkiego oraz stwierdzenia możliwości zapoczątkowania z tego okręgu eksportu na rynek portugalski przybył do Łodzi we wrześniu p. T. Romer, Poseł R. P. w Lizbonie. Izba przygotowała specjalne konferencje p. Posła Romera z zainteresowanymi firmami okręgu, reprezentującymi różne działy produkcji, co ułatwiło sferom gospodarczym okręgu poznanie cech charakterystycznych rynku portugalskiego oraz metod pracy eksportowej na tym rynku. Wstępne badania, zmierzające do stwierdzenia konkretnych możliwości wywozowych poszczególnych artykułów Izba podjęła w końcu roku sprawozdawczego na podstawie relacji Polskiej Izby Handlowej

w Lizbonie, której generalnym sekretarzem zamianowany został b. urzędnik wydziału eksportowego jednej z poważnych firm włókienniczych w Łodzi.

Do zakresu propagandowo-badawczej działalności Izby zaliczyć również wypada stałe informowanie firm okręgu łódzkiego o zmianach taryfowo-celnych w państwach odbiorczych, o układach kontyngentowych oraz technice rozrachunków w umowach clearingowych zawieranych z państwami, do których kierowany był wywóz towarów z okręgu łódzkiego. Niezależnie od powyższych bezpośrednio udzielanych informacji Izba umieszczała stale w wydawanym komunikacie prasowym oraz miesięcznym biuletynie podstawowe wiadomości, mogące stanowić przedmiot zainteresowania firm eksportowych. Wreszcie wspomnieć wypada o dochodzeniach wielokrotnie podejmowanych przez Izbę wśród firm okręgu łódzkiego w celu wyświetlenia przyczyn niskiego wykorzystania w krajach odbiorczych kontyngentów towarowych, przyznanych Polsce w drodze układów. Tak więc w okresie sprawozdawczym Izba przeprowadziła szczegółową ankietę wśród firm okręgu łódzkiego, eksportujących na rynek szwajcarski, celem źródłowego ustalenia, czy i w jakim stopniu wykorzystano kontyngenty przywozowe na towary włókiennicze w Szwajcarii oraz na jakie ewent. trudności napotyka eksport do tego kraju. Materiał informacyjny zebrany na tej drodze Izba wykorzystała przy rewizji układu kontyngentowego ze Szwajcarią.

Podobnie z zawarciem układów handlowych z Holandią i Belgią Izba czyniła starania, zmierzające do możliwie pełnego wyzyskania przez firmy eksportowe swego okręgu kontyngentów przywozowych, przyznanych Polsce w wymienionych krajach.

B. Organizacja eksportu.

Rosnące w ciągu roku sprawozdawczego trudności na światowych rynkach zbytu wymagały zarówno specjalnych poczynań o charakterze badawczym, jak i systematycznego kontynuowania zapoczątkowanej w latach ubiegłych pracy nad organizacją wywozu. O ile idzie o szczegóły podnieść należy m. in. następujące prace i posunięcia.

Istniejący od r. 1933 system kontroli nad standaryzowanym eksportem włókienniczym wymagał od Izby wykonania prac związanych z usprawnieniem zarówno samego systemu, jak i działalności orga-

nów, powołanych do wykonywania wspomnianej kontroli. Ściśle współpracując z Komisją Standaryzacyjną Produkcji Eksportowej Przemysłu Włókienniczego, co znalazło swój wyraz w zgłaszaniu oraz opiniowaniu wniosków obchodzących włókiennicze sfery eksportowe okręgu łódzkiego, Izba na życzenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu przeprowadziła dwukrotnie w ciągu roku sprawozdawczego gruntowne studia nad zmianami stosowanej tabeli standartów włókienniczych (w kwietniu i wrześniu). Opracowane przez Izbę materiały i wnioski zostały za pośrednictwem Komisji Standaryzacyjnej przedłożone Ministerstwu, które po zwoływanych w tym celu konferencjach nadało tabelom moc obowiązującą. W pracach w tej dziedzinie Izba dążyła do uwzględnienia słusznych jej zdaniem postulatów zainteresowanych w eksporcie sfer przemysłowo-handlowych oraz do skoordynowania ich z wytycznymi polityki eksportowej oraz gospodarczej w ogólności. Ministerstwo na ogół ustosunkowywało się pozytywnie do wysuwanych przez Izbę koncepcji oraz postulatów, dzięki czemu nastąpiło w roku sprawozdawczym daleko idące uporządkowanie techniki oraz organizacji standaryzowanego eksportu włókienniczego. Jednym z najważniejszych osiągnięć w tym zakresie była koncentracja wszystkich spraw związanych z omawianym eksportem w Komisji Standaryzacyjnej Produkcji Eksportowej Przemysłu Włókienniczego. Zaznaczyć przy tym należy, że w związku z wprowadzeniem w roku sprawozdawczym w Polsce reglamentacji dewizowej nastąpić musiały zmiany w przesłankach, którymi kierowała się dotąd Komisja w swojej pracy nad organizacją eksportu standaryzowanego, przy czym w ustalaniu nowych wytycznych bezpośredni udział brała Izba Przemysłowo-Handlowa.

Jako podstawę do omawianej wyżej pracy w zakresie organizacji eksportu Izba przyjęła wyniki specjalnie na początku roku w tym celu podjętych badań statystycznych nad rozwojem eksportu w roku 1935 w porównaniu do r. 1934., które szczegółowiej omówione są w dziale „Eksport włókienniczy".

W roku sprawozdawczym Izba podjęła starania zmierzające do zapoczątkowania w odniesieniu do artykułów eksportowych okręgu kompensacyjnych transakcji wiązanych importowo-eksportowych z krajami pozaeuropejskimi zgodnie z wydaną w tym celu instrukcją o przywozie towarów kolonialnych i niektórych surowców przemysłowych. Mimo że eksport wyrobów włókienniczych na rynki zamorskie natrafia ze względów techniczno-han-

dlowych na stosunkowo znaczniejsze trudności aniżeli wywóz innych artykułów, omawiane transakcje kompensacyjne przybrały w końcu roku znacznie na rozmiarach, przy czym każda z nich stanowiła przedmiot szczegółowego badania Izby, która z kolei referowała odnośny wniosek na posiedzeniach Komitetu Ścisłego do Transakcji Wiązanych przy Związku Izb Przemysłowo-Handlowych R. P.

W zakresie transakcji kompensacyjnych Izba brała czynny udział wraz z Państwowym Instytutem Eksportowym w wyświetlaniu zagadnienia, czy i w jakiej mierze może być wiązany z importem artykułów kolonialnych wywóz tkanin bawełnianych do Indii Holenderskich, a to w związku z przyznanymi przez Holandię Polsce specjalnymi kontyngentami importowymi do Indii Holenderskich dla tkanin pochodzenia polskiego. Zagadnienie to powstało na tle większej transakcji, jaką zamierzała przeprowadzić jedna z firm okręgu łódzkiego z omawianym rynkiem Indii Holenderskich. W wyniku dochodzeń ustalono gatunki tkanin, które mogą w przyszłości podlegać wiązaniu.

Wobec jednak zastrzeżeń, jakie pod względem ogólno-gospodarczym i techniczno-handlowym poczęły wysuwać w końcu roku sprawozdawczego zainteresowane sfery w odniesieniu do całego systemu transakcji kompensacyjnych wiązanych, Izba poddała bliższym badaniom wyniki obrotu kompensacyjnego z punktu widzenia jego wpływu na bilans handlowy i dewizowy Państwa, ekspansję handlową w ogólności, sytuację krajowego rynku towarów kolonialnych i niektórych surowców oraz poziom cen polskich towarów eksportowych na odnośnych rynkach odbiorczych. Wyniki podjętych badań Izba przedstawiła Związkowi Izb, wysuwając projekt bardziej racjonalnego rozwiązania problemu wzmożenia eksportu na rynki dostarczające artykuły objęte kompensatą. Mimo, iż problem ten nie został do końca roku sprawozdawczego rozwiązany, jednak na wniosek Izby do wspomnianej wyżej instrukcji wprowadzono szereg zmian.

Niezależnie od powyższego Izba w roku sprawozdawczym podjęła ponowne badania, celem ustalenia, czy i w jakim stopniu kompensacyjne umowy o przywóz do Polski bawełny zarówno egipskiej jak i amerykańskiej są realizowane przez wchodzące w rachubę firmy. Badania Izby szły w kierunku ustalenia szczegółów zarówno strony importu bawełny jak i strony eksportu towarów polskich na rynek

egipski oraz amerykański po czym wyniki stwierdzeń zakomunikowano Ministerstwu.

Dążąc do usunięcia przyczyn zbyt ostrej konkurencji polskich eksporterów beretów na rynkach zagranicznych Izba jak już wyżej wspomniano zainicjowała akcję zmierzającą do podjęcia wspólnych z Izbą Warszawską wysiłków, dla zapobieżenia wytworzonej sytuacji, która odbijała się szkodliwie na rozmiarach oraz rentowności tej gałęzi eksportu. W wyniku porozumienia osiągniętego z Izbą Przemysłowo-Handlową w Warszawie oraz Komisją Standaryzacyjną P.E.P.W. Izba przeprowadziła na początku roku za pośrednictwem biegłego księgowego badanie ksiąg handlowych i dokumentów firm eksportujących berety z okręgu łódzkiego, co również uczyniła Izba Warszawska w odniesieniu do eksporterów jej okręgu. Zdobyte materiały zezwoliły na ustalenie specjalnych podstaw organizacyjnych w zakresie eksportu beretów po czym ich zastosowanie w praktyce doprowadziło do wyeliminowania firm, których działalność odbiła się szkodliwie na całokształcie eksportu tego artykułu zwłaszcza do Anglii.

Ponadto w roku sprawozdawczym Izba w wyniku szeregu konferencji odbytych z przedstawicielami firm eksportujących stożki do kapeluszy, zwłaszcza na rynek Stanów Zjednoczonych A. P. zaprojektowała zasady specjalnego trybu postępowania, zmierzającego do usunięcia przeszkód, na jakie eksport ten mógł napotkać w związku z zamierzonymi zarządzeniami amerykańskich władz celnych. Odnośny projekt po zaakceptowaniu go przez inne zainteresowane Izby, skierowano do Ministerstwa Przemysłu i Handlu za pośrednictwem Komisji Standaryzacyjnej Produkcji Eksportowej Przemysłu Włókienniczego. Niezależnie od powyższego w końcu roku sprawozdawczego w łączności z koniecznością ustalenia warunków, w jakich odbywać się miał wywóz do U. S. A. stożków do kapeluszy w zbliżającym się sezonie eksportowym, Izba na terenie Ministerstwa Przemysłu i Handlu uzyskała przyspieszenie decyzji w tym przedmiocie, po czym zakomunikowała ją zainteresowanym firmom.

Fakt zahamowania wywozu w roku 1935 rękawiczek dzianych bawełnianych i sztuczno - jedwabnych na rynek Stanów Zjednoczonych A. P. skłonił Izbę w porozumieniu z Komisją Standaryzacyjną do podjęcia akcji mającej na celu usunięcie powyższych trudności. Mimo jednak pozytywnego ustosunkowania się Minister-

stwa do wysuniętych postulatów nie nastąpiła w tej dziedzinie poprawa z uwagi na szereg okoliczności od Izby niezależnych.

Po okresie pomyślnego rozwoju wywozu na rynki zamorskie (zwłaszcza do Stanów Zjednoczonych A. P.) szali wełnianych produkowanych w okręgu łódzkim Izba zdołała zaobserwować w ostatnim sezonie szereg ujemnych faktów mogących w zbliżającym się nowym sezonie eksportowym źle wpłynąć na ostateczne wyniki działalności eksportowej zainteresowanych firm oraz na zahamowanie eksportu tegoż artykułu. Wobec tego Izba na specjalnych konferencjach z odnośnymi firmami przemysłowymi ustaliła szereg wytycznych w zakresie polityki sprzedaży, jaką kierować się będą poszczególni eksporterzy. Poruszona sprawa łączyła się częściowo z subsydiowanym przez Izbę wyjazdem do Stanów Zjednoczonych A. P. przedstawiciela większości wymienionych firm — p. Gliksmana, o czym mowa w poprzedniej części sprawozdania. Podjęte przez Izbę kroki w zakresie organizacji eksportu szalików dały pozytywne wyniki, których omówienie przypada na rok sprawozdawczy 1937.

W końcu roku sprawozdawczego Izba przygotowała umotywowane wystąpienie do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie zaopatrzenia przemysłu włókienniczego w surowce niezbędne do produkcji dla celów eksportowych. Izba uznała bowiem, że przy stosowanym systemie kontyngentowego importu surowców w parze z reglamentacją dewizową należy firmom m. in. wywożącym wyroby gotowe umożliwić zaopatrzenie się w niezbędne do tego celu surowce poza ustalonymi kontyngentami importowymi; w związku z tym Izba skonkretyzowała zasady na jakich oprzeć się winien przydział tego rodzaju t. zw. surowców eksportowych. Wystąpienie Izby znalazło aprobatę na terenie Związku Izb, po czym odnośny projekt został przedłożony Ministerstwu Przemysłu i Handlu, które ustosunkowało się doń pozytywnie.

W łączności z wysuniętym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu projektem autonomicznego przejęcia przez przemysł. włókienniczy całokształtu organizacji tej dziedziny eksportu odbyły się w Izbie konferencje przedstawicieli zainteresowanych sfer przemysłowych, na których uzgodniono projekt odpowiedniego wystąpienia do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Po specjalnie w tym celu zwołanej konferencji w Ministerstwie projekt zaopiniowały wszystkie zainteresowane Izby,

reprezentujące okręgi włókiennicze. Negatywne stanowisko zajął jednak okręg Izby Wileńskiej (przemysł białostocki), wobec czego Ministerstwu przesłany został projekt z uwzględnieniem odrębnego stanowiska Izby Wileńskiej. Do końca roku sprawozdawczego decyzja w tej mierze nie zapadła.

Wobec ścisłego związku, między sprawą organizacji handlu zagranicznego z wprowadzoną w roku sprawozdawczym reglamentacją dewizową Izba utrzymywała stały kontakt zarówno z firmami importowymi jak i eksportowymi bieżąco udzielając im bliższych informacji i wyjaśnień w przedmiocie przepisów o obrocie dewizami, ponadto zaś występując wobec czynników resortowych z wnioskami i postulatami natury ogólnej, o czym osobno wspomina się w dziale poświęconym sprawom finansowym.

W związku z deprecjacją walut szeregu krajów zachodnio i środkowo europejskich Izba przeprowadziła w roku sprawozdawczym dochodzenia ankietowe wśród poważniejszych firm okręgu łódzkiego, reprezentujących poszczególne działy przemysłu eksportowego celem ustalenia rozmiaru strat finansowych poniesionych przez eksporterów okręgu oraz dla wyjaśnienia wpływu jaki wywrzeć mogą zmiany walutowe na kształtowanie się wywozu łódzkich wyrobów przemysłowych na rynki o walucie zdeprecjonowanej. Badania szły nadto w kierunku ustalenia rozmiarów i zasięgu ewent. wzmożonej konkurencji, jaką wobec eksportu polskiego przejawić mogą przemysły eksportowe krajów, które przeprowadziły dewaluację. Izba stwierdziła tą drogą, że wysokość poniesionych przez przemysł łódzki w związku z omawianą dewaluacją strat (niejednokrotnie dotkliwych w odniesieniu do poszczególnych firm) nie osiągnęła kwot, które mogłyby na przyszłość zahamować działalność eksportową. Z drugiej strony, także początkowe obawy co do ujemnych konsekwencji, jakie wywrzeć może deprecjacja walut zagranicznych na prężność łódzkiego eksportu włókienniczego a to na skutek ewent. zwiększenia się konkurencji obcego przemysłu włókienniczego (zwłaszcza włoskiego i czechosłowackiego) okazały się mało uzasadnione (z wyjątkiem niektórych tylko artykułów). Na powyższy stan rzeczy wpłynęły niewątpliwie ceny surowców włókienniczych, kalkulowanych w świecie w walutach niezdeprecjonowanych oraz ujawniające się na rynkach zagranicznych oznaki ruchu wyrównawczego cen wyrobów gotowych.

Do spraw z dziedziny organizacji eksportu zaliczyć wypada również podjętą z inicjatywy Izby akcję, zmierzającą do ustalenia zasady, że eksport wyrobów włókienniczych, zwłaszcza kierowany do krajów zamorskich winien odbywać się z reguły przez porty polskiego obszaru celnego. Na skutek dokonanych posunięć nastąpił w roku sprawozdawczym ostateczny zwrot w tej dziedzinie stosunków, co osobno omawia się w sprawozdaniu z sytuacji gospodarczej okręgu w dziale p. t. „Eksport Włókienniczy".

5. Reglamentacja wywozu rolno- hodowlanego.

J a j a. W roku sprawozdawczym kontrola eksportowych transportów jaj stosowana była nadal przy przekraczaniu granicy celnej, wobec czego Izba ograniczała się do dokonywania oględzin jedynego zarejestrowanego w jej okręgu składu przeróbczego w Kaliszu. W roku sprawozdawczym Izba wydała wspomnianej firmie 19 zaświadczeń, zwalniających od cła wywozowego wysłane przez nią półwagonowe transporty jaj. Część pobranych z tego tytułu opłat Izba przekazała Związkowi Zrzeszeń Eksporterów Jaj w Warszawie oraz Izbie Rolniczej na rzecz specjalnego funduszu podniesienia hodowli drobiu. Kontrola graniczna nie ujawniła w roku sprawozdawczym poważniejszych niedomagań w standaryzowanych transportach wywożonych z okręgu łódzkiego z wyjątkiem jednego, co skłoniło Izbę do wystąpienia z odpowiednim wnioskiem o nałożenie na firmę grzywny przez władze administracyjne.

P i e r z e i p u c h. W roku sprawozdawczym czynności kontrolne przy wywozie pierza i puchu wykonywała Izba za pośrednictwem zaprzysiężonego rzeczoznawcy, który w toku kontroli kierował się wydanym przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu regulaminem. Izba wydała 150 zaświadczeń zwalniających od cła wywozowego transporty pierza i puchu zarówno oczyszczonego jak i nieoczyszczonego po uprzednim skontrolowaniu ich przez wspomnianego rzeczoznawcę. Niezależnie od istniejącej w r. 1935 jednej firmy eksportującej pierze i puch z Kalisza Izba zakwalifikowała w roku sprawozdawczym 2 firmy (w Łodzi i w Radomsku), które przyjął w poczet swych członków Ogólnopolski Związek Eksporterów i Przetwórców Pierza i Puchu w Warszawie. Wreszcie Izba dokonywała podziału kontyngentu wywozowego pierza i puchu do Niemiec pomiędzy firmy swego okręgu.

G ę s i. Całokształt spraw z zakresu reglamentacji eksportu żywych gęsi koncentrował w roku sprawozdawczym Polski Związek Eksporterów Drobiu, Izba zaś ze swej strony wydała co do działalności poszczególnych firm opinię, na podstawie której Ministerstwo Przemysłu i Handlu zezwoliło im na trudnienie się nadal eksportem gęsi. Nowe firmy w roku sprawozdawczym nie powstały.

6. Sprawy traktatowe.

F r a n c j a. Ze spraw traktatowych, jakie wysunęły się w roku sprawozdawczym na plan pierwszy, należy wymienić rokowania handlowe z Francją. Polsko-francuska konwencja handlowa podpisana w Paryżu w dniu 9 grudnia 1924 r. została przez Polskę wypowiedziana w dniu 9. V. 1936 roku i miała utracić moc obowiązującą z dniem 10 lipca 1936 r. Termin ten był przesunięty na dzień 20 lipca 1936 r., a już w dniu 18 lipca tegoż roku podpisany został jednak prowizoryczny układ handlowy między Polską a Francją. Prócz porozumienia rolniczego, którego wejście w życie nie mogło nastąpić przed jego ratyfikacją przez parlament francuski, inne części układu zostały wprowadzone prowizorycznie w życie z dniem 20 lipca 1936 r. W pracach przygotowawczych, poprzedzających podpisanie omawianego układu, Izba brała czynny udział, zgłaszając Radzie Traktatowej szereg postulatów w zakresie towarów stanowiących przedmiot zainteresowania okręgu łódzkiego.

R z e s z a N i e m i e c k a. Zawarta w dniu 4. XI. 1935 roku umowa gospodarcza z Rzeszą Niemiecką obowiązywała w ciągu roku sprawozdawczego. W związku z rozmowami polsko - niemieckimi o rewizję niektórych kontyngentów towarowych Izba zgłosiła Radzie Traktatowej opinię tutejszego okręgu, zaznaczając, że towary pochodzenia niemieckiego, których import stanowi przedmiot zainteresowania okręgu łódzkiego podzielić można zasadniczo na trzy grupy, a mianowicie:

1. wytwory przemysłu włókienniczego, sprowadzane wyłącznie w celach konsumcyjnych;
2. półfabrykaty stosowane do dalszej produkcji;
3. towary sprowadzane dla celów inwestycyjnych, jak np maszyny, urządzenia techniczne, zapasowe części maszyn i t. p.

Zgłaszając zastrzeżenia w sprawie kontyngentów na towary grupy pierwszej, Izba wypowiedziała się za utrzymaniem dotychczasowych kontyngentów przywozowych na chemikalia nie wyra-

biane w kraju wzgl. wyrabiane w niedostatecznej ilości oraz na maszyny i urządzenia techniczne sprowadzane w celach inwestycyjnych. Poza tym Izba zgłosiła postulaty okręgu łódzkiego w sprawie kontyngentów na wywóz do Niemiec niektórych towarów, jak np. pierze i puch, dziczyzna, jelita, pęcherze i zioła lecznicze.

W związku z rozmowami o dodatkowy układ handlowy z Belgią Izba przesłała Radzie Traktatowej uwagi w sprawie wysuniętych przez stronę belgijską żądań celnych i kontyngentowych. Rownocześnie Izba zgłosiła postulaty okręgu łódzkiego dotyczące wyjednania w Belgii kontyngentów przywozowych na niektóre towary pochodzenia polskiego, a mianowicie: na obuwie gumowe, nici gumowe, różne artykuły galanteryjno-techniczne z gumy, odzież, berety, tkaniny bawełniane, materiały izolacyjne i wędliny koszerne. Omawiany wyżej dodatkowy układ handlowy podpisany został w dniu 2 marca 1936 r. i zaczął obowiązywać z dniem 22 marca tegoż roku.

Radzie Traktatowej Izba zakomunikowała opinię w sprawie zgłoszonych przez Austrię postulatów kontyngentowych, dotyczących niektórych artykułów z jedwabiu sztucznego, tkanin półjedwabnych do wyrobu parasoli i tkanin technicznych. O ile chodzi o ten ostatni artykuł, to Izba wypowiedziała się przeciwko rozszerzaniu w protokóle końcowym uwagi do aneksu D (D. U. R. P. Nr. 2/35, poz. 11) w tym kierunku, aby z ulgowego cła w wysokości 50 zł. od 100 kg. korzystały tkaniny techniczne sprowadzane przez fabryki celulozy i tektury — bez uprzedniego zezwolenia Ministerstwa Skarbu. Dodatkowy układ do konwencji handlowej z Austrią podpisany został w dniu 29 lipca 1936 r. i zaczął obowiązywać z dniem 1. IX. 1936 r., przy czym należy zauważyć, iż zgłoszone przez Izbę postulaty zostały uwzględnione.

Postulaty kontyngentowe okręgu łódzkiego, dotyczące eksportu na rynek szwajcarski, obejmowały następujące towary: tkaniny wełniane, odzież, przędzę wełnianą czesankową, meble gięte, wędliny i obuwie gumowe. Zgłaszając opinię w powyższej sprawie, Izba specjalnie podkreśliła konieczność wyjednania powiększonych kontyngentów na te artykuły włókiennicze pochodzenia polskiego, które zarówno co do gatunku, jak i cen wytrzymują konkurencję towarów importowanych z innych krajów i wskutek tego znajdują łatwy zbyt na rynku szwajcarskim.

Do projektu powiększenia kontyngentu przywozowego na tkaniny bawełniane surowe pochodzenia angielskiego Izba ustosunkowała się negatywnie. Izba wskazała, że większa część tego rodzaju tkanin sprowadzanych z Anglii po wydrukowaniu i wykończeniu w kraju jest sprzedawana na rynku wewnętrznym jako tkaniny angielskie, co stwarza znaczną konkurencję dla tkanin bawełnianych wykonanych całkowicie w fabrykach krajowych.

Postulaty okręgu łódzkiego przedstawione przez Izbę w sprawie duńskich kontyngentów dewizowych na zakup towarów pochodzenia polskiego dotyczyły eksportu odzieży, przędzy wełnianej czesankowej, tkanin wełnianych i obuwia gumowego.

W okresie sprawozdawczym Izba przystąpiła do zbadania możliwości zwiększenia eksportu niektórych wytworów polskiej prokukcji włókienniczej do Stanów Zjednoczonych A. P. Przeprowadzone badania wykazały, że główną przeszkodą w eksporcie na omawiany rynek są wysokie stawki celne, sięgające w wielu razach 100 % ad valorem oraz opłaty dodatkowe, pobierane jako różnica między ceną rynkową w kraju wytwarzania i ceną eksportową. Stosowanie tych ostatnich opłat przekreśla całkowicie kalkulację eksportera i w wielu wypadkach uniemożliwia zawarcie transakcji. Odnośne postulaty okręgu Izba przedstawiła Radzie Traktatowej.

Tejże Radzie Izba przesłała opinię w sprawie rokowań handlowych z Rumunią podkreślając, że pomimo stałego kurczenia się eksportu polskiego w zakresie towarów włókienniczych na rynek rumuński, nie przestaje on interesować tutejszego przemysłu. Podstawowym warunkiem utrzymania nadal i ewent. zwiększenia obrotów handlowych z Rumunią jest zapewnienie eksporterom polskim możności uzyskania całkowitej zapłaty za obecnie wywożone towary, jak również umożliwienie stopniowego odzyskania należności zamrożonych.

Poza wymienionymi wyżej sprawami Izba opracowała i przedstawiła Radzie Traktatowej obszerne elaboraty, zawierające postulaty bądź ofensywne bądź też defensywne okręgu w związku z umowami kontyngentowymi i innymi układami handlowymi z Italią, Węgrami, Szwecją, Finlandią, Estonią oraz zebrała materiały negocjacyjne do zamierzonych rokowań z Brazylią i Haiti.

7. Sprawy celne.

Sprawa ułatwień przy odprawie celnej surowców włóknistych.

Sprawa instrukcji dotyczącej importu bawełny i odpadków bawełnianych. W okresie sprawozdawczym Izba dwukrotnie podejmowała akcję, zmierzającą do znowelizowania instrukcji z dnia 30. IV. 1934 r. o trybie udzielania pozwoleń na zastosowanie zniżki celnej przy imporcie bawełny i odpadków bawełnianych. W myśl przepisów powyższej instrukcji nie mogą uzyskać zniżki celnej na omawiane surowce firmy przemysłowe, które nie posiadają przędzalń (np. tkalnie, fabryki wyrobów dzianych), a które oddają bawełnę do przerobu zarobkowym przędzalniom zgrzebnym, wigoniowym i odpadkowym, jak również nie mogą one nabyć bawełny w firmach handlowych, korzystających z kontyngentów nisko-celnych. W ten sposób wymienione wyżej zakłady przemysłowe zostały faktycznie pozbawione możności sprowadzania na swój rachunek omawianych surowców, gdyż przywóz bawełny za normalnym cłem w wysokości 45 zł. od 100 kg. w ogóle nie może być brany pod uwagę ze względu na nadmierne obciążenie importowanego surowca. Wytworzyła się więc sytuacja, która zmusza zakłady przemysłowe nie posiadające własnej przędzalni do sprowadzania bawełny za pośrednictwem przędzalń zarobkowych, co koliduje z charakterem działalności zarobkowej tych przedsiębiorstw i równocześnie naraża nakładcę na ryzyko i uzależnia w znacznym stopniu od przedsiębiorstwa zarobkowego, posiadającego kontyngent nisko-celny.

Wychodząc z założenia, że stan rzeczy, wynikający z obecnie obowiązującej instrukcji, w niepożądanym stopniu utrudnia nabywanie niezbędnego surowca, Izba zwróciła się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o takie uzupełnienie instrukcji z dnia 30. IV. 1934 r., aby zakłady przemysłowe nie posiadające własnych przędzalń, a zmuszone przerabiać bawełnę zarobkowo w przędzalniach odpadkowych, mogły otrzymać kontyngenty nisko-celne wzgl. nabywać bawełnę w firmach handlowych, korzystających z tego rodzaju kontyngentów. Uwzględniając w zasadzie wniosek Izby Ministerstwo rozszerzyło go jednak i w projekcie nowej instrukcji przewidziało przepis, w myśl którego ulga celna na przywóz bawełny może być udzielana zakładom przemysłowym przerabiającym przędzę,

a nie posiadającym przędzalń, bez względu na to, czy bawełna będzie przerobiona w przędzalni cienkiej, czy też odpadkowej. Opiniując wspomniany projekt instrukcji, Izba podtrzymała poprzednio zgłoszony wniosek, podkreślając potrzebę wprowadzenia w instrukcji zmian tylko dla bawełny, która ma być przerobiona w zarobkowych przędzalniach zgrzebnych, wigoniowych wzgl. odpadkowych.

Równocześnie Izba wypowiedziała się przeciwko pominięciu w projekcie instrukcji przepisu, który przewidywał opiniowanie przez Izbę Przemysłowo-Handlową podań, składanych przez firmy niezrzeszone o ulgowe cło na bawełnę i odpadki bawełniane, a to celem stwierdzenia

1. czy przedsiębiorstwo nadal zajmuje się produkcją w zakresie nastręczającym potrzebę używania omawianych surowców;
2. jakie jest jego bieżące zapotrzebowanie na bawełnę, uwzględniając rozmiary jego produkcji przy równoczesnym jednak uwzględnieniu ogólnej koniunktury w danym dziale wytwórczości;
3. w jakiej mierze uwzględnić należałoby zgłoszone zapotrzebowanie tak, aby globalny kontyngent na dany okres czasu dzielony był w sposób uwzględniający realne zapotrzebowanie poszczególnych przedsiębiorstw bez przypadkowego uprzywilejowania jednych lub zamierzonego upośledzenia innych.

W roku sprawozdawczym zmiana omawianej instrukcji nie została ogłoszona, natomiast wprowadzono uproszczenie formalności związanych z importem bawełny, a to przez skasowanie specjalnych pozwoleń na przywóz, które zostały zastąpione ulgą celną.

Przywóz szmat nieodkażonych.

Do wysuniętego przez Ministerstwo Skarbu projektu rozporządzenia, zakazującego przywozu z zagranicy szmat niepranych i nieodkażonych, Izba zajęła stanowisko negatywne. Izba dała wyraz opinii, że zrealizowanie tego projektu nie przyniesie żadnych korzyści z punktu widzenia zdrowotności publicznej, a jedynie spowoduje opóźnienie dostaw i wzrost kosztów przy imporcie niezbędnego surowca, który służy do produkcji tanich materiałów i pod postacią odzieży wywożony jest za granicę lub konsumowany przez szerokie masy ludności wiejskiej i robotniczej. Izba podkreśliła, że już dotychczasowy sposób załatwiania odprawy celnej przy odbiorze szmat jest kosztowny

z powodu rygorystycznego stosowania przepisów i poddawania szmat procesowi rozdrabniania nawet w wypadkach bardzo nieznacznego przekroczenia dopuszczalnych ich rozmiarów. Uwzględniając stanowisko Izby Ministerstwo Skarbu odstąpiło od wprowadzenia wspomnianego rozporządzenia.

Kontrola nad rozdrabnianiem szmat.

W związku z wnioskiem Izby, aby rozdrabnianie szmat pod kontrolą celną odbywało się w ciągu całego dnia roboczego, t. j. aby do przeprowadzania kontroli nad rozdrabnianiem byli delegowani urzędnicy celni nie tylko w godzinach pozabiurowych, lecz również w okresie normalnego urzędowania, Departament Ceł wysunął projekt przyciągnięcia Izby łódzkiej do pomocniczej kontroli przy rozdrabnianiu tych surowców. Do wspomnianego projektu Izba zgłosiła szereg zastrzeżeń, wynikających przede wszystkim z okoliczności, że kontrola celna przedsiębiorstw i osób, które uzyskały pod pewnymi warunkami zwolnienia od cła, ulgi celne lub inne udogodnienia, należy do władz celnych i wskutek tego współpraca Izby w omawianej dziedzinie ograniczałaby się do angażowania i opłacania personelu, który w zakresie wykonywanej pracy podlegałby siłą rzeczy miejscowemu Urzędowi Celnemu. Równocześnie Izba dała wyraz opinii, że możnaby uzyskać odciążenie personelu, kontrolującego rozdrabnianie szmat przez wykorzystanie instytucji rzeczoznawców, których zadaniem byłoby wypowiadanie opinii w sprawie kwestionowanych szmat, czy nadają się one do użycia dla innych celów, aniżeli przetwórczych. Przesyłki szmat, co do których rzeczoznawcy wypowiedzieliby się, iż nie nadają się dla celów konfekcyjnych i t. p. byłyby nawet zwalniane od obowiązku rozdrabniania.

Ograniczenia przywozu.

W interesie ochrony krajowego przemysłu Izba poparła wniosek w sprawie ograniczenia kontyngentów przywozowych na przędzę farbowaną z jedwabiu naturalnego, wychodząc z założenia, iż obecna ochrona celna procesu farbowania w kraju tej przędzy w wysokości 45 zł. od 100 kg. nie jest dostateczna, gdyż nie pokrywa nawet cła za barwniki użyte do farbowania. Na skutek zlecenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu Izba przy pomocy specjalnie wyłonionej komisji przeprowadziła badania krajowych filców technicznych, stosowanych w papiernictwie, w fabrykach tektury i w przemyśle włókienniczym.

Na podstawie wyników przeprowadzonych badań Izba stwierdziła, że:

a) fabryki tektury surowej stosują na ogół filce pochodzenia krajowego, które stopniowo są udoskonalane, częściowo nie dorównywują jednak dotychczas pod względem jakości filcom zagranicznym. Zainteresowane fabryki tektury surowej domagają się pozwolenia na import 30% ogólnego swego zapotrzebowania na filce techniczne, co ze strony krajowych producentów filców nie nastręcza zastrzeżeń:

b) o ile idzie o filce papiernicze, czyli t. zw. suszniki, to przeprowadzone badania dotyczyły filców krajowych, dostarczonych w latach 1933 i 1934. Filce krajowe zakupione w roku 1935 oraz w roku sprawozdawczym były na ogół lepsze, jednak pracują zbyt krótko i nie można jeszcze ustalić ich jakości i procentowej trwałości. Wskaźnikiem, że filce susznikowe pochodzenia krajowego znajdują coraz większe zastosowanie jest fakt, iż Związek Papierni udzielił w roku sprawozdawczym firmom krajowym zamówień na dostawę około 45% ogólnego zapotrzebowania tego rodzaju filców;

c) filce i tkaniny techniczne dla przemysłu włókienniczego (lappingi, sukna cylindrowe itp.) produkowane są w kraju w dostatecznej ilości i jakości, wobec czego Izba zgłosiła wniosek o ograniczenie wydawania ulg celnych na omawiane tkaniny i o przychylne załatwianie jedynie takich podań, które dotyczą tkanin technicznych niewyrabianych w kraju.

Z uwagi na fakt, że przywóz z zagranicy tkanin papierowych do wyrobu kapeluszy przybrał dość znaczne rozmiary zagrażające krajowej produkcji przeznaczonych na ten cel tkanin bawełnianych, Izba zwróciła się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu z wnioskiem o ograniczenie importu omawianych tkanin papierowych. Izba wypowiedziała się również za obniżeniem kontyngentów przywozowych na bawełniane tkaniny gorsetowe, które są produkowane w kraju i które narażone są na konkurencję tego rodzaju tkanin pochodzenia czeskiego.

Izba poparła wniosek Związku Przemysłu Konfekcyjnego w sprawie ograniczenia importu welwetów ciętych, natomiast wypowiedziała się przeciwko wnioskowi tegoż Związku o wprowadzenie ułatwień przy imporcie tkanin parasolowych z jedwabiu sztucznego.

Również negatywnie ustosunkowała się Izba do wniosku w sprawie ograniczenia przywozu wzorów na taśmach stalowych

dla przemysłu dzianego, a to z uwagi na niedostateczną pod względem jakościowym produkcję krajową tego artykułu.

Ograniczenia wywozu.

Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych Izba przesłała uwagi w sprawie projektu zakazu wywozu szmat lnianych, który osiągnął w latach 1933/34 dość znaczne rozmiary i wykazywał w dalszym ciągu tendencję rosnącą. Izba wskazała, że zjawisko to powstało wskutek zniesienia cła wywozowego i dzięki dość wysokim cenom uzyskiwanym na rynkach zagranicznych w porównaniu z cenami krajowymi. Z chwilą wyrównania się poziomu cen na rynku krajowym i zagranicznym, zarysowujące się trudności w otrzymaniu tego surowca przez krajowe papiernie niewątpliwie znikną. Izba podkreśliła równocześnie, że gdyby jednak projekt zakazu wywozu szmat lnianych został zrealizowany, to należałoby liczyć się z wydatnym spadkiem cen krajowych na omawiany surowiec, co pociągnie niewątpliwie zmniejszenie zbiórki szmat, gdyż stanie się ona nieopłacalną. Wobec powyższego Izba dała wyraz opinii, że wprowadzenie zakazu wywozu szmat lnianych nie jest gospodarczo uzasadnione. Omawiany projekt wprowadzenia zakazu wywozu szmat lnianych nie został zrealizowany.

Wyjaśnienia taryfikacyjne.

Departamentowi Ceł Izba zakomunikowała opinię w sprawie definicji przędzy wełnianej w przystosowaniu zewnętrznym do detalicznej sprzedaży wskazując, iż za przędzę tego rodzaju należy uważać przędzę wełnianą Nr. 33 i niżej, nitkowaną i barwioną. Waga pasemek, z których składają się pasma wzgl. motki, wynosi 5 gramów lub 10 gramów. Odchylenia od podanych oznaczeń wagi nie przekraczają 10%. Wagę poszczególnych pasemek ustala się dzieląc wagę pasma wzgl. motka przez ilość zawartych w nim pasemek. Pasemka są przeplecione oddzielną nitką.

Temuż Departamentowi Ceł Izba przesłała uwagi w sprawie projektu okólnika, dotyczącego taryfikacji bawełny i odpadków bawełnianych. Izba zaznaczyła, że punkt 1 poz. 606 obejmuje tylko bawełnę surową, t. j. nieprzerobioną, nadchodzącą przeważnie w sprasowanych belach. Według tego punktu powinny być clone — zdaniem Izby — również wszelkie odpadki bawełniane otrzymane czy to z odziarniarek, czy też z maszyn przędzalniczych, które wyma-

gają całkowitego przerobu, jak bawełna surowa. Natomiast według punktu 2 poz. 606 należałoby clić tylko bawełnę i odpadki oraz wyczeski częściowo już przerobione (oczyszczone), które posiadają ściśle określoną formę, jak np. zwoje, arkusze, taśmy itp.

Również do Ministerstwa Skarbu Izba skierowała szczegółowo umotywowany wniosek w sprawie zmiany okólnika, dotyczącego definicji tkanin bawełnianych t. zw. etamin. Izba wskazała, że pod nazwą etamina rozumie się cienką tkaninę bawełnianą o wadze 1 m^2 około 60 gramów, wykonaną z przędzy nitkowanej, mocno skręconej Nr ang. 100/2 i powyżej. Splot „etamin" jest płócienny, ilość nitek w 1 cm. wątku jest równa wzgl. zbliżona do ilości osnowy. W dotyku etaminy są szorstkie co wynika z bardzo dużego skrętu przędzy osnowowej i wątkowej, zastosowanej do ich produkcji. W związku z powyższym Izba zaprojektowała następujące określenie etamin:

„Etaminy są to tkaniny bawełniane o splocie płóciennym wykonane z przędzy nitkowanej Nr. ang. 100 i powyżej, liczącej minimum 1.400 skrętów na 1 m."

Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych Izba przesłała opinię w sprawie taryfikacji niektórych rodzajów fibry meksykańskiej i środkowo-amerykańskiej, które są stosowane do produkcji szczotek. Izba wypowiedziała się za zaliczeniem fibry, której włókna nie przekraczają 50 cm i które odznaczają się znaczną grubością do poz. 104, pkt. 2 t. c. Wniosek powyższy poparty przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych został przez Departament Ceł uwzględniony.

Departamentowi Ceł Izba zakomunikowała uwagi w sprawie definicji oznaczeń „motek", „pasmo", „pasemko" oraz w sprawie określenia, co należy uważać za bezpośrednie opakowanie przędzy z jedwabiu naturalnego i z jedwabiu sztucznego w przystosowaniu zewnętrznym do detalicznej sprzedaży. Zgodnie z wnioskiem, wysuniętym przez zainteresowane gałęzie przemysłu tkackiego, dzianego i pończoszniczego Izba zwróciła się do Departamentu Ceł o wydanie zarządzenia, w myśl którego przędza z jedwabiu naturalnego i sztucznego na szpulkach, kanetkach lub motkach z zabarwieniem nietrwałym dla odróżnienia skrętu lub rodzaju jedwabiu byłaby clona, jak przędza niebarwiona. Wniosek powyższy został przez Ministerstwo Skarbu uwzględniony.

Obrót uszlachetniający.

Rozpatrywana w r. 1935 sprawa ułatwień przy czynnym obrocie uszlachetniającym została w roku sprawozdawczym przychylnie załatwiona. Na podstawie rozporządzenia Departamentu Ceł z dnia 8. IV. 1936 r. D. IV. 8495/2/36 Urzędy Celne zostały uprawnione do udzielania zezwoleń na przywóz z zagranicy w trybie czynnego obrotu uszlachetniającego m. in. następujących towarów:

a) przędzy bawełnianej do wyrobu rękawiczek;
b) tkaniny bawełnianej t. zw. „organdyna“ do przybrania rękawiczek;
c) czesanki do wyrobu przędzy wełnianej;
d) przędzy z jedwabiu sztucznego do produkcji materiałów dzianych metrowych, wyrobów dzianych i rękawiczek.

Kontyngenty przywozowe dla składów konsygnacyjnych firm zagranicznych.

Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych Izba przesłała uwagi w sprawie udzielania składom konsygnacyjnym firm zagranicznych specjalnych ułatwień w otrzymywaniu kontyngentów przywozowych i w dokonywaniu transferu należności za sprzedane towary. Izba zaznaczyła, że specjalne uprzywilejowanie składów konsygnacyjnych przy utrzymaniu dotychczasowych kontyngentów przywozowych mogłoby nastąpić jedynie kosztem zmniejszenia przydziałów dla zakładów przemysłowych wzgl. firm handlowych, sprowadzających towary bezpośrednio z zagranicy. Mogłoby to spowodować większą zależność importerów krajowych od pośredników, reprezentujących firmy zagraniczne, a tym samym wpłynęłoby na dalszą zwyżkę cen niezbędnych do produkcji surowców i półfabrykatów. Wypowiadając się więc przeciwko uwzględnieniu wniosku w sprawie omawianych ułatwień Izba podkreśliła iż mimo tych zastrzeżeń prowadzenie składów konsygnacyjnych jest możliwe i pożądane pod warunkiem jednak, iż sprowadzone z zagranicy towary będą zmagazynowane w składach wolnocłowych i będą sprzedawane odbiorcom, którzy posiadają zezwolenie przywozu.

Czynności opiniodawcze.

W ciągu roku sprawozdawczego Izba opiniowała podania firm, nie należących do Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej

o udzielenie zniżek celnych przy imporcie bawełny i odpadków bawełnianych. Projekty przydziału niskocelnych kontyngentów dla tych firm Izba przesyłała Delegatowi Ministerstwa Przemysłu i Handlu przy Zrzeszeniu Producentów Przędzy Bawełnianej. Przy końcu okresu sprawozdawczego Izba, na skutek polecenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu potwierdzała faktury na omawiane surowce, a mianowicie po skontrolowaniu przez zaprzysiężonych rzeczoznawców stwierdzała, iż ceny wykazane w fakturach nie odbiegają od cen rynkowych.

Przy opiniowaniu podań o zastosowanie zniżki celnej przy imporcie przędzarek obrączkowych Izba każdorazowo podkreślała, iż krajowy stan posiadania wrzecion bawełnianych należy przy obecnej koniunkturze uważać jako dostateczny, wobec czego renowacja urządzeń technicznych w przędzalniach bawełny mogłaby być przeprowadzana jedynie pod warunkiem unieruchomienia i zdementowania wrzecion starych. Do podań o ulgę celną przy imporcie maszyn klockowych do wyrobu koronek oraz najnowszego typu maszyn pończoszniczych kotonowych Izba ustosunkowywała się pozytywnie.

Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych Izba przesłała opinię w sprawie projektu taryfy opłat składowych, pobieranych przez publiczne składy celne za przechowywanie towarów i czynności z tym związane. W szczególności Izba zwróciła uwagę na potrzebę obniżenia stawek za przechowywanie bawełny, która jest przedmiotem masowego importu.

Poza tym Izba zaopiniowała 58 podań o ulgę celną na maszyny niewyrabiane w kraju oraz wydała 146 zaświadczeń na zastosowanie zniżki celnej na towary wyszczególnione w liście (wykazie Nr. 2 rozporządzenia o zniżkach celnych).

W końcu Izba wydała 857 zaświadczeń, wymaganych przez Urząd Celny przy zwalnianiu od cła szmat jednobarwnych.

8. Sprawy skarbowe.

I. Podatek przemysłowy.

Reforma świadectw przemysłowych.

W sprawozdaniu zeszłorocznym na str. 228 Izba dała wyraz opinii, iż mimo faktu, że instytucja świadectw przemysłowych jest niewątpliwie przeżytkiem, domagającym się całkowitego uchylenia,

na terenie samorządu gospodarczego utrwalił się raczej pogląd, iż w obecnych warunkach zadowolić się należy przejściową bodaj rekonstrukcją taryfy o charakterze t. zw. małej reformy. W roku sprawozdawczym reforma świadectw nabrała szczególnej aktualności, gdyż jako zagadnienie pilne m. in. potraktowała je Narada Gospodarcza z Rządem. Izbie Przemysłowo-Handlowej w Łodzi zlecono generalny referat w sprawie reformy taryfy na odcinku, dotyczącym świadectw nabywanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe, w łączności z czym Izba w połowie roku opracowała szczegółowy operat w tej sprawie. Równocześnie na podstawie enuncjacyj Ministerstwa Skarbu przyjąć można było, iż zgodzi się ono na każdą reformę, która nie pociągnie za sobą istotniejszego uszczuplenia wpływów skarbowych, z drugiej strony zaś w racjonalniejszy sposób wyrówna ciężar podatkowy, okaże się gospodarczo celowa, pod względem zaś proceduralnym stanowić będzie uproszczenie w stosunku do stanu obecnego.

Ujmując sprawę pod tym kątem widzenia, Izba w opinii swojej przygotowanej dla użytku Związku Izb zanalizowała szczegółowo, na czym polegać miałaby możliwość reformy; Izba wskazała, iż:

1) Rozważyć należałoby przede wszystkim myśl całkowitego zniesienia świadectw, gdyż są one anachronizmem podatkowym. Ekwiwalentem, zastępującym dotychczasowe wpływy, mógłby być nisko skalkulowany dodatek do podatku obrotowego, co równocześnie w znakomity sposób uprościłoby technikę podatkową. W ten sposób świadectwa pozostawić należałoby tylko dla tych nielicznych działów, które w myśl obecnej konstrukcji ustawy o podatku przemysłowym w ogóle nie uiszczają podatku od obrotu, gdyż ich obowiązek podatkowy ogranicza się jedynie do wykupna świadectwa. Ścieśniającym wariantem owej koncepcji mogłoby być co najmniej całkowite uchylenie świadectw i zastąpienie ich ekwiwalentem wkalkulowanym do stawek podatku obrotowego, o ile idzie o przedsiębiorstwa poddane przymusowi prowadzenia ksiąg handlowych. Natomiast dla pozostałych przedsiębiorstw, nieposiadających znamion prowadzonych w większym rozmiarze, możnaby ewent. opłatę za świadectwo pobierać integralnie wraz z zryczałtowanym podatkiem od obrotu, za czym przemawia również wzgląd zdecydowanego uproszczenia techniki podatkowej. Poza tym dla celów ewidencyjnych ogół przedsiębiorstw nabywać winien za zwrotem opłaty manipulacyjnej specjalne karty rejestracyjne.

2) Gdyby nie wchodziła w grę reforma polegająca na całkowitym zlikwidowaniu świadectw, możnaby ewent. potraktować je jako zaliczki na poczet o tenże sam, wyżej wspomniany ekwiwalent podwyższonego podatku od obrotu, przy czym w interesie wydatnego uproszczenia schematu taryfy należałoby ją przebudować w kierunku, uzależniającym odpowiednie zróżniczkowane kategorie świadectw od wysokości obrotu zeszłorocznego wzgl. przewidywanego (przedsiębiorstwa nowopowstałe).

3) W obręb rozważań należałoby również włączyć myśl całkowitego zniesienia świadectw bez równoległego podwyższenia stawek podatku przemysłowego. Przeciwko podwyższeniu owych stawek wysunąć możnaby bowiem szereg nader istotnych argumentów identycznych z ogólnie znanymi zarzutami, jakie w ogóle od lat zarówno u nas jak i za granicą wysuwa się przeciwko podatkowi obrotowemu i jego antygospodarczym następstwom. Ponieważ niemożliwe jest szukanie ekwiwalentu w płaszczyźnie jakiegokolwiek zwiększania progresyjnej skali podatku dochodowego lub ustanawiania nowych dodatków do tegoż podatku, w grę wchodziłoby przede wszystkim ewent. wprowadzenie opłat wzgl. ściślej mówiąc podatku w wysokości nieznacznego procentu od zarobków, uposażeń i wynagrodzeń, wypłacanych pracownikom wzgl. wyłącznie robotnikom. Równocześnie celem koncentracji systemu podatkowego należałoby uchylić pobór obecnej odrębnej opłaty, jaką w zależności od wysokości owych zarobków pracodawcy opłacają na rzecz Funduszu Pracy.

Pewnym szkopułem może być jedynie sprawa pociągnięcia do równomiernych świadczeń tych działów przemysłu, które ze względu na ich mechanizację i warunki produkcyjne zatrudniają znikomą ilość robotników. Ponieważ jednak działy owe są odrębnie zaszeregowane w obecnej taryfie, ewent. możnaby ustalić dla nich odpowiednio wyższy procent wspomnianej opłaty wzgl. podatku zastępczego, uiszczanego od wynagrodzeń. Koncepcję ową możnaby ewent. ująć również w węższym zakresie, t. j. wprowadzając ów podatek od wynagrodzeń tylko dla przedsiębiorstw przemysłowych, prowadzących prawidłowe książki, wobec czego świadectwa pozostałyby w mocy jedynie dla przedsiębiorstw nieksiążkowych.

Dając wyraz owym sugestiom ankietowym Izba stwierdziła jednak, iż dotychczasowe dezyderaty sfer gospodarczych nie szły w kierunku zupełnego zniesienia świadectw, jakkolwiek jednogłośnie uznaje się, iż są one przeżytkiem. Dotychczas wysuwany był raczej

postulat t. zw. małej reformy, o której wspominają również rezolucje wspomnianej Narady Gospodarczej.

W dalszej treści swoich uwag Izba wyszczególniła wszelkie zagadnienia konkretne, jakie nastręczają się w zakresie t. zw. małej reformy, przy czym w rezultacie stwierdziła jednak, iż efekty, jakie udałoby się osiągnąć wskutek podobnej reformy, bezwarunkowo nie byłyby zadawalające ani ze stanowiska uproszczenia stosunków podatkowych ani też pod względem gospodarczym lub socjalnym. Po szczegółowym rozważeniu zagadnienia na terenie Międzyizbowej Komisji Skarbowej i po zapoznaniu się z projektami t. zw. małej reformy, dyskusyjnie wysuniętymi bezpośrednio przez niektóre Izby Przemysłowo-Handlowe wzgl. poszczególne jednostki, Związek Izb w zdecydowany sposób przychylił się do tezy Izby łódzkiej iż jedynym właściwym rozwiązaniem jest całkowite uchylenie instytucji świadectw. Opinię tę Związek Izb z kolei zakomunikował Ministerstwu Skarbu podnosząc, iż jako otwartą uważa natomiast kwestię ekwiwalentu, który zastąpić miałby ubytek powstały z powodu zlikwidowania świadectw.

Pod koniec roku sprawozdawczego sprawa reformy świadectw była przedmiotem specjalnej narady sfer gospodarczych z przedstawicielami Ministerstwa Skarbu odbytej na terenie Związku Izb w Warszawie. Na naradzie tej większość Izb zgodnie z poprzednio podanym stanowiskiem w stanowczy sposób wypowiedziała się za zniesieniem świadectw w przeciwstawieniu do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, która za aktualną uznała raczej t. zw. małą reformę, oraz Izby Sosnowieckiej, według której świadectwa potraktować należy jako zaliczkę na poczet nieznacznie podwyższonego podatku obrotowego.

W nadchodzącym roku niewątpliwie zapaść winny decyzje, ustalające w jakim kierunku pójdzie ostateczne rozwiązanie sprawy.

Projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku przemysłowym.

Opiniując projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym, Izba zgłosiła szereg uwag i wniosków, mających na celu z jednej strony usunięcie w praktyce wątpliwości interpretacyjnych, z drugiej zaś usunięcie tych przepisów poprzedniego rozporządzenia wykonawczego, które jak wykazało

doświadczenie kolidują z racjonalnymi wymogami życia gospodarczego.

W szczególności Izba podniosła m. in., iż celem zrównania warunków konkurencyjnych przedsiębiorstw państwowych niewydzielonych z ogólnej administracji państwowej, należałoby wprowadzić zasadę, aby odnośne przedsiębiorstwa państwowe opłacały podatek przemysłowy od całego obrotu, o ile nie są wyłącznie jak to zresztą przewiduje art. 3 ustawy — prowadzone na potrzeby administracji państwowej.

O ile idzie o przedsiębiorstwa, które w związku z likwidacją ograniczyły swą działalność do wyłącznej rozsprzedaży zapasu towarów, Izba celem uniknięcia wątpliwości wskazała na potrzebę wyjaśnienia, iż przedsiębiorstwa owe winny wykupić świadectwa przemysłowe dla przedsiębiorstw handlowych kategorii zależnej od charakteru dokonywanych transakcyj. W sprawie przepisów, dotyczących opodatkowania przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego, Izba wypowiedziała opinię, iż nie należy pogarszać ich sytuacji przez doliczanie do obrotu prócz sum otrzymanych również należnych. Ponadto Izba wypowiedziała się za skreśleniem przepisu, w myśl którego przedsiębiorstwa wzgl. zajęcia pośrednictwa handlowego miałyby płacić podatek od pełnych sum obrotu zamiast od prowizji, gdy posiadają towary osób trzecich w konsygnacji. Zdaniem Izby powyższy sposób opodatkowania byłby tylko wtedy uzasadniony, gdyby owe przedsiębiorstwa działały równocześnie w imieniu i na rachunek osób nieopłacających podatku przemysłowego. Wreszcie Izba wskazała na potrzebę wprowadzenia przepisu wyraźnie ustalającego, iż nie wyklucza stosunku pośrednictwa fakt utrzymywania składów konsygnacyjnych przez przedsiębiorstwa i zajęcia pośrednictwa handlowego, działające na rzecz firm krajowych oraz tych zagranicznych, których przedmiotem obrotu są surowce i półfabrykaty, niezbędne dla rozwoju rolnictwa lub przemysłu krajowego.

W dalszym ciągu Izba zaproponowała dodanie przepisu, iż nie dolicza się do podlegających opodatkowaniu obrotów także opłat przewidzianych w ustawie o Funduszu Pracy, które posiadają charakter równoznaczny z podatkiem obciążającym spożycie.

O ile idzie o wyłączanie z podstaw opodatkowania bonifikat, Izba podniosła, iż pod ich pojęcie podpadają nie tylko obniżki ceny sprzedażnej, lecz również obniżki wysokości wynagrodzenia za świad-

czenia i usługi. Należałoby uwzględnić bonifikaty przyznane również w 6 miesięcy po upływie roku obrotowego.

Poza tym Izba zaznaczyła, iż w rozporządzeniu należałoby wyraźnie wskazać, czy miarodajna przy stosowaniu stawek jest kategoria świadectwa, wynikająca tylko z ustawy, czy też również kategoria ulgowa, wynikająca z legitymacji ustawowej (automatyczne przeklasowanie bez indywidualnych podań). Wszelkie przedsiębiorstwa przemysłowe winny opłacać podatek według stawek przewidzianych dla przedsiębiorstw kat. I, II, III, IV i V od 1-go dnia najbliższego miesiąca, następującego po powstaniu okoliczności, uzasadniających zaliczenie tych przedsiębiorstw do jednej z wymienionych wyżej kategoryj świadectw.

Ponadto Izba zaproponowała szereg innych poprawek do projektu.

W sprawie zakładów hurtowej sprzedaży, utrzymywanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe vide osobną wzmiankę.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o państwowym podatku przemysłowym opublikowane zostało w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 93, r. 1936.

Scalenie podatku przemysłowego.

W roku sprawozdawczym Ministerstwo Skarbu jako też sfery gospodarcze nie przejawiły specjalnego zainteresowania dla sprawy dalszego scalenia podatku przemysłowego dla poszczególnych artykułów. O ile idzie o konkretne projekty, ograniczyły się one tylko do podanych niżej kwestii:

Projekt scalenia podatku przemysłowego od obrotów nawozami sztucznymi — W połowie roku sprawozdawczego Ministerstwo Skarbu zwróciło się do samorządu gospodarczego o oświadczenie się w sprawie celowości ewent. scalenia podatku od obrotów, osiągniętych ze sprzedaży nawozów sztucznych, przy czym w pozytywnym wypadku zażądało równocześnie szeregu danych, które zezwalałyby na opracowanie rozporządzenia wykonawczego.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi, jako referentka sprawy w wyniku przeprowadzonej ankiety i uwzględniając wnioski zgłoszone przez Izby Przemysłowo-Handlowe, reprezentujące przemysł nawozów sztucznych, opracowała szczegółowy projekt wystąpienia Związku Izb, w którym wypowiedziała się za celowością scalenia.

Równocześnie Izba na zasadzie szczegółowych obliczeń, wskazała w jakiej wysokości należałoby ustalić stawki scalonego podatku.

Stwierdzając pozytywną celowość scalenia obrotów na wspomnianym odcinku towarowym, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi podniosła, iż stawka scalona winna być skalkulowana zgodnie z podanym schematem obliczeniowym Ministerstwa i bez wykorzystywania scalenia dla zwiększenia dotychczasowych przychodów skarbowych, gdyż doprowadzić mogłoby to do niepożądanego obciążenia, a tym samym i wzrostu cen nawozów sztucznych, stanowiących podstawowy artykuł dla rolnictwa.

W roku sprawozdawczym sprawa ewent. ogłoszenia projektu nie posunęła się naprzód.

Ewent. uchylenie scalenia podatku przemysłowego od obrotów cukrem W połowie roku sprawozdawczego Ministerstwo Skarbu zażądało od samorządu gospodarczego oświadczenia się w przedmiocie wystąpienia Rady Naczelnej Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, która zwróciła się z postulatem całkowitego zniesienia scalonego podatku od cukru. Rada motywowała swoje stanowisko okolicznością, iż rozporządzenie Ministra Skarbu z 17. II. 36 ustaliło stawkę scalonego podatku w wysokości 5% z tym, iż cukrowniom do ceny cukru wolno doliczać jedynie 2,63%. Tym samym cukrownie płacą o 0,47% wyższy podatek aniżeli w wypadku, gdyby scalenia nie było, również uiszczałyby bowiem podatek na zasadach ogólnych t. j. według stawki 1,9%.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi z uwagi na udogodnienia, jakie scalenie podatku na wspomnianym odcinku przyniosło handlowi spożywczemu, wypowiedziała się przeciwko ewent. zamiarowi zniesienia podatku scalonego od cukru. Natomiast Izba uznała, iż cukrownie w rzeczywistości postawione zostały w zbyt niekorzystnej sytuacji pod względem podatkowym, wobec czego należałoby w drodze rozmów z czynnikami handlowymi ustalić ewent. inny klucz podziału nadwyżek podatku scalonego.

Przemysł cukrowniczy zgodnie ze stanowiskiem samorządu gospodarczego zgodził się na pozostawienie scalonego podatku, o ile idzie zaś o załatwienie poruszonej sprawy wystąpił z 3-ma alternatywnymi wnioskami, polegającymi na: 1) obniżeniu podatku o różnicę 0,47%, 2) przyznaniu cukrowniom prawa zaliczania odbiorcom nadwyżki, przekraczającej 1,9% podatku i 3) całkowitym uchyleniu przepisu cytowanego rozporządzenia w przedmiocie podziału po-

datku, wobec czego sprawa rozdziału stawki scalonej byłaby przedmiotem wolnej decyzji stron.

Poruszona sprawa była przedmiotem konferencji, odbytych na terenie Międzyizbowej Komisji Skarbowej z przedstawicielami wspomnianej Rady, w ciągu roku sprawozdawczego sprawa nie została jednak zmieniona w kierunku, modyfikującym dotychczasowy sposób rozdziału stawki scalonego podatku, ustalony w cytowanym wyżej rozporządzeniu.

Wymiar zryczałtowanego podatku przemysłowego od drobnych płatników.

W okresie sprawozdawczym po raz pierwszy przeprowadzono wymiar zryczałtowanego podatku przemysłowego od drobnych płatników na podstawie rozporządzenia (Dz. Ust. Nr. 10, poz. 98/36), realizującego wysunięty przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi postulat oparcia ryczałtu na zasadzie ugody z płatnikiem, wykluczającej potrzebę i prawo wnoszenia odwołań.

W toku akcji wymiarowej ukazały się w prasie wzmianki o przebiegu akcji wymiaru podatku zryczałtowanego od drobnych płatników, przy czym ze wzmianek owych mozna było sądzić, iż władze skarbowe w znaczny sposób podwyższają kwoty zryczałtowanego podatku w stosunku do wymiarów z lat poprzednich. Relacje te mogły równocześnie nastręczać wniosek, iż stosunkowo wielka ilość płatników zrzeknie się prawa korzystania z ryczałtu jako ustalonego w wysokości krzywdzącej, wobec czego wymiar podatku nastąpiłby na zasadach ogólnych, co w konsekwencji zdepopularyzowałoby częściowo instytucję ryczałtu ustaloną na nowych zasadach.

W łączności z tym Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi uważała za nieodzowne podać do publicznej wiadomości, iż według posiadanych przez nią informacyj władze skarbowe okręgu łódzkiego dążyły do możliwie realnego ustalenia podstaw ryczałtu i nie kierowały się tendencją do podwyższania sum wymiarowych, nieodpowiadających stosunkom faktycznym. Ponieważ akcja wymiaru podatku zryczałtowanego była jeszcze w toku, Izba wskazała, iż brak podstaw dla uogólnień, że ryczałtowy wymiar podatku na nowych zasadach zawiódł pokładane w nim nadzieje i że na znacznie szerszą skalę, aniżeli byłoby to pożądane płatnicy, sami domagać się będą przeprowadzenia wymiaru na zasadach ogólnych.

Po ukończeniu akcji poboru podatku Izba stwierdziła, iż istotnie

ustalanie podstaw ryczałtu odbyło się w warunkach i na zasadach na ogół nie nastręczających poważniejszych zastrzeżeń.

Sprawa zakładów hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji.

Dekret nowelizujący ustawę o podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 3 z 14. I. 1936) przyniósł m. in. zmianę ustalającą, iż od 1 stycznia 1937 r. wszelkie zakłady sprzedaży wyrobów własnej produkcji, prowadzone poza lokalem przedsiębiorstwa przemysłowego, traktowane być winny jako oddzielne przedsiębiorstwa handlowe, wobec czego upada dotychczasowa ulga, polegająca na możliwości prowadzenia owych zakładów na podstawie karty rejestracyjnej.

Izba Przemysłowo-Handlowa bezpośrednio po ogłoszeniu noweli zwróciła uwagę sferom gospodarczym na ów przepis i zażądała ich oświadczenia się, jakie konsekwencje gospodarcze pociągnie za sobą przytoczona zmiana przepisów, pociągających do opodatkowania zakłady zaopatrywane dotychczas wyłącznie w karty rejestracyjne. Sfery gospodarcze zajęły stanowisko, iż przepis ów naraża je na niepożądane obciążenia podatkowe, z drugiej zaś strony zapoznaje gospodarczą rolę owych zakładów hurtowej sprzedaży. Również i czynniki handlowe okręgu przychyliły się do poglądu, iż domagać się należy uchylenia, a co najmniej złagodzenia owego przepisu, gdyż w zakładach hurtowej sprzedaży zaopatrują się w towar kupcy m. in. nawet i hurtownicy, jednostronne byłoby więc mniemanie, że instytucja owych zakładów stanowi niepożądaną konkurencję dla handlu, którą ukrócić należy w drodze posunięć fiskalnych.

Poruszona sprawa była przedmiotem wielokrotnych rozważań na terenie Międzyizbowej Komisji Skarbowej, nie udało się jednak uzgodnić poglądów, gdyż niektóre Izby uważały, iż przepis art. 14 ustawy w nowym brzmieniu leży właśnie na linii interesów handlu. Sprawa stanowiła z kolei przedmiot obrad plenarnego zebrania Związku Izb, gdzie w dalszym ciągu jednak ujawniała się analogiczna rozbieżność poglądów.

Z kolei Izba bezpośrednio wystąpiła do Ministerstwa Skarbu z przedstawieniem, wskazującym na konieczność złagodzenia brzmienia art. 14 znowelizowanej ustawy o podatku przemysłowym.

Występując w poruszonej sprawie, Izba w imię objektywizmu podniosła, iż w ramach obowiązujących do dnia 31 grudnia r. b. prze-

pisów, normujących prawo prowadzenia hurtowych zakładów sprzedaży własnych wyrobów, istotnie ujemnym momentem była okoliczność, że wymóg owej hurtowej sprzedaży rozumiany był jako zbyt wszelkiego rodzaju towarów przeważnie w większych ilościach (partiach) głównie kupcom i przemysłowcom (§ 56 rozporządzenia wykonawczego), co sprawiało, iż w zakładach owych przedsiębiorstwa przemysłowe w legalny sposób uprawiać mogły równocześnie detaliczną, a nawet drobną sprzedaż wyrobów własnej produkcji. W dalszym następstwie poszczególne zakłady owe stawały się w ten sposób czynnikiem częściowej konkurencji dla firm handlowych, ponoszących pełny koszt nabycia normalnego świadectwa przemysłowego.

Z drugiej strony zmiana art. 14 w kierunku pozbawiającym przemysł możliwości utrzymania zakładów hurtowej sprzedaży na zasadzie karty rejestracyjnej poza obrębem lokali produkcyjnych pozornie tylko załatwia rekryminacje czynników handlowych, wysuwane pod adresem wspomnianych hurtowych zakładów sprzedaży. Stwierdzić należy, że istnienie odnośnych zakładów konieczne i celowe jest nie tylko we własnym interesie przedsiębiorstw przemysłowych, lecz podyktowane jest również ogólnymi interesami obrotu, włączając udogodnienia, jakie zapewniają one handlowi. Tak np. szereg przedsiębiorstw przemysłowych nie ma poprostu w ramach własnych budynków fabrycznych odpowiednich pomieszczeń dla utrzymywania zakładów hurtowej sprzedaży własnych wyrobów. Faktem jest jednak, iż dla handlu nader istotne znaczenie posiada możliwość przejrzenia na miejscu w specjalnym lokalu pełnego asortymentu towarów.

Poza tym szereg zakładów przemysłowych mieści się na peryferiach, a nawet poza obrębem miast, co w parze z niedogodnościami komunikacji niejednokrotnie odcinałoby przemysłowca od odbiorców, gdyby nie posiadał on należycie w towar zaopatrzonego zakładu hurtowej sprzedaży w mieście. Po wejściu w życie art. 14 w szczególnie niekorzystnej sytuacji znalazłyby się przedsiębiorstwa przemysłowe w ośrodkach prowincjonalnych, nadających się wprawdzie do prowadzenia zakładów produkcyjnych, jednakże ze względu na ich oddalenie od rynku zbytu zupełnie nieodpowiednich jako tereny sprzedaży.

Izba podniosła, że nieaktualny byłby wprawdzie postulat, idący w kierunku pełnego zachowania stanu obecnego, t. j. uprawniają-

cego przedsiębiorstwa przemysłowe do prowadzenia na podstawie karty rejestracyjnej nieograniczonej ilości wspomnianych zakładów. W świetle stosunków faktycznych okazuje się bowiem, iż z uwagi na znaczny koszt związany z prowadzeniem owych zakładów oraz ze względu na istotne potrzeby obrotu największe nawet firmy utrzymują tylko po kilka zakładów. Dlatego też Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi w odstępstwie od dotychczasowej zasady wskazała na potrzebę ulgowego unormowania poruszonej sprawy na podstawie przepisów art. 39 ustawy o podatku przemysłowym w tym kierunku, iż „nie uważa się jako oddzielnych zakładów handlowych w rozumieniu art. 11 ustawy tych zakładow hurtowej sprzedaży wyrobów własnej produkcji, które poza obrębem pomieszczeń, służących celom produkcyjnym, przedsiębiorstwa przemysłowe utrzymują w ilości co najwyżej 2-ch zakładów w miejscowości, stanowiącej ich siedzibę, jako też w ilości co najwyżej jednego zakładu w miejscowości, znajdującej się poza ową siedzibą. Postanowienie niniejsze dotyczyć winno tych zakładów hurtowej sprzedaży własnych wyrobów, utrzymywanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, w których sprzedaż towaru odbywa się wyłącznie kupcom i przemysłowcom".

Przedstawiając powyższą propozycję, Izba równocześnie zakomunikowała, iż nie zgłaszałaby zastrzeżeń, gdyby na przyszłość w drodze ustawodawczej dla owych zakładów częściowo nawet podniesiony został koszt nabycia karty rejestracyjnej np. do wysokości, odpowiadającej chociażby cenie świadectwa III kategorji dla handlu towarowego. Punkt ciężkości sprawy zdaniem Izby polegać jednak winien na zachowaniu zasady, iż wspomnianych wyżej zakładów nie uważa się jako oddzielnych (art. 11 ustawy), gdyż w razie uznania ich oddzielności zakłady, należące do osób fizycznych, wbrew dotychczasowemu stanowi rzeczy podlegałyby kompetencji odrębnych Urzędów wymiarowych, aniżeli przedsiębiorstwa główne, co narzucałoby potrzebę zaprowadzenia dla nich specjalnej księgowości dla celów podatkowych i konieczność kontaktu z dwoma Urzędami Skarbowymi (art. 12 ordynacji).

Poza tym w razie uznania owych zakładów jako oddzielnych ucierpiałyby finanse komunalne, gdyż podatek od obrotów zakładów hurtowej sprzedaży wbrew obecnemu stanowi rzeczy przypadłby w szeregu wypadków ciałom komunalnym poza obrębem związku samorządowego, na którego terenie znajduje się fabryka.

Z uwagi na odmienną i wręcz negatywną opinię, jaką zgłosiły jednak inne Izby, uważając, iż nowe brzmienie art. 14 lepiej zabezpiecza interesy handlu, Ministerstwo Skarbu nie uznało za możliwe złagodzenie wspomnianego przepisu ustawy.

Ustalenie podstaw wymiaru podatku przemysłowego od spedytorów.

Już w roku 1935 samorząd gospodarczy na zasadzie uwag Izby łódzkiej wystąpił do Ministerstwa Skarbu o uzupełnienie § 26 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku przemysłowym postanowieniem, wyraźnie ustalającym, iż z podstaw wymiaru podatku przemysłowego, przypadającego od obrotu przedsiębiorstw ekspedycyjnych, wyłącza się kwoty przechodnie wyłożone na rzecz klientów i w ich zastępstwie (przewóz, asekuracja, opłaty portowe, koszty zwózki, odwózki itp.). Ministerstwo Skarbu tymczasowo ograniczyło wprawdzie egzekucje w zakresie spornych wymiarów niektórych firm ekspedycyjnych za lata ubiegłe, nie ustosunkowało się jednak pozytywnie do wniosków z r. 1935 w zakresie odpowiedniego uzupełnienia rozporządzenia wykonawczego.

W okresie sprawozdawczym Izba przeprowadziła ponowne badania celem wyświetlenia, czy przedsiębiorstwa ekspedycyjne oraz sfery przemysłowe i handlowe nie mogłyby dostosować się do wymogu posługiwania się rachunkami, odrębnie wyszczególniającymi wszelkie należności bez podawania ich w formie stawek ryczałtowych.

W wyniku konferencji, odbytych z zainteresowanymi czynnikami, Izba jako referentka sprawy w łonie Związku Izb przygotowała w poruszonej sprawie ponowne wystąpienie do Ministerstwa Skarbu, idące po linii wniosku, iż całokształt względów gospodarczych usilnie przemawia za potrzebą zachowania instytucji ryczałtowych rachunków spedytorskich.

W wystąpieniu tym Izba podniosła, iż samorząd gospodarczy rozważył zagadnienie, czy nie należałoby w drodze ewent. zmiany ustawy o podatku przemysłowym przejść do zasady opodatkowania przedsiębiorstw spedycyjnych według pełnych sum obrotu t. j. bez potrącania sum przechodnich, jednakże przy zastosowaniu znacznie niższej stawki, aniżeli obecna $2^1/_2\%$ (art. 1 dekretu Prezydenta R. P. z 14. I. 1936 r. Nr. 3, poz. 15).

Pomijając wzgląd, iż ze stanowiska techniki i polityki ustawodawczej niepożądana byłaby nowelizacja ustawy celem przeprowadzenia zmiany wyłącznie na odcinku, dotyczącym określania podstaw opodatkowania spedytorów, przeciwko takiemu rozwiązaniu sprawy przemawiałyby również i względy merytoryczne. Ustalenie jednolitej stawki np. w wysokości 0,5% lub 0,7% jako podstawy obciążenia owego pełnego obrotu nie odpowiadałoby przede wszystkim postulatowi równomiernego opodatkowania. Przedsiębiorstwa spedycyjne, które pracują w ruchu krajowym w zakresie bliższych odległości, stosunkowo znacznie mniej wykładają na rzecz klienteli, aniżeli przy wysyłkach na dalsze odległości lub przeznaczonych na wywóz.

Tym samym w razie przejścia do systemu, iż opodatkowaniu podlega pełny obrót na zasadzie jednolitej stawki, znacznie silniej obciążeni byliby spedytorzy, przyjmujący m. in. zlecenia eksportowe, lub ze względu na wyższy poziom organizacyjny swoich przedsiębiorstw wogóle pełniący większą ilość usług na rzecz swych zleceniodawców. Im więcej bowiem byłoby owych usług, tym bardziej zwiększyłaby się pozycja wydatków przechodnich, wpływających zkolei na zwiększenie tej części podstaw wymiaru, która nie stanowi własnego zarobku brutto spedytora.

Uwzględnić należy, iż przy ruchu krajowym na krótszą odległość wynagrodzenie pozostaje do kosztów wydatkowanych na rzecz klienta w przybliżonym stosunku około 2 : 10, zaś przy ruchu eksportowym (ze względu na różnorodną rozpiętość wydatków z tytułu przewozu, opłat graniczno-portowych itp.) stosunek ów spada niejednokrotnie na 0,2 : 10. Dlatego też wspomniana nowelizacja bynajmniej nie stworzyłaby podstaw dla zadawalającego unormowania sprawy.

Wobec powyższego Izba wskazała na potrzebę poparcia przez samorząd gospodarczy poprzedniego wniosku idącego w kierunku zmiany § 26 rozporządzenia w sposób, wskazany na wstępie, a pokrywającego się z orzecznictwem N. T. A., datującym się z okresu poprzedzającego zmianę wykładni, jaka nastąpiła, poczynając od wyroków z 5. III. 34 r. L. rej. 3214/33 i z 18. IV. 34 r. L. rej. 11326/11340/32.

W okresie sprawozdawczym poszczególne firmy spedycyjne okręgu zawiadomiły Izbę, iż przesłano im nakazy płatnicze na podatek obrotowy, obliczony według pełnych sum obrotu, o ile sumy zainkasowane z tytułu zwrotu wydatków za przewóz, cło itp. nie

były odrębnie wyszczególnione w rachunkach wystawianych klientom. Ponieważ samorząd gospodarczy wystąpił do Ministerstwa Skarbu w sprawie zasadniczego unormowania sposobu opodatkowania przedsiębiorstw spedycyjnych, wystawiających swe rachunki ryczałtowe, Izba wystąpiła do Łódzkiej Izby Skarbowej z wnioskiem o odroczenie kroków egzekucyjnych w przedmiocie rozesłanych nakazów płatniczych aż do czasu wyjednania przez samorząd gospodarczy ponownej decyzji Ministerstwa Skarbu, zalecającej dalsze wyłączanie sum przechodnich, podobnie jak odbywało się to do 31 grudnia 1935 r.

Ponadto uwzględniając, iż specyfikowane rozliczanie się przedsiębiorstw spedycyjnych z mocodawcami jest przy pewnych kategoriach przesyłek w ogóle niemożliwe, samorząd gospodarczy (na podstawie referatu Izby łódzkiej jako generalnej referentki sprawy) wystąpił do Ministerstwa Skarbu o wydanie okólnika, który zezwalałby na wyłączanie sum przechodnich z podstaw podlegającego podatkowi przemysłowemu od obrotu przychodu brutto przedsiębiorstw ekspedycyjnych w tych przypadkach, gdy umowa o ekspedycję opiewa na ryczałt wynagrodzenia. Ulga powyższa miałaby mieć zastosowanie pod warunkiem udowodnienia wydatków, poniesionych w zastępstwie mocodawcy.

W wyniku starań samorządu gospodarczego Min. Skarbu wydało okólnik dnia 3 lipca 1936 r. Nr. D. V. 38008/4/36, który uwzględnił powyższe dezyderaty samorządu gospodarczego w odniesieniu do t. zw. ładunków zbiorowych.

Wysokość stawki podatku przemysłowego od obrotu a kategoria świadectwa przemysłowego.

Prawie do końca roku sprawozdawczego wątpliwa była kwestia, czy dla zastosowania stawki podatku przemysłowego od obrotu decydujące znaczenie posiada ustawowo należna kategoria świadectwa przemysłowego czy też przysługująca w wyniku okólników, zezwalających na ulgowe przeklasyfikowanie. Ponieważ nadesłany Izbie w sierpniu projekt rozporządzenia o wykonaniu ustawy o podatku przemysłowym uzależniał wysokość stawki od ustawowo należnej kategorii świadectwa, Izba poparła postulat zgłoszony w imieniu Związku Izb, aby odnośny przepis miał zastosowanie dopiero od 1 stycznia 1937 r.

Stanowisko powyższe podyktowane zostało koniecznością nienarażania przedsiębiorstw przemysłowych, które zwiększyły stan załogi do rozmiarów, pociągających za sobą opodatkowanie według wyższej stawki, na dodatkowe obciążenie podatkowe, z którego obowiązkiem nie liczyły się z uwagi na okoliczność, iż sprawa zastosowania stawki nie była jeszcze unormowana. Kwestia wysokości stawki definitywnie unormowana została rozporządzeniem z dnia 11 grudnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 93) zgodnie z omówionym wyżej projektem tegoż rozporządzenia, przy czym wymienione rozporządzenie ma moc obowiązującą od dnia 1. I. 1936 roku.

Sprawa obniżenia stawki podatku obrotowego dla przedsiębiorstw gastronomicznych.

Lokalne zrzeszenia właścicieli restauracji zwróciły się do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi z prośbą o poparcie akcji w sprawie: 1) obniżenia do $1^1/_2$% obecnej 3%-ej stawki podatku obrotowego dla przedsiębiorstw gastronomicznych, prowadzących prawidłowe książki, oraz do 2% dla pozostałych przedsiębiorstw tegoż działu, nieprowadzących ksiąg i 2) o zezwolenie przedsiębiorstwom gastronomicznym II kategorii na zatrudnienie do 40 pracowników (20 pracowników na jedną zmianę) bez potrzeby wykupienia świadectwa przemysłowego I kategorii.

Izba uznała, iż nie byłoby aktualne odrębne występowanie w sprawie obniżenia stawki podatku obrotowego dla przedsiębiorstw gastronomicznych, gdyż Ministerstwo Skarbu do postulatu tego negatywnie ustosunkowało się już w okresash ubiegłych, ponadto zaś w imię względów zasadniczych należałoby — występując w sprawie rewizji stawek podatku — równocześnie poruszyć kwestię obniżenia i właściwszego zróżniczkowania stóp podatku dla innych grup płatników.

O ile idzie o postulat ad 2), Izba wystąpiła za jego uwzględnieniem przy sposobności ustalania na terenie Ministerstwa ulg w cenie świadectw przemysłowych na rok 1937. Postulat ów został częściowo zrealizowany w okólniku Ministerstwa z dnia 27. XI. 1936 roku L. D. V. 44684/4/36 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 32, poz. 978).

O ulgową stawkę dla przedsiębiorstw skupu zawodowego IV kat.

Na zasadzie wniosku Izby łódzkiej Związek Izb wystąpił pod koniec roku sprawozdawczego z wnioskiem o przyznanie przedsię-

biorstwom skupu zawodowego IV-ej kategorii prawa do 1,2% stawki podatku przemysłowego zamiast 1,7%, bez względu na fakt prowadzenia ksiąg handlowych.

W wystąpieniu swoim Izba podniosła, iż do czasu nowelizacji ustawy o podatku przemysłowym w styczniu 1936 wymienione przedsiębiorstwa uiszczały stawkę ½%-wą t. j. w tej samej wysokości, jak przedsiębiorstwa skupu wyższych kategorii, mianowicie od I—III, a których prawo korzystania ze stawki ½%-ej uwarunkowane było jednak faktem prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych.

Dekret idąc w kierunku ujednolicenia stawek, zerwał z owym zróżniczkowaniem, wobec czego w myśl art. 7 ustawy, ustęp 1, pkt. 1a w obecnym jej brzmieniu (Dz. U. R. P. Nr. 46/1936) tylko te przedsiębiorstwa skupu zawodowego — i to bez względu na ich kategorię — mają prawo do stawki 1,2%-ej, które prowadzą prawidłowe książki handlowe. Ponieważ kalkulacyjnie i organizacyjnie nie można jednak oczekiwać, aby drobne i słabe ekonomicznie przedsiębiorstwa skupu zawodowego, wykupujące świadectwa IV-ej kategorii, mogły obciążyć się kosztem prowadzenia ksiąg, siłą rzeczy podlegają one obecnie stawce 1,7%, co stanowi jednak znaczne podniesienie ich ciężaru podatkowego w stosunku do stanu dotychczasowego.

Osobno Izba podkreśliła, że przedsiębiorstwa skupu zawodowego IV-ej kat., t. j. o obrocie 20.000,— zł. są wyłączone z prawa uiszczania podatku w formie zryczałtowanej, albowiem rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 10. II. 1936 (Dz. U. R. P. Nr. 10), podobnie jak poprzednie rozporządzenia, nie przyznaje tej kategorii przedsiębiorstw udogodnienia w postaci ryczałtu, przysługującego handlowi towarowemu o 2½-krotnie nawet wyższym obrocie t. j. do 50.000,— zł.

Nową konstrukcję stawek szczególnie dotkliwie odczuwają m. in. przedsiębiorstwa skupu zboża, których marża zarobkowości jest bardzo mała i zaledwie gwarantuje minimalną opłacalność. Dlatego też Izba zaznaczyła, iż uwzględnienie powyższego wniosku leży nietylko w interesie płatników, lecz i zdrowego układu stosunków konkurencyjnych oraz Skarbu, gdyż zapobiec należy takiej sytuacji, aby na miejsce likwidujących się z powodu przeciążenia podatkowego jawnych przedsiębiorstw skupu zawodowego rozwinęła się skarbowo nieuchwytna działalność elementów zarobkujących anonimowo.

Kwestia powyższa nie została załatwiona przez Ministerstwo w ciągu roku sprawozdawczego.

W sprawie zwolnienia z podatku przemysłowego giełdowych obrotów olejami krajowymi.

W łączności ze skierowanym do Izby w powyższej sprawie zapytaniem Izba zakomunikowała, iż tutejsze sfery gospodarcze wypowiadają się za zwolnieniem z podatku przemysłowego giełdowych obrotów olejami krajowymi, gdyż wskutek podobnego zarządzenia znaczna część anonimowych dotychczas obrotów uległaby ujawnieniu, co zwiększyłoby wpływy z tytułu podatku dochodowego. Zdaniem Izby koncepcję podobnego odciążenia obrotów olejami krajowego pochodzenia uznać należy w obecnych warunkach jako realniejszą, aniżeli fragmentaryczną zmianę stawek podatkowych, ustalonych dekretem ze stycznia b. r.

Sprawa udzielania del credere przez pośredników handlowych.

W okresie sprawozdawczym samorząd gospodarczy ponownie podjął na terenie Ministerstwa Skarbu akcję w sprawie zmiany § 25 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym w takim kierunku, aby udzielanie del credere przez pośredników handlowych nie stanowiło przeszkody dla uznania stosunku pośrednictwa w płaszczyźnie przepisów ustawy o podatku przemysłowym od obrotu. Ponieważ Ministerstwo Skarbu negatywnie ustosunkowało się do pierwotnych wystąpień w tejże sprawie, Izba szczegółowo wykazała ujemne następstwa gospodarcze, jakie nietylko dla pośredników i przedsiębiorstw pośrednictwa, lecz i korzystającego z ich usług przemysłu pociąga za sobą zakaz przyjmowania del credere, ustalony w cyt. przepisie rozporządzenia wykonawczego.

Nowe rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 93 poz. 649 z 1936 r.) zrealizowało w § 25 postulaty samorządu gospodarczego stanowiąc, iż stosunek del credere nie stanowi przeszkody do uznania pośrednictwa.

Pobór nadzwyczajnego dodatku 15%-go do podatku przemysłowego.

W okresie sprawozdawczym wyłoniła się poniższa kwestia.

Zgodnie z postanowieniami art. 36 ustawy o podatku przemysłowym przedsiębiorstwa wpłacały zaliczki na podatek od obrotu za rok podatkowy 1934, które obejmowały podatek państwowy, do-

datek samorządowy, 10%-wy nadzwyczajny dodatek oraz, o ile chodzi o przedsiębiorstwa przemysłowe wyższych kategoryj, jeszcze 10%-wy dodatek t. zw. interwencyjny.

Wymiary podatku obrotowego za rok 1934 nastąpiły w roku 1935. W tymże roku, a mianowicie w dniu 1 kwietnia 1935 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 marca (Dz. Ust. R. P. Nr. 22, poz. 127), podwyższająca 10%-wy nadzwyczajny dodatek do 15%. Ponieważ wymiary były uskuteczniane po dniu 1 kwietnia 1935, władze skarbowe w oparciu się o postanowienia cyt. wyżej ustawy obliczały przy wymiarze podatku dodatek w wysokości 15%, domagając się uiszczenia powstałej różnicy w dodatku nadzwyczajnym.

Wypowiadając się w kwestii, czy obliczanie przez władze skarbowe dodatku w wysokości 15% było uzasadnione, Izba zajęła stanowisko, iż ta część podatku, która została uregulowana zaliczkami winna być traktowana jako ostatecznie załatwiona, od której nie można obliczać podwyższonego dodatku nadzwyczajnego.

Tym samym jako należność bieżącą z tytułu podatku przemysłowego od obrotu za rok 1935 uważać można tylko kwoty, stanowiące ewent. różnicę między sumą wymierzoną ustaloną w nakazie płatniczym a łączną sumą w terminie uiszczonych zaliczek. Za taką interpretacją przemawia zarówno ustęp ostatni art. 36 ustawy o podatku przemysłowym jak również art. 7 ustawy z dnia 26. III. 1935 (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 127), jak wreszcie art. 44 § 2 ordynacji podatkowej.

Na skutek interwencji samorządu gospodarczego na terenie władz skarbowych praktyka powyższa została zaniechana.

Sprawa świadectw przemysłowych dla kupców przetranslokowanych z zamkniętego rynku Leonarda.

W związku z zarządzonym przez Zarząd Miejski zamknięciem rynku Leonarda drobni kupcy, którzy zajmowali dotychczas stoiska na owym rynku zniewoleni byli chwilowo, t. j. do czasu wykończenia nowych stoisk, przenieść się do pomieszczeń prowizorycznie im odnajętych przez Towarzystwo dla Eksploatacji Hal Targowych i Targowisk „Sano" przy ul. Piotrkowskiej 317.

Według relacji zakomunikowanych przez organizacje zrzeszające owych płatników, władze skarbowe żądały od wymienionych kupców wykupienia swiadectw przemysłowych III kategorii zamiast IV, z uwagi na fakt, że odnośne ubikacje posiadały charakter pokoju.

Biorąc pod uwagę nikłe obroty w grę wchodzących przedsiębiorstw oraz fakt, że z początkiem roku, gdy nie był jeszcze zamknięty rynek Leonarda, prawidłowo nabyły one świadectwa IV-ej kategorii, a wreszcie okoliczność, że przypuszczalny ich obrót nie mógł przekroczyć norm, uprawniających do korzystania z ulgowego świadectwa IV kategorii, Izba zwróciła się do Łódzkiej Izby Skarbowej o przychylne potraktowanie sprawy zasegregowania wymienionych płatników do IV-ej kategorii.

Kwestia powyższa została załatwiona przez Izbę Skarbową w sposób pokrywający się z przedstawieniem Izby.

Sprawa ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych dla pensjonatów.

Z uwagi na potrzebę ułatwienia turyzmu krajowego i zapewnienia odpowiednich ułatwień krajowym pensjonatom Izba wypowiedziała się za przyznaniem odpowiednich ulg w cenie świadectw przemysłowych w trybie art. 39 ustawy o podatku przemysłowym. Sugestie samorządu gospodarczego zostały częściowo uwzględnione w okólniku Ministerstwa Skarbu z dn. 27. XI. 1936 r. DO V 44684/4/36 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 32 poz. 978).

Sprawa zwolnienia od podatku obrotowego firm eksportowych.

Na terenie Związku Izb rozpatrzono w okresie sprawozdawczym kwestię podjęcia starań o stosowanie art. 3 pkt. 15 ustawy o państwowym podatku przemysłowym w sposób uniezależniający zwolnienie od podatku przemysłowego transakcyj eksportowych od kwestii formalnej prawidłowości ksiąg handlowych.

W sprawie tej samorząd gospodarczy wystąpił z szczegółowymi wnioskami do Ministerstwa Skarbu.

Obowiązek wykupna świadectw przemysłowych przez przedsiębiorstwa będące w stadium likwidacji.

Wypowiadając się w sprawie obowiązku wykupna świadectw przemysłowych przez przedsiębiorstwa, będące w stadium likwidacji, Izba podniosła, iż sam fakt, że fabryka jest w likwidacji, nie zwalnia od obowiązku wykupienia świadectwa przemysłowego. Decydującym

momentem w przedmiocie obowiązku wykupna świadectwa są okoliczności natury faktycznej, t. j. czy przedsiębiorstwo w stadium likwidacji rozwija jeszcze działalność, świadczącą o zamiarze uzyskania dochodu, a więc np. posiada zapasy towarów przeznaczonych do zbycia, czy też ze względu na stan owej likwidacji zupełnie już nie jest nastawione w kierunku jakiejkolwiek działalności zarobkowej. O ile przedsiębiorstwo nie produkuje nawet nowych towarów, ale wyprzedaje jeszcze stare zapasy, zdaniem Izby wykupić winno ono świadectwo przemysłowe dla przedsiębiorstw handlowych o kategorii, zależnej od charakteru dokonywanych transakcyj. Jeżeli zaś fabryka nie zajmuje się ani sprzedażą ani produkcją i w stanie ostatecznej likwidacji zatrudnia tylko osoby, które w myśl § 100 rozporządzenia wykonawczego w ogóle nie są zaliczone do robotników — odpada w ogóle obowiązek wykupna świadectwa.

Równocześnie Izba zaznaczyła, że o ile będąca w likwidacji fabryka przyjęła robotników wyłącznie w celu dokonania rozbiórki fabryki, przy czym zamierza pozyskane w ten sposób składniki swego majątku sprzedać w celach likwidacyjnych, to prac owych nie można podciągać pod pojęcie działalności zarobkowej ani osiągniętych z tego tytułu ekwiwalentów pod pojęcie obrotu.

II. Podatek dochodowy.

Sprawa zasadniczej reformy podatku dochodowego.

Jak już relacjonowano w sprawozdaniu za rok 1935, poruszoną w nagłówku sprawą Izba zainteresowała się w poprzednim roku sprawozdawczym, przy czym wicedyrektor Izby dr. Sand przygotował w tejże sprawie specjalny referat na planowany wówczas Kongres Izb Przemysłowo-Handlowych. W r. 1936 Izba na terenie Związku Izb wystąpiła z inicjatywą w sprawie przygotowania konkretnych wniosków, dotyczących w szczególności tak żywotnego odcinka zagadnienia ogólnej reformy podatku dochodowego, jakim jest zmiana sposobu opodatkowania osób prawnych. Inicjatywa ta łączyła się pośrednio z pracami, jakie w tej samej kwestii podjął Komitet Podatkowy przy Ministerstwie Skarbu.

Jako generalna referentka sprawy na terenie Związku Izb, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi opracowała szczegółowy kwestionariusz, w którym poddała pod rozwagę całokształt zagadnień i koncepcji, łączących się ze sprawą ewent. wprowadzenia specjalnego

podatku korporacyjnego dla osób prawnych, który zastąpiłby obecne zasady opodatkowania, zawarte w ustawie o podatku dochodowym.

Z uwagi na kilkakrotne oświadczenia czynników miarodajnych, iż ze względów budżetowych niemożliwa jest jeszcze generalna reforma systemu podatkowego wobec czego zmiana ustroju jego następować ma etapami, w roku sprawozdawczym nieaktualne okazało się zgłaszanie wniosków, ustalonych przez Izbę w wyniku owych prac ankietowych. Fakt, że Izba łódzka naświetliła jednak istotę zagadnień, łączących się ze sprawą nieodzownych zmian przepisów w zakresie opodatkowania osób prawnych, niewątpliwie ułatwi samorządowi gospodarczemu podjęcie inicjatywy, gdy Ministerstwo Skarbu uzna możliwość konkretnego rozwiązania sprawy reformy podatku dochodowego ze szczególnym uwzględnieniem przepisów, dotyczących osób prawnych.

Projekt rozporządzenia w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym.

W okresie sprawozdawczym Izba otrzymała do zaopiniowania projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Projekt ten rozpatrywany był przez Międzyizbową Komisję Skarbową, na której Izba zgłosiła szereg uwag i wniosków, podkreślając równocześnie potrzebę unormowania szeregu spraw w drodze okólników.

O ile idzie o sam projekt rozporządzenia Izba podniosła, iż niewłaściwe jest umieszczenie przepisu nakładającego na podatników obowiązku dostarczania dowodów na żądanie władzy wymiarowej o potrzebie i celowości poniesionych kosztów, gdyż kwestia powyższa jest nader sporna w świetle orzecznictwa N. T. A.

Z kolei Izba wskazała na potrzeby odmiennego sposobu ustalania i stosowania norm średniej dochodowości, niż przewidywał to projekt.

Poza tym Izba podniosła, iż rozporządzenie winno zawierać przepis ustalający, że władze skarbowe nie mają prawa kwestionować wysokość potrąceń z tytułu użycia, nieprzekraczających określonych w rozporządzeniu procentów wartości przedmiotu.

Ponadto Izba poruszyła kwestię sporządzania tablic amortyzacyjnych oraz t. zw. zysków sanacyjnych u osób prawnych.

Wreszcie Izba wskazała na potrzeby sporządzenia przepisu, który przewidywałby potrącalność wydatków na zakup sprzętu i materiałów

obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej od przychodów przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. Postulat ów spotkał się z całkowitym uwzględnieniem Ministerstwa Skarbu, które szczegółowe zasady potrącalności określiło ponadto w okólniku z dnia 7. I. 1937 r. L. D. V. 25588/2/36.

Rozporządzenie w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym opublikowano w Dzienniku Ustaw Nr. 40, 1936 r.

Zagadnienie odpisań amortyzacyjnych.

Wobec niemożliwości zrealizowania koncepcji zmierzających w kierunku reformy podatku dochodowego, Izba w roku sprawozdawczym tym większą uwagę poświęciła sprawie zmiany przepisów, dotyczących amortyzacji. Punktem wyjścia podjętych w tej mierze kroków był wzgląd, iż w latach kryzysu znaczna część firm z braku zysków nie mogła uskuteczniać amortyzacji w rozumieniu efektywnym, wobec czego odpisania amortyzacyjne figurowały tylko na papierze albo celem niepowiększania strat w ogóle były poniechane. W łączności z tym nastręczała się 1) potrzeba przyznania płatnikom, którzy narażeni zostali wskutek tego na dekapitalizację, możliwości potrącania amortyzacji, poniechanych i efektywnie nieprzeprowadzonych w latach kryzysowych — z zysków najbliższych lat.

2) Poza tym z uwagi na funkcję gospodarczą amortyzacji jako czynnika mającego zabezpieczyć wyłączenie z podstaw dochodu podatkowego tej części surowych przychodów, która przypada na zużycie nakładów inwestycyjnych — pod warunkiem, aby łączna suma owych odpisań nie przekraczała pierwotnej ceny nabycia lub wytworzenia objektu inwestycyjnego — aktualne okazało się zapobieżenie zbyt fiskalnej interpretacji w przedmiocie odpisań amortyzacyjnych. W łączności z tym samorząd gospodarczy wystąpił z tezą, iż władze skarbowe nie powinny kwestionować owych odpisań z tego powodu, iż w latach ubiegłych były one nierównomierne bądź też wcale nie były dokonywane, i o ile tylko zgodnie z przytoczoną poprzednio zasadą suma odpisań nie osiągnęła jeszcze wysokości równej kwocie, która stanowi podstawę amortyzacji.

Poruszone zagadnienie było przedmiotem specjalnych konferencji z Ministerstwem Skarbu, które w zasadzie uznało słuszność koncepcji wysuniętych przez samorząd gospodarczy.

O ile jednak idzie o wnioski ad 1), Ministerstwo uznało, iż obowiązujące przepisy nie zezwalają na właściwe potraktowanie sprawy przeprowadzenia poniechanych odpisań amortyzacyjnych z zysków lat następnych, wobec czego sprawa domagałaby się unormowania, przekraczającego ramy ewent. okólnika. Natomiast kwestia ad 2) została przez Ministerstwo pozytywnie ujęta w ust. 4 okólnika z dnia 13 XI. 1936 r. L. D. V. 24647/2/36.

3) Wobec szeregu wątpliwości, nasuwających się przy ocenie prawidłowości odpisań na zużycie w związku z ustalaniem dochodu podatkowego, Ministerstwo Skarbu w roku sprawozdawczym zażądało od samorządu gospodarczego oświadczenia się w przedmiocie najistotniejszych kwestii spornych w tej dziedzinie, po czym na specjalnej konferencji rozważono w grę wchodzące zagadnienia Całokształt wyłaniających się w tej sprawie kwestii zreferowała w imieniu Związku Izb jako generalna referentka sprawy Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi, która z kolei opracowała uwagi w formie pisemnej, z tym, iż stanowiły one równocześnie opinię w przedmiocie poszczególnych zagadnień, jakie z kolei wyjaśnił cytowany ad p. 2) okólnik Ministerstwa z 13. XI. 1936 r.

Sprawa ulg podatkowych dla ułatwienia inwestycji przemysłowych i handlowych.

Wystąpienia samorządu gospodarczego w wymienionej w nagłówku sprawie podzielić można na 4 etapy:

I. Pierwsza faza wystąpień przypada na okres Narady Gospodarczej, na której powzięte zostały rezolucje, stwierdzające potrzebę przyznania owych ulg w interesie pobudzenia prywatnej działalności inwestycyjnej i modernizacyjnej, która nieomal zamarła w latach kryzysu.

II. Z początkowych zapowiedzi czynników rządowych wynikało, iż wbrew pierwotnym zamierzeniom i wnioskom samorządu gospodarczego ulgi inwestycyjne ograniczać się mają tylko do poszczególnych działów przemysłu, przy czym tryb ich udzielania oparty byłby na zasadzie indywidualnych podań. Z informacji owych wynikało równocześnie, iż sprawa ewent. ulg dla prywatnego ruchu inwestycyjnego potraktowana ma być równolegle z częściowym ograniczeniem ulg dla budownictwa domów mieszkalnych. W związku z tym Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi jako generalna referentka sprawy na terenie Związku Izb opracowała szczegółowy

kwestionariusz, dotyczący racjonalnego rozwiązania poruszonych zagadnień, po czym m. in. dała wyraz poniższym tezom zasadniczego charakteru.

1) Ożywienie ruchu inwestycyjnego bezpośrednio łączy się u nas z usunięciem ogółu hamulców, podcinających rentowność, co z kolei sprawia ,iż inwestycje narażone są na nieodpowiednią opłacalność. Wobec tego 2) najracjonalniejszą zachętą, ułatwiającą podjęcie nakładów inwestycyjnych, będzie nastawienie całokształtu polityki gospodarczej w kierunku, zapewniającym zwiększenie rentowności procesów produkcyjnych i handlowych. 3) Najwłaściwszą metodą odciążenia podatkowego dochodów przeznaczonych na inwestycje byłaby odpowiednia reforma podatku dochodowego, przewidująca niższe opodatkowanie tej części dochodów, które zużyto na nakłady inwestycyjne. 4) Jeśli udzielanie ulg podatkowych dla ułatwienia prywatnego ruchu niemożliwe jest w drodze reformy podatku dochodowego, to przyznać należy w tym celu specjalne ulgi, chociażby w ramach węższych, lecz na zasadach generalnych zamiast w drodze podań indywidualnie wnoszonych przez poszczególnych płatników. 5) Niezależnie od owych ulg węższych dla ogółu inwestycji przemysłowych pożądane są szersze ulgi w zakresie tych specjalnie nakładów inwestycyjnych, których przeprowadzenie jest koniecznością, podyktowaną względami zarówno interesu publicznego jak i celowości gospodarczej. W łączności z tym Izba zaproponowała zestawienie analogicznego wykazu najbardziej istotnych obiektów inwestycyjnych o okresie zużycia ponad 5 lat, a nastręczających właśnie potrzebę wspomnianych dalej idących ułatwień podatkowych. 6) Specjalne ulgi dla nowych działów lub nowych przesiębiorstw dopuszczalne być winny tylko przy uwzględnieniu zasady nieupośledzania już istniejących przedsiębiorstw, wobec czego ulgi owe dotyczyć mogą jedynie działów lub systemów produkcji, w ogóle dotychczas niereprezentowanych w kraju. Również i te ulgi winny być jednak pod względem zakresu przedmiotowego z góry ustalone w akcie ustawodawczym, wobec czego w drodze rozporządzenia wykonawczego określanoby jedynie, jakie działy przemysłu zaliczyć należy do rzędu nowo-uruchamianych i mających korzystać z ulg. Tym samym ogół przedsiębiorstw podejmujących produkcję w zakresie niereprezentowanym w Polsce, również na zasadach generalnych korzystałby z owych ulg specjalnych. 7) Jeśli idzie o ograniczenie zakresu ulg budowlanych, usunąć należy przerosty m. in. ogra-

niczając ulgi w zakresie budownictwa mieszkaniowego w taki sposób, aby osoby prawne mogły z nich korzystać tylko w zakresie budowy domów, przeznaczonych dla własnych pracowników.

Wnioski powyższe samorząd gospodarczy przedstawił Ministerstwu na specjalnej konferencji, na której Izba wystąpiła w charakterze generalnej referentki sprawy.

III. Ministerstwo Skarbu, dążąc do zrealizowania zapowiedzi w sprawie przyznania ulg inwestycyjnych, przesłało samorządowi gospodarczemu projekt dekretu, który nie pokrywał się jednak z uwagami i postulatami, zgłoszonymi Związkowi Izb na zasadzie referatu Izby łódzkiej. W łączności z powyższym Związek Izb w szczegółowej opinii, opracowanej dla jego użytku przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi, zniewolony był zająć negatywne stanowisko wobec projektu i równocześnie przesłał własny projekt ustawy o popieraniu ruchu inwestycyjnego przy uwzględnieniu przytoczonej wyżej kardynalnej zasady, iż z ulg korzystać winien ogół inwestycji przemysłowych na zasadach generalnych i z wykluczeniem systemu podań indywidualnych, których załatwianie pozostawione byłoby własnemu uznaniu władz wymiarowych.

IV. Wobec przytoczonych zastrzeżeń samorządu gospodarczego Ministerstwo Skarbu wycofało projekt własnego dekretu i tym samym upadła w roku sprawozdawczym zarówno sprawa przyznania ulg podatkowych inwestycjom przemysłowym jako też nie uległ zmianie systemat ulg dla budownictwa mieszkaniowego.

Równocześnie Ministerstwo jako bezprzedmiotowy potraktowało równolegle opracowany wówczas projekt dekretu w przedmiocie zrównania obciążenia podatkowego przedsiębiorstw państwowych z gospodarką prywatną, który to ostatni projekt samorząd gospodarczy zakwalifikował jako nader pożądany i pozytywny akt ustawodawczy, gdyż odpowiadający postulatom od lat wysuwanym w tej sprawie.

Pod koniec okresu sprawozdawczego całokształtem zagadnienia zainteresowało się Ministerstwo Przemysłu i Handlu, dalsze jednak posunięcia samorządu gospodarczego w tejże sprawie przypadły na okres, przekraczający rok sprawozdawczy.

W końcu podaje się poniżej konkretne wnioski, jakie Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi opracowała w przedmiocie unormowania zagadnienia ulg inwestycyjnych, przy czym nadmienia się równocześnie, iż w pełnej rozciągłości zaakceptował je z kolei Związek Izb.

a) Ogółowi przedsiębiorstw przemysłowych, prowadzących prawidłowe książki handlowe, przyznać należy na zasadach generalnych t. j. bez składania indywidualnych podań prawo wyłączania z podstaw wymiaru podatku dochodowego co najmniej 50 % dochodu podatkowego, jeżeli zużyty został on na nakłady inwestycyjne. Identyczne prawo potrącenia przysługiwać winno, jeśli płatnik nakłady inwestycyjne uskutecznia z zaciągniętych pożyczek. Tym samym potrąceniu ulegać winna połowa wydatków na spłatę długów ,zużytych na inwestycje (art. 8, p. 2 ustawy o podatku dochodowym) .Projektowana ulga obowiązywać winna na okres 5 lat, poczynając od roku bieżącego. Prawo potrącania odnośnych sum z podatku dochodowego dotyczyć winno zarówno nakładów, których przedmiotem są krajowe maszyny i materiały inwestycyjne jako też importowane z zagranicy, jeżeli nie istnieje analogiczna produkcja krajowa. Konieczna jest przy tym możliwie prosta i szybka procedura udcwadniania ostatnio przytoczonej okoliczności ewent. przy współudziale samorządu gospodarczego.

b) Przedsiębiorstwom handlowym w rozumieniu systematyki świadectw przemysłowych, t. j. włączając przedsiębiorstwa hotelowe, gastronomiczne, spedycyjne itp. przez tenże sam okres 5-letni przysługiwać winno analogiczne prawo potrącania 50 % dochodu podatkowego na budowę magazynów, składów, śpichlerzy, elewatorów, chłodni jako też na remonty.

Projektowana ad a) i b) ulga równoznaczna jest właściwie z obniżeniem o 50 % wysokości podatku, obciążającego dochody zużyte na cele inwestycyjne w projektowanym okresie 5-letnim. Tym samym stanowi ona zastępczą postać reformy podatku dochodowego.

c) Dla poniższych inwestycji, których przeprowadzenie leży zarówno w interesie publicznym jak prywatnym, przyznać należy wydatniejszą ulgę w postaci prawa jednorazowego potrącania całego wydatku na nakład inwestycyjny. Tym samym pod względem podatkowo-konstrukcyjnym w grę wchodziłoby właściwie rozszerzenie zasady art. 6 ustawy o podatku dochodowym, który w obecnym brzmieniu przewiduje generalne prawo jednorazowego potrącania wydatków na przedmioty inwestycyjne o okresie zużycia, nieprzekraczającym 5 lat. Konkretnie w grę wchodzą poniższe inwestycje:

1. kotły parowe,
2. instalacje elektryczne w zakładach przemysłowych i rzemieślniczych oraz turbiny i turbo-zespoły,

3. kolejki i bocznice wraz z taborem oraz dźwigi,
4. kanalizacja i wodociągi,
5. urządzenia inwestycyjne, służące bezpieczeństwu pracy,
6. urządzenia, służące podniesieniu obronności kraju (schrony przeciwgazowe przy zakładach pracy).

Równocześnie nadmienia się, że w okresie sprawozdawczym Izba celem pozyskania podstaw dla ustalenia ogólnych postulatów w zakresie ułatwienia prywatnego ruchu inwestycyjnego, włączając modernizację istniejących urządzeń produkcyjnych zwróciła się do ogółu większych firm przemysłowych okręgu o naświetlenie potrzeb i ich zamierzeń inwestycyjnych.

O zamierzeniach inwestycyjnych przemysłu ustalonych w drodze owej ankiety, informuje się w cz. II sprawozdania ilustrującej sytuację gospodarczą okręgu Izby.

Sprawa ulg podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych.

Dekretem z 7. V. 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 294) przyznana została nabycom pojazdów mechanicznych ulga podatkowa przez potrącenie sum wydatkowanych na nabycie pojazdu mechanicznego z opodatkowanego dochodu. Tymczasem rozporządzenie wykonawcze z 18. VII. 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 430) wprowadziło zasadę, że do kwoty dochodu w dziale I powstałej po potrąceniu wydatku na zakup pojazdu zastosować należy stopę procentową, jaka wynika z obliczenia stosunku procentowego wymierzonego podatku do kwoty opodatkowanego dochodu. Podobną zasadę przewiduje rozporządzenie dla dochodów z działu II.

Samorząd gospodarczy wystąpił z wnioskiem w sprawie zmiany cytowanego rozporządzenia w kierunku przystosowania jego przepisów do postanowień dekretu .

Wypowiadając się w powyższej sprawie Izba stwierdziła, iż rozporządzenie Ministra Skarbu z 18. VII. r. b. w sprawie wykonania dekretu Prezydenta R. P. z 7. V. 1936 r. o ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych jest niezgodne z treścią przepisów owego dekretu, ponadto koliduje z art. 6 ustawy o państwowym podatku dochodowym zarówno w pierwotnym jego brzmieniu jako też znowelizowanym ustawą z 18. III. 1935 r. oraz dekretem z 22. XI. 1935 r. Z cytowanych przepisów ustawowych wynika bowiem, iż w grę wchodzi wydatek, który ma być potrącany z opodat-

kowanego dochodu. Jeśli jednak konkretny wydatek jest potrącany z podstaw dochodu, który podlega opodatkowaniu, to nie można wbrew tej zasadzie zaliczać go powtórnie do pozostałego dochodu celem zastosowania w ten sposób wyższej stawki podatkowej.

Sprawa powyższa rozpatrywana była przez Międzyizbową Komisję Skarbową, po czym Związek Izb wystąpił do Ministerstwa Skarbu w sprawie zmiany omawianego rozporządzenia wykonawczego zgodnie z powyższymi uwagami.

Równocześnie Związek Izb na mocy uchwały Międzyizbowej Komisji wystąpił o zmianę dekretu z 7. V. 1936 r. w tym kierunku, aby osoby, które nabędą autobusy, samochody ciężarowe i traktory ze względu na szczególne znaczenie ich dla obrony Państwa korzystały z ulgi polegającej na potrąceniu z dochodu sum wydatkowanych na nabycie bez względu na cenę. Ponadto podniesiono, iż prawo potrącania z dochodu sumy do 12.000.— zł. należałoby przyznać nabywcom samochodów osobowych niezależnie od wysokości kosztów nabycia samochodu (dekret przyznawał ulgę tylko w wypadkach nabycia pojazdu w cenie nabycia nieprzekraczającej 12.000 zł.).

W roku sprawozdawczym sprawa nie została zadecydowana przez Ministerstwo.

Normy średniej dochodowości na r. 1936.

W wyniku konferencji, przeprowadzonej na terenie Łódzkiej Izby Skarbowej przy współudziale Izby Przemysłowo - Handlowej w Łodzi, postanowiono dla wymiaru podatku dochodowego na rok 1936 przyjąć w niezmienionej wysokości stawki, ustalone dla wymiaru na r. 1935.

W sprawie podatkowego traktowania zysków sanacyjnych.

W związku z zamierzonym przez samorząd gospodarczy wystąpieniem do Ministerstwa Skarbu w sprawie ostatecznego unormowania poruszonej podczas Narady Gospodarczej kwestii zysków sanacyjnych, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wyraziła opinię, że należałoby wyłączyć z podstaw opodatkowania zyski sanacyjne zarówno powstałe wskutek układów zatwierdzonych sądownie jak i w drodze prywatnych umów regulacyjnych, gdyż pod względem gospodarczym jedne i drugie posiadają ten sam charakter faktyczny.

Równocześnie Izba rozważyła zagadnienie, czy zyski sanacyjne w ogóle są przychodem w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym i czy tym samym wyłączenie ich z podstaw wymiaru podatku dochodowego osób prawnych wynika z przepisów ustawy czy też rozwiązać należy sprawę w płaszczyźnie postanowień ulgowych, opartych na art. 123 ordynacji podatkowej. Izba zajęła stanowisko, iż zyski sanacyjne pozbawione są charakteru efektywnych przychodów, wobec czego posiadają wystarczający tytuł do wyłączenia z zysku bilansowego na podstawie ustawy, uwzględniając jednak, iż N. T. A. zajął w poruszonej sprawie odmienne stanowisko, Izba wypowiedziała się za unormowaniem sprawy na zasadzie wspomnianego art. 123 ordynacji.

O ile idzie o kwestię dowodów autentyczności układów Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zajęła stanowisko, że zyski sanacyjne, wynikające z układów zawartych na zasadzie prawa upadłościowego lub prawa o postępowaniu układowym, winny być automatycznie wyłączane z podstaw opodatkowania bez jakichkolwiek indywidualnych podań. Natomiast wyłączanie zysków sanacyjnych, będących rezultatem prywatnych układów, należałoby uzależnić od pewnych rygorów, dających gwarancję, że rozmiary redukcji ściśle odpowiadają stosunkom faktycznym.

W wypadku dopełnienia owych wymogów osobom prawnym winno przysługiwać prawo automatycznego wyłączenia z podstaw wymiaru podatku dochodowego również i zysków sanacyjnych, jakie ujawniły się w ich bilansach w wyniku prywatnych układów regulacyjnych.

O ile idzie z kolei o zyski powstałe wskutek obniżki kapitału akcyjnego, stosowanej celem usunięcia strat bilansowych, Izba wypowiedziała się za traktowaniem ich na takich samych zasadach, jak zysków sanacyjnych, gdyż w danym wypadku w grę wchodzą tylko rachunkowe przesunięcia w stanie majątku, a nie efektywne przychody w rozumieniu przepisów ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Pod koniec roku sprawozdawczego Ministerstwo Skarbu zdecydowało się na uregulowanie sprawy wyłączania z podstaw wymiaru podatku dochodowego osób prawnych, t. zw. zysków sanacyjnych, jednak nie w drodze odpowiednich zarządzeń generalnego charakteru, lecz na zasadzie indywidualnych podań. Równocześnie celem rozpatrywania owych podań powołana została do życia specjalna ko-

misja, w której skład wchodzą delegaci Ministerstwa Skarbu jako też Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W związku z powyższym Izba zwróciła się do Związku Izb podnosząc, iż należałoby a) wystąpić zgodnie z poprzednimi zamierzeniami — ze szczegółowym przedstawieniem do Ministerstwa Skarbu, wskazując zarówno na możliwości zastosowania jak i konstrukcyjną przewagę systemu generalnego unormowania sprawy oraz b) gdyby system ów nie miał stanowić na dalszą metę podstaw rozwiązania sprawy — wypowiedzieć się za potrzebą opiniodawczego współdziałania Izb Przemysłowo-Handlowych.

Mimo wniosków, jakie samorząd gospodarczy zgłosił Ministerstwu Skarbu w sprawie uznania zasady, iż zyski sanacyjne winny być wyłączane z podstaw opodatkowania osób prawnych, Ministerstwo zajęło stanowisko, iż wydawanie w poruszonej sprawie zarządzeń ogólnych nie miałoby większego znaczenia praktycznego, ponieważ układy sądowe są zjawiskiem stosunkowo rzadko spotykanym.

Przeprowadzona przez Izbę ankieta wśród zrzeszeń gospodarczych okręgu ujawniła jednak, że szereg przedsiębiorstw w obawie opodatkowania zysków sanacyjnych nie zwracało się w ogóle do Ministerstwa Skarbu przy czym zawierało układy w specjalny sposób sprawiający, iż zyski sanacyjne nie ujawniły się jednorazowo w roku zawarcia układu.

Wobec powyższego stwierdzenia konieczne będzie dalsze kontynuowanie kroków, mających na celu definitywne potraktowanie zagadnienia zysków sanacyjnych w płaszczyźnie zasadniczej.

Jednorazowe odpisywanie wartości obiektów inwestycyjnych.

Nawiązując do wzmianki, zamieszczonej w tej sprawie na str. 235 sprawozdania za rok 1935, Izba komunikuje, iż w połowie roku sprawozdawczego Ministerstwo Skarbu zwróciło się do samorządu gospodarczego o przesłanie wykazu najbardziej rozpowszechnionych przedmiotów inwestycyjnych, których okres zużycia nie przekracza 5 lat, a które mają zastosowanie w ważniejszych działach przemysłu. Izba Przemysłowo-Handlowa jako generalna referentka sprawy w zakresie przedmiotów używanych przez włókiennictwo przesłała wykaz ogłoszony w roku ubiegłym, ponadto zaś uzupełniła go poszczególnym artykułem.

Równocześnie Izba na zasadzie dochodzeń ankietowych wskazała, jakie przedmioty należałoby uwzględnić w zakresie innych branż reprezentowanych w tut. okręgu. Ze względu na nader obszerne rozmiary owego wykazu ogólno-branżowego, przedstawionego przez Związek Izb, niemożliwe jest zareprodukowanie pełnego jego brzmienia na łamach niniejszego sprawozdania. Strony zainteresowane mogą go przejrzeć w biurze Izby.

Sprawa księgowania bonifikat obniżających odsetki.

Sprawa księgowania bonifikat obniżających odsetki za dany rok w wypadku, gdy w grę wchodzą zobowiązania spłacane przez kilka lat, była przedmiotem konkretnych sporów z władzami skarbowymi. W wyniku skierowanych w tej mierze odwołań oraz wystąpienia Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi Ministerstwo Skarbu, uznało, iż redukcja odsetek winna być uwzględniona przy wymiarze podatku dochodowego w tym roku operacyjnym, którego ona dotyczy, chociażby zawiadomienie o obniżeniu odsetek przesłane zostało płatnikowi nawet po upływie roku podatkowego, lecz przed sporządzeniem zamknięcia rachunkowego, przewidzianego w art. 21 ustawy o państwowym podatku dochodowym.

W sprawie dopuszczenia amortyzacji kosztów nabycia prawa do używania marki fabrycznej.

Wypowiadając się w kwestii, czy marka fabryczna (znak towarowy) winna ulegać amortyzacji i w jakim stopniu, Izba wyraziła opinię, iż koszt nabycia znaku towarowego jako przeznaczonego z natury rzeczy do stałego posługiwania się nim w przeciągu pewnej ilości lat, potraktować należy jako nakład inwestycyjny, który po zaktywowaniu wydatku w księgach handlowych uprawnia płatnika do uskuteczniania corocznych odpisań amortyzacyjnych.

Równocześnie Izba podniosła, iż jako normę przeciętną przyjąć należy 10-letni okres amortyzacyjny, co nie wyklucza indywidualnych odchyleń.

Izba stwierdziła równocześnie, iż przy wydatkach na odpłatne nabycie znaku towarowego, nieprzekraczających np. kwoty 5.000 zł., istotnym uproszczeniem byłoby przyjęcie zasady, iż wydatek ów może być jednorazowo odpisywany.

Sprawa wyłączenia datków na Fundusz Obrony Narodowej.

Na zasadzie wniosków, zgłoszonych m. in. przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi Związek Izb wystąpił w poruszonej w nagłówku sprawie do Ministerstwa Skarbu, kierując się poglądem, iż zwolnienie owych datków z podatku dochodowego niewątpliwie przyczyniłoby się do zwiększenia skuteczności akcji propagandowej, podjętej na rzecz Funduszu Obrony Narodowej, ponadto zaś zgodne byłoby z naczelną zasadą ogólnej polityki, iż Fundusz służyć ma na zabezpieczenie normalnego istnienia zbiorowego warsztatu pracy, jakim jest Rzeczpospolita.

Ministerstwo Skarbu nie uwzględniło owego przedstawienia, powołując się na względy natury zarówno formalnej jak i zasadniczej.

W sprawie terminu składania zeznań w przedmiocie dochodu z nieruchomości.

W łączności z kierowanymi do Izby zapytaniami, czy przesunięcie terminu dla składania zeznań w przedmiocie podatku dochodowego dla płatników prowadzących prawidłowe księgi (rozporządzenie Ministra Skarbu w Dz. U. R. P. Nr. 9 z 1936 r. poz. 90) dotyczy również dochodów z nieruchomości, niewykazanych szczegółowo w księgach handlowych przedsiębiorstwa, Izba dała wyraz opinii, iż nie ma podstawy prawnej dla wnoszenia w terminie do dnia 1. III. b. r. odrębnych zeznań w przedmiocie dochodów z nieruchomości. Poza motywami natury prawnej Izba wskazała, iż podobny dwutorowy system składania zeznań w przedmiocie jednego i tego samego przedmiotu podatkowego, który, zgodnie z globalnym charakterem podatku dochodowego ma być łącznie opodatkowany narażałby płatników na niepotrzebne komplikacje.

Ponieważ lokalne władze skarbowe nie uważały się za powołane do autorytatywnego wyjaśnienia powyższej kwestii, Izba wystąpiła o zadecydowanie jej przez Ministerstwo Skarbu.

Zryczałtowanie podstaw podatku dochodowego.

Pod koniec roku sprawozdawczego Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zwróciła się do zainteresowanych zrzeszeń gospodarczych o oświadczenie się, w jakiej mierze celowe byłoby w interesie

uproszczenia stosunków wymiarowych ewent. zryczałtowanie wymiaru podatku dochodowego. Izba wskazała, iż należałoby przy tym uwzględnić doświadczenia, poczynione w r. 1936 z zastosowaniem po raz pierwszy nowych zasad ryczałtu w zakresie podatku przemysłowego.

W roku sprawozdawczym nieaktualne było jeszcze ustalenie konkretnych wniosków.

W sprawie stosowania w praktyce § 7 rozporządzenia Ministra Skarbu o ulgach dla nowowznoszonych budowli.

Jak zakomunikowano Izbie na terenie niektórych okręgów wymiarowych władze skarbowe stosowały § 7 rozporządzenia Ministra Skarbu o ulgach dla nowowznoszonych budowli (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 495/34) w ten sposób, że wyłączały z podstaw opodatkowania tylko tę część dochodu, która została zużyta na budowę po potrąceniu kosztów utrzymania płatnika i jego rodziny.

W związku z powyższym Izba zajęła stanowisko, iż ani tekst ustawy z 24. III. 1933 r., ani też przepisy rozporządzenia wykonawczego nie uprawniają do stosowania powyższej praktyki. Niewątpliwie cytowane przepisy nie dają odpowiedzi na pytanie, z jakich środków płatnik pokrywa owe koszty utrzymania, jeśli pełny dochód zużywa na budowę. Nastręczające się w tej mierze zastrzeżenia, co najwyżej mogą być punktem wyjścia dla zmiany przepisów na przyszłość, stając jednak na gruncie obecnie obowiązujących postanowień o ulgach dla nowowznoszonych domów — zanegować należy podstawy prawne owej interpretacji.

W sprawie statystyki wymiaru podatku przemysłowego od obrotu i dochodowego.

Pod koniec roku sprawozdawczego samorząd gospodarczy otrzymał z Głównego Urzędu Statystycznego projekt zasad opracowania statystyki wymiaru podatków przemysłowego od obrotu i dochodowego (od dochodów fundowanych), zestawiony w ogólnych zarysach na życzenie Ministerstwa Skarbu.

W związku z powyższym Izba z uwagi na znaczenie, jakie posiadałoby opracowanie tej statystyki (m. in. w związku z planowaną reformą świadectw przemysłowych) wskazała na potrzebę zwołania

specjalnej konferencji z przedstawicielami Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Ministerstwa Skarbu oraz G. U. S. celem bezpośredniego omówienia całokształtu sprawy. Dalsze wystąpienia Izby w powyższej sprawie przypadły już po upływie okresu sprawozdawczego.

III. Podatki realne.

Dekret o podatku od nieruchomości.

W łączności z dekretem Prezydenta R. P. o podatku od nieruchomości z dnia 14. I. 1936 r. Izbie udało się wskutek przedstawień Komitetu Podatkowego wprowadzić zmianę do art. 5, polegającą na tym, iż za podstawę wymiaru przyjmuje się nie 5 % lecz 3 % wartości obiegowej nieruchomości niewynajmowanych lub niewydzierżawionych (place).

Ponieważ pkt. 6 art. 5 nie precyzował bliżej, jak należy ustalać wartość obiegową, Izba stwierdziła, iż sprawa ta winna być w należyty sposób wyjaśniona i zadecydowana w rozporządzeniu wykonawczym. Izba dała wyraz opinii, iż pożądany byłby współudział przy ustalaniu owej wartości zarówno płatnika jak i biegłych z urzędu, co wpłynąć mogłoby na urealnienie podstaw wymiarowych oraz zapobiec nadmiernej ilości odwołań.

Rozporządzenie wykonawcze do dekretu o podatku od nieruchomości.

Na początku roku sprawozdawczego Izba opracowała szczegółowe wnioski w sprawie zmian, jakim ulec winno rozporządzenie wykonawcze do dekretu Prezydenta R. P. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 14) w łączności z faktem, iż przesłany do zaopiniowania projekt domagał się korektur. Wnioski zgłoszone w tej sprawie przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi w pełnej rozciągłości zaakceptował Związek Izb, który z kolei podał je do wiadomości Ministerstwa Skarbu.

W wystąpieniu swoim samorząd gospodarczy m. in. ze względów zdrowotnych i urbanistycznych wypowiedział się za wyłączeniem z podstaw opodatkowania parków prywatnych, jako też stwierdził potrzebę wyraźnego sprecyzowania, iż nie podlegają podatkowi place, które nie mogą być zabudowane, nie tylko na podstawie poszczególnych ustaw, np. górniczej, o ochronie lokatorów itp., lecz również z uwagi na przepisy, pośrednio wynikające z owych ustaw (np. pra-

womocne plany zabudowania). Wypowiedziano się także za uznaniem tezy, iż wolne powinny być od podatku położone w obrębie miasta grunty o charakterze ugorów i nieużytków niezaopatrzonych jeszcze w urządzenie miejskie, co nie zezwala na podjęcie ich zabudowy.

Z kolei dano wyraz opinii, iż celem zrealizowania zasady współudziału płatnika w postępowaniu, władze wymiarowe powinny w zasadzie w wypadku wszystkich nastręczających się wątpliwości wzywać płatnika do złożenia uzupełniających wyjaśnień, które pozwoliłyby na ustalenie wartości obiegowej, a ponadto z urzędu powoływać biegłych. Niezależnie od powyższego przedstawiono cały szereg uwag szczegółowych, mających na celu takie ujęcie przepisów rozporządzenia, aby w niczym nie odbiegały one od zasad i intencji dekretu i w możliwie szerokiej mierze przez wyjaśnienie kwestii otwartych zapobiec mogły sporom interpretacyjnym w praktyce.

Poza tym sprawa uwzględnienia wniosków samorządu gospodarczego była przedmiotem bezpośredniej konferencji z Ministerstwem Skarbu, które tylko w częściowej mierze przychyliło się do zgłoszonych mu postulatów.

Sprawa ewent. przekazania odwołań przeciwko wymiarowi podatku od nieruchomości właściwości Komisji Odwoławczych.

Stosownie do art. 8 ordynacji podatkowej w brzmieniu znowelizowanym dekretem z stycznia 1936 r. zostały wyjęte z zakresu właściwości Komisyj Odwoławczych sprawy, dotyczące odwołań przeciwko wymiarom podatku od placów niezabudowanych, co bezpośrednio łączy się z faktem, iż pobór tego podatku wcielony został w ramy ogólnego podatku od nieruchomości. Praktyka wymiarowa okazała jednak, iż właśnie w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości, stanowiących place niezabudowane wzgl. niedostatecznie zabudowane, nastręcza się stosunkowo znaczna ilość kwestyj spornych, co w konsekwencji przemawia za celowością przekazania decyzyj w przedmiocie odwołań kompetencji Komisyj Odwoławczych jako instancji działającej przy współudziale czynnika gospodarczego.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi, uznając w zasadzie celowość owej zmiany, wystąpiła na terenie samorządu gospodarczego

z odpowiednim wnioskiem, który został zaakceptowany przez Związek Izb.

W sprawie projektu rozporządzenia wykonawczego do dekretu o podatku od lokali.

Na początku roku sprawozdawczego Izba przygotowała szczegółowe uwagi i wnioski do przesłanego jej projektu rozporządzenia wykonawczego do dekretu Prezydenta R. P. o podatku od lokali.

Odnośne uwagi stanowiły podstawę dla memoriału Związku Izb, skierowanego do Ministerstwa Skarbu.

W uwagach owych Izba dała wyraz opinii, że ulga w postaci zwolnienia od podatku od lokali przyznana zakładom przemysłowym winna dotyczyć wszystkich lokali zajmowanych przez te zakłady, bez względu na to, czy znajdują się one przy zakładach przemysłowych czy też poza ich obrębem.

Z kolei Izba wskazała, iż o ile idzie o lokale. które są częściowo zajęte na zakład przemysłowy, a częściowo na mieszkania, względy słuszności wymagają aby podatkowi od lokali podlegały tylko te części lokalu, które są przeznaczone na mieszkanie, według stawki właściwej dla tej części lokalu. Wolne być powinny poza tym od podatku nowe lokale, jakie powstały w budowlach przebudowanych.

Poza tym Izba podniosła, iż nałożenie na właściciela wzgl. administratora domu, obowiązku wystawiania zaświadczeń, stwierdzających od jakiego czasu lokator jest bezrobotnym jest żądaniem zbyt daleko idącym i w praktyce niemal z reguły niemożliwym do spełnienia. Wobec tego Izba zaproponowała aby wspomnianym zaświadczeniem objęte były tylko te ewent. okoliczności, iż ubiegający się o ulgę lokator zajmuje w danym domu mieszkanie oraz, że np. płaci czynsz lub też, że nie wywiązuje się z przyjętego na siebie zobowiązania w zakresie uiszczenia komornego.

Wreszcie Izba podniosła potrzebę wyraźnego określenia co należy rozumieć przez „faktyczne komorne“, gdyż pojęcie to może nastręczyć wątpliwości jaki czynsz stanowi podstawę wymiaru: czy czynsz należny według postanowień ustawy o ochronie lokatorów mimo obniżki przewidzianej dekretem z 14. XI. 1935 r.

Uwagi samorządu gospodarczego zostały naogół uwzględnione w rozporządzeniu opublikowanym w Dzienniku Ustaw R. P Nr. 33, poz. 258 z 1936 r.

IV. Podatki pośrednie.
Sprawa świadectw akcyzowych. dla fabryk wódek.

Na terenie samorządu gospodarczego rozważana była w roku sprawozdawczym sprawa ustosunkowania się do przedstawienia organizacji branżowej fabryk wódek gatunkowych i likierów w przedmiocie zróżniczkowania i obniżenia świadectw akcyzowych. Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zajęła stanowisko, iż właściwie należałoby całkowicie znieść świadectwa akcyzowe dla fabryk wódek z tem, iż jako ekwiwalent dla Skarbu możnaby wprowadzić opłatę specjalną od litra zakupionego spirytusu, która wliczana byłaby przez Monopol Spirytusowy do ceny sprzedażnej. W opłacie owej mieściłby się również dodatek komunalny według ustalonego klucza procentowego.

Na wypadek, gdyby powyższa koncepcja, podyktowana zasadą koncentracji poboru opłat i równomiernego obciążenia wytwórni wódek, nie mogła być z technicznych względów zrealizowana, Izba uznała, iż uniezależnić należy ceny wspomnianych świadectw akcyzowych od ilości litrów przerobionego spirytusu z tym, iż przekroczenie ustalonej w tym zakresie minimalnej normy powinno pociągnąć za sobą proporcjonalną dopłatę, obliczaną od każdego tysiąca litrów.

Osobno Izba nadmieniła, iż zarówno przedstawiona wyżej propozycja w sprawie całkowitego zniesienia świadectw akcyzowych jako też wspomniana zmiana systemu obecnych świadectw zawarowałaby w zasadzie obecną wysokość wpływów z tego tytułu, natomiast proponowana modyfikacja elastyczniej powiązałaby wysokość świadczenia podatkowego z faktycznymi rozmiarami produkcji.

Związek Izb w pełnej rozciągłości zaakceptował powyższą propozycję Izby, w roku sprawozdawczym sprawa nie została jednak zrealizowana.

Opodatkowanie i banderolowanie herbaty.

W łączności z wysuwaną przez pewną grupę kupców hurtowych koncepcją opodatkowania i banderolowania herbaty Związek Izb m. in. na zasadzie opinii Izby łódzkiej zakomunikował Ministerstwu Skarbu szczegółowe uwagi, podnosząc m. in., że zrealizowanie owej koncepcji stworzyłoby monopol sprzedaży herbaty, lukratywny dla kilku firm, które uzyskają prawo paczkowania pod banderolą, natomiast niewątpliwie krzywdzący konsumenta, sprzedawców herbaty

luzem i drobne paczkarnie, a także przynoszący problematyczne korzyści Skarbowi Państwa. Ministerstwo Skarbu uznało, iż zrealizowanie zamierzonego opodatkowania i banderolowania herbaty w chwili obecnej byłoby wyraźnie sprzeczne z podstawowymi założeniami polityki Rządu, dotyczącymi utrzymania niskich cen oraz zwalczania zbędnych koncesyj, monopoli itp. przywilejów w życiu gospodarczym.

Obostrzenie walki organów skarbowych z potajemnym handlem wódkami.

Czynniki reprezentujące przemysł restauracyjny zwróciły się do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi z prośbą o interwencję u odpowiednich władz, idącą w kierunku intensyfikacji walki z potajemnym handlem wódkami.

W łączności z powyższym, Izba wystąpiła do Łódzkiej Izby Skarbowej, która z kolei wydała odpowiednie zarządzenia, mające na celu obostrzenie walki organów skarbowych z potajemnym wyszynkiem.

Zaznaczyć wypada, że walka powyższa była i jest objęta programem prac organów kontroli, które napotykają jednak w swej pracy na znaczne trudności, spowodowane koniecznością zbierania materiałów dowodowych w formie zeznań świadków, będących przeważnie osobami zainteresowanymi w ukryciu przestępstwa.

O unormowanie sprawy zwrotów piwa niepochodzącego ze sprzedaży rozwózkowej.

Niektóre browary innych okręgów wysunęły propozycję, aby piwo niepochodzące ze sprzedaży rozwózkowej mogło być zwracane do browaru, przy czym pozostawiły otwartą kwestię, czy z chwilą ponownego wywiezienia go z browaru następować powinna powtórna opłata akcyzy. Do koncepcji przewidującej ewent. obowiązek uiszczenia ponownej opłaty akcyzowej Izba ustosunkowała się negatywnie, gdyż podobne unormowanie sprawy uznać należy za sprzeczne z zasadą słuszności podatkowej, w myśl której unikać należy podwójnego lub dwukrotnego opodatkowania tego samego przedmiotu tym samym podatkiem. Natomiast Izba wypowiedziała się za rozszerzeniem pojęcia sprzedaży rozwózkowej na sprzedaż w drodze wysyłek kolejowych oraz bezpośrednio z wozów, a poza tym za dopuszczeniem w ciągu określonego terminu zwrotu piwa, pozosta

łego z hurtowej i komisowej sprzedaży, przy czym towar niesprzedany i zwrócony browarowi winien być przy dostosowaniu się do warunków kontrolnych wolny od ponownego opodatkowania.

Zajmując powyższe stanowisko Izba kierowała się założeniem, że instytucja t. zw. zwrotów towarowych w zakresie np. podatku przemysłowego jest nie tylko dopuszczalna, lecz zwroty wyłączone są z podstaw opodatkowania. Byłoby więc zupełnie niesłuszne, aby w dziedzinie podatku akcyzowego instytucja owych zwrotów wogóle nie była honorowana poza wąsko zakreślonymi wyjątkami w zakresie piwa, pochodzącego ze sprzedaży rozwózkowej.

Sprawa powyższa nie była przedmiotem wystąpienia Związku Izb w roku sprawozdawczym.

Podatek hotelowy.

Zrzeszenie Hotelarzy Województwa Łódzkiego zwróciło się do Izby z prośbą o poparcie podania, skierowanego do Zarządu Miejskiego m. Łodzi w przedmiocie obniżenia podatku hotelowego, podnosząc, iż podatek ten obciąża głównie przedsiębiorstwa hotelowe, większość bowiem przyjezdnych do Łodzi nie chce płacić podatku, żądając od hotelu odpowiedniej bonifikaty. Także przyjezdni obcokrajowcy okazują niezadowolenie z powodu żądanego od nich podatku, gdyż w większości krajów Europy podatek ten został już zniesiony.

Zarząd Miejski w Łodzi nie przychylił się do prośby o obniżenie podatku hotelowego, w drodze bezpośredniej przedstawionej mu przez Zrzeszenie Hotelarzy W. Ł., gdyż zdaniem Zarządu uchwalona w roku 1934 obniżka stawek spowodowała spadek wymiaru podatku, natomiast nie wpłynęła na zwiększenie frekwencji w hotelach pierwszorzędnych.

Dopiero w wyniku starań podjętych przez Izbę, Zarząd Miejski w Łodzi przygotował nowy projekt statutu o podatku od hoteli, który realizował główne postulaty przemysłu hotelowego, a mianowicie obniżając stawkę podatku 20% do 10% oraz przewidując stosowanie ulg i zwolnień od podatku dla uczestników zjazdów gospodarczych itp.

Uwzględniając, iż na Naradzie Gospodarczej zapadły m. in. rezolucje, idące w kierunku obniżenia podatku hotelowego, Związek Izb postanowił podjąć akcję w płaszczyźnie ogólno-krajowej.

W łączności z tym Izba opracowała dla Związku Izb nastręczające się w tej mierze wnioski i uwagi, które z kolei zakomunikowano Związkowi Miast celem zapoczątkowania odpowiedniej rewizji statutów podatkowych tych zarządów miejskich, na których terenie nadal obowiązuje podatek hotelowy w wygórowanej wysokości.

W konkluzji owych uwag Izba podniosła potrzebę zalecenia miastom, na których terenie dotychczas nie został obniżony podatek hotelowy:

1) aby w niedalekiej przyszłości w drodze zmiany statutów stawki uległy redukcji z tym, iż maksymalna wysokość ich na terenie całej Rzplitej w żadnym wypadku nie powinna przekraczać 10%;

2) aby w miastach o dużym nasileniu ruchu turystycznego i istniejących potencjalnych możliwościach jego ożywienia stawki podatku hotelowego w zasadzie uległy obniżeniu poniżej 10% z tym, iż część wpływów powinna być użyta na popieranie turystyki i urządzeń związanych z zaspakajaniem potrzeb turyzmu i ruchu obcych;

3) aby w statutach wszystkich miast przewidzieć dalsze i specjalne zniżki, wynoszące co najmniej 50% stawki normalnej dla uczestników zjazdów gospodarczych, wystaw i targów, pod warunkiem przedstawienia zaświadczeń właściwej instytucji samorządu gospodarczego (Izby Przemysłowo-Handlowej, Rzemieślniczej lub Rolniczej) stwierdzającej, iż poszczególna impreza posiada znaczenie gospodarcze. Co najmniej zaś wszystkie statuty powinny przewidywać, iż prezydentowi miasta przysługuje prawo ulgi i zwolnień od podatku, przy czym w pierwszym rzędzie ulga owa powinna być przyznawana uczestnikom wspomnianych poprzednio imprez, o ile nie przysługuje ona im na zasadach ogólnych, t. j. na mocy specjalnie w tym celu przewidzianych przepisów statutu;

4) celem częściowego zrekompensowania formalnego ubytku wpływów Izba wskazała na możliwość uchylenia z drugiej strony przewidzianego w poszczególnych statutach degresyjnego zróżniczkowania stawek w zależności od długości pobytu przyjezdnego.

Zniesienie opłat pobieranych w zakładach gastronomicznych na rzecz Funduszu Pracy.

Wypowiadając się w powyższej sprawie, która poruszona była również na Naradzie Gospodarczej z Rządem, w lutym 1936 r. (pkt. 3 g rezolucji posiedzenia II Komisji Obciążeń Publicznych), Izba w zdecydowany sposób podniosła potrzebę zniesienia owych opłat jako wypłaszających publiczność z znacznej części zakładów gastronomicznych po godzinie 24-ej. Ze względu na liczne zastrzeżenia, jakie nastręcza instytucja patentów akcyzowych, obowiązujących obok drugiego podatku realnego w postaci świadectw przemysłowych, Izba wypowiedziała się przeciwko pogarszaniu struktury owych patentów przez doliczanie do nich dalszych dodatków wzamian za zniesienie specjalnej opłaty na rzecz Funduszu Pracy. Natomiast Izba dała wyraz opinii, iż automatycznym ekwiwalentem będą zwiększone wpływy z tytułu podatku obrotowego, dochodowego itp. z powodu zwiększonej frekwencji w lokalach gastronomicznych po godz. 24-ej.

W roku sprawozdawczym sprawa powyższa nie została zadecydowana.

W sprawie przepisów § 4 rozporządzenia wykonawczego do ustawy z dnia 17. XII. 1931 roku o podatku od energii elektrycznej.

Wypowiadając się w sprawie przepisów § 4 rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 17. XII. 1931 o podatku od energii elektrycznej (tekst jednolity w brzmieniu ogłoszonym w Dz. U. R. P. z 31. VIII. 1934 r. Nr. 8, poz. 720), Izba wyraziła opinię, iż przepisy owe uznać należy jako zbyt uciążliwe, gdyż przewidują one obowiązek merytorycznie zbędnego, bo dwukrotnego składania zeznań w ciągu miesiąca z tym, iż również należność podatkową płatnik zobowiązany jest odrębnie uiszczać w owych półmiesięcznych odstępach czasu. Uwzględniając, iż celem odciążenia administracji skarbowej i płatników z 4 na 2 terminy ograniczono ostatnio zapłatę rat z tytułu podatku od nieruchomości i lokali, Izba wypowiedziała się za zredukowaniem do okresu jednego miesiąca — terminów składania zeznań i wpłacania należności z tytułu podatku od energii elektrycznej.

O ile idzie o podmiotową stronę zagadnienia miesięczny termin deklarowania i uiszczania podatku jednolicie i bez składania indywidualnych podań odnosić winien się zdaniem Izby do wszelkich elektrowni.

W roku sprawozdawczym rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku od energii elektrycznej nie zostało znowelizowane.

Sprawa opodatkowania wytłoków z malin i wiśni.

W związku ze skierowanym do Izby zapytaniem Izba w wyniku przeprowadzonych dochodzeń zakomunikowała, iż według opinii tut. sfer zainteresowanych wytłoki malin i wiśni, zaprawione do konserwacji kwasem mrówczanym lub benzoesowym jako nienadające się do bezpośredniej konsumcji i stanowiące jedynie zaprawę do dalszej produkcji soków malinowych i wiśniowych — bezwarunkowo wolne winny być od podatku, przewidzianego w ustawie z dnia 22. X. 1931 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego.

Zniżenie opodatkowania krajowego przemysłu win owocowych.

Przyłączając się do postulatów wysuwanych przez sfery wytwórców win owocowych innych okręgów, Izba wypowiedziała się za realizacją uchwały Narady Gospodarczej z Rządem, stwierdzającej potrzebę wydatniejszego obniżenia podatku pośredniego, obciążającego produkcję win owocowych. Postulat ten został zrealizowany w drodze rozporządzenia z 28. VII. 1936 r. poz. 431 Dz. Ust.

W sprawie traktowania w zakresie wymiaru podatku dochodowego rachunkowych różnic kursowych na niespłaconych zobowiązaniach walutowych osób fizycznych.

Izba powiadomiła zrzeszenia gospodarcze, że Ministerstwo Skarbu w trybie informacyjnym oznajmiło, iż nie może przychylić się do wysuniętej przez Izbę tezy, aby wymienione w nagłówku różnice kursowe nie były włączane do podstaw wymiaru. Ministerstwo podniosło równocześnie, iż stawiając tak kwestię, nie kieruje się jednostronnym poglądem fiskalnym, gdyż na przytoczonej wykładni zyskują płatnicy, którzy na wierzytelnościach, opiewających na waluty obce ponieśli rachunkowe straty, gdyż mogą je wyłączyć z podstaw wymiaru w sposób antycypacyjny, t. j. przed regulacją wierzytelności.

W związku z tym Izba zwróciła się do zrzeszeń gospodarczych o rozważenie celowości i potrzeby rozwiązania sprawy w drodze rozciągnięcia ustawy o tymczasowym stosowaniu wyjątkowych zasad bilansowania również i na osoby fizyczne.

Przeprowadzona ankieta ujawniła potrzebę rozwiązania sprawy w jedyny sposób, wobec czego Izba postanowiła podjąć odpowiednie kroki na terenie Ministerstwa Skarbu. Dalsze kroki w tej sprawie nastąpiły już po upływie roku sprawozdawczego.

V. Księgi handlowe.

Księgowość przedsiębiorstw komisowych.

W łączności z wnioskami samorządu gospodarczego, zgłoszonymi w poprzednich okresach Ministerstwo Skarbu po szczegółowym rozpatrzeniu sprawy na specjalnej konferencji, którą zwołało przy współudziale Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi oraz przedstawicieli Związku Księgowych w Polsce ustaliło minimalne wymogi, jakim zgodnie z zasadami prawidłowej rachunkowości oraz w interesie ułatwienia kontroli skarbowej odpowiadać winna księgowość przedsiębiorstw komisowych.

W łączności z tym Ministerstwo ogłosiło okólnik z dnia 5 października 1936 r. L D V 8709/1/36 w sprawie księgowości komisantów.

Opodatkowanie przedsiębiorstw zarobkowych i rozszerzenie przymusu prowadzenia ksiąg.

W początkach roku sprawozdawczego Izba przedstawiła Ministerstwu Skarbu poniższe uwagi, łączące się z konstrukcją niektórych przepisów dekretu Prezydenta R. P. z 14. I. 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 15) w przedmiocie zmiany przepisów, dotyczących państwowego podatku przemysłowego i opłat stemplowych.

Z treści przepisu art. 1 dekretu wynika, iż wbrew zasadzie uprzywilejowanego potraktowania przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe książki handlowe, przedsiębiorstwa pracujące w trybie zarobkowym, którą to formę działalności stosują m. in. przędzalnie, tkalnie, farbiarnie, wykończalnie, podlegają stawce 1,5% tylko w wypadku, gdy wykupują świadectwa VI, VII i VIII kategorii. Natomiast obroty owych przedsiębiorstw zarobkowych wyższych kategoryj, które prowadzą książki, nie tylko nie korzystają co najmniej z identycznej stawki podatkowej, lecz ze względu na nieprzytoczone w ust. 4, pkt. 1, art. 1 dekretu obrotów, wymienionych w art. 5, ust. 8 ustawy, zniewolone są opłacać 2 razy większą stawkę podatkową, t. j. 3%-wą przewidzianą w ust. 1, pkt. 7, art. 1. Ponieważ żadne względy natury gospodarczej nie przemawiają za podobną dyskryminacją na niekorzyść przedsiębiorstw, prowadzących prawidłowe książki handlowe i wyższej formy organizacyjnej, Izba celem

uchylenia owej nadmiernej rozpiętości stawek wskazała na potrzebę uzupełnienia dekretu co najmniej w takim kierunku, aby stawce 1,9% podlegały również obroty, wymienione w pkt. 8, art. 5 ustawy.

Izba podniosła przy tej sposobności, iż mimo projektowanego uzupełnienia nadal korzystniejsza będzie sytuacja podatkowa przedsiębiorstw zarobkowych niższych kategoryj, poczynając od V-ej, gdyż obroty ich podlegają stawce 1,5%. Celem częściowego zrównoważenia warunków konkurencyjnych Izba podniosła konieczność wprowadzenia przepisu, iż — o ile idzie o przedsiębiorstwa VI kategorii świadectw przemysłowych — z niższej stawki t. j. 1,5% korzystać winny tylko obroty wymienione w art. 5, pkt. 8 ustawy i osiągnięte przez przedsiębiorstwa, które prowadzą prawidłowe książki handlowe.

Równocześnie Izba zaznaczyła, iż w interesie polityki skarbowej jak i gospodarczej bezwarunkowo niepożądane jest jednak petryfikowanie nadmiernej rozpiętości stawek między przedsiębiorstwami przemysłowymi, nieprowadzącymi ksiąg a przedsiębiorstwami, które owe książki z mocy nakazów prawa zobowiązane są prowadzić. Zachowanie, a nawet pogłębienie owej rozpiętości w prostej konsekwencji prowadzi bowiem do tego, iż hamuje się pęd w kierunku podnoszenia się do wyższych szczebli organizacyjnych, gdyż w parze z tym idzie opodatkowanie obrotów według wyższej t. j. 1,9% stawki przy równoczesnym obowiązku prowadzenia ksiąg.

Na poparcie swoich wywodów Izba wskazała na zjawisko dekoncentracji, która odbywa się na dość szeroką skalę w drodze parcelacji przedsiębiorstw przy pomocy wydzierżawiania maszyn, części fabryk itp. Wobec tego Izba podniosła konieczność zastosowania środków, aby nadmiernie nie zaostrzył się proces rozdrabniania przemysłu.

Wreszcie Izba — przytaczając dane statystyczne dotyczące ruchu świadectw nabywanych przez przedsiębiorstwa przemysłowe— wskazała na proces ucieczki od wyższych kategoryj świadectw przemysłowych ku niższym.

W konkluzji Izba wyraziła pogląd, iż jednym z środków zaradczych, które zapobiec mogłyby procesowi rozdrabniania przemysłu, za którym w parze idzie pogorszenie sytuacji konkurencyjnej przedsiębiorstw prowadzących książki, może być zmiana rozporządzenia z 2. VII. 1934 r. w sprawie określenia przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze, a to w takim kierunku, aby do ich rzędu

co najmniej zaliczono również przedsiębiorstwa, które w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym zaszeregowane są do VI kat. świadectw przemysłowych.

Zgłaszając powyższe wnioski Izba kierowała się poglądem, iż zgodne są one także z programową linią Ministerstwa, idącą w kierunku urealnienia akcji wymiarowej przy równoczesnym uproszczeniu sytuacji proceduralnej płatników, prowadzących książki handlowe, czego kapitalnym potwierdzeniem może być komasacja stawek, podyktowana intencją uchylenia uciążliwej kontroli, jakim kategoriom odbiorców sprzedaje się towary i w jakiej mierze można ich zidentyfikować, jakkolwiek nie udziela się im żadnych kredytów (art. 2, § 54 rozporządzenia wykonawczego).

W okresie sprawozdawczym ustawa o państwowym podatku przemysłowym nie uległa zmianie; jedynie zakres przedsiębiorstw uznanych za prowadzone w większym rozmiarze i tym samym obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych uległ rozszerzeniu wskutek ogłoszenia rozporządzenia z 23 X. 1936 r. (Dz. U.R.P. Nr. 84, poz. 590), które jednak nie objęło w zasadzie przedsiębiorstw VI kat. chyba, iż ich obroty przekraczają 100.000 zł.

Uchylenie § 54 rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej.

W wyniku negatywnego stanowiska samorządu gospodarczego, który od początku wskazywał na potrzebę uchylenia § 54 rozporządzenia wykonawczego i postulat ten z całym naciskiem podniósł w toku obrad z t. zw. Komisją Martinowską, przepis ów został całkowicie uchylony rozporządzeniem Ministra Skarbu z 14 stycznia 1936 r. (D. U. R. P. Nr. 3 z roku 1936). Rozporządzenie owo posiadało równocześnie moc wsteczną, gdyż § 2 ustalał, iż § 54 ustęp 2 w ogóle nie będzie stosowany do ksiąg założonych na okres obejmujący w całości lub w części czas od 1 stycznia 1935 r.

W związku z kierowanymi pod adresem Izby zapytaniami, czy i w jakiej mierze przedsiębiorstwa handlowe mogą odtąd przy sprzedaży hurtowej księgować zakupy gotówkowe bez ujawniania odbiorców i dostawców, Izba Przemysłowo-Handlowa wyjaśniła, iż w kwestii tej w grę wchodzą wyłącznie przepisy kodeksu handlowego. W świetle tych przepisów ujawnienie nazwisk odbiorców i dostawców obowiązuje tylko przy zakupach kredytowych, natomiast przepisy kodeksu handlowego nie zawierają żadnych ograniczeń w przed-

miocie kontowania sprzedaży gotówkowych bez ujawniania nazwiska odbiorcy lub dostawcy. Oczywiście w grę wchodzą rzeczywiste sprzedaże gotówkowe, w przeciwnym bowiem razie księgowania narażone byłyby na zarzut fikcji i maskowania transakcyj kredytowych pod pozorną formą operacyj gotówkowych.

Poza tym Izba uznała za wskazane wyjaśnić, iż nadal przysługuje jednak władzom skarbowym prawo stwierdzania odbiorców i dostawców, którzy figurują w księgach oraz żądania, aby wykazy ich sporządzano w drodze pisemnej, wspomniane prawo władz skarbowych polega jednak obecnie tylko na przepisach art. 60 ordynacji podatkowej w nowym brzmieniu, ustalonym dekretem Prezydenta R. P. z dnia 14. I. 1936 r. o zmianie ordynacji podatkowej. Ujawnianie owych nabywców w trybie art. 60 ordynacji podatkowej z podanych wyżej przyczyn ograniczać się będzie odtąd tylko do wykazania osób i firm, które figurują w księgach bez obowiązku wykazywania, od kogo zakupiono lub komu sprzedano towary na zasadzie gotówkowej.

Komunikując owe wyjaśnienia, Izba z naciskiem zwróciła uwagę na przytoczony już wyżej moment, iż uchylenie § 54 nie powinno z drugiej strony prowadzić do księgowań fikcyjnych, gdyż w miarę posiadanych przez władze skarbowe dowodów mogłoby to uzasadnić zarzut materialnej wadliwości ksiąg.

Prawidłowość ksiąg handlowych a wymiar podatku.

Zainteresowane firmy okręgu, w szczególności trudniące się eksportem pierza i puchu zwróciły się do Izby z prośbą o interwencję w sprawie uznania ich ksiąg handlowych za nieprawidłowe z powodu braku dowodów zewnętrznych na zakup towarów.

W związku z powyższym Izba skierowała pismo do Łódzkiej Izby Skarbowej, w którym dała wyraz opinii, że o ile idzie o transakcje gotówkowe, dokonywane na targach, jarmarkach oraz w ogóle u tej kategorii sprzedawców, od których z powodów natury technicznej niemożliwe jest żądanie dowodów piśmiennych, wystarczający dowód stanowić winny wewnętrzne asygnaty kasowe, z którymi narówni traktować należy natychmiastowe spisywanie transakcyj do chronologicznie prowadzonych ksiąg pomocniczych.

Ponieważ poszczególne firmy wyraziły obawę, że wskutek zakwalifikowania ich ksiąg handlowych jako formalnie nieprawidłowych, wymiar podatku dochodowego nastąpi na podstawie norm

średniej zyskowności, Izba poinformowała owe firmy, że przypuszczenia te nie posiadają uzasadnienia prawnego, jak wynika bowiem z orzecznictwa N. T. A., a w szczególności z wyroku z dnia 6. IV. 1934 r. L. Rej. 1235 (O. P. A. Nr. 737/34) w wypadku uznania ksiąg handlowych jako formalnie nieprawidłowych, dochód z przedsiębiorstwa winien być ustalony nie na podstawie norm średniej zyskowności, lecz na zasadach przewidzianych w art. 17 ustawy o podatku dochodowym i § 33 rozporządzenia wykonawczego, przy czym książki uznane nawet za nieprawidłowe służyć winny dla ustalenia dochodu jako materiał faktyczny (§ 245 instrukcji dotyczący osób prawnych i § 208 tejże instrukcji, dotyczący płatników fizycznych).

W konkluzji Izba wskazała na potrzebę wydania zarządzeń podległym Urzędom Skarbowym, aby:

1) nie uznawały za nieprawidłowe ksiąg w przedsiębiorstwach które z powodów technicznych nie mogą sobie zapewnić zewnętrznych dowodów (zakup produktów rolnych i t. p. na targach i u drobnych producentów rolnych), wobec czego uwidaczniają transakcje na podstawie bezpośrednich zapisków w księgach pomocniczych, które uważać należy za równorzędne z asygnatami kasowymi,

2) w wypadku uznania ksiąg za formalnie nieprawidłowe traktowały je jako materiał faktyczny przy ustalaniu dochodu, wobec czego wymiar podatku dochodowego nie odbywałby się przy zastosowaniu stawek średniej dochodowości.

Postulaty zostały uwzględnione przez władze skarbowe.

Sprawa formy ogłaszanych bilansów spółek akcyjnych.

Na zapytanie w sprawie objętej nagłówkiem Izba zakomunikowała, iż przepisy dotyczące ogłaszania bilansów spółek akcyjnych zawarte są w art. 428 § 1 kodeksu handlowego, który stanowi, iż „zarząd spółki ogłosi zatwierdzony przez walne zgromadzenie bilans oraz rachunek zysków i strat w ciągu dwóch tygodni od daty ich zatwierdzenia". W związku z powyższym Izba dała wyraz opinii, iż ogłaszanie bilansu w formie skróconej, a tym samym niepokrywającej się z formą bilansu zatwierdzonego przez walne zgromadzenie uznać należy za niewłaściwe.

Bilanse osób prawnych.

W roku 1935 Izba uznała za wskazane zalecić zaprzysiężonym przez nią biegłym księgowym wyświetlenie, w jakim stopniu ogłoszone

w roku 1935 bilanse osób prawnych, posiadających swoją siedzibę na terenie okręgu Izby, odpowiadają zasadom ustalonym w rozporządzeniu Prezydenta R. P. w 1933 r. (27. X. 1933 r. o zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 84 poz. 623) oraz rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z dnia 20. IV. 1934 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta R. P. z 27. X. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 337).

W szczególności szło o ocenę, w jakim stopniu forma sporządzania bilansów dostosowana jest w pełnej rozciągłości do cytowanych przepisów i jaki jest wskutek tego stopień przejrzystości bilansów oraz ich wzajemnej porównywalności. Badaniu poddano 80 bilansów, przy czym wyniki owych sprawozdań ujęte zostały w formę szczególnego raportu pisemnego, który Izba przesłała zainteresowanym organizacjom gospodarczym. W wyniku owych badań okazało się, iż na ogólną ilość 80 zbadanych bilansów część odpowiada wymogom cytow. wyżej rozporządzenia, część bilansów ujawnia mniej lub bardziej istotne braki czy to w bilansie czy to w rachunku strat i zysków, pozostałe zaś bilanse nieodpowiadają wymogom rozporządzenia.

Powyższe, Izba podała do wiadomości zrzeszeń gospodarczych dając równocześnie wyraz opinii, iż bezwzględnie pożądana byłaby dbałość o wydatniejsze dostosowanie się do przepisów wspomnianych rozporządzeń, gdyż dowolna różnorodność w zakresie układu bilansowego mogłaby wzmocnić słuszność tezy, iż należy rozszerzyć ramy przepisów przymusowych, dotyczących nie tylko formy układu i ogłaszania bilansów, lecz również kontrolowania ich zgodności ze stosunkami faktycznymi (art. 376 i 697 kodeksu handlowego).

Sprawa badania rachunkowości osób prawnych przez biegłych rewidentów.

Izba wobec kierowanych pod jej adresem zapytań zakomunikowała, iż sprawa wydania rozporządzenia wykonawczego do art. 376 kodeksu handlowego w przedmiocie badania rachunkowości osób prawnych przez biegłych rewidentów nie jest aktualna, gdyż Ministerstwo Przemysłu i Handlu w związku z podniesionymi zastrzeżeniami uznało konieczność ponownego dokładnego rozważenia całokształtu sprawy.

Izba dała równocześnie wyraz swej opinii, iż o ile rewizja owa nie będzie tak pomyślana, aby jednocześnie służyła dla celów skarbowych,

w dalszym ciągu negatywnie ustosunkuje się do ewent. myśli wydania owego rozporządzenia wykonawczego.

Konferencja na terenie Ministerstwa Skarbu dla wyjaśnienia kwestii wątpliwych, dotyczących księgowości.

Dnia 15 grudnia b. r. odbyła się w Ministerstwie Skarbu trzecia z rzędu konferencja dla wyjaśnienia kwestii wątpliwych, dotyczących księgowości. Na konferencji owej przedmiotem dyskusji była m. in. sprawa terminów i sposobów sporządzania inwentarzy, przy czym ustalono, że wyjaśnienia, które zamierza ogłosić Ministerstwo Skarbu, będą uprzednio przesłane do zaopiniowania samorządowi gospodarczemu. Niezależnie od powyższego Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi, reprezentowana przez wicedyrektora dr. Sanda wskazała na potrzebę roztrzygnięcia w najbliższej przyszłości sprawy zaliczenia do dochodu różnic kursowych na zobowiązaniach niespłaconych u osób fizycznych oraz wyświetlenia poszczególnych kwestii spornych, dotyczących zasad księgowości dla pośredników handlowych.

W sprawie zasad prowadzenia uproszczonych ksiąg handlowych.

W związku z nadesłanym Izbie projektem nowego rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej, aktualne stało się ustalenie, czy nie domagałyby się zmiany poszczególne przepisy § 56—64 rozporządzenia wykonawczego w przedmiocie prowadzenia uproszczonych ksiąg handlowych, włączając księgi tego typu, przewidziane również dla właścicieli nieruchomości budynkowych (§ 63).

Podając powyższe pod rozwagę zrzeszeń okręgu, Izba podniosła przy tej sposobności, iż celowe byłoby zakomunikowanie 1) czy na szeroką skalę rozpowszechniła się owa uproszczona księgowość wzgl. z jakich względów popularyzacja jej nie jest dostateczna, 2) czy władze skarbowe honorują owe książki i czy nie przejawia się ewent. dążność do dyskwalifikowania ich ze zbyt rygorystycznie pojętych względów formalnych, 3) czy książki owe uwzględniając uproszczone ich zasady prowadzone są osobiście przez płatników lub ich personel, czy też przez specjalnie w tym celu angażowanych buchalterów i jaki jest w tym ostatnim wypadku przeciętny koszt prowadzenia owych ksiąg oraz procentowy stosunek tego kosztu do sumy podatkowego obrotu.

Przeprowadzona ankieta nie ujawniła potrzeby zmiany przepisów normujących uproszczoną księgowość handlową, natomiast uwydatniła potrzebę obniżenia opłat pobieranych za zaświadczenia odnośnych ksiąg. W związku z tym Izba przystąpiła do zaświadczania ksiąg uproszczonych w własnym zakresie, pobierając opłaty w kwocie 3 zł.

Sprawa rozszerzenia zakresu działania biegłych księgowych.

Koło Zaprzysiężonych Biegłych Księgowych przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Łodzi zwróciło się do Izby z informacją, iż na terenie Warszawy rzekomo w dość szerokim zakresie przyciąga się biegłych księgowych w sprawach, związanych z wydawaniem różnego rodzaju zaświadczeń z ksiąg handlowych, o ile zachodzi tego potrzeba w dziedzinie eksportu i importu.

W łączności z tym wspomniane Koło prosiło Izbę o zwrócenie uwagi Polskiemu Towarzystwu Handlu Kompensacyjnego, Instytutowi Eksportowemu, Komisji Dewizowej i innym organom gospodarki publicznej na celowość powierzania zaprzysiężonym biegłym księgowym tych funkcyj, które łączą się z ustalaniem dowodu i kontrolą danych, wynikających z przeglądu ksiąg handlowych. Izba zwróciła się do innych Izb celem wyświetlenia w jakiej mierze korzystają one z usług biegłych księgowych w poruszonym wyżej zakresie, przy czym dała wyraz poglądowi, iż w zasadzie uważa za pożądane stopniowe rozszerzanie zakresu prac ustanowionych przez samorząd biegłych księgowych, gdyż w obecnych warunkach funkcja ich nie wykazuje jeszcze pożądanej dynamiki rozwojowej.

Równocześnie Izba poinformowała, iż jak dotychczas, kierując się potrzebami rzeczowymi posługiwała się pomocą własnych biegłych, m. in. w wypadkach, gdy szło o stwierdzenie na podstawie ksiąg zgodności kalkulacji cen eksportowych z danymi zakomunikowanymi bezpośrednio Izbie.

Stwierdzić należy, iż w ostatnich miesiącach roku sprawozdawczego Komisja Dewizowa poczęła w szeregu wypadków żądać od firm dowodów w postaci zaświadczeń, wydawanych przez biegłych księgowych zaprzysiężonych przez Izby Przemysłowo-Handlowe.

W sprawie określenia przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze.

W łączności z rozporządzeniem w sprawie określenia przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze, (Dz. U. R. P. Nr. 84

poz. 590 z 1936 r.) Izba w interesie zawarowania jednolitej wykładni wspomnianego rozporządzenia zwróciła się do Ministerstwa Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Sprawiedliwości o wyjaśnienie poniższych kwestii, przy czym przedstawiła równocześnie własny punkt widzenia.

A d § 1 p k t. b — Izba dała wyraz opinii, że w stosunku do firm, które w drodze ulgowej wykupują świadectwa III kat. zamiast II-ej, przyjąć należałoby zasadę, iż dopóty nie są one uważane jako przedsiębiorstwa prowadzone w większym rozmiarze i tym samym z własnej inicjatywy zobowiązane w myśl art. 6 kodeksu handlowego do zgłoszenia się celem wpisania ich do rejestru handlowego, póki sąd rejetrowy nie wezwie ich do dopełnienia owego wpisu.

Z kolei Izba podniosła, iż należałoby przyjąć wykładnię, że kupcy, prowadzący na zasadzie II kateg. handlowej przedsiębiorstwa handlu detalicznego, komisowe, ekspedycyjne, przewozowe i biura pośrednictwa handlowego, wystąpić mogą z wnioskiem o uznanie, że ich przedsiębiorstwo nie jest prowadzone w większym rozmiarze, bez uprzedniego lub równoczesnego zgłoszenia przedsiębiorstwa do rejestracji. Izba dała wyraz opinii, że fakt zgłoszenia powyższego wniosku poczytać należy jako równoczesne usprawiedliwienie, iż nie został złożony merytoryczny wniosek o zarejestrowanie z tym, że sąd może jednak — stosownie do art. 17 kodeksu handlowego — wezwać firmy do dopełnienia obowiązku wpisu do rejestru handlowego.

A d u s t ę p o s t a t n i § 1 — Izba wypowiedziała się za przyjęciem tezy, iż sąd rejestrowy, wyznaczając rozprawę, winien o jej terminie zawiadomić terytorialnie właściwą Izbę Przemysłowo-Handlową, co w miarę uznania umożliwiłoby jej wzięcie udziału w rozprawie jako stronie, ze względów prawno-publicznych zainteresowanej w wyniku sprawy, przy czym z tych samych względów sąd rejestrowy motywować winien i podawać do wiadomości Izbie swe postanowienia, wydawane niezgodnie z opinią Izby.

A d § 2 — Celem ułatwienia wpisu do rejestru handlowego, władze skarbowe winny nie tylko z urzędu, lecz i na żądanie kupców rejestrowych wydawać im w postaci pisemnych postanowień pisma stwierdzające, jaki osiągnęli oni obrót ze sprzedaży artykułów, objętych scalonym podatkiem przemysłowym oraz z tytułu obrotu, wolnego od podatku przemysłowego od obrotu. W interesie rozszerzenia zasady jawności rejestrowej i celem ułatwienia wpisu do rejestru handlowego umożliwić należy bowiem zainteresowanym kupcom pozyskanie dowodów dokumentujących, iż są kupcami rejestrowymi.

W imię tej samej przesłanki i celem zapobieżenia wielotorowym opłatom, podrażającym koszt rejestracji, wspomniane postanowienia jako też pisma, wnoszone do właściwych władz skarbowych o ich wydanie, winny być wolne od opłaty stemplowej.

Ad ustęp 2 § 2 — W przedmiocie owego przepisu Izba wskazała na wątpliwości interpretacyjne, czy dla ustalenia wysokości obrotu przyjąć należy łączną sumę obrotu, osiągniętego przez wszystkie zakłady, należące do przedsiębiorstwa kupca i stanowiące t. zw. zorganizowaną całość, czy też kryterium, iż w grę wchodzą „zakłady należące do tego przedsiębiorstwa" — należy szerzej interpretować. Izba zaznaczyła równocześnie, iż w wypadku potrzeby ustalenia w przedwstępny sposób, iż w grę wchodzą obroty zakładów, odpowiadających warunkowi przedmiotowemu t. j. należących do tego samego przedsiębiorstwa, sąd rejestrowy winien zasięgać opinii właściwych Izb Skarbowych jako też Izb Przemysłowo-Handlowych.

Księgowość elektrowni.

Już w r. 1935 Izba ustaliła podstawowe tezy na jakich winna się opierać uproszczona rachunkowość elektrowni (vide sprawozdanie 1935 r. str. 248). Ponieważ jednak Izbie zależało na wyświetleniu jak do owych zasad ustosunkują się władze skarbowe, Izba przeprowadziła dodatkowe rozmowy z Łódzką Izbą Skarbową, która w zasadzie uznała zgodność proponowanych uproszczeń z zasadami prawidłowej księgowości. Izba Skarbowa uważała jednak za pożądane, aby sprawę w ostateczny sposób zadecydowało Ministerstwo Skarbu ewentualnie w ramach cyklu posiedzeń, które zwołuje z samorządem gospodarczym celem wyświetlenia całokształtu kwestyj, nastręczających się w przedmiocie prowadzenia i oceny prawidłowości ksiąg handlowych.

Niezależnie od powyższego Izba zwróciła się do szeregu elektrowni dla wyjaśnienia, w jaki sposób prowadzą one rachunkowość tak, aby uniknąć powiększania liczby rachunków konto-korrentowych. Z zebranych przez Izbę danych wynikło, iż większe elektrownie, stosują w praktyce uproszczony sposób księgowania rachunków na zasadach, pokrywających się w znacznej mierze z propozycjami zakomunikowanymi Izbie Skarbowej przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi. Faktów kolizji z władzami skarbowymi na tym tle nie zakomunikowano Izbie.

W okresie sprawozdawczym kwestie powyższe nie zostały wyjaśnione przez właściwe Ministerstwa.

VI. Sprawy wynikające ze stosowania przepisów o ordynacji podatkowej

Zmiana przepisów ordynacji podatkowej.

Pod koniec roku 1935 Izba poinformowała organizacje gospodarcze, iż Ministerstwo Skarbu uznało potrzebę przeprowadzenia w drodze dekretowej niektórych zmian w ordynacji podatkowej z dn. 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39), przy czym zgodnie z zasadą stosowaną w zakresie ustawodawstwa dekretowego uznało za niemożliwe przesłanie projektu noweli przedstawicielstwu czynników gospodarczych t. j. Izbom Przemysłowo-Handlowym z tych samych względów, z jakich nie przekazuje spraw ciałom ustawodawczym. Natomiast Ministerstwo Skarbu zaprosiło na dzień 31 grudnia 1935 r. przedstawicieli Izb Przemysłowo-Handlowych i w drodze bezpośredniej w ogólnych zarysach podało do wiadomości główne intencje, jakie przewodzą wspomnianym na wstępie zamierzeniom nowelizacyjnym.

Narady nad nowym rozporządzeniem wykonawczym do ordynacji podatkowej.

Uznając znaczenie, jakie dla unormowania akcji wymiarowej posiadać może właściwa redakcja przepisów nowego rozporządzenia wykonawczego do ordynacji podatkowej, którego projekt opracowało Ministerstwo Skarbu, Związek Izb projekt ów rozpatrzył na specjalnym posiedzeniu, zwołanym w tym celu na dzień 1 lipca b. r. Projekt ów wywołał żywą wymianę zdań, gdyż pragnął on zrealizować szereg inowacyj, których celowość uważano dotychczas za sporną. W szczególności na czoło owych inowacyj wysuwało się nowe unormowanie sprawy norm, t. zw. średniej dochodowości w zakresie wymiaru podatku dochodowego oraz norm obrotu dla wymiaru podatku przemysłowego.

Normy owe w myśl zasad projektu miałyby być stosowane w zakresie opodatkowania płatników, nieprowadzących prawidłowych ksiąg, a którym podatku nie można wymierzać na zasadzie materiałów faktycznych w rozumieniu przepisów ordynacji. Tym samym jako ów materiał uchodzić miałyby normy, które zgodnie z nowymi przepisami ordynacji znowelizowanymi w roku sprawozdawczym opracowywałyby Izby Skarbowe, po czym po zaopiniowaniu ich przez Komisje Odwoławcze, z kolei zaś Izby Przemysłowo-Handlo-

we — zatwierdziłoby je Ministerstwo Skarbu. Projekt przewidywał w szczególności ustalenie nie tylko norm netto dla podatku dochodowego, jak praktykowało się dotychczas, lecz także norm brutto, wskutek czego na płatniku ciążyłby obowiązek wykazania i udowadniania, jakie koszty i wydatki należy indywidualnie odliczyć z jego dochodu, aby w konsekwencji podstawą wymiaru stał się dochód netto.

Nadmienić wypada, iż sfery gospodarcze m. in. okręgu łódzkiego w okresie ubiegłym stale wypowiadały się przeciwko instytucji norm brutto, kierując się poglądem, iż płatnicy szczególnie drobni nie byliby w stanie należycie udokumentować faktu poniesienia wspomnianych wydatków i kosztów.

O ile idzie o normy obrotu, przewidziane celem stosowania ich w zakresie podatku przemysłowego, projekt w zasadzie wrócił do określenia wysokości obrotu przy pomocy norm, ktorych usztywnianie samorząd gospodarczy uznał już jako niecelowe w poprzednim okresie, gdy otwarta była kwestia, jak należy ustalać podstawy wymiaru podatku przemysłowego dla płatników, nieprowadzących ksiąg.

Poza tym obok szeregu kwestyj natury proceduralnej nader istotne znaczenie posiadała sprawa ustosunkowania się do pojęcia majątku ruchomego, który stanowić ma przywilej dla podatku przemysłowego. Unormowanie sprawy przewidziane w tej kwestii w projekcie domagało się odpowiedniego pogodzenia norm podatkowych z zasadami prawa cywilnego i handlowego.

Projekt nowego rozporządzenia do ordynacji podatkowej nie uzyskał w roku sprawozdawczym mocy obowiązującej.

Udzielanie płatnikom szczegółowego uzasadnienia wymiaru.

Według relacyj zainteresowanych płatników niektóre Urzędy Skarbowe, udzielając na podstawie art. 101 ust. 2 uzasadnienia wymiaru na piśmie, ograniczały się do ogólnikowych uwag, jak np., że podstawą wymiaru była dokonana lustracja wzgl., iż wymiaru dokonano stosownie do odnośnego artykułu ordynacji. W związku z tym Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi uznała powyższą praktykę za sprzeczną z przepisem art. 101 ordynacji oraz ogólnie przyjętą zasadą prawną, w myśl której za uzasadnienie uważa się przytoczenie podstaw faktycznych i prawnych, które wpłynęły na daną decyzję.

Uwzględniając, że praktyka odnośnych Urzędów poza niezaprzeczoną kolizją z ordynacją, przynosi płatnikom znaczne straty materialne, gdyż płatnik będący w posiadaniu wspomnianego niedostatecznego uzasadnienia, nie ma możności rozprawienia się w odwołaniu z ustalonym wymiarem, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zwróciła się do Łódzkiej Izby Skarbowej o polecenie podległym Urzędom, aby sporządzały uzasadnienia wymiaru w myśl wskazań ordynacji i ogólnie przyjętych zwyczajów prawnych. Izba podniosła przy tej sposobności, iż udzielenie płatnikom szczegółowego uzasadnienia wymiaru zapobiec może składaniu merytorycznie zbędnych odwołań, o ile uzasadnienie przekona płatników, że wymiar jest zgodny ze stosunkami faktycznymi.

Łódzka Izba Skarbowa wydała w poruszonej sprawie odpowiednie zarządzenie, idące po linii przedstawień Izby Przemysłowo-Handlowej.

Sprawa ujawniania przez banki osób którym zdyskontowano lub przyjęto do inkasa weksle.

W związku z wezwaniem, jakie władze skarbowe skierowały do banków w sprawie przedstawienia wykazów, obejmujących osoby, którym zdyskontowano lub przyjęto do inkasa weksle, Izba zwróciła się do Łódzkiej Izby Skarbowej z przedstawieniem, w którym podniosła, iż już w ubiegłych okresach Ministerstwo Skarbu doceniało nader ujemny wpływ psychologiczny i faktyczny, jaki kontrolowanie księgowości banków celem ujawnienia ich klienteli wywrzeć może na obrocie pieniężnym i dlatego w zdecydowany sposób uznało potrzebę stosowania w tej dziedzinie wyjątkowego umiaru.

Odnośne wezwania Izby Skarbowej stanowiły dlatego inowację, w zdecydowany sposób odbiegającą od linii postępowania stosowanej przez Ministerstwo Skarbu i ustalonej m. in. § 78 instrukcji podatkowej.

Izba podniosła równocześnie, iż nałożenie na banki nowego obowiązku informacyjnego uznać należy za niecelowe w świetle interesów akcji wymiarowej, gdyż zgodnie z relacją kół bankowych zidentyfikowanie podawców weksli do inkasa i dyskonta jest albo niemożliwe albo też wykaz ich, pomijając stałą klientelę nie może posiadać żadnej realniejszej wartości dla ustalenia listy domniemanych płatników.

O ile tylko rozpowszechni się wiadomość, że podobne wykazy są przez banki komunikowane władzom skarbowym, przyjąć można z całą stanowczością, iż elementy, które pragną się ukryć napewno podawać będą weksle do inkasa pod fikcyjnymi nazwiskami lub też na jeszcze szerszą skalę przejdą do korzystania z usług poczty, co daje równocześnie pełną rękojmię tajemnicy.

W grę wchodzi zatem konieczność zabezpieczenia banków przed wspomnianą ucieczką części klienteli, co w dalszym następstwie zmniejszyłoby obroty banków i automatycznie osłabiło ich zdolność podatkową. Z powyższych względów Izba wskazała na potrzebę: 1) cofnięcia odnośnych wezwań , 2) stosowania poza tym w stosunku do banków zasady ujawniania informacyj w zakresie zgodnym z dotychczasową praktyką i wskazanym m. in. w instrukcji podatkowej i 3) tylko o ile istotnie potrzebne jest to dla celów akcji wymiarowej — kierowania żądań w przedmiocie informacyj, ograniczających się wyłącznie do konkretnych spraw.

Łódzka Izba Skarbowa przychyliła się do przedstawienia Izby.

Listy biegłych dla celów podatkowych

W okresie sprawozdawczym Izba przesłała Łódzkiej Izbie Skarbowej zrewidowane listy biegłych — wskazanych w 1935 r. do spraw podatku przemysłowego i dochodowego dla użytku dwunastu Urzędów Skarbowych w Łodzi i osiemnastu Urzędów Skarbowych prowincjonalnych O ile idzie o teren m. Łodzi, Izba przedstawiła jedną wspólną listę dla wszystkich urzędów skarbowych, natomiast wykazy biegłych dla powiatowych okręgów wymiarowych ułożone zostały oddzielnie dla poszczególnych urzędów. Niezależnie od powyższego Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi przesłała Łódzkiej Izbie Skarbowej listę biegłych dla szacowania nieruchomości i niezabudowanych gruntów w zakresie spraw, dotyczących wymiaru podatku dochodowego oraz podatku od nieruchomości. Lista powyższa obejmowała 111 biegłych dla użytku dwunastu Urzędów Skarbowych w Łodzi.

Stosownie do § 151 instrukcji podatkowej Izba przystąpiła pod koniec okresu sprawozdawczego do rewizji list biegłych przesłanych władzom skarbowym. Rewizja miała m. in. na celu ustalenie a) dla jakich działów (branż) w ogóle brak biegłych wzgl. w jakich działach należałoby zwiększyć dotychczasową ich liczbę, 2) jakich biegłych ze względu na zmiany personalne (śmierć, zbyt podeszły wiek,

wyprowadzenie się poza obszar okręgu wymiarowego itp.) należałoby skreślić z list biegłych, poza tym 3) jakich biegłych należałoby wyłączyć z listy, gdy w świetle poczynionych doświadczeń nie posiadają odpowiednich kwalifikacji dla pełnienia tej funkcji.

Celem przeprowadzenia owej rewizji Izba nawiązała kontakt z wszystkimi organizacjami gospodarczymi oraz Urzędami Skarbowymi, ponadto zaś dla rozpatrzenia w grę wchodzących wniosków Komisja Podatkowa wyłoniła specjalną Podkomisję. Merytoryczne przeprowadzenie zmian przypadło na okres, przekraczający rok sprawozdawczy.

O udostępnienie płatnikom wglądu do akt spraw rozpatrzonych przez Komisję Odwoławczą.

Kierując się założeniem, że dążyć powinno się u nas do systematycznego zapobiegania nadmiernej ilości spraw odwoławczych w zakresie postępowania podatkowego i z drugiej strony do wytworzenia warunków, sprzyjających możliwości szczegółowego uzasadnienia środków odwoławczych, co ułatwia i usprawnia tok postępowania, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zwróciła się do Ministerstwa Skarbu o zadecydowanie poniższej sprawy zasadniczego charakteru.

Sfery gospodarcze kwestionują celowość i słuszność zasady postępowania w myśl której władze skarbowe odmawiają płatnikom udzielania jakichkolwiek informacji z akt, które rozpatrzone zostały przez Komisję Odwoławczą. Powyższa praktyka — jak podnoszą płatnicy w wielu wypadkach uniemożliwia złożenie skargi do N. T. A., według zaś opinii Izby co najmniej wpływa na niepożądane obniżenie jej poziomu, gdyż skarga pisana bez znajomości aktu nie zawsze może stać na poziomie, jakiego zwłaszcza wymagać należy od kasacyjnego środka prawnego.

Wobec powyższego Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wskazała na potrzebę zlikwidowania owej praktyki, przy czym niezależnie od uwag powyższych przytoczyła szereg argumentów natury prawnej. Argumenty owe szły w kierunku umotywowania tezy, iż wobec braku norm prawnych regulujących powyższe zagadnienie, należałoby do spraw podatkowych rozstrzygniętych w drugiej in-

stancji zastosować w drodze analogii przepis art. 65 ustawy o N. T. A. który zezwala stronom na przeglądanie akt w Trybunale.

Jeśli bowiem w interesie ogólnym leży zapewnienie płatnikowi takiej sytuacji, aby nie tylko lepiej mógł on sformułować i uzasadnić środek odwoławczy, lecz dzięki ocenie, iż wymiaru nie da się obalić w ogóle zrezygnował z założenia zbędnego środka prawnego, to nie wystarcza przeglądanie akt dopiero w Trybunale, lecz konieczne jest ponadto przyznanie płatnikowi wglądu w akta odwoławcze już w stadium poprzedzającym wniesienie skargi do N. T. A.

W konkluzji Izba wskazała na potrzebę wydania zarządzenia zezwalającego stronom na przeglądanie akt odwoławczych z wyjątkiem tych, które władze skarbowe zamierzają wyłączyć spod przeglądu w N. T. A. i ujawnienie na rozprawie.

Ministerstwo Skarbu w odpowiedzi zakomunikowanej Izbie podniosło, iż dzięki ujawnianiu podstaw wymiaru po zakończeniu postępowania wymiarowego w I instancji oraz wskutek stosowania zasady, iż orzeczenia instancji odwoławczej są uzasadnione pod względem prawnym i faktycznym, nie zachodzi potrzeba przyznawania płatnikom projektowanego wglądu w akta po zakończeniu postępowania odwoławczego.

W wyniku przeprowadzonych dochodzeń Izba stwierdziła, że sferom gospodarczym bardziej odpowiada dotychczasowa praktyka.

Sporządzanie wykazów odbiorców i dostawców.

Izba przystąpiła do wyświetlenia, czy z uwagi na zmianę art. 60 ordynacji (art. 1, pkt. 16 dekretu Prezydenta R. P. z 14. I. 1936 r. — Dz. U. R. P. Nr. 3): a) bardziej celowe byłoby, aby organa władz skarbowych same sporządzały w przedsiębiorstwach wyciągi z ksiąg, dotyczące odbiorców i dostawców czy też b) zgodnie z dotychczasową praktyką przedsiębiorstwa w określonych terminach w drodze pisemnej komunikować winny władzom skarbowym w grę wchodzące wykazy (art. 60 pkt. 3 ordynacji w nowym brzmieniu).

Kwestia stała się aktualna, gdyż w myśl porozumienia między Izbą Przemysłowo-Handlową a Izbą Skarbową opartego na przepisach art. 60 w pierwotnym brzmieniu, przedsiębiorstwa tutejszego okręgu miały z reguły informacyj owych udzielać w drodze pisemnej w terminach: za 1-sze półrocze po upływie 2 miesięcy od końca I-go półrocza, o ile idzie zaś o II. półrocze po upływie miesiąca.

VII. Zaległości podatkowe.

Zmiana rozporządzenia o ulgach w spłacie zaległości podatkowych.

W łączności z poprzednimi wystąpieniami Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi w przedmiocie rozszerzenia zakresu ulg w spłacie zaległości podatkowych w Dz. U. R. P. Nr. 30 z roku bież. pod poz. 243 ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu w dniu 31 marca 1936 r. o zmianie rozporządzenia z dnia 15 kwietnia 1935 r. o ulgach w spłacie zaległości podatkowych.

W myśl nowego rozporządzenia płatnicy, którzy przed dniem 24 kwietnia b. r. utracili prawo do ulg przewidzianych w rozporządzeniu z dnia 15 kwietnia 1935 r., wskutek nieuiszczenia dobrowolnie podatku przypisanego w roku budżetowym 1935/36, odzyskali je z dniem wyżej wskazanym na warunkach określonych w rozporządzeniu z 31 marca b. r. Rozporządzenie owo wprowadziło poszczególne zmiany dotychczasowych przepisów w przedmiocie uzyskania ulg, uwzględniając tym samym szereg postulatów Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi.

Spłata zaległości podatku dochodowego od uposażeń 4½% złotymi listami zastawnymi Państwowego Banku Rolnego S. I.

W związku z pismem Izby w sprawie wyjaśnienia, czy mogą być uiszczane złotymi 4½% listami zastawnymi Państwowego Banku Rolnego S. I. zaległości z tytułu podatku od uposażeń (dział II ustawy o podatku dochodowym), przypadające do zapłaty z ubiegłych lat, w których potrącenia owe nie zostały uskuteczniane we właściwej wysokości, Izba Skarbowa zakomunikowała, że złote 4½% listy zastawne Państwowego Banku Rolnego S. I. nie mogą być przyjmowane na spłatę wzmiankowanej zaległości.

Izba Skarbowa zauważyła, że okoliczność, iż podatek dochodowy od uposażeń nie był potrącany w swoim czasie we właściwej wysokości, tudzież, że niepotrąconą różnicę pracodawca opłaca z własnych funduszów, nie może wpłynąć na odmienne traktowanie obowiązków pracodawcy, wypływających z postanowień ustawy o państwowym podatku dochodowym, jak również na przyznanie przywileju płacenia podatku papierami wartościowymi w przypadkach prawnie nieuzasadnionych.

VIII. Sprawy egzekucyjne.

Nowelizacja rozporządzenia o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych.

Zasadniczą cechą owego projektu była tendencja dalszego dostosowania przepisów o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych do postępowania, unormowanego w kodeksie postępowania cywilnego, przy równoczesnym jednak zaostrzeniu rygorów egzekucyjnych w stopniu, nieprzewidzianym w ramach K. P. C. Ponadto projekt, obniżając opłaty egzekucyjne w odniesieniu do najniższych należności, t. j. do zł. 80.—, znacznie podwyższał równocześnie opłaty, dotyczące należności ponad 100 zł.

Opiniując projekt Izba zajęła stanowisko, że ani względy budżetowe ani też gospodarcze nie przemawiają za modyfikacją przepisów w kierunku, znacznie pogarszającym sytuację płatników w dobie starań o zaktywizowanie życia gospodarczego.

Faktem jest, iż wobec dbałości Ministerstwa Skarbu oraz podległych mu organów o punktualną zapłatę bieżących należności przy równoczesnym dość znacznym zlikwidowaniu praktyki odraczania i rozkładania na raty ich zapłaty, terminowa spłata podatków w stosunku do lat ubiegłych znacznie się poprawiła. Tym samym odpadł więc ewent. wzgląd budżetowy, iż zaostrzenie przepisów egzekucyjnych konieczne jest celem zawarowania punktualniejszego dopływu środków budżetowych. Wobec planowanej zmiany przepisów ordynacji w kierunku, przewidującym wprowadzenie instytucji przedterminowego wymiaru podatku, liczyć się należało ponadto z okolicznością, iż Skarb pozyska nowe i znacznie szersze możliwości antycypacyjnego poboru podatku od tych płatników, u których dotychczas celem zapobieżenia niebezpieczeństwu zwłoki stosowano wyłącznie środek zaradczy w postaci przedterminowego zabezpieczenia przyszłych należności (cz. III rozporządzenia o postępowaniu egzekucyjnym).

Osobno Izba podniosła potrzebę uznania tezy, iż opłat egzekucyjnych nie można traktować jako źródła zwiększonych wpływów skarbowych

Znaczne bowiem podwyższenie opłat egzekucyjnych mogłoby właśnie podciąć u szeregu płatników zdolność wywiązywania się z bieżących świadczeń podatkowych czyli stać się posunięciem, kolidującym z polityką skarbową, nastawioną w kierunku prewencyjnego zapobiegania nowym zaległościom podatkowym.

Wreszcie Izba w opinii swej powołała się na okoliczność, iż obowiązujące rozporządzenie o postępowaniu egzekucyjnym, które opracowano według wzoru projektu egzekucyjnego prawa sądowego, przygotowanego wówczas przez Komisję Kodyfikacyjną, na ogół jest celowym aktem kodyfikacyjnym. Z tego też powodu w interesie stałości podstawowych instytucyj prawno-podatkowych zmiany nowelizacyjne ograniczyć należy tylko do ram istotnej potrzeby, nie zrywając bez uzasadnionej konieczności z podstawowymi zasadami, które w dodatni sposób i bez szkody dla Skarbu cechowały dotychczasowe rozporządzenie.

Wobec zastrzeżeń samorządu gospodarczego Ministerstwo Skarbu w roku sprawozdawczym odstąpiło od realizacji projektu.

W sprawie postępowania egzekucyjnego władz skarbowych.

Izby Przemysłowo-Handlowe innych okręgów zwróciły się do Izby łódzkiej z zapytaniem, czy stosownie do § 72 rozporządzenia o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych, organy egzekucyjne zostawiają zajęte ruchomości na miejscu i pod dozorem osoby zobowiązanej, czy też przewożone są one do hali licytacyjnej o ile płatnik nie wpłaci organowi egzekucyjnemu pełnej kwoty należności podatkowej.

W łączności z powyższym Izba zakomunikowała, iż w stosunku do okresów ubiegłych ujawnia się znacznie większa punktualność w uiszczaniu wpływów skarbowych, czego potwierdzeniem może być fakt, iż płatnicy na ogół stosują się do terminów upomnień, poprzedzających podjęcie kroków egzekucyjnych. Sprawia to w dalszym następstwie, że ilość egzekucji jest niewątpliwie mniejsza, aniżeli w latach ubiegłych.

Z zebranych przez Izbę informacji wynikało, iż pomijając izolowane wypadki, dotyczące t. zw. opornych płatników, na ogół zajęte ruchomości organa skarbowe zgodnie z § 72 rozporządzenia o postępowaniu egzekucyjnym (poz. 580/32 oraz poz. 78/34) pozostawiają na miejscu pod dozorem zobowiązanego, przy czym wyznaczają przeważnie 3-dniowy termin dla uiszczenia należności. O ile następuje zwózka ruchomości do składnicy licytacyjnej, dotyczy ona wypadków niezachowania tego terminu z tym jednakże, iż prawie nieznane są wypadki zwożenia do owych hal licytacyjnych mebli i innych ruchomości domowych. Przedmiotem owej sporadycznej

zwózki do hal licytacyjnych są przeważnie towary, co w zakresie egzekucji prowadzonej przeciwko płatnikom przemysłowym wzgl. handlowym pokrywa się w zasadzie z intencjami i postanowieniami § 62 wspomnianego rozporządzenia.

W świetle tutejszej praktyki dla płatników aktualniejszy jest raczej postulat, aby przedłużeniu uległ podany wyżej termin 3-dniowy, zakreślony dla uiszczenia zaległości pod rygorem przewiezienia zajętych ruchomości do hali licytacyjnej.

Poza tym według opinii podzielanej również i przez władze skarbowe punkt ciężkości zagadnienia przesuwa się raczej ku wytworzeniu warunków, zapewniających w praktyce wydatniejsze zastosowanie § 80 omawianego rozporządzenia, t. j. zastąpienia licytacyjnej sprzedaży, sprzedażą z wolnej ręki, w drodze komisowej itp. Również i władze skarbowe w zupełności podzielają stanowisko, iż w obecnych warunkach sprzedaż licytacyjna niejednokrotnie połączona jest z ruiną materialną dla zobowiązanego, z drugiej strony zaś naraża obrót na niezdrową konkurencję powodowaną faktem anormalnie niskich cen towarów, pochodzących z licytacji. Władze skarbowe pragnęłyby w drodze korzystania z przepisu § 80 ograniczyć wypadki licytacyjnej sprzedaży, dotychczas jednak czynniki gospodarcze nie zajęły się sprawą zorganizowania owych zastępczych sprzedaży. Zdaniem Izby wypadałoby zatem również i ten problem uwzględnić przy ocenie całokształtu sprawy, przy czym Izba przypomniała, iż zagadnienie to zarówno na terenie samorządu jak i Ministerstwa Skarbu było już przedmiotem rozważań w ubiegłych okresach.

Reasumując Izba zaznaczyła, iż nie jest przeciwna ewent wystąpieniu, którego celem byłoby podkreślenie potrzeby wydatniejszego przestrzegania w praktyce § 72 omawianego rozporządzenia przy równoczesnym uwzględnieniu poruszonych powyżej okoliczności.

IX. Opłaty stemplowe.

Rewizja ustawy o opłatach stemplowych.

Nawiązując do ankiety Izby, podanej w Sprawozdaniu Izby za rok 1935 w sprawie zasadniczej zmiany ustawy o opłatach stemplowych, Izba z początkiem roku zakomunikowała organizacjom okręgu, iż zakres owej ankiety jako też nastręczających się w związku z tym wniosków nowelizacyjnych ulec musi obecnie odpowiedniej rewizji,

a to z uwagi na zmianę ustawy stemplowej, ogłoszoną dekretem Prezydenta R. P. z 14. I. 1936 (Dz. U. R. P. Nr. 3). M. in. Izba zwróciła uwagę, iż pełnej realizacji doczekał się wniosek nowelizacyjny który wysunęła Izba w swoim kwestionariuszu ankietowym z 5. X. 1935 r., a mianowicie w myśl art. 3 pkt. 5 owego dekretu całkowitemu skreśleniu uległy opłaty stemplowe od rachunków (dotychczasowe art. 72, 73 i 74 ustawy o opłatach stemplowych). Ekwiwalent zastępujący dotychczasową opłatę stemplową wliczony został do skomasowanej stawki podatku przemysłowego, jak proponowała to Izba w wspomnianym pkt. 6 owego kwestionariusza.

Poza tym zgodnie z wnioskami, jakie Izba Przemysłowo-Handlowa z naciskiem wysunęła w toku konferencji z Ministerstwem Skarbu przed ostatecznym ustaleniem tekstu dekretu, uchylona została opłata stemplowa od uznania prawidłowości salda przez odbiorcę wyciągu z rachunku bieżącego (dodatkowy nowy pkt. 7 art. 120 ustawy o opłatach stemplowych) jako też całkowicie zniesiony został obowiązek uiszczenia opłaty stemplowej od wszelkiego rodzaju pokwitowań, co znacznie ułatwić winno rozpowszechnienie się w obrocie prawidłowych zasad dokumentacji (propozycja Izby ad pkt. 13 wspomnianego wyżej kwestionariusza).

Komunikując o powyższym, Izba nadmieniła równocześnie, iż sprawa rewizji pozostałych przepisów ustawy stemplowej w kierunku odpowiedniego ich uproszczenia jako też obniżenia wzgl. uchylenia opłat stemplowych, które straciły swoje uzasadnienie gospodarcze, nadal jest aktualna.

Równocześnie Izba przygotowała dla Związku Izb projekt memoriału do Ministerstwa Skarbu, w którym dała wyraz opinii, że jakkolwiek zastąpienie odrębnego poboru poszczególnych opłat stemplowych w drodze ich włączenia do ujednoliconych stawek podatku przemysłowego od obrotu (Dz. U. R. P. Nr. 3, poz. 15 z roku 1936) uważać należy za celową i istotną zmianę w stosunku do stanu dotychczasowego, to niemniej sprawa gruntowniejszej reformy ustawy o opłatach stemplowych nadal jest zagadnieniem otwartym i domagającym się rozwiązania. W związku z tym Izba kontynuowała prace mające na celu przygotowanie wniosków w przedmiocie wydatniejszego uproszczenia systemu opłat stemplowych oraz rozważenia kwestii, w jakiej mierze poszczególne opłaty stemplowe, posiadające obecnie charakter odrębnego podatku od obrotu, należałoby uchylić, obniżyć lub włączyć w imię koncentracji systemu skarbowego w ra-

my podatku obrotowego, o ile niemożliwe jest zapewnienie Skarbowi innego ekwiwalentu .

Poza tym Izba w zakres swoich prac włączyła sprawę częściowo odmiennego usystematyzowania opłat stemplowych przy równoczesnym rozważeniu kwestii, czy — celem większej przejrzystości — nie możnaby ich ująć w specjalne tabele z tym, iż przepisy niematerialnej natury (sposób uiszczania opłat, terminy, odpowiedzialność i t. p.) uległyby ujednoliceniu tak, aby normy te a) pod względem formalnym i w granicach możliwości były wspólne dla całokształtu opłat objętych tabelą i b) pod względem konstrukcyjnym — możliwie upodobnione do zasad przewidzianych w ordynacji podatkowej.

Ponieważ Ministerstwo Skarbu dało wyraz poglądowi, iż uważa za niedopuszczalną każdą taką reformę, któraby uszczuplała obecne wpływy z opłat stemplowych, Izba przy ustaleniu kierunku swoich prac główną uwagę poświęciła:

1) sprawie uproszczeń i odciążeń proceduralnych jako zmianom, które zgodnie z powyższą enuncjacją Ministerstwa Skarbu nie pociągnęłyby za sobą żadnego ubytku wpływów skarbowych;

2) sprawie skompensowania zniżki poszczególnych opłat stemplowych (których redukcja konieczna jest w interesie ułatwienia obrotów) przez wyszukanie zastępczych źródeł dochodowych tak skalkulowanych i dotyczących takich dziedzin obrotu lub przedmiotów podatkowych, by w łącznym rezultacie nastąpiło jednak odciążenie wskutek równomierniejszego rozłożenia ciężarów w zakresie podatku od obrotu, jakimi są opłaty stemplowe.

Szczególną uwagę Izba poświęciła pracom nad reformą systemu opłat stemplowych na odcinku opłat związanych z obrotem pieniężno-kredytowym oraz od podań i firm wnoszonych do władz administracyjnych.

Z uwagi na konieczność radykalnej zmiany ustawy o opłatach stemplowych Izba, nie chcąc ograniczać wystąpienia do zmiany ustawy tylko na niektórych odcinkach oraz uwzględniając fakt, że Ministerstwo nie zechce w ciągu tak krótkiego czasu dokonywać powtórnej reformy ustawy, definitywne opracowanie i zgłoszenie wniosków odroczono poza ramy roku sprawozdawczego.

Opłata stemplowa od rachunków.

Po ogłoszeniu dekretu Prezydenta R. P. z dnia 14. I. 1936 roku w sprawie zmiany niektórych przepisów, dotyczących państwowego

podatku przemysłowego i opłat stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 3) Izba uznała potrzebę wyjaśnienia na terenie Ministerstwa Skarbu wątpliwości interpretacyjnych, nastręczających się w kwestii, w jaki sposób potraktować należy sprawę ostemplowania rachunków zagranicznych, które przesłane zostały zamieszkałym w Polsce stronom przed dniem wejścia w życie dekretu, t. j. przed dniem 15 stycznia. W myśl art. 8 dekretu wszedł on w życie z dniem ogłoszenia t .j. 15. I. 1936 r., i w tymże samym terminie przestały m. in. obowiązywać przepisy art. 74 ustawy o opłatach stemplowych, w myśl których opłatę od pisma sporządzonego za granicą miała uiszczać strona w Polsce zamieszkała w ciągu 3 tygodni od dnia otrzymania pisma.

Na wniosek Izby łódzkiej Związek Izb w opinii skierowanej do Ministerstwa Skarbu dał wyraz poglądowi, iż sprawę opłat stemplowych od pism przesłanych do Polski a sporządzonych za granicą należałoby potraktować w ten sposób iż wolne są one od opłaty stemplowej jeśli trzytygodniowy termin, przewidziany w dotychczasowym artykule 74 nie upłynął przed dniem 15 stycznia, jako daty wejścia w życie dekretu. Ministerstwo Skarbu w odpowiedzi przesłanej Związkowi Izb nie podzieliło jednak tego punktu widzenia. Sprawa była przedmiotem ponownych rozważań w późniejszym okresie, ze względu jednak na negatywne stanowisko Ministerstwa, w praktyce zastosowana została interpretacja, pociągająca wspomniane rachunki do uiszczenia opłaty stemplowej.

Sprawa zliberalizowania i uelastycznienia sposobu stosowania podwyżek w wypadkach naruszenia przepisów ustawy o opłatach stemplowych.

Samorząd gospodarczy kilkakrotnie podnosił wobec Ministerstwa Skarbu m. in na zasadzie uwag Izby łódzkiej potrzebę zliberalizowania i uelastycznienia zbyt rygorystycznego sposobu stosowania podwyżek w wypadkach naruszenia przepisów ustawy o opłatach stemplowych, co z kolei sprawiło, iż zachodziła potrzeba masowego składania odwołań. Rygoryzm owej praktyki zasadzał się m. in. na tym, iż Urzędy Skarbowe jako władze I instancji z reguły wymierzały podwyżkę stemplową w wysokości maksymalnej i sankcji, którą stanowi owa podwyżka, nie indywidualizowały w zależności od faktu, czy nieprawidłowy sposób uiszczania opłaty stemplowej

był wynikiem błędnej interpretacji lub przeoczenia płatnika, czy też wynikła z zamiaru uchylenia się od uiszczenia opłaty.

Występując w tej sprawie, samorząd gospodarczy podniósł równocześnie, iż w tej kwestii zachodzi możliwość doraźnego przestawienia praktyki władz skarbowych bez uciekania się do nowelizacji ustawy o opłatach stemplowych, gdyż dostateczną podstawę prawną dla zliberalizowania sposobu stosowania owych podwyżek stemplowych stanowią upoważnienia ramowe, zawarte w art. 123 i 213 ordynacji podatkowej. Okólnik Ministerstwa Skarbu z 16. IV 1936 r. L. DV 21099/5/35, ogłoszony w Dzien. Urzęd. Min. Skarbu Nr. 10 poz. 330, zapoczątkowuje w tej sprawie dość istotną zmianę, która przyczynić się winna do częściowego złagodzenia dotychczasowej zbyt rygorystycznej praktyki.

Sprawa opłat stemplowych od czeków traktowanych za postdatowane.

Jak zakomunikowały Izbie sfery gospodarcze, Urząd Opłat Stemplowych w Łodzi wymierzał opłatę stemplową wraz z podwyżką od ujawnionych przy okazji kontroli w bankach i firmach czeków, na których figurowało kilka żyr, traktując owe czeki jako postdatowane (art. 128 ust. 1 pkt. 2 ustawy o opłatach stemplowych).

W związku z powyższym Izba zwróciła się do Łódzkiej Izby Skarbowej z przedstawieniem, w którym dała wyraz opinii, iż figurujące na czekach żyra nie stanowią jeszcze dowodu, iż czeki wręczono innej osobie przed dniem oznaczonym datą wystawienia.

Izba zaznaczyła również, iż praktyka Urzędu Opłat Stemplowych w Łodzi, polegająca na wymierzaniu opłat od czeków li tylko z powodu wypisanych na nich żyr jest niewłaściwa, gdyż nie opiera się na dowodach, a jedynie na domniemaniu, nieprzewidzianym przez ustawę o opłatach stemplowych. Domniemanie owo przerzuca w konsekwencji ciężar dowodu na podejrzanych o puszczanie w obieg czeku przed dniem oznaczonym datą wystawienia, co stoi w niewątpliwej kolizji z ogólnymi zasadami prawa, nakładającymi ciężar dowodu na oskarżyciela, czy też osobę stawiającą zarzuty (onus pro-bandi actori incumbit).

W związku z powyższym Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wskazała na potrzebę wydania odpowiedniego zarządzenia, aby Urząd Opłat Stemplowych konkluzji, iż nastąpiło rzekome naruszenie art. 128 pkt. 1 nie opierał na domniemaniach, lecz żądanie opłaty i podwyżki

ograniczał zgodnie z brzmieniem przepisów cytowanej ustawy tylko do wypadku, gdy posiadane dowody ujawniają, iż czek istotnie wydany został innym osobom przed dniem, oznaczonym datą wystawienia.

Na skutek powyższego wystąpienia Izby Urząd Opłat Stemplowych zaniechał stosowania omawianej wyżej praktyki.

Sprawa uiszczenia opłaty stemplowej przy pomocy wycofanych z obiegu znaczków.

Według relacyj zrzeszeń gospodarczych okręgu w masowych ilościach sporządzane były na terenie Izby nakazy w przedmiocie podwyżki opłaty stemplowej z powodu uiszczenia jej przy pomocy wycofanych z obiegu znaczków stemplowych, przeważnie opiewających na zupełnie drobne sumy. Według tychże relacyj podwyżki owe wymierzane były w granicach maksymalnie dopuszczalnej wysokości.

Wobec licznych zmian emisji znaczków stemplowych, jakie zarządzone zostały w poprzedzających okresach, Izba zajęła stanowisko, iż liczyć się należy z faktem, że podatnicy nie podejmowali na własną rękę kontroli odsprzedawców celem stwierdzenia, czy nabywane u nich znaczki nadal posiadają swój walor, kierowali się oni bowiem zaufaniem, iż kontrolę tę przeprowadzają powołane w tym celu władze skarbowe.

W związku z powyższym Izba, powołując się na okólnik Ministerstwa Skarbu L.D.V. 21099/5/35 z 16. IV. 1936 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 10 poz. 330), zwróciła się do Łódzkiej Izby Skarbowej o wydanie odpowiednich zarządzeń, a mianowicie 1) w sprawie poniechania zbyt masowych poszukiwań w przedmiocie użycia wycofanych znaczków, 2) stosowania najniższego wymiaru podwyżki t. j. w wysokości jednokrotności opłaty, 3) aby Urzędy Skarbowe I instancji w własnym zakresie załatwiały odwołania przeciwko wysokości podwyżki stemplowej, wykorzystując w tej mierze w pełnej rozciągłości uprawnienia, przyznane im na mocy okólnika z 16. IV. 1936 r.

W sprawie opłaty stemplowej od pism, stwierdzających zaliczkę pieniężną na poczet wynagrodzenia.

W związku ze skierowanym do Izby zapytaniem w sprawie żądania uiszczenia opłaty stemplowej od pism, stwierdzających zaliczkę pieniężną na poczet wynagrodzenia, Izba dała wyraz opinii, że pokwi-

towanie odbioru zaliczki, podobnie jak i wynagrodzenia uznać należy za pismo stwierdzające wykonanie umowy o pracę i wolne tym samym od opłaty stemplowej, dopóki trwa stosunek umowy o pracę między pracodawcą a pracownikiem.

Sytuacja zmienia się tylko w wypadku, gdy ustaje umowa o pracę, a pracownik pozostaje jeszcze winnym przedsiębiorstwu sumę pobraną z tytułu zaliczki. W tym wypadku pismo, stwierdzające pobór zaliczki na poczet wynagrodzenia, wobec ustania stosunku pracy przestaje automatycznie stwierdzać zaliczkę na poczet wynagrodzenia, gdyż były pracownik już go nie otrzyma, staje się natomiast obligiem przewidzianym w art. 114 ustawy o opłatach stemplowych i podlega opłacie w wysokości 0,5%.

Sprawa opłat stemplowych od zaświadczeń stwierdzających wysokość dokonanego obrotu.

W okresie sprawozdawczym czynniki gospodarcze poinformowały Izbę, że Urzędy Skarbowe w pojedyńczych wypadkach żądały opłaty stemplowej od pism, wydanych w r. 1935 odbiorcom celem przedstawienia właściwemu Urzędowi Skarbowemu, przy czym w grę wchodzące zaświadczenia posiadały poniższą treść:

„Zaświadczenie. Stwierdzamy niniejszym, że firma................ dokonała u nas w ciągu 1932 r zakupu towarów na ogólną kwotę zł......... Zaświadczenie wydaje się wymienionej firmie dla przedstawienia Urzędowi Skarbowemu w ...., Łódź, dnia.........".

Uważając, iż wspomniane pisma nie są rachunkiem, potwierdzającym odbiór ceny sprzedażnej, lecz informują jedynie o łącznej sumie obrotu czyli zawierają wiadomości udzielane w sprawie publicznej, bo dotyczącej ułatwienia i usprawnienia wymiaru podatku (art. 142 u. o o. s.), Izba wystąpiła do Łódzkiej Izby Skarbowej z opinią, iż w świetle przepisów ustawy o opłatach stemplowych brak podstaw dla żądania, aby owe zaświadczenia były stemplowane.

Na skutek powyższego wystąpienia Izba Skarbowa zakomunikowała, iż w przychylny sposób ustosunkuje się do odwołań złożonych od wymiaru omawianych opłat.

Sprawa opłat stemplowych od umów komisowych zawartych przed 15 stycznia 1936 roku.

Do Izby zwrócono się z prośbą o interwencję w sprawie stanowiska władz skarbowych, żądających uiszczania opłat stemplowych od

not prowizyjnych, wystawionych po 15 stycznia b. r., jeżeli sama umowa komisowa była sporządzona przed tą datą.

W sprawie powyższej Izba wyjaśniła, iż w myśl cz. IV ust. 2 lit. a wykładni ustawy o opłatach stemplowych, ustalonej przez Ministerstwo Skarbu (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 6, poz. 180 z 1936 r., podlegają opłatom według przepisów dawnych pisma, sporządzone przed 15 stycznia 1936 r., do których ma zastosowanie art. 9 lub 11 ustawy o opłatach stemplowych i co do których terminy uiszczenia poszczególnych rat, oznaczone przez Urząd Skarbowy, przypadają po 14 stycznia 1936 roku.

Wobec powyższej wykładni Ministerstwa Skarbu noty prowizyjne jako stwierdzające rozmiar świadczenia wynikającego z umów komisowych zawartych przed 15 stycznia b. r., podlegają nadal opłatom w wysokości 0,2%. Uwzględniając jednak, iż powyższa interpretacja wywołuje ujemne skutki gospodarcze, wynikające z faktu podwójnego opodatkowania umów, Izba zwróciła się do Związku Izb o wszczęcie kroków na terenie Ministerstwa Skarbu celem wyjaśnienia, czy nie byłoby ono skłonne do zwolnienia od opłat stemplowych umów komisowych sporządzonych przed dniem 15 stycznia b. r., wskutek czego zainteresowane firmy uniknęłyby potrzeby sporządzania nowych umów zaopatrzonych w datę, przypadającą na okres po 15 stycznia b. r.

W okresie sprawozdawczym sprawa nie została załatwiona w sposób pozytywny.

X. Podatki komunalne.

Podatek od plakatów wywieszanych w sklepach

W łączności z skierowanym do Izby zapytaniem Izba zakomunikowała, iż postanowienia statutów miast, przewidujące pobór podatku od plakatów wywieszanych w sklepach przez firmy, zaopatrujące te sklepy w swe wyroby, uważać należy za sprzeczne z przepisem art. 17 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 454 z 1936 r.). Z przykładów bowiem wyliczonych w cytowanym artykule wynika, że ustawodawca zamierzał opodatkować napisy itp. umieszczone w miejscach dostępnych dla nieokreślonej ilościowo publiczności, podczas gdy plakat umieszczony wewnątrz sklepu dostępny jest tylko dla określonego kontyngentu osób t. j. dla grupy kupujących.

W związku z powyższą tezą Izba podniosła, że wydany z mocy upoważnienia zawartego w art. 17 ustawy statut wzorowy (Dz. U. R. P. Nr. 113 poz. 937 z 1932 r.) pominął zupełnie ową zasadniczą dyspozycję art. 17, który wskazywał miejsce, na którym umieszczony plakat podlega opodatkowaniu, co z kolei stało się przyczyną, iż statuty szeregu miast poszły po linii wykładni rozszerzającej, wynikającej z owego statutu wzorowego.

Sprawa powyższa była przedmiotem narad Związku Izb, który po upływie roku sprawozdawczego postanowił wystąpić o uchylenie wzgl. ograniczenie zasad poboru podatku od szyldów i plakatów.

XI. Zwyczaje handlowe i ustalenia faktyczne miarodajne dla określenia obowiązku podatkowego.

Czynności handlowe czy przerób.

(art. 7 ustawy o podatku przemysłowym)

Stosownie do art. 7 ust. 2 ustawy o podatku przemysłowym Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wydała opinię, że poniższe czynności dokonywane przed uskutecznieniem sprzedaży w przedsiębiorstwach handlowych lub na ich zlecenie w obcych przedsiębiorstwach przemysłowych, należy uważać za przygotowawcze czynności handlowe.

1) przerzynane ręcznie kantówki na krokwie i heblowanie desek, wykonywane przez przedsiębiorstwa handlu drzewem,

2) montaż rowerów, polegający na przymocowaniu i wyregulowaniu części zdemontowanych rowerów w związku z transportem oraz zamianą pewnych części według życzeń klientów,

3) rozcieńczenie octu wzgl. esencji octowej i rozlew do butelek. Opinie powyższe znalazły potwierdzenie w okólniku Min. Skarbu z 29. X. 1936 r. L. D V 41901/4/36,

4) składanie przez przedsiębiorstwa handlowe beczek do masła,

5) usztywnianie tkanin jutowych przez przedsiębiorstwa handlowe, zajmujące się ich sprzedażą.

Ponadto Izba wydała opinię, iż poniższe czynności dokonywane przed uskutecznieniem sprzedaży w przedsiębiorstwach handlowych lub na ich zlecenie w starych przedsiębiorstwach przemysłowych, należy uważać za przerób:

1) wędzenie ryb i śledzi, marynowanie w occie i oliwie, opiekanie i smażenie, gatunkowanie zakupionych i przygotowanych ryb oraz opakowywanie (pudełkowanie towaru) — jeśli owe czynności potrak-

tuje się łącznie z tym, iż w grę wchodzi w szczególności marynowanie. — Opinia powyższa znalazła potwierdzenie w okólniku Min. Skarbu z dnia 29. X. 1936 r. L. D V 41901/4/36,

2) pranie (mycie) wełny, — gdyż zgodnie z istniejącymi w tej mierze zwyczajami przedmiotem obrotów firm handlowych jest z reguły wełna w stanie pranym,

3) remont silnika, skrzynki biegów i podwozia,

4) wyregulowanie silnika, naprawa hamulców oraz instalacji elektrycznej,

5) wyregulowanie hamulców, naprawa podwozia i lakierowanie,

6) naprawa motoru,

7) drobne naprawy podwozia i regulowanie motoru,

8) remont silnika, skrzynki biegów i podwozia,

9) lakierowanie samochodu.

Wreszcie Izba dała wyraz opinii, iż oddawanie przez firmy handlowe zatrzasków i t. p. przedmiotów do galwanizowania specjalnym zakładom przemysłowym nie wykracza poza ramy czynności przygotowawczych, dokonywanych zgodnie z istniejącymi zwyczajami przed uskutecznieniem sprzedaży. Wykonywanie natomiast owych czynności przez przedsiębiorstwa handlowe z uwagi na potrzebne dla nich urządzenia techniczne uważać należy jako czynność przemysłową.

Stawka podatkowa z art .7 lit. A pkt. 9 ustawy o podatku przemysłowym w brzmieniu obwieszczenia Min. Skarbu z 19. VIII. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 76 poz. 716) obowiązującym do dnia 31. XII. 1936 r.).

Sprzedaż uszczelek.

Izba dała wyraz opinii, że sprzedaż uszczelek metalowych, azbestowo-kauczukowych i włóknistych, jak i arkuszy na ten cel przeznaczonych, używanych przez przemysł dla uszczelniania rurociągów, zaworów, kotłów, maszyn i aparatów nie posiada znamion sprzedaży towarów, przeznaczonych na inwestycje lub remont.

Zwroty towaru.
(art. 5 ustęp ostatni ustawy o podatku przemysłowym)

Zwrot szpulek.

W praktyce stosowany jest zwyczaj, iż fabryki sztucznego jedwabiu oraz przedsiębiorstwa sprzedaży przędzy przyjmują od swych odbiorców nieuszkodzone szpulki, pochodzące ze sprzedanej przez nie

przędzy, przy czym po odliczeniu 10% za zużycie zwracają odbiorcom należność, jaką za owe szpulki osobno zarachowały w fakturach.

W łączności z tym, Izba wydała opinię, iż powrotne przyjmowanie owych szpulek traktować należy jako zwrot towaru, do którego przyjęcia zobowiązany jest sprzedawca w myśl przestrzeganego w tej mierze zwyczaju. Wobec tego sumy osiągnięte jako obrót ze sprzedaży szpulek winny być z kolei wyłączane z podstaw wymiaru podatku przemysłowego, o ile nastąpił zwrot owych szpulek. Natomiast wyłączanie owo nie powinno się rozciągać na tę część ekwiwalentu, jaki mimo zwrotu szpulek bezpowrotnie pobrany został przez sprzedawcę tytułem zużycia (przeciętnie około 10% ceny szpulek)

Kryteria decydujące o obowiązku wykupna I kategorii świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw handlowych

(cz. II lit. A rozdz. I kat. I taryfy stanowiącej załącznik do art 23 ustawy o podatku przemysłowym)

W związku z wysuniętym w łonie samorządu gospodarczego wnioskiem ustalenia pojęcia partii Izba zajęła następujące stanowisko.

Z uwagi na scalenie stawek podatku przemysłowego przy równoczesnym zerwaniu z kontrolą, czy kupiec sprzedaje towary hurtowo czy detalicznie, ponadto zaś z uwagi na zmianę art .14 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, wskutek której to zmiany sprawą należytej klasyfikacji I kateg. świadectwa handlowego w wydatnym stopniu zainteresowane będą od 1 stycznia 1937 r. również i przedsiębiorstwa przemysłowe, jeszcze aktualniejsza staje się sprawa zasadniczej reformy świadectw przemysłowych. Z tego też powodu Izba zgodnie z poglądem kilkakrotnie już enuncjowanym w poprzednich okresach zauważyła, iż jeśli w ubiegłych latach nie zdołano się uporać z zadawalającym sprecyzowaniem pojęcia „partia" w oderwaniu od wysokości obrotu, to podejmowanie skomplikowanych ustaleń w tej mierze zupełnie dezaktualizuje się w obecnym czasie. Natomiast tym większej wagi nabiera postulat, aby zarówno Ministerstwo Skarbu jak i samorząd gospodarczy całą uwagę skoncentrowały na przygotowaniu zmiany m. in. nieżyciowego przepisu, stanowiącego kryterium 1-ej kategorii świadectw handlowych. Dlatego też niecelowe jest przed wyjaśnieniem sprawy zasadniczej reformy świadectw przemysłowych przystępowanie do opracowania tabel, szczegółowo

określających dla wszystkich dziedzin pojęcie większej ilości „partii“ towaru.

Izba podkreśliła przy tej sposobności, iż jakkolwiek wielokrotnie podejmowała próby ustalenia pojęcia partii w zakresie obrotów włókienniczych niemożliwe i niecelowe okazało się określenie owej partii bez posługiwania się kryterium obrotu, jakąkolwiek bowiem partię uznanoby za rzekomo cechującą obrót hurtowy w t. zw. normalnych warunkach oraz w normalnych sezonach i przy normalnym zapotrzebowaniu — życie łatwo mogłoby obejść podobne fikcyjne ustalenia, co zgóry przekreśliłoby ich przydatność praktyczną.

Natomiast Izba uznała za celowe, aby w okresie przejściowym t. j. aż do czasu reformy świadectw przemysłowych zasięgano opinii Izb Przemysłowo-Handlowych w przedmiocie kwestyj spornych, dotyczących I kateg. świadectwa, gdyż dzięki opiniodawczemu współudziałowi Izb, zapobiec możnaby przerostom nierównomiernej interpretacji, niejednokrotnie całkowicie rozwijającej się z warunkami obrotu i rzeczywistą strukturą gospodarczą poszczególnych branż.

Ostatni postulat Izby, zrealizował w pełnej rozciągłości § 69 nowego rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 93, z 1936 r.).

Izba zajęła stanowisko, iż jako przedsiębiorstwa handlu hurtowego w rozumieniu części II dział A rozdz. I kateg. I taryfy, stanowiącej załącznik do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym, uważać należy w zakresie sprzedaży noży, widelców, łyżek itp. te firmy, które przy jednorazowej sprzedaży kupcom i przemysłowcom bądźto 1) odsprzedają naraz 12 grossów jednego gatunku wymienionego towaru bądź też 2) niezależnie od wysokości partii przy poszczególnej sprzedaży łącznie osiągają w ciągu roku podatkowego obrót 1.500.000 zł z tytułu wymienionych operacyj sprzedażnych.

Błyskawiczne suwaki i zameczki do teczek.

Z uwagi na fakt, iż w okręgu Izby nie ma przedsiębiorstw zajmujących się na skalę wyłącznie hurtową zbytem błyskawicznych suwaków i zameczków do teczek, Izba odstąpiła od określenia partii. Równocześnie Izba stwierdziła, że według oświadczeń kół handlowych ustalenie pojęcia partii w płaszczyźnie poszczególnych operacji sprzedaży jest niemożliwe i niecelowe, wobec czego jako kryterium I kat. świadectw należałoby przyjąć łączny obrót roczny w kwocie ponad 1.000.000 zł. przy uwzględnieniu okoliczności, iż

wynikać on winien z przeważającej sprzedaży kupcom i przemysłowcom.

Miał węglowy.

Izba zajęła stanowisko, iż dla określenia wymogów handlu hurtowego w rozumieniu części II Dział A rozdział I kateg. I taryfy świadectw, nie można posługiwać się pojęciem partii, t. j. większej ilości. Dlatego też, odrzucając kryterium partii przy jednorazowej sprzedaży, Izba przyłączyła się do poglądu, iż jako przedsiębiorstwa handlu hurtowego uważać należy na terenie Łodzi te z nich, które w ciągu roku sprzedają co najmniej 50.000 tonn w ładunkach wagonowych, z czego większa część obrotu przypada na transakcje z kupcami i przemysłowcami.

Kryterium hurtowej sprzedaży tłuszczów technicznych.

Jako kryterium hurtowej sprzedaży tłuszczów technicznych w rozumieniu I kategorii świadectw przemysłowych według opinii Izby przyjąć należy kwotę 2.000.000 zł. rocznego obrotu, osiągniętego ze sprzedaży owych tłuszczów kupcom i przemysłowcom, a przeważającego nad sumę obrotów, osiągniętych ze sprzedaży detalicznej i drobnej (orzeczenie S. N. z 20. IX. 1929 r. L. 1185/29).

Pończochy jedwabne

Izba dała wyraz opinii, iż odróżnić należy sprzedaż damskich pończoch jedwabnych, uskuteczniana z hurtowych zakładów utrzymywanych na zasadzie karty rejestracyjnej (art. 14 ustawy i § 58 rozporządzenia wykonawczego w brzmieniu obowiązującym od dnia 11. XI. 1936 r.) od sprzedaży, jakimi zajmują się przedsiębiorstwa handlowe.

O ile idzie o fabryczne zakłady hurtowej sprzedaży, decydujące znaczenie posiadać może tylko podmiotowy moment, przytoczony w części II lit. A rozdział I kategorii I powołanego w § 58 rozporządzenia wykonawczego, a mianowicie czy towar, t. j. w danym wypadku jedwabne pończochy sprzedaje się głównie kupcom, trudniącym się dalszą ich odsprzedażą.

O ile idzie natomiast o określenie pojęcia większej partii w zakresie sprzedaży uprawianej przez przedsiębiorstwa handlu hurtowego — ustalenie partii natrafia na istotne trudności, gdyż ilość

pończoch, którą jednorazowo hurtownik sprzedaje detaliście, jest wielkością nader płynną i nierównomierną i trudno ustalić ją w sztywnej cyfrze.

W kołach fachowych przeważa zdanie, iż w obecnych warunkach hurtowy handel pończochami w rozumieniu przepisów części II lit. A rozdział I kateg. I nieomal wogóle nie istnieje w Polsce i co najwyżej mówić można o hurtowym handlu artykułami galanteryjnymi, obejmującymi m. in. również i sprzedaż damskich pończoch jedwabnych. Orientacyjnie przyjąć można, iż jako transakcję jednorazową, odpowiadającą pojęciu większej partii, uważać należałoby sprzedaż 25 tuzinów pończoch. Zdaniem Izby przyjęcie jednak takiej normy nie rozwiąże sprawy, gdyż dla uniknięcia obowiązku wykupna I kateg. świadectwa firmy handlowe łatwo stosować mogą system rozdrabniania transakcyj sprzedażnych.

W końcu Izba nadmieniła, iż większą przydatność okazać może kryterium w postaci wysokości rocznych obrotów, przy czym jako znamię handlu hurtowego przyjąć możnaby przy sprzedaży jedwabnych pończoch damskich kwotę 500.000 zł w stosunku całorocznym z zastrzeżeniem, iż dotyczy to tylko obrotu, osiągniętego ze sprzedaży tego towaru kupcom celem dalszej odsprzedaży.

Towary jedwabne.

Izba wydała opinię, iż w zakresie sprzedaży towarów jedwabnych jako przedsiębiorstwa handlu hurtowego I kat. zakwalifikować możnaby jedynie te z nich, które tkaniny jedwabne sprzedają kupcom i przemysłowcom przeważnie w całych sztukach długości 30—40 mtr. O ile natomiast przeważający kontyngent transakcyj sprzedażnych przypada na zbyt w kuponach długości 10—15 mtr., czemu towarzyszy sporadyczna sprzedaż całych sztuk, co w szczególności dotyczy artykułów jedwabnych, niepodlegających zmianom mody — tkaniny koloru czarnego, białego i bronzowego — według opinii Izby nie wchodzi w grę sprzedaż hurtowa w rozumieniu kateg. I świadectw handlowych, lecz półhurtowa, podlegająca kateg. II pkt. 1.

Równocześnie Izba dla celów orjentacyjnych zaznaczyła, iż handel hurtowy towarami jedwabnymi w rozumieniu I kateg. świadectw nieomal nie istnieje obecnie, gdyż 1) znaczna część detalistów bezpośrednio zakupuje towar u fabrykantów, co siłą rzeczy zmniejsza

ilościowe rozmiary obrotów handlu hurtowego; 2) handel, sprzedający towary dalszym odsprzedawcom, ze względu na wymagania klienteli zniewolony jest sprzedawać tkaniny tego samego deseniu w możliwie małych ilościach, aby tą drogą swoim odbiorcom, a zkolei konsumentom umożliwić jak największy wybór; 3) większość firm handlowych nie ogranicza się do sprzedaży samych li tylko tkanin jedwabnych, lecz równocześnie trudni się zbytem artykułów wełnianych, wobec czego dla oceny, czy zbyt towarów odbywa się przeważnie w większych ilościach, należałoby okoliczność tę ustalić, biorąc pod uwagę ogół operacyj sprzedażnych danej firmy, t. j. włączając również towary wełniane i t. p.

Bawełniane materiały podszewkowe.

Izba wydała opinię, iż pod pojęciem większej ilości (partii) w zakresie hurtowej sprzedaży bawełnianych materiałów podszewkowych jako wymogu, uzasadniającego obowiązek wykupna świadectwa przemysłowego I kategorii handlowej taryfy świadectw przemysłowych rozumieć należy sprzedaż wymienionego towaru kupcom i przemysłowcom w ilościach co najmniej 1 beli, zawierającej 100 sztuk towaru jednego gatunku wartości około 4.000 zł.

Równocześnie Izba zaznaczyła jednak, iż z uwagi na zawarty w definicji ustawowej wymóg, iż w grę wchodzi zbyt towaru, odbywający się przeważnie w owych partiach, uwzględnić należy również łączny ekwiwalent pieniężny z tytułu owych sprzedaży, aby tą drogą ocenić, czy stanowią one przeważający kontyngent obrotów. Jako ów ekwiwalent przyjąć należy w stosunku całorocznym przy handlu hurtowym bawełnianymi materiałami podszewkowymi obrót w wysokości około 1.000.000 zł.

Artykuły włókiennicze.

Izba dała wyraz opinii, że w zakresie sprzedaży większości towarów włókienniczych brak jednolitych i zwyczajowo przyjętych praktyk, w jakich ilościach zakupuje się i odsprzedaje towar w handlu hurtowym, tym samym więc mimo ustaleń interpretacyjnych Sądu Najwyższego niemożliwe jest konstruowanie znamion handlu hurtowego na podstawie tak lub inaczej określonej partii.

W konsekwencji Izba zajęła stanowisko, iż jedyne wyjście z sytuacji, jaką stwarza niejasny i do wymogów życia niedostoso-

wany przepis ustawy (aż do czasu ustawodawczego zmodyfikowania) stanowić może oparcie się na okoliczności, czy u danego przedsiębiorstwa handlowego w ogólnej ilości obrotów przeważa zbyt kwalifikowanemu kontyngentowi odbiorców t. j. kupcom i przemysłowcom, a nie drobnym kupcom III kategorii handlowej oraz spożywcom (wyrok N. T. A. z 12. II. 1936 r. L. rej. 1404/24) z tym, iż uwzględnić należy ponadto, czy łączna suma obrotu całorocznego, osiągniętego z tytułu owych sprzedaży przekracza 2.000.000 zł. Izba nadmieniła, iż podana opinia dotyczy hurtowego handlu następującymi towarami włókienniczymi: jedwabnymi, wełnianymi, półwełnianymi, bawełnianymi, białymi, jutowymi oraz konfekcją.

Chusteczki do nosa.

Izba dała wyraz opinii, że o znamionach hurtu przy sprzedaży chusteczek do nosa podobnie jak przy towarach włókienniczych w ogóle, nie może decydować płynne i w praktyce stale obejść się dające kryterium partii, lecz łączny roczny obrót w kwocie ponad 2.000.000 zł. osiągnięty ze sprzedaży kupcom i przemysłowcom oraz rozmiarami swoimi przekraczający sumę obrotów, osiągniętą ze sprzedaży detalicznej i drobnej (wyrok S. N. z 20. XI. 1929 roku L. 1185/29).

W stosunku do towarów jedwabnych i bawełnianych materiałów podszewkowych decyduje obecnie później wydana opinia Izby dotycząca towarów włókienniczych wogóle.

9. Sprawy kredytowe.

Stosowanie w praktyce przepisów o reglamentacji obrotu pieniężnego z zagranicą.

W związku z ogłoszeniem przepisów o reglamentacji obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi (Dz. U. Nr. 32, poz. 249 i 250 z 1936 r.) pod adresem Izby kierowano liczne pytania w sprawie wyjaśnienia poszczególnych kwestyj, łączących się ze stosowaniem w praktyce przepisów dekretu z 26. IV. 1936 r. oraz wydanych do niego podstawowych przepisów wykonawczych. W związku z powyższym Izba przystąpiła do rejestrowania zagadnień otwartych, które w interesie usunięcia stanu niepewności w pierwszym rzędzie domagały się możliwie

rychłego i autorytatywnego wyjaśnienia, przy czym zgłosiła m. in. wnioski idące w kierunku:

1) odpowiedniego zdecentralizowania działalności Komisji Dewizowej obrotów importowo-eksportowych;
2) rozszerzenia uprawnień przyznanych bankom dewizowym w okólniku Nr. 5 Komisji Dewizowej w kierunku podwyższenia kwoty 5.000 zł. Decydować przy tym winna nie kwota, na jaką pierwotnie obowiązywało zobowiązanie, lecz suma jego, która w myśl przedstawionych dowodów pozostaje jeszcze do zapłacenia w dniu, w którym petent zwraca się do banku dewizowego o zezwolenie na przekazanie za granicę środków płatniczych w granicach własnych uprawnień owego banku;
3) ustalenia takiego trybu postępowania, aby Komisja Dewizowa w tych wypadkach, gdy podanie petenta nie może być przychylnie załatwione z powodu niewłaściwej dokumentacji, nie załatwiała go odmownie bez podania powodów, lecz żądała dodatkowego przedstawienia odnośnych dowodów względnie wyjaśnień;
4) przyjęcia zasady, iż Komisja Dewizowa zezwolenia owe przesyła warszawskiej centrali banku, jeśli prowincjonalny oddział banku przez centralę wniósł podanie, zaś bezpośrednio oddziałowi — jeśli podanie złożył oddział;
5) wyjednania uzupełnienia postanowień okólnika Nr. 6 Komisji Dewizowej w tym kierunku, aby firmy krajowe eksportujące towar za granicę mogły przysługujące im za granicą należności z tytułu eksportu przeznaczyć nie tylko na cele podane w cytowanym okólniku Nr. 6, lecz również na pokrycie rachunków z tytułu własnego ich importu.

Sprawa przydziału dewiz na zapłatę importowanych z zagranicy surowców włókienniczych.

Wobec stanu niepewności jaki ujawnił się w pierwszych miesiącach obowiązywania przepisów reglamentacji dewizowej w zakresie przydziału dewiz na potrzeby włókiennictwa z inspiracji Izby odbyła się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu 22. VI. 1936 r. konferencja, mająca na celu unormowanie owego przydziału w sposób zabezpie-

czający pod względem dewizowym ciągłość nieodzownego zaopatrzenia przemysłu w niezbędne surowce importowane z zagranicy.

W łączności z ową konferencją, Izba po wysłuchaniu szczegółowych dezyderatów i uwag zainteresowanych sfer gospodarczych podała do wiadomości Ministerstwa Przemysłu i Handlu wnioski, dotyczące zasad i techniki przydziału dewiz. Wnioski owe w skrócie przedstawiały się w sposób następujący:

1) ustalony kontyngent przywozu bawełny i odpadków bawełnianych dla członków Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej określonej wagowo pokrywałby się równocześnie z rozmiarem kontyngentu dewizowego. Kontyngent przywozowy Zrzeszenie rozdzielałoby między swoich członków, po czym na zasadzie przesłanego rozdzielnika Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wydawałaby poszczególnym firmom pozwolenie przywozu. Zaświadczenie dewizowe wydane przez Zrzeszenie pokrywałoby się tym samym pod względem wartości z ilościami wagowymi, figurującymi w pozwoleniach przywozu;
2) bawełnę dla przetwórców, nieobjętych zrzeszeniem dzieliłaby w myśl wniosków Izby zgodnie z dotychczasowymi zasadami Centralna Komisja Przywozowa, po czym repartycje indywidualną przeprowadzałyby Izby terytorialne, Izba podniosła, iż celem zaspokojenia pełnych potrzeb rynku, kontyngent dewizowy pokrywać się winien z kontyngentem przywozowym. Izba proponowała, aby globalny kontyngent przywozowy, dzielony był między poszczególne okręgi przez C. K. P. z tym, iż właściwa Izba wydawałaby poszczególnym firmom w ramach przydziału miesięcznego zaświadczenia dla banków dewizowych;
3) kontyngent przywozowy wełny brudnej i pranej dla członków Konwencji Przędzalń Wełny Czesankowej oraz outsiderów rozdzielałaby Konwencja między poszczególne przędzalnie czesankowe, po czym Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi wydawałaby firmom pozwolenia przywozu. Poza tym Konwencji przysługiwałoby prawo dokonywania pewnych posunięć w rozdziale kontyngentu dewizowego w interesie dostosowania go do potrzeb płatniczych firm i uelastycznienia jego rozdziału;

4) globalny kontyngent wełny pranej, sierści i puchu zwierzęcego ustalony przez Ministerstwo dzieliłaby Centralna Komisja Przywozowa. Izba zaznaczyła przy tym, iż o ile ustalony zostałby również i kontyngent dewizowy, podział jego winien być dokonywany jak w pkt. 2, wobec czego zaświadczenia dewizowe wydawałaby właściwa Izba Przemysłowo-Handlowa;

5) o ile idzie o przywóz szmat, Izba podniosła potrzebę ustalenia globalnego kontyngentu przywozowego w wysokości pokrywającej faktyczne zapotrzebowanie przemysłu przetwórczego. Na wypadek ustalenia dla szmat równocześnie kontyngentu dewizowego, dzielić winna go C. K. P. po czym właściwe Izby Przemysłowo-Handlowe sporządzałyby rozdzielniki przydziału dewiz dla firm swych okręgów oraz wydawałyby im zaświadczenia dewizowe.

Ponadto Izba podała do wiadomości Ministerstwa obawy żywione przez przemysł przetwórczy, iż wskutek ograniczonego przydziału dewiz narażony być może na częściowe unieruchomienie produkcji i utraty kredytów zagranicznych, wskazując w konsekwencji na potrzebę przydziału dewiz w rozmiarach zapewniających dowóz niezbędnych surowców.

Praktyka dewizowa poszła w kierunku uwzględniającym nie tylko t. zw. „autonomię dewizową“ na rzecz zrzeszeń branżowych lecz także po linii zastosowania zasady, iż podstawą dla załatwienia wniosków dewizowych zgłaszanych w zakresie surowców włókienniczych przez firmy zrzeszone są kontyngenty przywozowe przy współudziale Izb dzielone i określane według wartości zgłoszonego zapotrzebowania importowego.

Sprawy dewizowe.

W sprawie znormalizowania przydziału dewiz dla niezrzeszonych importerów surowców.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi przygotowała w listopadzie projekt wystąpienia Związku Izb do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie znormalizowania na przyszłość przydziału dewiz dla niezrzeszonych importerów surowców a) bawełny i odpadków bawełnianych, b) wełny, c) odpadków wełnianych, d) szmat i e) quebracho.

W wystąpieniu swym Izba dała wyraz opinii, iż przy zachowaniu w pełnej rozciągłości obowiązującej już zasady autonomii dewizowej, przyznanej organizacjom zrzeszającym ogół importerów niezbędne jest ustalenie grupowych kontyngentów dewizowych również i dla pozostałych niezrzeszonych importerów w zakresie wskazanym na wstępie. Podział grupowych kontyngentów dewizowych zlecić należałoby Związkowi Izb, który wydzielałby kontyngenty regionalne, te zaś z kolei stanowiłyby podstawę dla zaspokojenia zapotrzebowania dewizowego poszczególnych firm importowych.

Równocześnie Izba wystąpiła z postulatem, aby banki dewizowe mogły w granicach własnej swej kompetencji załatwiać wnioski dewizowe niezrzeszonych importerów tylko pod warunkiem, że dołączone zostałoby do nich zaświadczenie terytorialnie właściwych Izb Przemysłowo-Handlowych.

Sugestie Izby częściowo zostały zrewidowane w końcu roku sprawozdawczego w związku z przyznaniem Izbie prawa dzielenia regionalnych kontyngentów przywozowych z tym, że pozostawiono jednak dotychczasowy system podziału dewiz.

Pojęcie cudzoziemca w rozumieniu przepisów dewizowych.

Według wyjaśnienia Komisji Dewizowej obywatel obcego państwa, zamieszkały w Polsce i legitymujący się prawem osiedlenia, wystawionym przez władzę wojewódzką, nie jest cudzoziemcem w rozumieniu obowiązujących przepisów dewizowych, wobec czego może korzystać z zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych, stwierdzających potrzebę dodatkowego przydziału środków płatniczych na wyjazd za granicę w interesie reprezentowanej firmy krajowej.

W związku z powyższym Izba zwróciła się z przedstawieniem, iż w ogóle obecnie nie udziela się cudzoziemcom zezwoleń na pobyt stały (osiedlenie), wszyscy natomiast cudzoziemcy mają jedynie zezwolenie władz I-ej instancji na pobyt czasowy.

Z uwagi na znaczenie sprawy Izba podjęła kroki celem wyjednania dodatkowego wyjaśnienia Komisji Dewizowej, że Izby mogą wydawać zaświadczenia rownież i cudzoziemcom, mającym zezwolenie Starostw na pobyt czasowy. Zaświadczenia owe mogą być wydawane tym cudzoziemcom, którzy według ustalonych przez Izbę okoliczności przebywają w Polsce z zamiarem dalszego pobytu.

W okresie sprawozdawczym Komisja Dewizowa sprawy ostatecznie nie wyświetliła, wobec czego Izba przy wydawaniu zaświadczeń cudzoziemcom zaznaczała w osnowie zaświadczenia tę okoliczność.

W sprawie trudności dewizowych w obrocie z Gdańskiem.

W związku z życzeniem czynników warszawskich, Izba w marcu zwróciła się do zrzeszeń gospodarczych o oświadczenie się, czy i w jakim stopniu w obrocie z Gdańskiem dają się ewent. odczuwać jakiekolwiek trudności dewizowe, które domagałyby się ingerencji ze strony powołanej w tym celu Komisji Porozumiewawczej.

W wyniku przeprowadzonych dochodzeń Izba zakomunikowała że w obrocie z Gdańskiem nie ujawniły się w omawianym okresie żadne trudności dewizowe, które domagałyby się interwencji.

Współdziałanie Izby w zakresie reglamentacji obrotu pieniężnego z zagranicą.

W okresie sprawozdawczym Izba w związku z przepisami okólnika Nr. 7 Komisji Dewizowej wystawiała zaświadczenia stwierdzające, iż firmy figurują w katastrze Izby jako przedstawiciele firm zagranicznych, od czego Komisja Dewizowa uzależniała prawo inkasowania kwot należnych zagranicznym mieszkańcom.

Poza tym Izba zgodnie z pismem Komisji Dewizowej Nr. 2815 D wystawiała zaświadczenia stwierdzające potrzebę większego przydziału zagranicznych środków płatniczych na koszty pobytu osób wyjeżdżających za granicę w sprawach handlowych.

Pojęcie eksportera w rozumieniu przepisów o kontroli obrotu towarowego.

Wobec braku autorytatywnych wyjaśnień Komisji Obrotu Towarowego i Komisji Dewizowej, jak postępować winna firma krajowa, gdy w obrębie granic celnych R. P. sprzedaje towar innej firmie krajowej lub zagranicznej z tym, iż nabywca w bezpośrednim zakresie zajmie się wywozem towaru, Izba dała wyraz następującej opinii: z uwagi na intencję lojalnego przestrzegania przepisów o kontroli wywozu i reglamentacji dewizowej firmy, produkujące towary przeznaczone na eksport, naogół same wyjednywają zgłoszenia wywo-

żowe w wypadkach, gdy zagraniczny odbiorca bezpośrednio w ich przedsiębiorstwie w Polsce zakupuje towar i reguluje należności. Od konkretnych okoliczności natury faktycznej zależne jest oczywiście, czy i w jakim stopniu firma krajowa jest poinformowana, lub powinna istotnie wiedzieć, iż nabywca wywiezie zakupiony u niej towar za granicę, wobec czego na firmie krajowej jako sprzedawczyni ciąży obowiązek zarejestrowania wywozu i odprowadzenia waluty. Obowiązek ten odpada, jeżeli zagraniczny kontrahent względnie jego w Polsce działający przedstawiciel wyraźnie zadeklarował, iż sam uczyni zadość przytoczonym wymogom jako właściwy eksporter towaru poza granice celne R. P.

Sprawa zapewnienia eksporterom możliwości korzystania z usług banków zagranicznych.

Celem podjęcia inicjatywy w sprawie ewent. rozszerzenia uprawnień firm eksportowych m. in. w zakresie zapewnienia im możliwości dalszego korzystania z usług banków zagranicznych, Izba zwróciła się do zainteresowanych zrzeszeń o zakomunikowanie szczegółowych danych, które przedstawić wypadałoby czynnikom resortowym dla uzasadnienia tego postulatu. M. in. Izba podniosła, iż aktualne staje się wyjaśnienie, o jaki procent taniej kalkulowały się kredyty dyskontowe i t. p., z których przeciętnie korzystały przed wprowadzeniem reglamentacji dewizowej firmy eksportowe, pracujące z bankami zagranicznymi, czy i o ile tańsze jest inkaso faktur, przeprowadzone przez zagraniczne instytucje bankowe, czy i w jakiej mierze na komplikacje natrafia możliwość ubezpieczenia się przed ryzykiem wahań kursowych i czy odnośne transakcje terminowe w pełnym zakresie uskuteczniają banki krajowe, wreszcie jaka jest przeciętna różnica między kursem skupu walut, odprowadzanych przez firmy przemysłowe z eksportu, a kursem nabywania owych walut w bankach na zapłatę własnych należności importowych tych samych przedsiębiorstw.

Dane zebrane w wyniku owej ankiety Izba wykorzystała w swych wystąpieniach związanych z finansowaniem wywozu.

W sprawie obrotu towarowego z Włochami.

Izba przesłała do wiadomości zainteresowanych zrzeszeń informacje udzielone jej przez Państwowy Instytut Eksportowy w sprawie

możliwości odmrożenia kwot, zablokowanych we Włoszech, przy czym podniosła potrzebę wskazania firm, które pragną zwrócić się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie ewent. odmrożenia ich pretensyj przy współudziale Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego.

W wyniku przeprowadzonych dochodzeń Izba zakomunikowała, iż poważniejsze firmy okręgu zamrożonych należności we Włoszech nie posiadają.

Sprawa odmrożenia należności zablokowanych w Niemczech.

Izba wystąpiła z sugestią w sprawie podjęcia starań w przedmiocie odmrożenia należności firm polskich zablokowanych w Niemczech. Równocześnie Izba wysunęła konkretne propozycje w sprawie clearingowego rozliczenia owych należności wzamian za płatności przypadające obywatelom Rzeszy z tytułu wierzytelności hipotecznych i t. p. posiadanych przez nich w Polsce.

Ponadto osobne uwagi Izba zakomunikowała w przedmiocie sposobu odmrożenia należności Polskich Kolei Państwowych z tytułu przewozu tranzytowego. Wnioski Izby zostały uprzednio uwzględnione w okólniku Komisji Dewizowej Nr. 35.

Legalizacja protestów wekslowych w stosunkach polsko-palestyńskich.

Według relacyj zakomunikowanych Izbie przez poszczególne firmy okręgu, eksportujące do Palestyny, na mocy wyroku, wydanego przez sądy palestyńskie, tamtejsze władze sądowe domagały się, aby podpisy notariuszy na aktach protestów weksli pochodzących z Polski były poświadczone przez konsula angielskiego.

W związku z powyższym Izba wystąpiła do Państwowego Instytutu Eksportowego, wskazując, iż podobna legalizacja podpisów naraża firmy na dodatkowy wydatek 22 zł., co przy małych odcinkach wekslowych, jakie przeważnie są w obiegu i braku pewności, czy uda się wyegzekwować należność — w niepożądany sposób komplikuje i podraża dochodzenie pretensyj wekslowych wobec dłużników palestyńskich.

Państwowy Instytut Eksportowy po zbadaniu sprawy w Palestynie uzyskał informację, że nie jest rzeczą możliwą zwolnić protesty

wekslowe pochodzące z Polski od legalizacji konsula brytyjskiego. Zdaniem Instytutu zwolnienie takie mogłoby mieć miejsce jedynie na podstawie konwencji międzypaństwowej, której zawarcie nie jest na razie przewidziane.

W sprawie zliberalizowania polityki dyskontowej Banku Polskiego.

W I kwartale roku sprawozdawczego, Izba poruszyła na terenie Banku Polskiego potrzebę zliberalizowania polityki dyskontowej swego Banku.

W wyniku powyższego wystąpienia sposób kwalifikowania materiału dyskontowego uległ zliberalizowaniu.

W sprawie pomocy Funduszu Pracy dla przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych.

W okresie sprawozdawczym Fundusz Pracy zawiadomił samorząd przemysłowo-handlowy o gotowości udzielenia dla poszczególnych przesiębiorstw przemysłowo-handlowych pożyczek i prosił o opiniowanie odnośnych spraw.

Izba zajęła stanowisko, iż nie stwierdza przeszkód merytorycznych, które by odwodziły od wydawania Funduszowi podobnych opinii w przedmiocie udzielania pożyczek. Izba podniosła jednak, iż z zrozumiałych względów Izby w opinii swej mogą się ograniczyć tylko do stwierdzenia, czy cel, na który służyć ma pożyczka, jest gospodarczo pożądany, natomiast nie mogą one wypowiadać się o wypłacalności kredytobiorcy i innych okolicznościach natury prywatno-prawnej, związanych z zabezpieczeniem pożyczki i zagwarantowaniem jej spłaty.

Ponadto Izba zdecydowała wypowiedzieć się przeciwko udzieleniu przez Fundusz Pracy ze środków, które płyną z przymusowych świadczeń publicznych, jakichkolwiek dotacyj o charakterze bezzwrotnych subwencji na rzecz poszczególnych firm. Dotacje takie byłyby specjalną odmianą niepożądanego protekcjonizmu, stawiającego w niewątpliwie uprzywilejowanej sytuacji konkurencyjnej przedsiębiorstwa korzystające z owej bezzwrotnej pomocy pieniężnej. Jeśli więc Fundusz Pracy rozporządza odpowiednimi środkami, którymi mógłby zasilać przedsiębiorstwa przemysłowo-handlowe, to odbywać się to powinno wyłącznie w formie udzielania kredytów, należycie zabezpieczonych.

W końcu Izba zaznaczyła, iż m. in. i z tych względów uważać należy za pożądany opiniodawczy współudział Izb w zakresie udzielania owych kredytów, iż w poszczególnych wypadkach odwieść możnaby Fundusz Pracy od angażowania swoich środków w przedsiębiorstwach chorych i ad hoc zakładanych lub skazanych na zagładę a pragnących sztucznie odroczyć moment swojej likwidacji w drodze wykorzystania pomocy, wyjednanej ze źródeł publicznych.

Projekt ustawy o obligacjach.

W okresie sprawozdawczym wniesiono do Sejmu rządowy projekt ustawy, normujący przepisy prawne w przedmiocie wydawania obligacyj.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zaprojektowała w uprzednich okresach szereg szczegółowych uzupełnień i poprawek do owego projektu, ponieważ zaś w pierwszym stadium sprawy aktualne stało się zgłoszenie uwag samorządu gospodarczego sejmowemu referentowi owego projektu — Związek Izb postanowił je podać mu do wiadomości przy uwzględnieniu szeregu dezyderatów, opracowanych przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi.

W roku sprawozdawczym powyższy projekt nie doczekał się realizacji ustawodawczej.

Kwestia terminu sporządzania protestów wekslowych.

Sfery gospodarcze innych okręgów zwróciły się do samorządu gospodarczego z przedstawieniem, iż rozpowszechnia się praktyka oddawania przez instytucje bankowe weksli do protestu już następnego dnia po dniu płatności, co narażało kupców i przemysłowców, będących dłużnikami wekslowymi na straty specjalnie w wypadku, gdy dzień płatności przypada na święto. W tym bowiem wypadku protest sporządzany jest zgodnie z przytoczoną wyżej praktyką już w dniu następnym, t. j. w dniu, w którym można domagać się zapłaty.

Wypowiadając się w powyższej sprawie Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi nie zgłosiła zastrzeżeń przeciwko krokom, mającym na celu, aby czynniki bankowe stosowały jednolitą praktykę, która w przyszłości uzyskałaby charakter normy zwyczajowej, a mianowicie, iż weksel do protestu oddaje się z reguły dopiero w drugim dniu po dniu, w którym się można domagać zapłaty.

Ponadto Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi poruszyła na terenie samorządu gospodarczego kwestię kolizji zachodzącej między przepisami prawa wekslowego, dotyczącymi terminów przedstawiania weksla do zapłaty i jego protestu. Przy dosłownej interpretacji owych przepisów weksel płatny np. w niedzielę możnaby przedstawić do zapłaty najpóźniej w środę, podczas gdy protest możnaby sporządzić najpóźniej we wtorek. W ten sposób weksel w środę możnaby przedstawić do zapłaty, lecz nie możnaby już w tym dniu założyć protestu w razie niewykupienia weksla.

W końcu okresu sprawozdawczego Ministerstwo Sprawiedliwości zgodnie z uwagami Związku Izb, zgłoszonymi m. in. na zasadzie wniosków Izby łódzkiej wyjaśniło, iż „dniem, w którym można wymagać zapłaty" (art. 38) i „dniem płatności" (art. 44) jest dzień, wynikający z wekslu jako termin płatności, a jeżeli ten dzień przypadłby na dzień świąteczny, najbliższy dzień powszedni. W ten sposób posiadacz wekslu płatnego w oznaczonym dniu albo w pewien czas po dacie lub po okazaniu, będzie zawsze miał do dyspozycji 3 dni powszednie do przedstawienia wekslu do zapłaty, dwa zaś dni powszednie do dokonania protestu, przy czym w pierwszym dniu, w którym można żądać zapłaty, protest nie może być dokonany.

Przechowywanie dokumentów przez instytucje publiczne.

W roku sprawozdawczym Izba dała wyraz opinii stwierdzającej konieczność wprowadzenia zasady, iż dokumenty P. K. O. winny być przechowywane przez dłuższy okres czasu a co najmniej przez lat 10.

Równocześnie Izba podniosła, iż analogiczny obowiązek nałożyć należałoby na wszelkie inne instytucje publiczne, których dokumenty, zapiski i t. p. mogą być potrzebne dla celów dowodowych firm i osób pozostających z nimi w stosunkach handlowych i finansowych.

Sprawa nowego typu czeku planowanego przez P. K. O.

W okresie sprawozdawczym P. K. O. zwróciło się do Izby o wydanie opinii w przedmiocie projektowanego przez nią wypuszczenia nowego typu czeku uniwersalnego i nowego systemu zleceń zbiorowych.

Po rozpatrzeniu sprawy Izba wypowiedziała się za projektowanym czekiem.

Przy sposobności Izba podniosła, iż wskazane jest zwolnienie od opłaty wystawcy czeku w wypadku, gdy osoba na rzecz której uiszcza się zapłatę nie chce czy nie może korzystać z obrotu przelewowego P.K.O. Opłata owa winna raczej obciążać dysponującego posiadacza czeku, który chcąc jej uniknąć ma możność domagać cię od wystawcy czeku zapłaty w drodze dyspozycji przelewowej, która w interesie propogandy obrotu bezgotówkowego wolna jest od opłaty.

W sprawie nowego systemu zleceń zbiorowych Izba nie zgłosiła uwag.

W roku sprawozdawczym nowy typ czeku nie został jeszcze wprowadzony.

Zagadnienie kas bezprocentowych.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi przeprowadziła specjalną ankietę w sprawie zagadnienia kupieckich kas bezprocentowych. Ankieta owa ujawniła, iż w interesie rozwojowym kas pożądane jest, aby ich działalność poszła istotnie w kierunku gospodarczo pozytywnym. Dlatego też Izba podała do wiadomości zrzeszeń opinię, iż dla realności akcji owych kas konieczna jest pewność, iż pożyczony bezprocentowy kapitał nie pójdzie na cele konsumcyjne, lecz stanowić będzie podstawę, umożliwiającą odpowiednio kalkulującą się działalność zarobkową. Z drugiej strony celem należytego zabezpieczenia udzielanych pożyczek pożądane jest, aby niezależnie od odpowiedniej selekcji kredytobiorców w zasadzie przyznawano je za odpowiednim poręczeniem.

Izba wskazała ponadto na potrzebę przestrzegania zasady, aby środki zbierane w drodze dotacji, ofiarności i t. p. dla zasilenia kas nie były używane na pokrywanie wydatków administracyjnych, gdyż w ten sposób rozmiary kredytów ulec musiałyby znacznemu skurczeniu wzgl. w jeszcze wydatniejszym stopniu konieczne byłoby apelowanie do ofiarności. Celem zapobieżenia podobnemu obrotowi sprawy Izba podniosła potrzebę konsekwentnego stosowania polityki, iż za wszelkie czynności kasy pobierać winny koszty manipulacyjne oraz pewien ułamkowy bodaj ekwiwalent na straty.

W sprawie zleceń inkasowych.

Do Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi sfery gospodarcze zwróciły się z wnioskiem o podjęcie starań, aby pocztowe zlecenia

inkasowe o ściśle oznaczonym terminie płatności zwracane były natychmiast zleceniodawcy w wypadku niewykupienia ich przez dłużnika.

W związku z powyższym Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zakomunikowała zainteresowanym organizacjom, iż w świetle obowiązujących przepisów pocztowych zleceniodawcy mają prawo umieszczać na zleceniach inkasowych uwagi wskazujące termin ich zwrotu w razie nieuiszczenia należności przez dłużnika. W braku takiej wzmianki, której nie zastępuje samo wskazanie terminów płatności, poczta, udziela płatnikom 14-dniowego terminu do zapłaty, w ciągu którego kilkakrotnie upominają zobowiązanego.

Projekt ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta R. P. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych.

Do wymienionego w nagłówku projektu, mającego na celu rozszerzenie przymusu ubezpieczenia od ognia przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych na dzielnice zachodnie Izba ustosunkowała się negatywnie, uzasadniając to stanowisko okolicznością, że obecne zakłady ubezpieczeń od ognia w dzielnicach zachodnich działają sprawnie i finansowo są odpowiedzialne oraz że projekt noweli, nie usuwając dotychczasowej etatyzacji w dziedzinie ubezpieczeń, wprowadza prawny monopol dla Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych szkodliwy ze względów gospodarczych i państwowych oraz niedający ubezpieczonym żadnych korzyści materialnych.

Sprawa powyższa była przedmiotem obrad w Związku Izb, który zajął również stanowisko negatywne wobec projektu.

Akcja oddłużeniowa rolnictwa a sytuacja wierzycieli.

W łączności z rozpatrywaną na terenie samorządu gospodarczego kwestią wpływu akcji oddłużeniowej rolnictwa na sytuację wierzycieli z grona kupiectwa, Izba zaznaczyła przede wszystkim, iż czynniki gospodarcze okręgu mimo kilkakrotnych zapytań w tej sprawie nie wysunęły konkretnych rekryminacji.

Ujmując jednak poruszone zagadnienie w płaszczyźnie zasadniczej Izba stwierdziła, iż nastawienie akcji oddłużenia rolnictwa nie

uwzględniło interesu pomocy prywatnej wierzycielowi z wyjątkiem rzemiosła chociażby wskutek zagrożenia jego wierzytelności u rolników z kolei sam stał się on niewypłacalny wobec własnych swoich dłużników.

W związku z powyższym Izba zaznaczyła, że w sprawie wznowienia ochrony interesów wierzycieli, szczególnie kupieckich nastręczać się mogą 4 sposoby rozwiązania.

1) uznać można, że zagrożony w swej wypłacalności wierzyciel może wobec własnych swoich dłużników zasłonić się przepisem art. 269 kodeksu zobowiązań, co jednak należałoby traktować tylko jako zło konieczne, gdyż niepożądane jest dalsze rozpowszechnianie niewypłacalności,

2) pójść można po linii poinstruowania urzędów rozjemczych przez resortowe Ministerstwa, aby nie chroniły zbyt jednostronnie dłużnika i stosownie do art. 46 dekretu w wydatniejszym stopniu uwzględniły interesy wierzyciela. Również tego sposobu rozwiązania sprawy Izba nie uznała jako właściwy, podnosząc, iż inicjatywy w kierunku szerszego niż dotychczas stosowania postanowień art. 46 dekretu rozwinąć winni sami wierzyciele,

3) rozważyć możnaby sprawę częściowej nowelizacji przepisów oddłużeniowych, w szczególności art. 1 pkt. 2 dekretu, w myśl którego domniemywa się z reguły, że każdy dług obciążający posiadacza gospodarstwa wiejskiego jest rolniczym, wobec czego trud i koszt przeciwnego dowodu obciąża wierzyciela. Izba wskazała, iż w imię słuszności należałoby wstawić się, by na dłużnika rolnika nałożyć ciężar dowodu, iż dług jego jest rolniczy.

4) możnaby wysunąć postulat, aby zagrożonym w swej wypłacalności wierzycielom udzielono z funduszów Banku Akceptacyjnego lub z innych analogicznych źródeł pomocy kredytowej ewent. w drodze przejęcia scedowanych przez nich pretensji.

Ten ostatni sposób rozwiązania sprawy Izba uznała za aktualny i celowy, gdyż skutkami kryzysu rolniczego nie można jednostronnie przeciążać jednej tylko kategorii wierzycieli i rekrutujących się przeważnie z ekonomicznie słabych elementów.

Izba podniosła ponadto, że nie wyklucza innych zmian nowelizacyjnych, które lepiej zabezpieczały interesy wierzycieli. W szczególności Izba wskazała, iż rozszerzyć możnaby wypadki, w jakich orzeczanie urzędów rozjemczych ulega zaskarżeniu, wobec czego punkt ciężkości w zakresie czuwania nad należytym stosowaniem przepisów

oddłużeniowych w silniejszym stopniu przesunąłby się na państwowe sądy okręgowe.

W roku sprawozdawczym sprawa zmiany ustawodawstwa oddłużeniowego nie została pozytywnie załatwiona.

W sprawie oddłużenia przemysłu metalowego.

Izba otrzymała do zaopiniowania memoriał Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w sprawie oddłużenia przemysłu metalowego w instytucjach prawa publicznego.

Wypowiadając się w powyższej sprawie Izba zaznaczyła, iż w zasadzie nie jest przeciwna poparciu owego memoriału, podniosła jednak równocześnie potrzebę wyświetlenia, w jakich instytucjach zadłużone są przedsiębiorstwa zrzeszone w powyższym Związku, oraz czy z projektowanego oddłużenia korzystać mają przedsiębiorstwa, których własne pretensje uległy zamrożeniu u rolników.

Równocześnie Izba zaznaczyła, iż o ile idzie o przedsiębiorstwa przemysłu metalowego jej okręgu, sprawa oddłużenia nie posiada dla nich istotniejszego znaczenia, gdyż zadłużenie ich ogranicza się przeważnie do należności z tytułu kapitalizacji rent ubezpieczenia od wypadków wzgl. do bieżących i częściowo tylko zaległych należności wobec instytucji ubezpieczeń socjalnych.

W sprawie kredytów eksporterów produktów rolnych.

Na skutek zapytania Łódzkiej Izby Rolniczej jakie są potrzeby kredytowe eksporterów produktów rolnych i ich przetworów, Izba zakomunikowała, iż odnośne firmy eksportowe towar sprzedają przeważnie za gotówkę.

Izba zaznaczyła ponadto, iż konkretne postulaty firm eksportujących sprowadzają się głównie do życzenia, aby po załadowaniu towaru mogły na zasadzie wtórnika listu przewozowego otrzymać w banku krajowym gros swej należności (około 90 %) z tym, że bank wypłacający sam zainkasowałby w banku zagranicznym lub u odbiorcy należności. Podobne postulaty wysuwano w zakresie uzyskiwania w krajowych bankach antycypacyjnego kredytu jako podkład konosamentów.

Komunikując o powyższym Izbie Rolniczej Izba wskazała równocześnie, iż udzielanie kredytu pod zastaw dokumentów przewozowych jest operacją bankową, uzależnioną od ogólnej wypłacalności

kredytobiorcy, wobec czego trudno domagać cię, aby kredyty udzielane były również i firmom, które poza tym nie zapewniają bankom dostatecznego zabezpieczenia.

Sprawa zorganizowania międzynarodowej pomocy w zakresie windykacji należności.

Austriacki Komitet Międzynarodowej Izby Handlowej przesłał Izbie Przemysłowo-Handlowej w Łodzi pismo w przedmiocie zorganizowania międzynarodowej pomocy w zakresie windykacji należności oraz ułatwienia spłaty należności, podpadających pod obroty clearingowe.

Izba uznała za niecelowe komunikowanie owemu Komitetowi własnej swojej opinii, wychodząc z założenia, iż ewent. udzielić jej winien w płaszczyźnie jednolicie uzgodnionej Komitet Polski, któremu Izba podała do wiadomości następujące uwagi:

1. Istotnie celowe byłoby udzielanie eksporterom wywożącym towar do krajów objętych umową clearingową odpowiednich awansów na poczet opóźniającej się wypłaty przysługujących im należności eksportowych. Wątpliwe jest jednak zupełnie, czy podobne awansowanie ich należności zorganizować możnaby przy pomocy instytucyj międzynarodowych, a nawet międzypaństwowych, znacznie prostszym rozwiązaniem byłoby bowiem, gdyby pod zastaw owych należności odpowiednich kredytów zaliczkowych udzielały krajowe, specjalnie w tym kierunku nastawione instytucje finansowe wzgl. powiernicze.

2. Wobec wprowadzenia w Polsce systemu reglamentacji dewizowej zupełnie nieaktualna stała się druga koncepcja Austriackiego Komitetu w sprawie powołania do życia w poszczególnych krajach instytucji, którаby w drodze cesji przejmowała wierzytelności przysługujące zagranicznym eksporterom i przedterminowo spłacała ich ewent. w formie zaliczek. W Polsce z uwagi na przepisy dewizowe kwoty owe musiałyby być lokowane albo na zablokowanym albo też na wolnym koncie cudzoziemców, wskutek czego transfer ich podlegałby ogólnym przepisom dewizowym.

Ponadto Izba zaznaczyła, iż wątpliwe jest, czy i jaka instytucja zechciałaby podjąć się przejmowania w drodze cesji owych zagranicznych należności wierzycielskich z tytułu eksportu z tym, iż inkaso ich odbywaćby się miało na ich własne ryzyko. Z tego też powodu

Izba wskazała, iż ani projekt ad 1) ani też ad 2) nie zawiera żadnych sugestyj, którymi istotnie zainteresować winny się polskie sfery gospodarcze.

W sprawie kredytów budowlanych.

Do Izby zwrócono się z prośbą o podjęcie kroków w sprawie przyznania Łodzi większego niż dotychczes przydziału kredytów z Państwowego Funduszu Budowlanego. Z uwagi na wpływ koniunkturalny, jaki na sytuację gospodarczą wywiera rozwój budownictwa mieszkaniowego, Izba przystąpiła do wyświetlenia kwestii w jakiej mierze uzasadnione byłoby podjęcie starań o zwiększenie rozmiarów owych kontyngentów kredytowych, uwzględniając, że w myśl planu rządowego kredyty owe ulec miały obniżeniu.

O przydział kontyngentów kredytowych z Państwowego Funduszu Budowlanego narzecz miasta Łodzi.

Z kół własności nieruchomej pod koniec roku sprawozdawczego zwrócono Izbie uwagę, iż przydział kontyngentów kredytowych z Państwowego Funduszu Budowlanego na rzecz miasta Łodzi jest za mały i nieodpowiadający istotnym potrzebom, co w niepożądany sposób wpływa na możliwość załatwiania wniosków o przydział kredytów. Licząc się z faktem, iż w aktualnych warunkach budownictwo mieszkaniowe posiada istotne znaczenie dla ogólnej koniunktury gospodarczej, a w szczególności dla licznych działów produkcji i handlu, nastawionych na zaspokojenie jego potrzeb, Izba podjęła kroki, mające na celu uwzględnienia niezałatwionych podań budowlanych w przedmiocie kredytów.

Zwyczaje handlowe.
Rachunki przesyłane przez zagranicznych dostawców.

W związku z skierowanym do Izby zapytaniem, czy na terenie jej okręgu znane są wypadki, iż zagraniczni sprzedawcy przesyłają swym przedstawicielom blankiety rachunkowe, upoważniające ich równocześnie do wypełnienia owych blankietów, Izba zakomunikowała, że praktyka powyższa ma charakter sporadyczny i brak podstaw dla konkluzji, aby można uważać ją jako ogólnie rozpowszech-

nioną w rozumieniu zwyczaju handlowego. Według relacyj zakomunikowanych Izbie, przeważać ma jednak praktyka zwracania faktur zagranicznym sprzedawcom celem przeprowadzenia w nich nieodzownych zmian.

O ile idzie o zmiany nazwisk dokonywane przez przedstawicieli firm zagranicznych w świadectwach pochodzenia, Izba uważa je za niedopuszczalne, przyjąć bowiem należy, iż świadectwa te jako wydawane przez zagraniczne izby przemysłowo-handlowe wzgl. urzędy celne, mają charakter dokumentów publicznych, wobec czego brzmienie ich ulegać może zmianom tylko za zgodą instytucyj, które wystawiły owe świadectwa wzgl. legalizowały je. Praktyki sprzeczne z tym stanem rzeczy, jako wykraczające przeciwko ładowi publicznemu i mogące prowadzić do nadużyć — zdaniem Izby — w każdym razie nie mogą być podnoszone do godności zwyczaju handlowego.

Pokrycie kosztów bankowych (inkasa) przy imporcie i eksporcie.

Izba ustaliła poniższą opinię w sprawie pokrycia kosztów bankowych (inkasa) przy imporcie i eksporcie.

Ad a (import) — w praktyce przeważa na ogół zasada, iż w wypadku, gdy w umowie kupna czy sprzedaży nie ma odmiennych zastrzeżeń — koszty inkasa bankowego z reguły ponosi wysyłający towar czyli sprzedawca. Natomiast niejednokrotnie polskiego importera obciążają koszty samego przekazu, jak np. koszty połączone z nabywaniem czeków, o ile towar przybywa za zaliczeniem. Również i w tych wypadkach jednak prowizję inkasową płaci sprzedawca. O ile idzie o banki także stosują się one do tej zasady, gdy braknie odmiennych instrukcji, koszty inkasowe zaliczają one wyłącznie swoim zagranicznym zleceniodawcom.

Ad b (eksport) — na ogół przeważa zasada, iż w braku specjalnego porozumienia w przeważającej części wypadków koszty inkasa obciążają eksportera krajowego, który udziela bankowi poleceń inkasowych. Koszty owe nie obciążają eksportera, gdy odbiorca zagraniczny reguluje należność przy pomocy otwartej przez niego akredytywy.

Jeśli natomiast zapłata następuje w drodze wykupienia dokumentów w banku, większość firm, pragnąc ułatwić zawarcie transakcji eksportowych, z reguły przyjmuje na siebie koszty inkasa.

Reasumując Izba stwierdziła, iż w wypadkach, w których strony nie uregulowały sprawy w odmienny sposób w drodze specjalnej umowy, praktyka idzie w kierunku kształtowania się zwyczaju, iż koszty inkasa, pomijając akredytywę — ponosi sprzedawca jako zleceniodawca.

W sprawie przyznania instytucjom kredytu długoterminowego prawa wznowienia działalności emisyjnej.

Sprawa powyższa była przedmiotem rozważań Izby, w wyniku których Izba przedsięwzięła kroki mające na celu wznowienie odnośnej działalności emisyjnej (vide w tej sprawie rezolucję uchwaloną na Plenarnym Zebraniu str. 39).

10. Racjonalizacja przemysłu i handlu.

Powołanie do życia Międzynarodowej Komisji Handlu Wewnętrznego.

Celem programowego rozwiązania zagadnień dotyczących uzdrowienia i racjonalizacji wewnętrznego obrotu towarowego, m. in. zawartych w uchwałach Komisji III Narady Gospodarczej, Ministerstwo Przemysłu i Handlu powołało do życia Międzysamorządową Komisję Handlu Wewnętrznego. Z chwilą powołania owej Komisji Izba zwróciła się do zrzeszeń gospodarczych okręgu o przygotowanie uwag i wniosków nastręczających się specjalnie w zakresie inwestycji handlowych i obrotu artykułami rolniczymi, tak aby dezyderaty sfer gospodarczych okręgu Izby mogłyby być uwzględnione w obradach Komisji.

Pierwsze organizacyjne posiedzenie wymienionej Komisji odbyło się 26 czerwca 1936 r., na którym przyjęto wewnętrzny regulamin prac Komisji oraz omówiono w ogólnych zarysach zakres jej prac. Wysunięto przy tym potrzebę podziału pracy pomiędzy poszczególne Izby Przemysłowo-Handlowe, które obejmowały generalne referaty w zakresie opracowanych przez Komisję zagadnień. Z ramienia Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi w skład Komisji powołani zostali wiceprezes M. Hertz oraz radca K. Roszak.

Równocześnie Izba wypowiadając się w przedmiocie rozplanowania prac Komisji, dała wyraz opinii, że należałoby oddzielić pilne zagadnienia doraźne od zagadnień, t. zw. długofalowych, nastręcza-

jących potrzebę dłuższych badań, w przeciwnym bowiem wypadku w grę wchodzące sfery gospodarcze częściowo straciły zainteresowanie dla prac Komisji, uważając ją raczej za organ, specjalizujący się w zakresie dociekań teoretyczno-badawczych, obliczonych na dalszą metę. Ponadto Izba nadmieniła, że gotowa jest przyjąć referat w sprawie handlu surowcami, półfabrykatami i towarami włókienniczymi.

* * *

Celem stworzenia konkretnych podstaw dla prac Międzyizbowej Komisji Handlu Wewnętrznego, Związek Izb postanowił przeprowadzić szczegółowe badania w zakresie sytuacji i niedomagań poszczególnych działów obrotu towarowego, przy czym przede wszystkim postanowiono skoncentrować uwagę m. in. na obrocie węglem, żelazem i towarami włókienniczymi. W związku z przyjęciem przez Izbę łódzką generalnego referatu w sprawie towarów włókienniczych, opracowała ona projekt kwestionariusza, służącego dla przeprowadzenia badań na terenie całej Polski. Równocześnie Izba o ile chodzi o teren jej własnego okręgu nie ograniczyła się do przeprowadzenia ankiety wśród przedsiębiorstw handlu detalicznego, lecz w ramach ankiety objęła równocześnie przemysł włókienniczy, jako czynnik zainteresowany w usprawnieniu obsługi rynku wewnętrznego i właściwym funkcjonowaniu aparatu wymiany z handlem na czele. Po zebraniu owych danych Izba w szczegółowy sposób przeanalizowała z kolei zagadnienia hurtowego handlu włókienniczego, uwzględniając dane zarówno zakomunikowane przez handel detaliczny jak i producentów.

W końcu okresu sprawozdawczego Izba podjęła całokształt prac badawczych i zwróciła się z kwestionariuszem ankietowym, m. in. do ogółu Izb Przemysłowo-Handlowych.

Sprawa inwestycyj przemysłowych i handlowych.

O działalności Izby w sprawie ułatwienia dla ruchu inwestycyjnego i modernizacyjnego informuje wzmianka zamieszczona w dziale spraw skarbowych.

Koncesjonowanie przemysłu wyrobu włókna kotonizowanego.

W okresie sprawozdawczym Izba otrzymała do zaopiniowania projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wymienionej w na-

główku, który przewidywał, że obowiązek uzyskiwania koncesji rozciąga się na przemysł wyrobu włókna kotonizowanego.

Sprawę powyższą rozpatrywała Komisja Racjonalizacji Przemysłu i Handlu, która jednak ujawniła rozbieżność poglądów na omawianą sprawę.

Z kolei sprawa była przedmiotem obrad Ministerialnej Komisji Prawno-Administracyjnej, w wyniku których Związek Izb zakomunikował Ministerstwu Przemysłu i Handlu, że ani uzasadnienie do projektu ani wyjaśnienia udzielone przez zainteresowany przemysł nie przyniosły takich argumentów, aby Związek Izb miał podstawę do wypowiadania się za celowością koncesjonowania przemysłu wyrobu włókna kotonizowanego.

Wobec negatywnej opinii samorządu gospodarczego, Ministerstwo zaniechało realizacji projektu.

Projekt ustawy o aukcjach.

Wypowiadając się w sprawie projektu ustawy o aukcjach Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi podniosła, iż w zasadzie, o ile idzie o skoncentrowanie rynku popytu i podaży, cel przyświecający projektodawcom możnaby osiągnąć w znacznej mierze w drodze urządzenia odpowiednich działów obrotu na giełdach towarowych. Jeśli zaś przyjąć, iż ze względu na nierównomierną sieć istniejących u nas giełd niemożliwe byłoby całkowite włączenie aukcyj w ramy obrotów giełdowych, wobec czego konieczne jest urządzanie odrębnych aukcji poza ramami obrotu giełdowego — to sięgnąć należy do praktyki zagranicznej, zgodnie z którą czynnikiem zakładającym i nadzorującym aukcje są Izby Przemysłowo-Handlowe. Izba zaznaczyła równocześnie, iż u nas ustawodawca liczył się z tym zakresem agend Izb, gdyż w art. 4 p. 4 ustawy o izbach pozytywnie przewiduje m. in. jako jedno z zadań należących od zakresu ich działania tworzenie i popieranie wystaw, pokazów, targów i t. p.

Niezależnie od owych uwag natury ogólnej Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zgłosiła do poszczególnych artykułów projektu szereg szczegółowych wniosków, zmierzających m. in. do wyeliminowania z projektu wszelkich przepisów ograniczających inicjatywę prywatną na rzecz organów organizacji państwowych.

Projekt ustawy o aukcjach nie doczekał się w roku sprawozdawczym ustawodawczej realizacji.

Ograniczenie zakresu handlu przenośnego.

W toku odbytej w ciągu roku sprawozdawczego Narady Gospodarczej zgłoszono wnioski zmierzające do tego, aby w drodze okólnika wyjaśniono, że przepisy prawa przemysłowego o przemyśle okrężnym nie mają zastosowania do przedsiębiorstw, wykupujących świadectwa przemysłowe II i III względnie IV kategorii dla przedsiębiorstw handlowych na sprzedaż przenośną towarów, gdyż według tezy wnioskodawców odnośne przedsiębiorstwa uprawnione są do dokonywania przenośnej sprzedaży bez obowiązku uzyskania licencji.

W sprawie powyższego wniosku Izba zajęła stanowisko, które stanowiło następnie treść wystąpienia Związku Izb, iż sprzedaż spożywcom w trybie domokrążnym uprawianą przez przedsiębiorstwo handlowe ze stałą siedzibą, bez względu na fakt, iż wykupiło ono świadectwo wyższej kategorii handlowej, uważać należy za niedopuszczalną ze stanowiska przepisów prawa przemysłowego. Odpada również możliwość ulegalizowania owej działalności w drodze wyjednywania ewent. licencji, gdyż licencja wydawana być może tylko dla uprawiania przemysłu okrężnego (art. 45 prawa przemysłowego), wykonywanego właśnie bez stałej siedziby przemysłowej. Równocześnie Izba dała wyraz opinii, że w poszczególnych działach obrotu konieczne jest jednak okazanie towaru bezpośrednio nabywcy i zawarcie transakcji na miejscu poza siedzibą sprzedawcy, wobec czego zachodzi potrzeba rozszerzenia uprawnień, wynikających z art. 39 prawa przemysłowego w takim kierunku, aby kupiec lub jego pełnomocnik handlowy, względnie komiwojażer nie tylko mógł zbierać zamówienia u kupców i wytwórców, lecz uprawniony był równocześnie wozić ze sobą w grę wchodzące towary celem ich odsprzedaży.

W związku z powyższym Izba wskazała na potrzebę wydania rozporządzenia na podstawie art. 39 ust. 2 prawa przemysłowego, które ustanowiłoby jakie artykuły mogą być sprzedawane kupcom i przemysłowcom w wyżej wskazanym trybie. Izba zaznaczyła, iż docenia w należytej mierze fakt, że handel ze stałą siedzibą otoczony być winien w naszych warunkach specjalną pieczą, wobec czego uzupełnienie listy artykułów, wymienionych w dotychczasowych rozporządzeniach z 28. X. 1927 r. i 20. V. 1931 r., ograniczyć należy tylko do najkonieczniejszej potrzeby, w przeciwnym bowiem wypadku kupiec, wzgl. agent, rozwożący towary celem bezpośredniej ich sprzedaży innym kupcom, mógłby je sprzedawać także bezpośrednio kon-

sumentom, co jednak otworzyłoby wrota dla nowej formy wysoce niepożądanego i maskowanego handlu okrężnego.

Sprawa handlu domokrążnego i ulicznego.

W łączności z ankietą skierowaną pod adresem Izby przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu w sprawie handlu domokrążnego i ulicznego, Izba zakomunikowała, że handel domokrążny uprawiają przeważnie zubożali kupcy, bezrobotni, rękodzielnicy, częstokroć nawet zredukowani biuraliści itp., handlem ulicznym zaś częściowo trudnią się podupadli drobni kupcy, przeważnie zaś bezrobotni osobnicy bez określonego zajęcia.

Główną i ogólnie podnoszoną przyczyną zwiększenia się handlu domokrążnego i ulicznego jest bezrobocie i pauperyzacja. W rzadszych wypadkach handel uliczny jest stałą, t. j. zawodową formą zarobkowania. Osoby, trudniące się handlem domokrążnym dostarczają klientom towarów na spłatę, t. j. nawet na długoterminowe raty; o ile idzie o artykuły tańsze, jak atrament, mydło, papier listowy — domokrążcy niejednokrotnie pozostawiają je w mieszkaniu z listem, wskazującym na swe zubożenie, zgłaszając się po kilku dniach. W tych ostatnich wypadkach kupno jest zamaskowaną formą jałmużny.

Handel domokrążny i uliczny niewątpliwie godzi w egzystencję handlu osiadłego, szczególnie drobniejszego. Domokrążcy i przekupnie uliczni nie utrzymują lokali ani personelu, przeważnie nie ponoszą świadczeń publicznych i żyją na nader skromnej stopie, co sprawia, iż mogą ofiarowywać towar po cenie znacznie nawet niższej niż sklepy.

Zasięg handlu domokrążnego rozciąga się na artykuły spożywczo-kolonialne (kawa, herbata), wyżymaczki, przybory do pisania, kilimy, książki, obrazy i inne artykuły bądź to codziennej potrzeby, bądź też nabywane w przeświadczeniu, iż w grę wchodzi dogodna okazja kupna, t. j. możliwość nabycia towaru poniżej cen żądanych w sklepach. Zasięg handlu ulicznego jest mniejszy i rozciąga się na artykuły tańsze, jako to artykuły galanteryjne, kosmetyczne, obrazy, wieczne pióra, krawaty, bieliznę oraz zapalniczki i kamienie do zapalniczek i t. p. Zdarzają się wypadki finansowania handlu domokrążnego i ulicznego w ten sposób, iż finansista angażuje ludzi za prowizję lub pensję, a niekiedy przyznaje im nadwyżkę określonej ceny.

Izba zaznaczyła również, iż handel domokrążny i uliczny jest zależny w głównej mierze od warunków koniunkturalnych niewątpliwie zmniejszy się wraz z ogólną poprawą sytuacji. W obecnych warunkach aktualny jest przede wszystkim postulat, aby handel domokrążny i uliczny uprawiany był legalnie, t. j. na podstawie licencji i świadectwa przemysłowego. Poza tym o ile idzie o handel uliczny, należałoby go przenieść na peryferie, gdzie kupcy ponoszą mniejsze świadczenia, wobec czego mniejsze jest także nasilenie konkurencyjne. Uwzględniając jednak zasadniczy fakt iż prymitywny handel okrężny jest przeżytkiem, którego stopniowe likwidowanie leży w interesie postępu gospodarczego i podnoszenia ogólnej kultury handlowej kraju, dążyć należy do należytego wzmocnienia tendencji sprzyjających przestawieniu się handlu ulicznego i domokrążnego na handel osiadły.

Dlatego też Izba wskazała, iż niezależnie od policyjnych środków, mających na celu ukrócenie nielegalnego handlu domokrążnego i ulicznego, liczyć się należy z góry z faktem, iż w płaszczyźnie gospodarczej znacznie realniejsze rezultaty zapewnić może stworzenie warunków, zachęcających nielegalnych handlarzy do stopniowego zakładania drobnych, byle stałych i dlatego uchwytnych placówek handlowych. Jednym z podstawowych takich warunków byłoby przejście do systemu ustalania z góry łącznej wysokości podatków, związanych z prowadzeniem handlu, z czego wynika potrzeba rozszerzenia zasady zryczałtowania podatku również na odcinek podatku dochodowego, przy równoczesnym połączeniu opłaty za świadectwo przemysłowe z zryczałtowaną sumą podatku obrotowego. Drobnym kupcom należy bowiem zapewnić możliwość należytej oceny, z jakim obciążeniem winni się z góry liczyć, aby odpowiednio mogli je z kolei uwzględnić i pomieścić w ramach swojej kalkulacji.

Technika zbytu drożdży.

Wypowiadając się w sprawie techniki zbytu drożdży Izba zakomunikowała, iż technika owa zdaniem sfer gospodarczych nastręcza szereg zastrzeżeń.

Według zakomunikowanych Izbie danych Zrzeszenie Producentów Drożdży nie stosowało jednolitej polityki rabatowej w stosunku do kupców, czego potwierdzeniem ma być fakt, iż poszczególnym odbiorcom cofnęło rabaty jeszcze przed dniem 1 stycznia 1936 r. Z drugiej strony część odbiorców wzamian za cofnięty rabat nadal ko-

rzystała z bonifikacji, bezpośrednio udzielanej przez poszczególne fabryki. Powodowało to nierównomierność cen zakupu, i znów komplikowało warunki kalkulacyjne i konkurencyjne w zakresie zbytu.

Wobec powyższego Izba dała wyraz opinii, iż celem zawarowania jednolitych warunków zakupu, słuszniejszy byłby powrót do zasady powszechnych rabatów, jednolicie udzielanych przez Zrzeszenie przy stosowaniu wyłącznie kryterium przedmiotowego, t. j. w postaci osiągniętego obrotu.

Równocześnie Izba zaznaczyła, że selekcja odbiorców, stosowana przez Zrzeszenie, zdaniem sfer zainteresowanych nie stoi na wysokości zadania, gdyż wśród odbiorców owych istnieć ma rzekomo dość znaczny kontyngent kupców anonimowych, narażających kupiectwo lojalne na straty, spowodowane dezorganizującymi metodami walki o konsumenta.

Ponadto Izba przeciwstawiła się ograniczeniom obrotów w ramach handlu spółdzielczego, o ile odbywałyby się one w warunkach wolnokonkurencyjnych i na zasadach nie zapewniających spółdzielczości specjalnych prerogatyw. Izba zaznaczyła, że postulat, iż spółdzielnie w ogóle nie mogą zajmowac się hurtowym zakupem drożdży i muszą po jednolitej cenie zakupywać je u hurtowych odbiorców Zrzeszenia. Postulat ten nie nadaje się do przyjęcia, gdyż spółdzielnie, posiadając własny aparat hurtowy w postaci centrali zakupu, nie zechcą zrezygnować z prawa bezpośrednich zakupów hurtowych.

Natomiast Izba podniosła potrzebę kategorycznego zawarowania praktyki i vice versa owe handlowe centrale spółdzielcze nie powinny zaopatrywać kupców, gdyż statutowym zadaniem jest jedynie zasilanie w towar poszczególnych spółdzielni, a nie handlu jednostkowego.

Sprawa unormowania zbytu drożdży nie została jeszcze definitywnie załatwiona w ciągu roku sprawozdawczego, gdyż Zrzeszenie Producentów Drożdży zawiadomiło samorząd gospodarczy, iż po zebraniu odpowiedniego materiału i przeprowadzeniu przygotowanej dyskusji na wymienionym terenie ma zamiar ostatecznie uzgodnić jeszcze sprawę w Związku Izb.

Elektrownia a prywatny przemysł elektrotechniczny.

Na terenie samorządu gospodarczego rozpatrywana była w roku sprawozdawczym kwestia konkurencji, jaką rzekomo uprawiają elektrownie w stosunku do prywatnego przemysłu elektrotechnicznego.

Konkurencja owa miała się przejawić zarówno w działalności elektrowni w dziedzinie prowadzenia prac instalatorskich jak również w zakresie sprzedaży grzejników i radioodbiorników.

W związku z powyższym Izba przeprowadziła dochodzenie, w wyniku których stwierdziła, że sprawa powyższa nie posiada cech aktualności na jej terenie.

Sprawa bezpośredniej sprzedaży papieru firmom włókienniczym.

W związku z podniesionymi przez niektóre organizacje gospodarcze rekryminacjami, iż jedno z większych zrzeszeń okręgu Izby zwróciło się do „Centropapieru" z propozycją bezpośredniej sprzedaży fabrykom włókienniczym w Łodzi papieru do pakowania, t. zw. „manufakturowego", Izba zwróciła się do wymienionego zrzeszenia o oświadczenie się w tej kwestii.

Jak wynika z nadesłanego Izbie wyjaśnienia, zrzeszenie owo absolutnie nie zamierzało zająć się pośrednictwem przy zaopatrywaniu firm członkowskich w papier pakowy.

Racjonalizacja gospodarki w zakresie wynajmu lokali handlowych.

Wystąpienie Izby w związku ze zmianą ustawy o ochronie lokatorów instruuje wzmianka zamieszczona w dziale spraw prawno-administracyjnych.

Podwyższenie prowizji od sprzedaży znaczków pocztowych.

Zrzeszenia gospodarcze okręgu łódzkiego zwróciły się do Izby z prośbą o poparcie ich starań, zmierzających do podwyższenia 1 % prowizji, udzielanej od sprzedaży znaczków pocztowych.

W związku z powyższym Izba uwzględniając, iż na tle ogólnej tendencji do podniesienia rentowności przedsiębiorstw, obarczanie spauperyzowanych sprzedawców wyrobów tytoniowych sprzedażą znaczków, która nawet nie pokrywa własnych ich kosztów, jest szczególnie krzywdzące i sprzeczne z interesem publicznym.

W wyniku przedstawień Związku Izb, działającego w ramach Izby prowizję od sprzedaży znaczków pocztowych podwyższono do 2 %.

W sprawie sprzedaży soli.

Czynniki kupieckie innych okręgów podniosły, iż ceny sprzedażne soli, ustalone rozporządzeniem Ministra Skarbu z 18. VI. 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48) nie zapewniają handlowi minimalnego bodaj zysku przy sprzedaży tego artykułu.

Sprawa powyższa była przedmiotem dochodzeń Izby w wyniku których Izba zakomunikowała Związkowi Izb, iż przeprowadzone na jego terenie badania potwierdzają odnośne rekryminacje.

Ponieważ jednak Izbie nastręczyły się zastrzeżenia przeciwko podnoszeniu ceny sprzedażnej soli jako artykułu pierwszej potrzeby najszerszych mas, którego konsumcja w ostatnich latach wykazuje raczej tendencję spadkową Izba wypowiedziała się za rozwiązaniem sprawy w drodze podwyższenia rabatów udzielanych kupcom-detalistom.

Wystąpienia samorządu gospodarczego w powyższej kwestii przeciągnęły się poza okres sprawozdawczy.

Rozdanie nagród firmom wyróżnionym w konkursie na racjonalnie urządzone sklepy detaliczne.

Na zakończenie zorganizowanego przez Izbę w roku 1935 „Konkursu na racjonalnie urządzone sklepy detaliczne z zakresu handlu włókienniczego i spożywczo-kolonialnego“ Izba wręczyła nagrody rzeczowe oraz listy pochwalne, przyznane wyróżnionym firmom na Zebraniu Plenarnym Izby, które odbyło się dnia 6 kwietnia 1936 r.

11. Sprawy prawno-administracyjne.

Działalność Izby w okresie sprawozdawczym w dziedzinie prawno-administracyjnej charakteryzują poniżej przedstawione opinie oraz wystąpienia w sprawach projektów ustaw, rozporządzeń oraz zagadnień z zakresu prawa przemysłowego, administracyjnego, socjalnego i handlowego.

Sprawy z zakresu ustawodawstwa cywilnego i prawa handlowego.

Wyjęcie spod ustawy o ochronie lokatorów przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych

Z uwagi na publicznie podniesione obawy, iż wyjęcie spod ustawy o ochronie lokatorów lokali przedsiębiorstw handlowych i przemysło-

wych, przekraczających IV kat. handlową i VIII przemysłową (dekret z 14. XI. 1935 r. — Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 504), wywołać może zaburzenia i zmiany w stanie posiadania lokali handlowych, Izba przedsięwzięła dochodzenia w powyższej sprawie celem uzyskania podstaw dla ewent. akcji ochrony interesów przemysłu i handlu w granicach faktycznie uzasadnionej potrzeby. W wyniku przeprowadzonych dochodzeń Izba stwierdziła na początku okresu sprawozdawczego, że w poruszonej sprawie nie skrystalizowały się jeszcze ostateczne opinie, albowiem koła handlowe wypowiedziały się za ponownym włączeniem lokali handlowych pod działanie ustawy o ochronie lokatorów. Przemysł szczególnie większy nie stwierdził istnienia objawów, wskazujących zmianę ówczesnego stanu prawnego, przedstawiciele zaś właścicieli nieruchomości podnieśli, iż własność nieruchoma nie zamierza nadużywać możliwości wypowiadania lokali w sposób masowy. Równocześnie przedstawiciele własności nieruchomej wypowiedzieli się przeciwko nawrotowi do przymusowej reglamentacji w zakresie umów najmu lokali handlowych i przemysłowych, natomiast idąc po linii poglądów reprezentowanych przez Izbę Przemysłowo-Handlową w Łodzi uznali za celowe podjęcie próby polubownego rozważenia spraw, związanych z wypowiadaniem lokali handlowo-przemysłowych.

Sprawa powyższa rozważana była przez Związek Izb, który zgodnie ze stanowiskiem zajętym ostatecznie przez Izbę łódzką uznał, iż sprzeczne byłoby z opinią większości sfer gospodarczych zgłaszanie wniosków, idących w kierunku przywrócenia reglamentacji w zakresie obrotu lokalami. Równocześnie jednak dyskutowana była w łonie Związku Izb kwestia wysunięcia propozycji, przewidującej przesunięcie terminu wypowiadania lokali o 2 lata z tym, iż jako ekwiwalent dla właścicieli nieruchomości uznać należałoby dopuszczalność podwyższenia czynszu.

Łódzkie sfery gospodarcze przeciwne były jednak koncepcji łączenia odraczania wypowiadania lokali z podwyższaniem komornego, zajmując stanowisko, iż ekwiwalentem dla właściciela nieruchomości winna być zasada, iż lokale na wypadek zmiany dotychczasowego lokatora tracić będą odtąd prawo do owej ochrony. Po rozpatrzeniu sprawy przez Związek Izb wystąpił on ostatecznie z przedstawieniem, podnoszącym potrzebę odroczenia na okres 3-ch lat prawa wypowiadania lokali handlowych, wyjętych spod ochrony lokatorów.

Ponieważ w okresie zgłoszenia przez Związek Izb owych uwag niemożliwe było przesądzanie, jakie stanowisko wobec owych postulatów zajmą czynniki urzędowe, Izba w łączności z skierowanymi pod jej adresem propozycjami zrzeszeń własności nieruchomej zwróciła się do zrzeszeń gospodarczych o przesłanie jej wykazu firm, którym wypowiedziano lokale celem wyjaśnienia możliwości polubownego załatwienia sprawy. Wykazy owe Izba podawała do wiadomości zrzeszeniom własności nieruchomej, przy czym podnieść wypada, iż szereg spraw zostało w ten sposób załatwionych w sposób zadawalający.

W okresie sprawozdawczym kwestia powyższa uregulowana została ostatecznie dekretem, który w oznaczonych wypadkach przyznał sądom prawo odraczania wypowiadania lokali.

O rejestrze i zastawie pojazdów mechanicznych.

Rozpatrując powyższy projekt ustawy o rejestrze pojazdów mechanicznych i ich zastawie rejestrowym, Izba wypowiedziała się za ustawodawczą jego realizacją. Izba zajęła stanowisko, iż unormowanie spraw objętych projektem uznać należy za pożądane i celowe nie tylko z punktu widzenia obrotu samochodami, lecz także ze względu na potrzebę podniesienia motoryzacji kraju.

Do postanowień projektu Izba zgłosiła szereg uwag, przy czym podniosła m. in., iż przewidziane projektem ograniczenie ustanowienia prawa zastawu jedynie na rzecz sprzedawcy osoby, która wykonała karoserię lub osoby, która w interesie kupującego uiściła całość lub część ceny kupna pojazdu, jest z punktu widzenia gospodarczego nieuzasadnione.

W interesie ułatwienia obrotu celowe jest rozciągnięcie dopuszczalności zastawu rejestrowego na wszelkie należności z tytułu nakładów na dany pojazd.

Niezależnie od uwag do poszczególnych artykułów projektu, Izba wyraziła pogląd, iż należałoby obok kwestii egzekucji na rzecz wierzyciela zastawnika uregulować również ustawowo sprawę dobrowolnego przelewu praw zastawnika na osobę 3-cią i skutków rejestrowych takiego przelewu.

Projekt rozporządzenia o utworzeniu organizacji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego.

Izba wypowiadając się zasadniczo za powyższym projektem

oświadczyła się przeciwko koncepcji wprowadzenia obligatoryjnej opłaty na rzecz Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w wysokości 1 % od sumy, otrzymanej w drodze przetargu na dostawy państwowe lub samorządowe. Izba podniosła ,iż zdaniem jej w tym wypadku cały ciężar utrzymania Komitetu spadałby na nieliczne gałęzie przemysłu, biorące udział w przetargach. Poza tym Izba zaznaczyła, iż firmy wykonywujące dostawy lub roboty na rzecz Skarbu i samorządu obarczane są już opłatami na rzecz całego szeregu instytucji społecznych, wobec czego dalsze odciążenie tych firm jest ze względów gospodarczych niepożądane i szkodliwe. Podstawą finansową Polskiego Komitetu Normalizacyjnego winny być jak dotąd subwencje, udzielane Komitetowi przez zainteresowane Ministerstwa, dotacje instytucji i osób oraz dochody własne.

W sprawie parcelacji nieruchomości.

W kwestii powyższej, dla której uregulowania przygotowano 3 projekty ustaw, a mianowicie:

1) ustawy o ograniczeniu obrotu nieruchomościami powstałymi z parcelacji,
2) ustawy w sprawie uzupełnienia przepisów o nadzorze nad parcelacją,
3) ustawy o wydzierżawianiu gruntów z nieruchomości ziemskich, należących do fundacji i instytucji naukowych.

Izba ze względów gospodarczych zajęła stanowisko negatywne, podnosząc w uzasadnieniu, iż cytowane projekty spowodują w razie ustawowej ich realizacji zamieszanie w tej dziedzinie i zahamują proces parcelacyjny, przyczyniając się w konsekwencji raczej do pogorszenia położenia gospodarczego rolnictwa wbrew intencjom projektodawcy, aniżeli do jego poprawy. Projekty powyższych ustaw wniesione zostały do ciał ustawodawczych do uchwalenia.

Zmiany w art. 796 K. P. C. przywileju egzekucji dla należności za żywność.

Izba rozpatrując wniosek sfer gospodarczych w sprawie zmiany przepisu art. 796 K. P. C., dotyczącego przywileju egzekucji dla należności za żywność, wypowiedziała się za jego realizacją z tym, aby przywilej ów ograniczał się wyłącznie do artykułów żywnościowych pierwszej potrzeby.

Projekt rozporządzenia o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz instytucji prawa publicznego.

Opiniując wymieniony w nagłówku projekt, Izba wypowiedziała się za przyśpieszeniem jego realizacji, zgłaszając jednocześnie do projektu poszczególne poprawki.

Obniżenie granicy zarobków wolnej od egzekucji.

W związku z zapytaniem jednej z Izb w sprawie wymienionej w nagłówku Izba wypowiedziała się przeciwko koncepcji fragmentarycznej nowelizacji K P. C. II odnośnie obniżenia wolnego od egzekucji minimum zarobków w kwocie 100 zł. Izba zaznaczyła m. in., że suma 100 zł. zwłaszcza wobec ujawniającej się ostatnio zwyżki cen stanowi istotne minimum egzystencji w przeważającej ilości wypadków, wobec czego nie należy obniżać tej granicy.

Nowelizacja przepisów o potrąceniach z zaopatrzenia emerytalnego b. wojskowych

Na skutek wystąpienia czynników gospodarczych, które podniosły potrzebę nowelizacji art. 16 ust. 2 ustawy o potrąceniach z uposażenia i zaopatrzenia emerytalnego osób wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 439 z 1933 r.) w kierunku umożliwienia egzekucji z zaopatrzenia emerytalnego zawodowych wojskowych i funkcjonariuszów państwowych w administracji wojskowej nie tylko dla pretensji alimentacyjnych, ale także dla wszelkich pretensji zwłaszcza z tytułu dostarczonego towaru. Izba wypowiedziała się za nowelizacją cyt. ustawy zgodnie z przedstawionymi wyżej propozycjami, stojąc na stanowisku, iż przyczyni się to do zawarowania pewności handlowych obrotów kredytowych.

Sprawa powyższa była przedmiotem wystąpienia Związku Izb.

Prawo zastawu na rzecz hoteli i pensjonatów.

Naczelna organizacja przemysłu hotelowego zwróciła się do samorządu gospodarczego z prośbą o podjęcie kroków, zmierzających do nowelizacji przepisów kodeksu zobowiązań w tym kierunku, aby właściciele hoteli i pensjonatów mieli prawo sprzedania rzeczy zatrzymanych na zabezpieczenie należności w trybie art. 509 i 510 kodeksu handlowego z tą zmianą, że o ile doręczenie wezwania z zagro-

żeniem sprzedaży w drodze licytacji nie da się uskutecznić — sprzedaż może nastąpić bez wezwania, po upływie określonego terminu (np. 1 miesiąc) od daty pozostawienia ruchomości.

Izba wypowiadając się w tej sprawie dała wyraz opinii, iż ominięcie drogi sądowej dla wszczęcia egzekucji nie jest usprawiedliwione żadnymi względami prawnymi ani życiowymi. Wypowiadając się przeciwko realizacji wniosku Naczelnej Organizacji Przemysłu Hotelarskiego, Izba podniosła m. in., że:

1) Sama pretensja hotelarza zarówno co do zasady, jak i co do wysokości może być sporna i pominięcie drogi sądowej z pozostawieniem rozstrzygnięcia tej kwestii jednemu tylko kontrahentowi t. j. hotelarzowi — byłoby niesłusznym pokrzywdzeniem drugiego kontrahenta.

2) Szybkość postępowania, uzasadniająca wyjątkowy tryb — nie jest niczym umotywowana skoro chodzi o pretensje zabezpieczone ustawowym zastawem.

3) Trudność w ustaleniu adresu pozwanego nie jest istotna — bowiem procedura przewiduje ustanowienie kuratora strony nieznanej z miejsca pobytu.

4) Rozstrzyganie tego rodzaju spraw bez udziału strony pozwanej jest tym niebezpieczniejsze, że w danym wypadku chodzić będzie głównie o sferę osób, znajdujących się często w podróży i które o pretensjach hotelarzy dowiadywałyby się z reguły post factum.

5) Przywilej wynikający z art. 509 i 510 K. H. jest przepisem wyjątkowym w tym sensie, że ustanowienie zastawu musi być czynnością handlową dla obu stron, przy czym czynność ta stwierdzona być musi pismem z datą urzędowo poświadczoną. Fakt, że obie strony są handlującymi w rozumieniu Kodeksu Handlowego, że istnieje na piśmie urzędowo poświadczony dowód zawartej transakcji, że sprzedaż poprzedzić winno zagrożenie listem poleconym — zmniejsza niebezpieczeństwo tego rodzaju przepisu. Rozszerzenie natomiast prawa tego na czynności nie handlowe dla obu stron, oraz ograniczenie obowiązku zawiadamiania, stanowić może w praktyce poważne niebezpieczeństwo dla interesów osób podróżujących.

Sprawa powyższa była przedmiotem rozważań Związku Izb, który zaakceptował stanowisko Izby łódzkiej. Niemniej Związek Izb, uznając słuszność dezyderatu, idącego po linii ułatwienia realizacji roszczeń z art. 544 Kod. Zob., zwrócił się równocześnie do Ministerstwa Sprawiedliwości o wydanie rozporządzenia, któreby wprowa-

dziło wyjątkowo niską taryfę wynagrodzeń za czynności kuratorów osób nieobecnych w sprawach procesowych i egzekucyjnych, dotyczących poszukiwania należytości właścicieli hoteli i pensjonatów na ruchomościach, pozostawionych w ich przedsiębiorstwie.

Projekt rozporządzenia o trybie powoływania sędziów handlowych.

Opiniując powyższy projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 24 grudnia 1928 r. o trybie powoływania sędziów handlowych, Izba z uwagi na fakt, iż projekt ten realizuje wysunięte swego czasu przez nią postulaty wypowiedziała się za jego realizacją. Projekt ów przedłużał do 3 miesięcy termin, w ciągu którego Prezydia Izb Przemysłowo-Handlowych obowiązane są na wezwanie właściwego Prezesa Sądu Okręgowego przedstawić listy kandydatów na sędziów oraz redukował do ilości podwójnej potrójną ilość kandydatów, którą dotychczas Prezydia obowiązane były przedkładać.

Realizacja projektu nastąpiła w postaci rozporządzenia ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Nr. 52, poz. 382 z r. 1936.

Ogłaszanie wpisów w rejestrze handlowym przez sądy okręgowe.

Izba wystąpiła z wnioskiem o spowodowanie w Ministerstwie Sprawiedliwości, by wpisy w rejestrach handlowych były ogłaszane w Monitorze Polskim przez sądy okręgowe bezpośrednio po dokonaniu wpisu, a nie po upływie kilku lub nawet kilkunastu miesięcy. Izba podniosła, iż stan ten jest niezgodny z przepisami prawnymi (art. 36 dekretu o rejestrze handlowym) i uniemożliwia Izbom wykonywanie czynności poruczonych im w tym zakresie rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych.

Sprawy z zakresu prawa przemysłowego. Projekt rozporządzenia Rady Ministrów o koncesjonowaniu gum jezdnych.

Izba opiniując wymieniony w nagłówku projekt wypowiedziała się przeciwko jego realizacji, stojąc na stanowisku, iż względy bez-

pieczeństwa publicznego lub pracy ani też ogólny interes Państwa nie przemawiają bynajmniej za potrzebą koncesjonowania wspomnianego przemysłu. Poza tym Izba wskazała, że godziłoby to w rozwój motoryzacji kraju i dawało tylko korzyści niektórym już istniejącym przedsiębiorstwom, stawiając je w tej dziedzinie w sytuacji monopolistycznej.

Projekt rozporządzenia o koncesjonowaniu przedsiębiorstw wyrobu barwników organicznych.

W związku z nadesłanym Izbie do zaopiniowania projektem rozporządzenia w sprawie udzielania koncesyj na przedsiębiorstwa wyrobu syntetycznych barwników oraz półproduktów organicznych i w sprawie udzielenia pozwoleń na techniczną rozbudowę takich przedsiębiorstw, Izba zajęła stanowisko, iż przepisy owego projektu nie nasuwają większych zastrzeżeń, gdyż są one właściwie uzupełnieniem przepisów obowiązującego prawa przemysłowego. Natomiast zdaniem Izby warunki, od spełnienia których uzależnione jest udzielenie koncesji, wpływać mogą hamująco na rozwój omawianego przemysłu, wobec czego Izba wyraziła pogląd, iż powinny być z projektu usunięte ewent. powinny się odnosić wyłącznie do nowopowstających przedsiębiorstw.

Projekt rozporządzenia o eksploatacji i obrocie naturalnym leczniczych i stołowych wód mineralnych.

W kwestii projektu powyższego Izba wskazała, iż miarodajne do zaopiniowania jego są Izby, na których terenie znajdują się źródła wód mineralnych. Niezależnie od tego zasadniczego stanowiska Izba podniosła, iż nie widzi dostatecznego powodu do zakazu sprzedaży w zakładach handlowych wód mineralnych, leczniczych i stołowych, zawierających substancje trujące lub silnie działające, skoro sprzedaż tychże wód z aptek ma odbywać się bez przepisu lekarza. Zdaniem Izby przepis ten winien być określony ewent. należałoby taksatywnie wskazać, które wody mineralne zawierające substancje trujące lub silnie działające mogą być sprzedawane wyłącznie z aptek.

Projekt instrukcji w sprawie wykazu zakładów przemysłowych ustalającej orientacyjny ich podział na niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe.

Do projektu pomienionej instrukcji Izba zgłosiła m. in. uwagę, iż przeróbkę starych szmat niepranych nie uważa za rodzaj przemysłu niebezpiecznego, ponieważ w myśl przepisu § 3-go rozporządzenia z dnia 6 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 60 z r. 1925) o obrocie szmatami, dostarczone do fabryki dla przeróbki szmaty muszą być odkażane. Natomiast samo zawodowe składowanie i sortowanie starych szmat niepranych — zdaniem Izby — mogłoby być zaliczone do I-ej grupy — zakładów niebezpiecznych. Izba stanęła na stanowisku, iż kwestię szmat i przeróbki reguluje już w dostateczny sposób wspomniane wyżej rozporządzenie, wobec czego postanowienie pkt. 15-go I-ej grupy jest zbędne.

Co się zaś tyczy ustalenia minimalnej odległości szkodliwych zakładów przemysłowych od osiedli i budynków mieszkalnych, Izba wyraziła pogląd, iż tworzenie jakichkolwiek norm pod tym względem jest życiowo nieuzasadnione i niepożądane. Przy powstaniu bowiem zakładów przemysłowych wchodzi w rachubę nietylko rodzaj produkcji, lecz także metody i wielkość produkcji, zastososowanie odpowiednich środków ochronnych i cały szereg indywidualnych i lokalnych warunków pracy projektowanego zakładu, które pozwalają dopiero odnośnej władzy przemysłowej na ustalenie stopnia niebezpieczeństwa, szkodliwości względnie uciążliwości przedsiębiorstwa dla otoczenia. Dlatego też Izbie wydaje się niesłuszne oznaczanie zgóry odnośnych odległości i w związku z tym wypowiedziała się za pozostawieniem ich oznaczenia uznaniu władz przemysłowych.

Projekt rozporządzenia o pomieszczeniach i technicznych urządzeniach zakładów mleczarskich oraz o zawodowym przygotowaniu kierowników tych zakładów.

Opiniując powyższy projekt, Izba dała wyraz opinii, iż przepisy projektu rozporządzenia, dotyczące pomieszczeń uważa za zbyt uciążliwe dla przemysłu mleczarskiego. Izba podniosła, iż większość zakładów mleczarskich mieści się po wsiach, gdzie nie ma odpowiednich budynków, wskutek czego bardzo duża ilość tychże nie będzie mogła wykazać się dostateczną ilością pomieszczeń, która według

projektu sięga w pewnych wypadkach nawet liczby 8 (§ 6 i 22 projektu).

Również wskazała Izba na zbyt rygorystyczny przepis § 31 projektu, dotyczący ilości lat praktyki (10 lat dla dopuszczenia do egzaminu a 15 lat dla zwolnienia od wykazania umiejętności zawodowej). Przepis ten należałoby złagodzić zmniejszając normę przewidzianych lat przynajmniej o połowę. Izba nie widzi powodów dla stawiania wymogu tak dużej ilości lat praktyki, zwłaszcza, że są daleko trudniejsze przemysły aniżeli mleczarstwo, przy których dla uzyskania koncesji wymagana jest praktyka, nieprzekraczająca lat 6-ciu. Poza tym Izba wypowiedziała się, iż do egzaminu z wiadomości teoretycznych winny być dopuszczone wszystkie osoby bez względu na ilość lat praktyki, które w dniu ogłoszenia rozporządzenia będą właścicielami zakładów mleczarskich lub ich kierownikami technicznymi.

Projekt ustawy o wykonywaniu zawodu aptekarskiego.

Opiniując powyższy projekt Izba z uwagi na to, że nie realizuje on całokształtu zagadnień z dziedziny aptekarskiej lecz tylko jej wycinek, jakim jest strona personalna i zakres działania zawodu aptekarskiego ustosunkowała się negatywnie do omawianego projektu. Jednocześnie Izba podniosła, iż tego rodzaju projekt winien obejmować całokształt zagadnień aptekarskich oraz że należałoby równolegle z tym unormować również sprawy zawodu drogistowskiego.

Określenie godzin otwierania i zamykania sklepów w soboty i dni przedświąteczne.

W związku z dekretem z dnia 10. XII. 1935 r., zezwalającym na sprzedaż towarów i otwarcie sklepów w soboty i dni przedświąteczne do godz. 21-ej, wyłoniła się kwestia, czy powołany dekret uprawnia do faktycznego przedłużenia czasu handlu, czy też wyłącznie do przesunięcia czasu handlu z tym, iż otwarcie sklepów nadal nie może przekroczyć 10-ciu godzin, zaś jatek, wędliniarni i sklepów spożywczych 12-tu godzin na dobę.

Ponieważ przepis art. 7 rozporządzenia z dnia 22 marca 1928 r., wliczający przerwy do godzin otwarcia sklepów, został utrzymany w mocy, władze administracyjne zajęły stanowisko, iż wspomniany na wstępie dekret zezwala wyłącznie na przesunięcie godzin handlu, a nie przedłużenie ich.

W związku z powyższym Izba wystąpiła do Starostwa Grodzkiego w Łodzi z przedstawieniem, w którym dała wyraz opinii, iż omawiany dekret zezwala na przedłużenie godzin handlu, o czem świadczy przepis art. 2 dekretu, który przewiduje wydanie — „w związku z przedłużeniem w myśl art. 1 godzin handlu“ — zarządzenia w celu zachowania przepisów o czasie pracy pracowników. Gdyby bowiem intencją omawianego dekretu miało być wyłącznie przesunięcie czasu handlu, wspomniany art. 2 dekretu byłby w ogóle bezcelowy, a kwestia zachowania przepisów o czasie pracy byłaby nieaktualna.

W konkluzji Izba wskazała na potrzebę zachowania dotychczasowego stanu rzeczy w zakresie godzin otwierania i zamykania sklepów w soboty i dni przedświąteczne do czasu wydania zapowiedzianego dekretem zarządzenia.

Sprzedaż artykułów spożywczych w jadłodajniach po godzinie 19-ej.

Izba opiniując powyższą sprawę wypowiedziała się przeciwko dokonywaniu w zakładach gastronomicznych, na zasadzie wykupywanego w tym celu świadectwa przemysłowego, ubocznej sprzedaży artykułów, jak kawy, herbaty, cukru, chleba i t. p., gdyż nie wchodzą one w zakres danego przedsiębiorstwa gastronomicznego, a poza tym sprzedaż ta stanowi osobną operację handlową, która w myśl § 11 ustawy o państwowym podatku przemysłowym oraz § 52 rozporządzenia wykonawczego do tejże ustawy wymaga nabycia osobnego świadectwa przemysłowego.

Niezależnie od powyższego Izba dała wyraz opinii iż zgodnie z wymienionymi wyżej postanowieniami sklep kolonialny i zakład gastronomiczny nie mogą stanowić w żadnym wypadku jednego przedsiębiorstwa, chociażby mieściły się w lokalach ze sobą połączonych, gdyż stanowią one w rozumieniu ustawy dwa odrębne przedsiębiorstwa i jako takie wymagają wykupienia dwóch także odrębnych świadectw przemysłowych.

Przekazanie prawa wycieru strażom pożarnym.

Wypowiadając się w sprawie wymienionej w nagłówku, Izba oświadczyła się przeciwko uznaniu zawodu kominiarskiego za zajęcie niepodpadające pod przepisy prawa przemysłowego, jako też przeciwko koncepcji przekazania prawa wycieru strażom pożarnym.

Zdaniem Izby zakwalifikowanie przemysłu kominiarskiego do zajęć wymienionych w par. 2 prawa przemysłowego mogłoby ze względu na bezpieczeństwo publiczne, przynieść niepożądane skutki zarówno dla szerszych warstw ludności, jak i dla życia gospodarczego. W szczególności wysunięta przez Związek Straży Pożarnych koncepcja nie daje żadnej rękojmi, iż istniejący stan rzeczy zmieni się na lepsze, praktyka bowiem dowiodła, że liczba pożarów z powodu zapalania się sadzy nie zmalała pomimo, że wycierów dokonywała straż pożarna, co miało miejsce w Łodzi.

Podział Województwa Łódzkiego na okręgi kominiarskie.

Zainteresowane sfery okręgu łódzkiego zwróciły się do Izby z prośbą o poparcie ich stanowiska w Urzędzie Wojewódzkim w sprawie wstrzymania terminu wejścia w życie rozporządzenia o podziale województwa łódzkiego na okręgi kominiarskie oraz polecenia ponownego rozpatrzenia sprawy podziału województwa łódzkiego na okręgi kominiarskie.

W związku z powyższym Izba dała wyraz opinii, że w szczegółowo umotywowanym swym piśmie wypowiedziała się przeciwko projektowi utworzenia 157 okręgów kominiarskich, natomiast oświadczyła się za ustaleniem owych okręgów w ilości 112, odpowiadającej dotychczasowemu stanowi rzeczy.

Ustalenie stosunku ilościowego uczniów do pomocników w przemyśle kominiarskim.

Opiniując powyższy projekt Urzędu Wojewódzkiego, Izba wypowiedziała się za wydaniem rozporządzenia, normującego powyższy stosunek, przy czym zgłosiła równocześnie uwagi do niektórych postanowień tegoż rozporządzenia.

Obowiązek wykazywania umiejętności zawodowej na prowadzenie przemysłu gospodniego.

Ze względów gospodarczych Izba ustosunkowała się do omawianego wyżej projektu negatywnie, motywując swe stanowisko tym, iż nie widzi dostatecznych powodów, któreby przemawiały za wprowadzeniem tegoż obowiązku, gdyż w zasadzie hotele są prowadzone nie przez właścicieli, a zarządców-specjalistów, natomiast pensjonaty

— przez osoby, posiadające według ogólnego zdania dostateczną w tej dziedzinie umiejętność zawodową.

Automatyczna likwidacja zrzeszenia gospodarczego.

Wypowiadając się w powyższej sprawie, Izba dała wyraz opinii, iż odmowna decyzja Ministerstwa Przemysłu i Handlu w przedmiocie zatwierdzenia zmian statutu zrzeszenia gospodarczego już istniejącego czyli opartego na przepisach prawa o stowarzyszeniach nie pociąga za sobą automatycznej jego likwidacji.

Zdaniem Izby rozwiązanie wspomnianych zrzeszeń może nastąpić tylko zgodnie z przepisem art. 75 prawa przemysłowego i pod warunkami w tym artykule wyraźnie wymienionymi. Winno być zatem ustalone, iż zrzeszenie przemysłowe w swej działalności wykracza przeciwko przepisom prawa przemysłowego, statutu lub obowiązujących ustaw, zagraża interesowi publicznemu albo, że zrzeszenie mimo wezwania władzy nadzorczej zaniedbuje spełniania swych zadań

W tym stanie rzeczy odmowna decyzja Ministerstwa w przedmiocie zatwierdzenia statutu — zdaniem Izby — wyklucza działalność zrzeszenia tylko w tych wypadkach, gdy idzie o nowe zrzeszenia, które via facti podjęły działalność pomimo, iż Ministerstwo nie powzięło jeszcze decyzji co do zatwierdzenia przedstawionych statutów.

Interpretacja przepisów prawa przemysłowego w łączności z zatwierdzeniem statutu związku zrzeszeń.

W związku z podniesioną wątpliwością, czy zatwierdzenie statutu związku zrzeszeń uzależnione jest od wymogu, aby wszystkie wchodzące w jego skład organizacje posiadały statuty, dostosowane do przepisów prawa przemysłowego, Izba zajęła stanowisko, iż art. 2 noweli z dnia 10. III. 1934 r. warunku takiego nie tylko nie przewiduje, lecz przeciwnie określa, iż działające w chwili wejścia w życie noweli stowarzyszenia mogą nadal działać na dotychczasowych zasadach prawnych wobec czego posiadają one takie same uprawnienia, jak zrzeszenia powstałe na zasadzie przepisów prawa przemysłowego.

Z przytoczonych motywów Izba, wypowiadając się w kwestii, czy do wyrażenia opinii przewidzianej w art. 80 prawa przemysłowego, powołane są jedynie zrzeszenia, posiadające statuty zatwierdzone w sensie prawa przemysłowego — wyraziła pogląd, iż do wypowiadania wspomnianej opinii uprawnione są wszystkie organizacje gospodarcze, należące do danego związku a istniejące zgodnie z postanowieniem art. 2 wspomnianej noweli, wskutek czego dla przeprowadzenia zmiany statutu wzgl. powstania związku zrzeszeń niezbędna jest uchwała większości zainteresowanych organizacyj gospodarczych.

Projekt zmian w liście rzemiosł.

Wypowiadając się w przedmiocie zaliczenia do rzemiosła przemysłów wolnych: bieliźniarstwa, hafciarstwa, młynarstwa i odlewnictwa oraz wydzielenia z rzemiosła ślusarskiego: a) ślusarstwa precyzyjnego i b) ślusarstwa samochodowego, Izba wskazała, iż ciągła ewolucja metod produkcji sprawia, iż coraz szersze stosowanie maszyn, ograniczanie roli właściciela przedsiębiorstwa prawie wyłącznie do czynności nadzorczych i handlowych, daleko posunięty podział pracy, masowa produkcja i t. d. przejawiają się również w poszczególnych rzemiosłach, odbierając im coraz bardziej dotychczasowy ich charakter. Postęp techniki i potrzeby życia gospodarczego zmieniają w coraz szerszych rozmiarach poszczególne rzemiosła w przemysł, wskutek czego odbieranie charakteru przemysłowego tym działom wytwórczości, które go już uzyskały, byłoby równoznaczne z powrotem do pierwotnego stanu i przekreślenia postępu techniki.

Z przytoczonych względów Izba wypowiedziała się przeciwko zaliczeniu powyższych kategoryj przemysłów wolnych do rzemiosła.

W sprawie wydzielania z dziedziny rzemiosła ślusarskiego odrębnej gałęzi rzemiosła, a mianowicie ślusarstwa samochodowego, Izba nie zgłosiła zastrzeżeń w tej mierze, a to z uwagi na fakt, iż rozwój komunikacji samochodowej będzie coraz bardziej sprzyjał specjalizacji w tym zawodzie.

Wreszcie co do celowości wyodrębnienia z ślusarskiego rzemiosła ślusarstwa precyzyjnego Izba wyraziła pogląd, iż ślusarstwo precyzyjne czyli mechanictwo jako przemysł wolny nie mieści się w pojęciu rzemiosła ślusarskiego, wobec czego kwestia wyodrębnienia jego jest bezprzedmiotowa.

Automatyczny wyrób wafli.

W związku ze skierowanym do Izby zapytaniem, czy przedsiębiorstwa handlowe, np. owocarnie oraz małe wytwórnie, wypiekające wafle na specjalnych automatach-piecykach gazowych i sprzedające je wraz z kremem wzgl. lodami na miejscu — należy uważać za przemysł wolny, czy też za placówki rzemieślnicze i jakie: piekarskie czy też cukiernicze, Izba wyraziła pogląd, iż określenie ścisłej granicy pomiędzy wyrobami cukierniczymi a piekarskimi jest trudne do przeprowadzenia. Zasadniczo jednak przyjąć należy, iż w zakres rzemiosła cukierniczego wchodzi wyrób wszelkich ciast deserowych, tortów, ciast kruchych, wafli, wyrobów z cukru, marcepanów, czekolady i t. p. to jest wszystkich wyrobów, w których przeważa nie mąka, lecz inne surowce, jak cukier, miód, masło, mleko, owoce i przyprawy korzenne. Do piekarstwa zaś należałoby zaliczyć wyrób wszelkich ciast, u których przeważa mąka lub których produkcja połączona jest z użyciem drożdży wzgl. innych tego rodzaju środków wpływających na przyrost ciasta. W myśl powyższego należałoby zatem wyrób wafli zaliczyć do rzemiosła cukierniczego.

Jednocześnie Izba podniosła, iż przy wyrobie wafli należałoby odróżnić dwa momenty: czy produkcja wafli jest główną i stałą czynnością przedsiębiorstwa, czy też tylko sezonową i dodatkową. W pierwszym wypadku winna być ona uważana za czynność wchodzącą w zakres rzemiosła cukierniczego, w drugim zaś za przemysł wolny.

W sprawie charakteru zawodu krycia dachów przez fabryki dachówek.

W sprawie wymienionej w nagłówku Izba wyraziła pogląd, iż krycie dachów przez fabryki dachówek jest czynnością rzemieślniczą bez względu na to, czy dla wykonywania pracy użyto własnego materiału, czy też obcego, jak też i bez względu na jej rozmiar i fakt, że pracę dokonywa przedsiębiorstwo fabryczne, trudniące się wyrobem dachówek.

Izba podniosła, że wykonywanie prac dekarskich jest zatrudnieniem samodzielnym, nie mającym nic wspólnego z wyrobem dachówki, wobec czego nie można uważać krycia dachów eternitem za integralną część przemysłu fabrycznego, wyrabiającego dachówki (eternit), lecz wyłącznie za rzemiosło w myśl art. 42 prawa przemysłowego.

Wyłączenie detalicznej sprzedaży mięsa z listy rzemiosł.

Na żądanie zainteresowanych sfer gospodarczych Izba podjęła ponownie kroki, mające na celu wyłączenie detalicznej sprzedaży mięsa w sklepach, jatkach, halach i t. p. spod przymusu uzyskania karty rzemieślniczej na rzeźnictwo i wyrąb mięsa

W uzasadnieniu swego stanowiska Izba zaznaczyła m. in., że krajanie mięsa na kawałki kilogramowe i odważanie tegoż, stosownie do życzenia kupujących, jak również rozróżnianie gatunków mięsa nie wymaga większych kwalifikacyj, niż inne czynności kupca branży spożywczej. Poza tym Izba podkreśliła, że z punktu widzenia zdrowotności publicznej obojętne jest, czy mięso sprzedaje kupiec, czy też rzemieślnik, gdyż umiejętność przechowywania mięsa w stanie zdatnym do konsumcji nie opiera się na specjalnym uzdolnieniu konserwowania, ani też wyjątkowej specjalizacji stanowiąc zwykły atrybut kwalifikacyj dobrej gospodyni.

Sprawy z zakresu prawno-administracyjnego. Giełda Mięsna w Łodzi.

Na zapytanie Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi o celowości powołania do życia Giedy Mięsnej Izba wypowiadając się pozytywnie, zaznaczyła, iż rezultaty badań prowadzonych nad stanem rynku zwierząt rzeźnych i mięsa w mieście Łodzi jako też na terenie województwa łódzkiego wykazały, że dotychczasowy aparat wymiany nie odpowiada wymaganiom gospodarczym i domaga się organizacji. W związku z tym Izba dała wyraz opinii, iż uruchomienie Giełdy Mięsnej pozwoli z uwagi na uprawnienia i przywileje, które dają jej prawo 1) notowania cen na podstawie rejestracji i transakcji, 2) prowadzenia rejestru uczestników obrotu giełdowego oraz wykonywania egzekutywy w stosunku do wszystkich uczestników obrotu na giełdzie na stopniowe uporządkowanie rynku mięsnego przyczyni się do usprawnienia obrotu żywcem w myśl wymagań życia gospodarczego.

W sprawie nowelizacji rozporządzenia o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnymi.

Opiniując wysunięte przez sfery rzeźnickie wnioski w sprawie nowelizacji rozporządzenia o dozorze nad mięsem i przetworami

mięsnymi, Izba zakomunikowała, iż zasadniczo wypowiada się za znowelizowaniem tegoż rozporządzenia. Równocześnie Izba podniosła, iż jakkolwiek szereg wniosków jest słusznych, to jednak duża ich część jest z punktu widzenia gospodarczego nie do przyjęcia. Zmierzają one bowiem przeważnie do zmonopolizowania handlu mięsem i przetworami mięsnymi w rękach rzemiosła rzeźniczo-wędliniarskiego, co zdaniem Izby nie jest celowe i pożądane. Między innymi Izba oświadczyła się za utrzymaniem tanich jatek, gdyż dają one biednej ludności możność nabycia mięsa i artykułów mięsnych, która i tak z uwagi na swe ubóstwo nie byłaby w stanie korzystać z usług sklepu rzeźniczo-wędliniarskiego.

Ponadto Izba wypowiedziała się przeciwko postulatowi rzemiosła rzeźniczo-wędliniarskiego w sprawie nowelizacji rozporządzenia o badaniu zwierząt i mięsa w kierunku zwolnienia przetwórcy od odpowiedzialności za choroby bydła i trzody. Rozporządzenie to ma m. in. na celu zapobieżenie kupowania zwierząt poza targowiskami sposobem domokrążnym z rejonów dotkniętych zarazą oraz zwierząt niezaopatrzonych w świadectwa miejsca pochodzenia, która to forma kupna jest przez pośredników oraz skupujących trzodę na dość szeroką skalę uprawiana. Za stan zdrowia zwierzęcia musi być odpowiedzialny sprzedawca lub nabywca. Słuszne zaś jest, aby przy zwierzętach przeznaczonych na rzeź odpowiedzialnym za ich stan był raczej przetwórca jako fachowiec, aniżeli sprzedawca zwierzęcia.

Zniesienie obowiązku wizowania paszportów zagranicznych

Izba wystąpiła do Związku Izb z wnioskiem o podjęcie kroków, mających na celu skasowanie obowiązku wizowania paszportów do krajów, z którymi Polska utrzymuje stały kontakt handlowy. Stanowisko swoje Izba uzasadniła tym, iż tego rodzaju zwolnienia istnieją za granicą pomiędzy państwami, które zawarły między sobą umowy i że obowiązek wizowania paszportów utrudnia obywatelom zarówno polskim, jak i zagranicznym nawiązywanie stosunków hadlowych, hamuje przyjazd turystów do Polski i powoduje zbyteczny odpływ dewiz uiszczanych obcym Konsulatom tytułem opłat za wizy paszportowe.

Zreglamentowanie pracy ekspedientów sklepowych i księgarskich.

W sprawie rezolucji 1-go Zjazdu Delegatów Związku Zawodowe-

go Pracowników Kupieckich, Przemysłowych, Bankowych i Biurowych w Polsce, na którym wypowiedziano się za:

1) ścisłym przestrzeganiem przepisów o zatrudnieniu ilości uczniów;
2) przyjmowaniem do handlu jedynie kandydatów, którzy posiadają odpowiednie przygotowanie szkolne;
3) zakazem szkolenia ucznia w tych przedsiębiorstwach, których właściciel nie może wykazać się kwalifikacjami handlowymi;
4) wydaniem przepisów prawnych normujących wyszkolenie ucznia;
5) za bezwzględnym wprowadzeniem w życie obowiązku składania egzaminów przez ucznia przed komisją;
6) za wydaniem przepisów prawnych, nakładających na pryncypała obowiązek zatrzymywania młodego pracownika po wyuczeniu się jego przynajmniej przez 6 miesięcy —

Izba dała wyraz opinii, że wyrażone powyżej postulaty nie posiadają gospodarczego ani prawnego uzasadnienia, wobec czego wypowiedziała się przeciwko ich ustawowej realizacji.

Sprzedaż na wagę artykułów techniczno-chemicznych.

W związku z wystąpieniem producentów artykułów techniczno-chemicznych do samorządu gospodarczego o podjęcie akcji interwencyjnej w kierunku wydania zakazu sprzedaży na wagę zaprawy do podłóg, pasty do obuwia oraz płynów do czyszczenia mebli — Izba wyraziła pogląd, że powyższe artykuły oraz inne zawierające substancje lotne lub wydające nieprzyjemną woń nie powinny być sprzedawane w sklepach spożywczych na wagę. Natomiast Izba nie zgodziła się z zapatrywaniem wnioskodawców, aby sprzedaż tychże artykułów na wagę była w ogóle zakazana Zaznaczyć bowiem należy, iż do tego rodzaju sprzedaży i kupna omawianych artykułów zmusza zarówno oszczędność w budżetach konsumentów, będąca wynikiem zmniejszonych zarobków i płac, jak i fakt, że odnośne wytwórnie wypuszczają na rynek omawiane artykuły w opakowaniu, przekraczającym niejednokrotnie pod względem zawartości towaru zapotrzebowanie kupującego. Również podnieść wypada, iż oryginalne opakowania podrażają koszt nabycia towaru.

Projekt zmiany rozporządzenia Wojewody Łódzkiego o ochronie i używaniu dróg publicznych.

Do wymienionego w nagłówku projektu rozporządzenia Izba ustosunkowała się pozytywnie, zgłaszając do poszczególnych jego paragrafów poprawki natury gospodarczej i prawnej.

Sprawy socjalne.

Projekt noweli do ustawy zmieniającej przepisy o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych.

Izba rozpatrując powyższy projekt ustawy ustosunkowała się do niego negatywnie. Izba podniosła w swej opinii, iż oddanie głosu decydującego w sprawach zatargów Ministrowi Opieki Społecznej z wyeliminowaniem czynnika gospodarczego t. j. Ministerstwa Przemysłu i Handlu, przesunie punkt ciężkości w tej dziedzinie wyłącznie na Ministra Opieki Społecznej, co może spowodować szkody dla gospodarstwa społecznego zwłaszcza, że niejednokrotnie zatarg zazębia się o resorty innych ministerstw, bez zgody których nie powinno się wydawać jakiejkolwiek decyzji.

Z kolei Izba wypowiedziała się przeciwko powiększeniu zakresu działania komisji rozjemczej przez odebranie jej dotychczasowego autorytetu, który posiadała w określeniu „nadzwyczajna" oraz przeciw zastąpieniu definicji charakteru zatargu wyrażonej określeniem „zagrażanie ogólno-państwowym interesom gospodarczym" nową formułą, iż „zatarg zagraża normalnemu biegowi życia gospodarczego lub spokojowi społecznemu".

Izba zaznaczyła, iż sam fakt powstania zatargu w istocie swej zagraża normalnemu biegowi życia gospodarczego i zakłóca spokój społeczny, wobec czego z natury rzeczy każdy powstały zatarg musiałby stanowić przedmiot obrad komisji i wywołać orzeczenie. Zwiększyłoby to z kolei niewspółmiernie ilość spraw, przekazywanych komisjom rozjemczym, co znowu wobec łatwego sposobu ich zwoływania uniemożliwiłoby właśnie normalny bieg życia gospodarczego.

Poza tym Izba dała wyraz opinii, iż zmiana § 9 cytowanej ustawy, mająca na celu upoważnienie Ministra Opieki Społecznej do rozciągania mocy obowiązującej orzeczenia na cały obszar Państwa lub

części jego zazębia się nie tylko o stosunki socjalne, ale ma także i ścisły związek z polityką wewnętrzną i sytuacją gospodarczą Państwa, co nie może być pozostawione do decyzji jednego Ministra, ale całej Radzie Ministrów, co zgodne jest ze sposobem do tej pory praktykowanym. Ponadto ze względu na różnorodną strukturę gospodarczą poszczególnych ośrodków Polski Rada Ministrów przed powzięciem owych decyzji powinna zasięgać opinii samorządu gospodarczego.

Projekt powyższy wniesiony został do ciał ustawodawczych do uchwalenia bez uwzględnienia jednak zasadniczych poprawek samorządu gospodarczego.

Projekt ustawy o pracowniczych kasach ubezpieczeń i funduszach emerytalnych.

Rozpatrując powyższy projekt, mający na celu uporządkowanie stosunków w dziedzinie prywatnych kas ubezpieczeń oraz udzielenie im prawnej podstawy do egzystencji, której dotychczas nie posiadały, Izba wypowiedziała się w zasadzie za przyjęciem jego, zgłaszając jednocześnie m. in. poprawki, dotyczące:

1) wyeliminowania spod kompetencji ustawy istniejących już kas pogrzebowych z uwagi na ich specyficzną działalność jakoteż ze względu na to, że projektowane reformy obciążyłyby znacznymi kosztami dotychczas bezpłatną administrację tych kas, co w konsekwencji mogłoby wpłynąć na ich likwidację,

2) zapewnienie przedsiębiorcy udzielającemu kasie dotacji należytej ochrony jego interesów w postaci umożliwienia mu wycofania się z członkostwa kasy, gdy stan jego majątkowy będzie tego wymagał oraz udzielenia mu w zarządzie kasy prawa głosu i zwolnienie dotacji na rzecz kasy od wszelkich podatków i opłat sądowych oraz stemplowych.

W sprawie umarzania i obniżania odsetek przez instytucje ubezpieczeń społecznych.

Izba zwróciła się do Związku Izb o podjęcie odpowiednich kroków, zmierzających do wydania instrukcji, wyjaśniającej, w jakich warunkach instytucje ubezpieczeń powinny stosować przyznane im prawo, zawarte w art. 9 pkt. 2, lit. c ustawy o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicz-

nych oraz w składkach i opłatach na rzecz prawno-publicznych instytucyj ubezpieczeń w brzmieniu obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 10 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 88 z 1936 r.) w myśl której właściwym instytucjom ubezpieczeń służy prawo umarzania i obniżania odsetek oraz pobierania odsetek ulgowych. Ubezpieczalnia Społeczna bowiem tutejszego okręgu odmawiała stosowania tego przepisu, tłumacząc się brakiem instrukcji ze strony władz centralnych, co powodowało niepożądane skutki dla sfer przemysłowych.

Wystąpienie Izby osiągnęło skutek i przyśpieszyło wydanie odnośnych instrukcji dla Ubezpieczalni Społecznej.

Strajki okupacyjne.

Wypowiadając się w powyższej sprawie Izba podniosła, iż zagadnienie strajków okupacyjnych, jako zjawisko, które przybrało rozmiary, zakłócające normalny tok produkcji przemysłowej domaga się niezwłocznego uregulowania celem położenia ostatecznego kresu strajkom okupacyjnym, jako zjawisku, które dezorganizuje życie gospodarcze i zagraża ładowi społecznemu.

Samorząd gospodarczy, który wystąpił w tej sprawie z memoriałem do Ministerstwa Przemysłu i Handlu podkreślił, iż strajki okupacyjne, które początkowo miały charakter demonstracji robotników wyłącznie w wypadkach, gdy zamierzano zlikwidować zakład pracy, w ostatnich latach zaczęły w coraz szerszej mierze przybierać formę normalnej walki o wszelkie warunki pracy. W roku 1931 bowiem na ogólną liczbę 359 strajków przypadały zaledwie 4 strajki okupacyjne, w roku 1934 natomiast na 954 strajków zastosowano strajk okupacyjny już w 202 wypadkach.

Z kolei samorząd gospodarczy szczegółowo wskazał na okoliczności, które sprzyjały rozpowszechnianiu się zjawiska strajków okupacyjnych, przy czym powołał się z jednej strony na bierną postawę organów bezpieczeństwa oraz Inspekcji Pracy, z drugiej zaś strony na wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie, który zakwalifikował okupację fabryki jako przestępstwo z art. 221 kodeksu karnego.

W konkluzji samorząd gospodarczy dał wyraz opinii, iż statystyka jak i rozwój wypadków ostatnich lat wskazują na konieczność wydania wspomnianego na wstępie zarządzenia.

Utworzenie samoistnego Sądu Pracy w Pabianicach.

W kwestii powyższej Izba wypowiedziała się przeciwko utworzeniu, w mieście tym, samoistnego Sądu Pracy motywując krok swój tym, iż nie widzi dostatecznych powodów gospodarczych ani też socjalnych, przemawiających za stworzeniem w Pabianicach oddzielnego Sądu. Izba podniosła, iż pociągnęłoby to za sobą w stosunku do przypuszczalnie niedużych ilości spraw spornych z tego terenu dość pokaźne wydatki zarówno osobowe, jak i rzeczowe.

Natomiast Izba wypowiedziała się za koncepcją rozszerzenia właściwości terytorialnej Sądu Pracy w Łodzi na teren m. Pabianic, stojąc na stanowisku, że za tego rodzaju rozwiązaniem sprawy przemawia m. in. fakt, iż Sąd Pracy w Łodzi, posiadający dwóch sędziów koronnych ma już w tej dziedzinie odpowiednią rutynę i znajomość spraw okręgu łódzkiego, co daje rękojmię sprawnego ich załatwiania i ewent. odciążenia Okręgowego Sądu Pracy.

Zgodnie z opinią Izby łódzkiej wydane zostało w kwestii powyższej rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, rozszerzające właściwość terytorialną Sądu Pracy w Łodzi na teren m. Pabianic

Ustalenie norm miesięcznych zarobków na rok 1936.

W związku z projektem Inspektora Pracy w sprawie ustalenia norm miesięcznych zarobków robotnika niewykwalifikowanego na rok 1936, Izba ze swej strony zgłosiła szczegółowy wykaz omawianych norm dla Łodzi i poszczególnych miejscowości Woj. Łódzkiego. Według projektowanego przez Izbę wykazu odnośna norma dla m. Łodzi wyniosła 90 zł., dla innych zaś miejscowości od 54 — 80 zł. miesięcznie.

Sprawy z zakresu nieuczciwej konkurencji oraz ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Standaryzacja opakowań waty, ligniny, gazy opatrunkowej i węży gumowych.

Wobec skarg czynników kupieckich kierowanych pod adresem samorządu gospodarczego w sprawie niedomagań konkurencyjnych

w handlu watą, ligniną, gazą opatrunkową i wężami gumowymi Izba wypowiedziała się za wydaniem specjalnego rozporządzenia, które wprowadzałoby obowiązek oznaczania wagi netto wzgl. długości i szerokości towaru oraz brzmienia i adresu firmy produkującej lub wypuszczającej na rynek dane artykuły.

Sprawa remuneracji za dokonane wynalazki.

Na zapytanie Międzynarodowej Izby Handlowej:

a) czy chronić prawa wynalazców pracujących w przedsiębiorstwach przemysłowych przez zapewnienie im pewnej remuneracji od dokonanego wynalazku i

b) czy szczegółowe opublikowanie wynalazku przed uzyskaniem na niego patentu może być przeszkodą do uzyskania patentu w późniejszym staraniu się o patent oraz

c) czy ochrona znaków (towarowych) geograficznego pochodzenia np. jak wino szampańskie i t. p. odnosić się ma tylko do znaków produkcji rolniczej i winnej, znanych i stanowiących w wymianie międzynarodowej typy charakterystyczne, czy też także do znaków towarowych całej produkcji danego geograficznego okręgu, a więc z przemysłową włącznie, Izba wyraziła pogląd, iż nie ma dostatecznych powodów, które przemawiałyby za przyznaniem pracownikowi, pobierającemu wynagrodzenie stałe w przedsiębiorstwie specjalnej remuneracji za dokonane wynalazki, gdyż polskie ustawodawstwo zabezpiecza wynalazcy prawo do takiego wynagrodzenia. W wypadku zaś, gdy wynagrodzenie to jest za niskie w stosunku do korzyści z wynalazku pracownik ma możność korzystania z przepisu ust. 2-go art. 17 ustawy o ochronie wynalazków (Dz. U. R. P. Nr. 39, poz. 384 z r. 1928).

Co się tyczy zagadnienia popularyzacji wynalazków przed uzyskaniem patentu, zdaniem Izby należałoby je uregulować w ten sposób, aby wynalazcy przysługiwał pewien okres czasu, w którym mógłby reklamować wynalazek bez uszczerbku dla swoich praw do uzyskania patentu oraz utraty jego oryginalności i nowości.

W końcu Izba zaznaczyła, iż ochrona znaków geograficznego pochodzenia winna dotyczyć wszelkich wyrobów produkcji rolniczej i przemysłowej. Wprawdzie w ten sposób zbyt szeroko ujęta ochrona nie wszędzie jest możliwa do przeprowadzenia, niemniej jednak możnaby ją zastosować, ograniczając się do tych produktów, które w wymianie międzynarodowej posiadają typ charakterystyczny bądź to

z uwagi na tradycje jego związane z dobrocią, sposobem produkcji itp., bądź też ze względu na jego oryginalność lub znaczenie dla gospodarstwa społecznego.

Poza tym Izba wyraziła pogląd, iż nie znajduje dostatecznych powodów gospodarczych, które przemawiałyby za koniecznością uregulowania sprawy ochrony znaków towarowych geograficznego pochodzenia w drodze multilateralnej konwencji międzynarodowej. Sprawę tę należałoby pozostawić otwartą dla umów bilateralnych jako opartych na zasadach wzajemnych korzyści.

Ponadto Izba udzieliła odpowiedzi i opinii w szeregu spraw o charakterze administracyjnym, które dotyczyły przeważnie zapytań władz administracji ogólnej.

W y p r z e d a ż e   l i k w i d a c y j n e. Wydano 5 opinii przyczym w 4 wypadkach wypowiedziano się przychylnie, w 1 negatywnie.

O p i n i e   w   s p r a w i e   z n a k ó w   t o w a r o w y c h. Urzędowi Patentowemu udzielono 9 opinii w sprawach związanych z ochroną znaków towarowych.

K o n c e s j e   i   u p r a w n i e n i a. Izba wydała 34 opinii w sprawie udzielenia w drodze dyspensy koncesji na wykonywanie przemysłu instalacji elektrycznych, wodociągowo-kanalizacyjnych i kominiarskich w tym w 16 wypadkach zajęła stanowisko negatywne.

J a r m a r k i   i   t a r g i. Starostwom powiatowym przesłano 2 opinie w sprawach urządzenia lub zwiększenia liczby targów małych.

Urzędowi Wojewódzkiemu przesłano 6 opinii w sprawach targów wielkich, wypowiadając się w 3 wypadkach za nadaniem uprawnienia.

S p r a w y   k o m u n i k a c j i   a u t o b u s o w e j   W okresie sprawozdawczym zaopiniowano 102 podania o udzielenie koncesji na zarobkowy przewóz osób i towarów pojazdami mechanicznymi.

Z a ś w i a d c z e n i a   p a s z p o r t o w e. W omawianym okresie Izba wydała 570 zaświadczeń paszportowych.

Ł a w n i c y   i   i c h   z a s t ę p c y   d o   S ą d u   P r a c y   i   S ą d u   O k r ę g o w e g o. W roku bieżącym Izba przesłała Ministerstwu Sprawiedliwości 4 listy na kandydatów na ławników i ich zastępców do Sądu Pracy i Sądu Okręgowego.

S t a t u t y   z r z e s z e ń   g o s p o d a r c z y c h. Izba zaopiniowała 51 statutów zrzeszeń gospodarczych, przy czym w 14 wypadkach

zajęła w stosunku do przedłożonego statutu stanowisko negatywne, w 37 zaś wypadkach wypowiedziała się za celowością powstania zrzeszeń.

Rejestr uczniów i rejestr handlowy Stosownie do 116 art. prawa przemysłowego Izba zarejestrowała w ciągu roku sprawozdawczego 148 umów w przedmiocie nauki w przemyśle. W rejestrze handlowym wciągnięto i uzupełniono wyciągi przedsiębiorstw nowopowstałych figurujących w rejestrze Sądu Okręgowego w Łodzi, w Kaliszu i Piotrkowie.

12. Sprawy szkolnictwa zawodowego.

W okresie sprawozdawczym Izba przesłała Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych uwagi w sprawie wytycznych dla autorów programów liceum mechanicznego i liceum elektrotechnicznego. Uznając potrzebę i celowość tworzenia tego rodzaju szkół, do których mają być przyjmowani absolwenci gimnazjów ogólnokształcących lub gimnazjów zawodowych, Izba zaznaczyła równocześnie, że nadesłane do zaopiniowania programy tych liceów są przeładowane i wymagają skreślenia niektórych przedmiotów wykładowych. M. in. Izba wypowiedziała się za wyeliminowaniem z programów omawianych liceów nauki rachunku różniczkowego i całkowitego oraz za potraktowaniem nauki zasad geometrii analitycznej w sposób przystępny i dostosowany do poziomu umysłowego uczniów tych szkół. Poza tym Izba zwróciła uwagę na potrzebę uzupełnienia programu omawianych szkół w taki sposób, aby dawały one przyszłym technikom podstawowe wykształcenie w granicach wymaganych przez obrany zawód.

Temuż Związkowi Izb przesłano uwagi w sprawie projektu ustawy o szkołach dokształcających zawodowych. Izba podkreśliła, iż projekt ten nie przewiduje obowiązku zasięgania opinii samorządu gospodarczego co do potrzeby i celowości zakładania tych szkół w poszczególnych okręgach. Wychodząc z założenia, że opinia przemysłu, rzemiosła i handlu, jako bezpośrednio zainteresowanych w dokształcaniu młodocianych pracowników powinna być brana pod uwagę przy tworzeniu nowych szkół dokształcających, Izba stwierdziła konieczność uzupełnienia art. 2 projektu ustawy w taki sposób, aby zapewniała ona samorządowi gospodarczemu możność wypowiedzenia się na żądanie władz szkolnych i z własnej inicjatywy w omawianej sprawie. Wniosek powyższy został uwzględniony w ustawie, która została ogłoszona 29 marca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz. 152).

Sprawa ustalenia zakresu działalności samorządu gospodarczego

w dziedzinie kształcenia zawodowego była przedmiotem szczegółowej analizy i rozważeń Izby. W opinii, skierowanej do Związku Izb w sprawie omawianego zagadnienia Izba wskazała, iż należałoby dążyć w pierwszym rzędzie do utrzymania ścisłego kontaktu szkolnictwa zawodowego z życiem gospodarczym, do uzyskania możności opiniowania o potrzebach tegoż szkolnictwa, zakładania i prowadzenia szkół zawodowych i dokształcających, udzielania pomocy tym szkołom oraz niezamożnej młodzieży wyjednywania praktyk i t. d. Izba podkreśliła, iż wytyczne powyższe nie nastręczają zastrzeżeń i od szeregu lat są przez nią w granicach istniejących możliwości realizowane. Poza tym Izba zaznaczyła, że zgodnie z wielokrotnie wysuwanym postulatem należałoby dopuścić czynnik gospodarczy choćby w formie doradczej lub opiniodawczej do udziału w podziale subsydiów dla szkół zawodowych sum, płynących z dodatków do świadectw przemysłowych. Stosowany dotychczas tryb postępowania przy rozdziale omawianych zapomóg nie uwzględnia dezyderatów zgłoszonych w tej sprawie przez samorząd gospodarczy, zarówno bowiem przedkładanie do wglądu Ministerstwu P. i H. szczegółowego planu rozdziału tych subsydiów, jak i wydanie polecenia władzom szkolnym II-ej instancji informowania w poszczególnych wypadkach samorządu gospodarczego o wysokości zasiłków, nie zmieniają obecnego stanu rzeczy.

Opiniując projekt zwiększenia funduszów stypendialnych w drodze przyciągnięcia do tej akcji związków branżowych, Izba wypowiedziała się za celowością i potrzebą zrealizowania tego projektu. Izba natomiast zajęła stanowisko negatywne w stosunku do scentralizowania w ramach Związku Izb dyspozycyj w sprawie sposobu wykorzystania tych funduszów podkreślając, iż stanowisko powyższe wynika z konieczności uwzględnienia branżowych potrzeb gospodarczych poszczególnych okręgów oraz doboru odpowiednich kandydatów, mających korzystać z pomocy stypendialnych.

Zagadnienie konkurencji warsztatów szkolnych z przemysłem prywatnym było przedmiotem wystąpienia Izby do Związku Izb Przemysłowo-Handlowych. Przyjmując pod uwagę, że niektóre warsztaty szkolne nadmiernie rozszerzyły zakres swej działalności, gdyż zatrudniają robotników i produkują na większą skalę artykuły przemysłowe, jak np. części samochodowe, narzędzia, przyrządy i meble, Izba wskazała na potrzebę podjęcia na terenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ponownych starań

w kierunku ograniczenia działalności warsztatów szkolnych do ram nakreślonych programem nauki.

Wydziałowi Pracy i Opieki Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi Izba przesłała opinię w sprawie zajęć praktycznych dla bezdomnej młodzieży korzystającej z pomocy zakładów opiekuńczych. Wychodząc z założenia, że wprowadzenie wspomnianych zajęć może dostarczyć tej młodzieży wiadomości zawodowych, które ułatwią im następnie możność samodzielnego zarobkowania po dojściu do pełnoletności, Izba dała wyraz opinii, że projekt powyższy należy uważać za celowy i pożądany.

Pragnąc ułatwić młodzieży akademickiej kończącej studia znalezienie pracy w obranym zawodzie Izba zwróciła się do zrzeszeń gospodarczych okręgu łódzkiego z apelem, aby członkowie tych organizacji zgłaszali zapotrzebowanie na siły wykwalifikowane z wyższym wykształceniem do Komisji Pośrednictwa Pracy Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży Akademickiej.

Popieranie szkolnictwa zawodowego przez Izbę znalazło swój wyraz w wypłaceniu subsydiów szkołom zawodowym i stypendiów dla uczniów tych szkół; ponadto Izba udzieliła subsydium na budowę gmachu Szkoły Handlowej Zgromadzenia Kupców w Kaliszu i przyznała szereg zasiłków na wydanie prac naukowych. Ogółem na wymienione wyżej cele wypłacono w roku sprawozdawczym 48.520 zł. O wysokości poszczególnych wypłat informuje poniższy wykaz.

Subsydia i stypendia udzielone przez Izbę Przemysłowo-Handlową w r. 1936.

Subsydia dla szkół zawodowych.

1.	Wydziałowi Handlowemu Gimnazjum Męskiego Zgromadzenia Kupców m. Łodzi	zł. 13.000,—
2.	Wydziałowi Handlowemu Wolnej Wszechnicy Polskiej, Oddział w Łodzi	„ 6.000,—
3.	Zgromadzeniu Kupców m. Kalisza, subsydium na budowę gmachu gimnazjum kup.	„ 5.000,—
4.	Szkole Przemysłowej Towarzystwa Szerzenia Oświaty i Wiedzy Technicznej wśród Żydów w Łodzi . . .	„ 3.000,—
5.	Łódzkiemu Towarz. Kursów Technicznych w Łodzi	„ 3.000,—
6.	Szkole Rzemiosł Towarz. Salezjańskiego w Łodzi .	„ 2.000,—
7.	3-ch Klasowej Szkole Handlowej w Piotrkowie .	„ 1.500,—

8.	Szkole Handlowej Koedukacyjnej Polskiej Macierzy Szkolnej w Radomsku	„	1.400,—
9	3-ch Klasowej Koedukacyjnej Szkole Handlowej Stowarzyszenia Kupców w Tomaszowie Mazow. .	„	1.300,—
10.	Towarzystwu Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów „Ort“ w Łodzi	„	1.000,—
11.	4-ch Klasowej Koedukacyjnej Szkole Handlowej w Kaliszu	„	1.000,—
12.	Tow. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych Komitet okręg. w Warszawie	„	1.000,—
13.	Towarzystwu Szerzenia Pracy Zawodowej i Rolnej wśród Żydów w Piotrkowie	„	750,—
14.	Kursom Kroju, Szycia i Robót Ręcznych Towarzystwa Utrzymywania i Popierania Szkół Rzemieślniczych w Łodzi	„	600,—
15.	Koedukacyjnej Szkole Drogistów Stowarzyszenia Właścicieli Składów Aptecznych w Łodzi	„	600,—
16.	Towarzystwu Szerzenia Pracy Zawodowej wśród Kobiet Żydowskich „Praca“ w Łodzi	„	600,—
17.	Kursom Zawodowym Sióstr Salezjanek w Łodzi .	„	600,—
18.	Szkole Handlowej Macierzy Szkolnej w Gdańsku .	„	500,—
19.	Kursom Handlowym Łódzkiego Koła B. Wychowańców Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie, Oddział w Łodzi	„	400,—
20.	Stow. Kupców Polskich w Piotrkowie na prowadzenie kursów dokształcających	„	250,—
21.	Subs. dla 3-ch Kl. Koeduk. Szk. Handl. P. M. S. patron. kursów wieczor. w Radomsku	„	150,—
	Razem .	zł.	43.650,—

Zapomogi i stypendia.

1.	Stypendium dla ucznia Liceum Handlowego w Gdyni	zł.	670,—
2.	Stypendium dla słuchacza Państwow. Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Warszawie .	„	500,—
3.	Bratniej Pomocy Studentów Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu	„	100,—
4.	Wojewódzkiemu Komitetowi Pomocy dla Dziatwy Polskiej za Granicą	„	100,—

5. Tow. Przyjaciół Młodzieży Akademickiej Kom. Wojewódzkiemu Łódzkiemu . . . . „ 100,—
6. Społecznemu Uniwersytetowi Powszechnemu . „ 1.000,—

Razem . zł. 2.470,—

Zasiłki na prace naukowe.

1. Subsydium dla czasopisma „Technik Włókienniczy“ zł. 1.000,—
2. Udział w kosztach organizacji regionalnych badań naukowych . . . . „ 600,—
3. Subsydium dla wysłannika do Anglii celem wybrania maszyn dziewiarskich dla Szkoły Techniczno-Przemysłowej w Łodzi . . . . „ 600,—
4. Subsydium dla Ligi Pracy na wydanie broszury pod tytułem: „Wstąpię do szkoły handlowej“ . . . . . „ 200,—

Razem . zł. 2.400,—

13. Sprawy komunikacyjne.

Wniosek w sprawie przywrócenia taryfy wyjątkowej na przewóz towarów włókienniczych.

Spośród spraw komunikacyjnych, którym Izba poświęciła w roku sprawozdawczym szczególną uwagę należy w pierwszym rzędzie wymienić kilkakrotnie podejmowaną akcję w kierunku wprowadzenia na P.K.P. taryf wyjątkowych, które zastąpiłyby skasowaną taryfę WR 20. Taryfa ta posiadała dla okręgu łódzkiego bardzo duże znaczenie, gdyż była ona stosowana zarówno przy przewozie surowców i półfabrykatów włókienniczych, jak i przy wysyłaniu gotowych tkanin i konfekcji. Z chwilą skasowania taryfy WR 20 koszt przewozu niektórych artykułów włókienniczych zwiększył się w sposób bardzo znaczny, tak np. przewóz

wełny i odpadków na trasie Gdynia—Łódź wzrósł o . . . 25 %
przędzy na trasie Gdynia—Łódź wzrósł o . . . . 43 %
przędzy i tkanin na trasie Łódź—Gdynia wzrósł o . . . . . . 43 %
konfekcji na trasie Łódź—Gdynia wzrósł o . . . . 43 %
tkanin i konfekcji na trasie Łódź—Warszawa wzrósł o . . . 55 %
przędzy i tkanin na trasie Łódź—Białystok wzrósł o . . . 80 %
przędzy i tkanin na trasie Łódź—Bielsko wzrósł o . . . . 66 %
przędzy i tkanin na trasie Łódź—Sosnowiec wzrósł o . . . 60 %

Uzasadniając potrzebę wprowadzenia taryf wyjątkowych, Izba wskazała, że wskutek podrożenia przewoźnego znaczna część ładunków włókienniczych, zwłaszcza w relacjach bliższych przewożona jest samochodami, zaś w relacjach dalszych, w których możliwe jest wykorzystanie komunikacji wodno-lądowej, jak np. na trasie Łódź-Gdynia, zwiększył się przewóz towarów samochodami do jednego z portów na Wiśle, a następnie statkami. W innych relacjach, jak np. na trasie Łódź-Białystok przewóz towarów włókienniczych odbywa się na ogół koleją pomimo podrożenia frachtu o 80 % Omawiane wyżej starania Izby nie odniosły jednak w okresie sprawozdawczym pożądanego wyniku.

Przewóz towarów przestrzennych.

Wobec zarządzenia wydanego przez P.K.P., aby do przewozu wyrobów włókienniczych przydzielane były tylko wagony typu KD o ładowności 10 ton, Izba zwróciła się do Ministerstwa Komunikacji z wnioskiem o uzupełnienie wykazu towarów przestrzennych artykułami, które nie mogą być sprasowane przy pakowaniu (np. tkaniny drapane, plusze itp.) i wskutek tego nie pozwalają na wykorzystanie całkowitej ładowności wagonu, co podraża koszt przewozu. Uwzględniając wniosek Izby, władze kolejowe postanowiły w porozumieniu z Izbą Przemysłowo-Handlową przeprowadzić próbne załadowania niektórych towarów włókienniczych i na podstawie osiągniętych wyników zmodyfikować wykaz towarów przestrzennych.

Przewóz towarów w skrzyniach ładunkowych.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Warszawie Izbie przesłała opinię w sprawie projektu wprowadzenia na P.K.P. przewozu przesyłek w skrzyniach ładunkowych (contenerach). Izba wskazała, że okrąg łódzki wysyła koleją przede wszystkim półfabrykaty i gotowe wyroby, które w wielu przypadkach ładowane są do wagonu bez opakowania w bele wzgl. skrzynie, co pozwala na zaoszczędzenie czasu i kosztów, odpada bowiem opłata za pakowanie towaru i za przewóz koleją opakowania zewnętrznego, które podnosi wagę ładunku. Wprowadzenie „contenerów“ dla manufaktury nie przyczyni się ani do wzmożenia ruchu towarowego, ani do udoskonalenia przewozu, jak również nie przysporzy zdaniem Izby źródła dochodu kolei. Wynika to z faktu, że Polska nie posiada wielu i równomiernie położonych

na całym obszarze ośrodków, między którymi odbywa się stała i równomierna wymiana towarowa. Prawie wszystkie skrzynie ładunkowe, wysyłane z towarem z centralnych połaci kraju na wschód, musiałyby z powrotem wracać prożne, co w konsekwencji wpłynęłoby na podrożenie kosztów przewozu. W związku z powyższym Izba dała wyraz opinii, że wprowadzenie contenerów nie przyniesie realnych korzyści życiu gospodarczemu. Omawiany projekt nie został w okresie sprawozdawczym zrealizowany.

Przywrócenie terminu postoju wagonów.

Do Ministerstwa Komunikacji Izba zwróciła się z wnioskiem o przywrócenie 24-godzinnego terminu postoju wagonów krytych przy wyładowaniu przesyłek na stacji Łódź-Kaliska i obniżenia do pierwotnego stanu opłat postojowego za wagony kryte, które to opłaty na podstawie zarządzenia Warszawskiej Dyrekcji P.K.P. z dniem 10. IX. 1936 r. zostały podwyższone do dwukrotnej wysokości. Izba zaznaczyła, że zahamowanie odbioru przesyłek na wspomnianej stacji nastąpiło przede wszystkim wskutek licznych, a przed tym nie obowiązujących formalności przywozowych, celnych oraz dewizowych. Świadoma opieszałość w odbiorze przesyłek nie odgrywa w danym wypadku żadnej roli, gdyż towary, co do których wszystkie wymienione formalności zostały załatwione z reguły są bez jakiejkolwiek zwłoki podejmowane z magazynów celnych. Izba podniosła również, iż z uwagi na ograniczone przydziały surowców i półfabrykatów pochodzenia zagranicznego, podlegających ograniczeniom reglamentacyjnym, ujawnia się na rynku znaczny ich brak, co automatycznie zniewala interesantów do możliwie śpiesznego odbioru towarów nieodzownych dla potrzeb produkcji. Uwzględniając wniosek Izby władze kolejowe cofnęły wymienione wyżej zarządzenie.

Również pozytywnie załatwiony został przez Dyrekcję Kolei Państwowych postulat Izby, dotyczący usprawnienia działalności Biura Ajencji Celnej przy stacji Łódź-Kaliska.

Bezpośredni przewóz bawełny amerykańskiej i egipskiej.

W związku z projektem wprowadzenia obowiązku przedkładania przy imporcie bawełny konosamentów, stwierdzających bezpośredni przewóz morski bawełny amerykańskiej i egipskiej z kraju pocho-

dzenia do portu polskiego obszaru celnego Izba wskazała, że wprowadzenie bezwzględnego obowiązku korzystania z transportu bezpośredniego przy imporcie bawełny może spowodować znaczne trudności dla odbiorców tego surowca. Izba podkreśliła, że transporty łamane stosowane są w tych razach, gdy chodzi o dokonanie dostawy terminowej, uwarunkowanej kontraktem, jeśli w danej chwili brak jest bezpośredniego połączenia z Gdynią lub też jeżeli dostawca zagraniczny zmuszony jest kierować do Gdyni niewielkie partie bawełny ze składu europejskiego. Wreszcie zachodzą przypadki przeładunku przymusowego np. wskutek konieczności wyładowania statków w najbliższym porcie celem naprawy uszkodzeń, zmiany trasy itp. Z kolei Izba zwróciła uwagę, że na składach konsygnacyjnych w Gdyni zalegają transporty bawełny, których część nadeszła z przeładunkiem w portach obcych. Przy wprowadzeniu w życie przepisu o konieczności przedkładania konosamentów, stwierdzających bezpośredni przywóz bawełny amerykańskiej i egipskiej, wymienione wyżej ładunki bawełny, znajdujące się na składach konsygnacyjnych, nie byłyby wydane do wolnego obrotu. Identycznie przedstawia się sprawa z partiami bawełny które już zostały wysłane drogą morską. W związku z powyższym Izba wskazała na potrzebę zwolnienia od obowiązku przedkładania bezpośrednich konosamentów na te partie bawełny, które bądź już znajdują się w Gdyni, bądź też przybędą do tego portu przed dniem 30. XI. 1936 r. Wniosek powyższy został uwzględniony.

Wykorzystanie portu w Gdyni.

Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych Izba przesłała uwagi w sprawie przewozu towarów sprowadzanych do Łodzi wzgl. wysyłanych na rynki zamorskie przez porty polskiego obszaru celnego. Izba zaznaczyła, że ładunki tego rodzaju kierowane były przez porty obce jedynie w wypadkach kiedy chodziło o terminową dostawę partii towaru, która z braku odpowiednich połączeń morskich przy wysłaniu przez Gdynię wzgl. Gdańsk nie mogłaby przybyć na miejsce przeznaczenia w określonym terminie.

O ile chodzi o import surowców i półfabrykatów włóknistych, to odbywa się on głównie przez port w Gdyni, do czego w znacznej mierze przyczyniły się także przepisy reglamentacyjne. Jedyny wyjątek stanowią szmaty, które do dnia 13. V. 1936 r. nie podlegały ograniczeniom przywozowym i były sprowadzane do kraju w roku 1935

w dość znacznych ilościach przez Hamburg, gdyż ten rodzaj przewozu kalkulował się taniej, aniżeli transport przez Gdynię.

Tejże Dyrekcji Izba przesłała wykaz towarów, które — z uwagi na zainteresowanie okręgu łódzkiego — powinny byc włączone do taryfy związkowej polsko-jugosłowiańskiej komunikacji towarowej.

W związku z projektem zmiany ustroju portu gdyńskiego Izba przesłała Związkowi Izb P. H. uwagi, o których relacjonuje się w dziale p. t. „Ogólna polityka gospodarcza".

Biura wynajmu samochodów.

Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych Izba przesłała opinię w sprawie projektu utworzenia Biur Wynajmu Samochodów. Izba zaznaczyła, że korzyści wynikające z przewozu samochodami (niższa taryfa, dostawa do magazynu odbiorcy) mogłyby posiadać znaczenie dla przemysłu i handlu tylko wtedy, gdyby można zapewnić stałość, regularność i punktualność przewozów, analogicznie do przewozów kolejowych. Przy obecnym jednak stanie dróg i z braku dostatecznej ilości samochodów warunki powyższe nie mogą być zrealizowane, wobec czego przewóz koleją ciągle jeszcze stanowić będzie dogodniejszy i bezpieczniejszy środek przewozu towarów. O ile idzie o Biura Wynajmu Samochodów, to organizacja omawianych biur z braku odpowiedniego taboru będzie mogła przewozić tylko nieznaczne ilości towarów i według stawek zbliżonych do normalnych opłat kolejowych. Stopień zainteresowania przewozem towarów samochodami był dotychczas na ogół nieznaczny zwłaszcza wobec korzystania z udogodnień, wynikających z taryfy WR 20. Z przewozu towarów samochodami korzystały mniejsze przedsiębiorstwa przemysłowe i firmy handlowe w tych razach, gdy transport odbywał się na odległość mniejszą. O zastosowaniu tego środka lokomocji decydował koszt przewozu, a przede wszystkim możność transportu towarów z magazynu wysyłającego do magazynu odbiorcy, t. j. z pominięciem ekspedycji na stację kolejową i zwózki z kolei na miejsce przeznaczenia. Izba podkreśliła, że projekt utworzenia Biur Wynajmu Samochodów nasuwa szereg zastrzeżeń, gdyż Biura te posiadałyby niewątpliwie charakter, który usztywni ceny przewozowe i stworzy niekorzystne warunki dla transportu towarów pojazdami mechanicznymi, co w konsekwencji nie pozwoli na osiągnięcie dostatecznego celu, jakim ma być zwiększenie motoryzacji kraju.

Usprawnienie połączeń kolejowych.

Do Ministerstwa Komunikacji Izba zwróciła się o wprowadzenie na linii Warszawa-Łódź jeszcze jednej pary pociągów motorowych. Wniosek powyższy Izba uzasadniła tym, że nowy rozkład ustalił na wymienionej trasie tylko trzy pary pociągów motorowych, przy czym między pociągiem osobowym rano i pociągiem popołudniowym istnieje 9-godzinna przerwa, w czasie której Łódź pozbawiona jest dogodnej i szybkiej komunikacji motorowej z Warszawą. Dlatego też Izba wystąpiła o przywrócenie pociągu motorowego z Łodzi (około godz. 10-ej), który kursował już w okresie letnim 1935 r. i został następnie skasowany. O ile idzie o dodatkowy pociąg motorowy z Warszawy do Łodzi, to należałoby go uruchomić około godz. 23,30 (odjazd z Warszawy), gdyż o tej porze nie ma dogodnego połączenia z Łodzią. Izba zaznaczyła, że za wprowadzeniem dodatkowych pociągów motorowych na trasie Łódź-Warszawa przemawia również fakt, że kursujące pociągi są wypełnione do ostatniego miejsca. Sprawa uruchomienia czwartej pary pociągów motorowych decyzją Ministerstwa Komunikacji została załatwiona odmownie, natomiast wprowadzone zostały w dni powszednie za wyjątkiem soboty pociągi motorowe-bis.

Oprócz sprawy polepszenia komunikacji między Łodzią i Warszawą Izba przedstawiła władzom kolejowym postulaty okręgu łódzkiego, dotyczące połączeń komunikacyjnych Łodzi z innymi ośrodkami kraju, a w szczególności usprawnienia połączeń z Krakowem, Gdynią oraz z miejscowościami podmiejskimi zwłaszcza na trasie Łódź-Koluszki.

Związkowi Izb Przemysłowo-Handlowych Izba przesłała opinię w sprawie projektu zorganizowania premiowych przejazdów na zasadzie bezpłatnych bonów kilometrowych. Bony te emitowane przez Ministerstwo Komunikacji rozpowszechnione byłyby za pośrednictwem firm, które dołączałyby je jako reklamę i premię do sprzedanych towarów. Izba wypowiedziała się przeciwko wprowadzeniu omawianych bonów kilometrowych, gdyż fakt zakupu i rozdawnictwa ich przez jedną lub najwyżej kilka firm danej branży mógłby im zapewnić niepożądaną przewagę reklamowo-konkurencyjną w stosunku do pozostałych przedsiębiorstw.

Sprawy pocztowe.

Celem zapewnienia sferom gospodarczym i stworzenia podstaw działania w zakresie przedstawiania opinii i wnioskow, dotyczących

spraw pocztowych, telegraficznych i telefonicznych powstał projekt utworzenia Państwowej Rady Pocztowej. Do projektu tego Izba ustosunkowała się pozytywnie, wypowiadając się za celowością i potrzebą powołania do życia omawianej instytucji.

Opłaty telefoniczne.

W okresie sprawozdawczym Izba przystąpiła do zebrania materiałów, uzasadniających potrzebę rewizji niektórych opłat za korzystanie z sieci telefonicznej W szczególności Izba zwróciła uwagę na potrzebę zmiany systemu obliczenia opłat telefonicznych za rozmowy miejscowe. Miesięczny system obliczania tych opłat, jak wykazuje praktyka, jest niekorzystny dla abonentów z uwagi na to, że kilka razy do roku przypadają t. zw. sezony martwe (okresy świąteczne, okres letni itp.), kiedy firmy przemysłowe i handlowe przeprowadzają znacznie mniej rozmów i nie wykorzystują nawet normalnego kontyngentu, co nie zwalnia ich jednak od obowiązku uiszczania zasadniczej opłaty telefonicznej. W związku z tym sfery gospodarcze okręgu wysunęły projekt, aby rozliczenia opłat za rozmowy telefoniczne odbywały się w okresach kwartalnych, co w wielu razach umożliwiłoby zaliczenie rozmów ponadkontyngentowych, przeprowadzonych w jednym miesiącu, do okresu miesięcznego, w którym kontyngent rozmów nie był przez abonenta wykorzystany. Poza tym zgłoszono wniosek, dotyczący bezpłatnego zakładania aparatów telefonicznych nowym abonentom. Ułatwienie tego rodzaju przeprowadzone tytułem próby w roku 1935 dało dobre wyniki i wpłynęło na znaczne zwiększenie liczby abonentów telefonicznych. Wystąpienie Izby w sprawie powyższej zostało przesunięte na najbliższy kwartał roku 1937.

Taryfa tramwajowa na terenie m. Łodzi.

Wobec wprowadzenia z dniem 1 lutego 1936 r. zmian w taryfie tramwajowej na terenie m. Łodzi Izba zwróciła się do Zarządu Miejskiego, a następnie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z wnioskiem o spowodowanie rewizji omawianych zmian taryfowych zaznaczając, iż nieznaczne zniżki w taryfie tramwajowej za przejazdy powrotne i abonamentowe wprowadzone zostały przy równoczesnym podwyższeniu cen normalnych biletów miesięcznych i kwartalnych. W związku z tym Izba podkreśliła, że podwyższenie cen biletów okre-

sowych obciąży przede wszystkim łódzkie sfery gospodarcze, które w pierwszym rzędzie wraz z zatrudnionym personelem korzystają z tego rodzaju biletów. Wniosek Izby w poruszonej sprawie nie został uwzględniony.

Kanał Gopło — Warta.

W związku z projektem budowy kanału Gopło-Warta Izba przedstawiła Urzędowi Wojewódzkiemu w Łodzi uwagi w sprawie możliwości wykorzystania przez okręg przemysłowy łódzki trasy wodnej Warta-Wisła. Izba zaznaczyła, że zrealizowanie projektu budowy omawianego kanału i uregulowanie Warty do Uniejowa zmniejszyłoby odległość Łodzi od trasy wodnej, stanowiącej połączenie największego ośrodka polskiego przemysłu włókienniczego z portem w Gdyni o blisko 60 klm. a tym samym stworzyłoby dla Łodzi warunki bardziej niż obecnie sprzyjające korzystaniu z drogi wodnej. Głównymi artykułami, które wchodzą w rachubę przy przewozie na linii Gdynia-Łódź są surowce włókiennicze, a mianowicie: wełna, bawełna, odpadki bawełniane oraz szmaty. Równocześnie Izba wskazała, że nawet po zrealizowaniu projektu budowy trasy wodnej Warta-Wisła znaczna część wymienionych wyżej towarów będzie sprowadzana nadal koleją, a to z następujących względów:

1) Przemysł włókienniczy nie posiada większych zapasów surowca i wskutek tego dostawa bawełny, wełny i szmat z portu w Gdyni do fabryk łódzkich musi być wykonywana w terminie jak najkrótszym, przy czym odbiorca musi mieć zapewniony termin odbioru tych towarów. Przewóz drogą wodną niewątpliwie wymagałby znacznie dłuższego czasu i wobec tego część ładunków terminowych pozostałaby w rękach kolei.
2) Z drogi wodnej mogłyby korzystać tylko ładunki oclone w Gdyni, natomiast transporty surowców przekazywane do odprawy Urzędowi Celnemu w Łodzi byłyby — prawdopodobnie nadal przewożone koleją która przyjmuje odpowiedzialność za całość i nienaruszalność towaru.
3) Omawiana trasa wodna w okresie kilku miesięcy zimowych nie byłaby wykorzystana wskutek zamarznięcia. Izba zaznaczyła jednak, że jednym z podstawowych czynników, który zadecyduje w przyszłości o stopniu wykorzystania omawianej drogi wodnej, będzie kalkulacja kosztów transportu.

14. Pośrednictwo handlowe.

Ogólna liczba zapytań i zgłoszeń, jakie wpłynęły w roku sprawozdawczym do Izby w sprawach dotyczących pośrednictwa handlowego, wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem, gdyż wynosiła około 1.160 listów (w 1935 r. — 1.050 listów), przy czym przeszło 700 spraw przypadało na zapytania firm zagranicznych, pragnących nawiązać stosunki handlowe bądź z firmami eksportowymi, bądź też importującymi.

Znaczny udział zgłoszeń zagranicznych w dziedzinie pośrednictwa handlowego wskazuje, iż pomimo trudności w międzynarodowej wymianie handlowej zainteresowanie okręgiem jako dostawcą i rynkiem zbytu w roku sprawozdawczym uległo dalszemu wzrostowi. Z pośród około 50 krajów, z których Izba otrzymała listy, największe ilości zapytań i zgłoszeń wpłynęło w ciągu roku sprawozdawczego z Anglii, Egiptu, Turcji,Austrii, Grecji, Kanady, USA., Niemiec, Palestyny, Indii Bryt. i Holend. oraz Szwajcarii. Na zwiększenie zapytań z niektórych krajów wpłynęły m. in. zawarte umowy handlowe. Tak np. liczny napływ zapytań z Turcji tłumaczyć należy wejściem w życie w roku sprawozdawczym polsko-tureckiego układu kontyngentowego oraz umowy clearingowej, zwiększenie zgłoszeń Holandii i Kanady — traktatami handlowymi zawartymi z wymienionymi krajami.

Przedmiotem największego zainteresowania firm był przemysł włókienniczy. Poza tym liczne zapytania dotyczyły artykułów chemicznych, (obuwie gumowe), maszyn włókienniczych, wyrobów drzewnych (meble gięte), artykułów spożywczych, szklanych i t. p.

Wszystkie zgłoszenia przedstawiające realne możliwości ewent. zawarcia transakcji Izba podawała do wiadomości zainteresowanych firm, przy czym w interesie przyśpieszonego traktowania sprawy w szerokiej mierze stosowała system telefonicznego porozumiewania się z wchodzącymi w grę firmami. Sprawiało to, że Izba udzielała firmom zagranicznym możliwie rychłych i wyczerpujących informacyj i wskazówek.

Jeżeli chodzi o zapytania dotyczące importu artykułów zagranicznych do Polski, Izba podawała firmom zagranicznym w zależności od przedmiotu ich zainteresowania adresy importerów względnie adresy kandydatów na przedstawicieli przedstawionych jej przez stowarzyszenia kupieckie. W wypadkach gdy odnośne zapytania były nieaktualne ze względu na obowiązujące w Polsce przepisy kon-

tyngentowe, przywozowe i t. p. Izba odpowiednio informowała firmy zagraniczne o niemożności dokonania danej transakcji co zapobiegało zbytecznej korespondencji między zagranicznymi dostawcami, a firmani polskimi.

Obok zapytań pochodzących z zagranicy niemniej liczne niż w roku ubiegłym były zapytania firm polskich o źródła zakupu towarów w kraju. Powstanie nowych działów produkcji krajowej Izba rejestrowała w specjalnym spisie, przy czym kierowała do nowych placówek wytwórczych firmy zabiegające o sprowadzanie z zagranicy artykułów, których produkcję rozpoczęto w kraju.

Z prac specjalnych Izby w dziedzinie pośrednictwa handlowego wymienić należy ponadto opracowanie szczegółowego materiału adresowego dotyczącego firm okręgu łódzkiego, dla wydawnictw angielskiej wszechświatowej księgi adresowej „Kelly's Directory". Materiał ten zaktualizowano na podstawie kartoteki Izby oraz materiałów przygotowanych do nowego Rocznika Polskiego Przemysłu i Handlu, wydawanego przez Związek Izb.

Wreszcie nadmienić wypada, iż z uwagi na znaczenie, jakie dla wzmożenia obrotów i nawiązania kontaktów handlowych posiadają targi i wystawy, Izba baczną uwagę zwracała na odbywające się w kraju i za granicą imprezy tego rodzaju, podając dotyczące ich szczegóły w komunikatach prasowych i okólnikach oraz udzielając zainteresowanym ustnych informacyj i wyjaśnień.

15. Kataster przemysłowy, rejestr handlowy i statystyka.

Ankieta przeprowadzona przez Izbę co rocznie celem ustalenia stanu uruchomienia i rozmiarów produkcji uległa w roku sprawozdawczym częściowemu rozszerzeniu pod względem ilości przedsiębiorstw. O ile bowiem w latach poprzednich kwestionariusze statystyczne rozsyłano prawie wyłącznie do firm wykupujących świadectwa przemysłowe od I-ej do V-ej kategorii przemysłowej, w roku sprawozdawczym skierowano ankietę również do tych przedsiębiorstw niższych kategorii, które ze względu na znaczenie ich produkcji winny być objęte statystyką Izby (wytwórnie chemiczne i metalurgiczne w pierwszym rzędzie). Dla uniknięcia nadmiernego obciążenia przemysłu dochodzeniami statystycznymi, Izba ograniczyła kwestionariusz do zapytań dotyczących: stanu zatrudnienia, zużycia surowców, produkcji i eksportu, wysyłając jedynie do firm nie objętych dotychczas statystyką Izby, kwestionariusze zawierające obok

powyższych danych zapytania dotyczące także stanu posiadania maszyn, zdolności produkcyjnej i t. p.

Na ankietę odpowiedziało 99% firm. Otrzymane dane i informacje reprodukuje się w formie tabel statystycznych w sprawozdaniu o sytuacji przemysłu okręgu łódzkiego w roku 1936.

Poza tym Izba podobnie jak i w latach ubiegłych prowadziła i ze stanem rzeczywistym uzgadniała kataster przedsiębiorstw okręgu łódzkiego, których liczba w 1936 r. wynosiła około 67.000 firm. Kataster ten oparty był na wykazach świadectw przemysłowych, przesyłanych przez urzędy skarbowe.

Równocześnie biuro Izby uzupełniało wyciągi z rejestru handlowego wszystkich firm jednoosobowych, spółdzielni, spółek akcyjnych, i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, figurujących w rejestrze Sądu Okręgowego w Łodzi, Piotrkowie i Kaliszu.

Ze specjalnych prac biura Izby w roku sprawozdawczym wymienić należy: podjęcie spisu przedsiębiorstw II-ej kategorii handlowej celem stwierdzenia, które z wymienionych przedsiębiorstw jako prowadzone w większym rozmiarze, winny być wciągnięte do rejestru handlowego i prowadzić prawidłową księgowość.

Wspomnieć ponadto wypada, iż w związku z pracami samorządu gospodarczego, zmierzającymi do odciążenia przedsiębiorstw przemysłowych od obowiązku wielokrotnego dostarczania statystyk urzędom i instytucjom publicznym, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi przeprowadziła badania wśród związków przemysłowych i przedsiębiorstw celem ustalenia na jakiego rodzaju kwestionariusze firmy okręgu łódzkiego udzielają odpowiedzi. Z materiałów zebranych przez Izbę wynikało, że firmy otrzymują ankiety, dotyczące jednego i tego samego przedmiotu niekiedy od kilku instytucyj. Przeciążenie przemysłu, spowodowane nadmierną ilością przeprowadzanych dochodzeń statystycznych, powoduje rocznie stratę czasu, wyrażającą się przeciętnie cyfrą około 1000 pracowniko-godzin.

Rezultaty tych badań Izba zakomunikowała Związkowi Izb, przy czym wypowiedziała się za wydatniejszym niż dotąd wykorzystaniem współpracy samorządu gospodarczego w przeprowadzeniu dochodzeń statystycznych, co zaoszczędziłoby przemysłowi dużo pracy i kosztów.

W związku z zamiarem Głównego Urzędu Statystycznego opublikowania statystyki przedsiębiorstw handlowych Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi zaopiniowała opracowany przez powyższy Urząd i poprawiony przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych

projekt klasyfikacji wymienionych przedsiębiorstw z podziałem na poszczególne branże i grupy. Do projektu tego Izba wniosła szereg poprawek i uzupełnień, przy czym szczególną uwagę zwróciła na odpowiedni podział klasyfikacyjny, jaki zastosować należałoby w zakresie handlu włókienniczego. M. in. Izba zaproponowała, by podział oparto na zasadzie wydatnego rozróżniczkowania poszczególnych działów handlu towarami włókienniczymi i jako osobny dział wyodrębniono branżę konfekcyjną.

16. Biblioteka.

W roku sprawozdawczym Izba powiększyła swój księgozbiór o bardzo pokaźną ilość tomów w porównaniu z latami poprzednimi, a mianowicie o 326 książek i 152 broszur oraz 381 kompletów rocznych czasopism i sprawozdań różnych izb i zrzeszeń gospodarczych. Poza publikacjami z dziedziny podatkowej, finansowej i handlu zagranicznego Izba w roku 1936 kładła specjalny nacisk na skompletowanie działu racjonalizacji przemysłu, usprawnienia techniki, handlu oraz publikacji dotyczących spraw kolonialnych; zakupiono również kilka wydawnictw encyklopedycznych z dziedziny ubezpieczeń, socjologii, międzynarodowego prawa handlowego oraz encyklopedię Ilustrowaną Powszechną Guttenberga.

Biblioteka pod koniec roku sprawozdawczego liczyła 3320 tomów łącznie z sprawozdaniami.

Ilość czasopism abonowanych sięgała 52 w kilku językach, ponadto nadsyłano Izbie jeszcze około 45 czasopism bezpłatnie.

Z biblioteki Izby poza radcami i pracownikami Izby korzystali przedstawiciele sfer gospodarczych oraz studenci i osoby pracujące naukowo.

17. Skład osobowy Biura Izby.

Ruch korespondencji.

W okresie sprawozdawczym liczebny skład personelu biura Izby w gronie pracowników referendarskich powiększony został o jedną siłę w związku z utworzeniem referatu szkolnictwa zawodowego. Jeżeli idzie o kategorię pracowników podreferendarskich to skład jej powiększył się również o jedną siłę w łączności z rozbudową działalności referatu reglamentacyjnego. Ze względu na rozrost agend Izba

zaangażowała dodatkowo 1 siłę kancelaryjną oraz jednego niższego funkcjonariusza.

Uwzględniając powyższe zmiany, skład osobowy biura Izby przedstawiał się w końcu roku sprawozdawczego w sposób następujący: sił referendarskich i podreferendarskich (włączając radcę prawnego) 13, sił kancelaryjnych 15, niższych funkcjonariuszów 10.

Według danych dziennika podawczego Izby ruch korespondencji wykazał w roku sprawozdawczym dalsze nasilenie, w zakresie korespondencji krajowej. W roku 1936 do biura Izby wpłynęło ogółem 25.189 pism (w roku 1935 — 17.567), biuro wysłało natomiast 31.618 pism (w roku 1935 — 24.918). W szczególności z okręgu Izby wpłynęło 16.203 pism, z innych okręgów R. P. — 7.971, z zagranicy 1.015. Do instytucyj i firm okręgu Izby wysłano 20.103 pism, poza okręg 10.514, za granicę 1.001.

Omawiając ruch korespondencji podnieść również należy, iż w roku sprawozdawczym Izba wydała 77 „Komunikatów Prasowych“, zawierających informacje o jej działalności i w sprawach gospodarczych, które rozesłano w liczbie 11.473 egzemplarzy. Komunikaty owe przesyłano regularnie do 149 organizacyj gospodarczych okręgu, do wszystkich redakcyj czasopism łódzkich, agencyj i biur prasowych, jako też do redakcyj pism stołecznych i prowincjonalnych.

Obok Komunikatów prasowych, ukazujących się przeciętnie dwa razy na tydzień, Izba wydawała codziennie (z wyjątkiem dni świątecznych) „Komunikaty Radiowe“, nadawane przez stację Polskiego Radia w Łodzi, na treść których składały się notowania Giełdy Pieniężnej w Łodzi, Giełdy Zbożowo-Towarowej w Łodzi i Giełdy Zbożowo-Towarowej w Poznaniu, ponadto bieżące informacje gospodarcze.

Wreszcie, — niezależnie od komunikatów prasowych i radiowych — Izba wydawała w odstępach miesięcznych „Biuletyn Informacyjny“ objętości około 50 stron pisma maszynowego, którego zadaniem było w wyczerpujący sposób oświetlać bieżąco działalność Izby oraz jej poszczególnych organów. Biuletyn rozesłano w roku sprawozdawczym w łącznej ilości 2040 egzemplarzy, przy czym otrzymywali go radcowie Izby, organizacje gospodarcze okręgu i pozostałe Izby Przemysłowo-Handlowe.

zaangażowała dodatkowo 1 siłę kancelaryjną oraz jednego niższego funkcjonarjusza.

Uwzględniając powyższe zmiany, skład osobowy biura Izby przedstawiał się w końcu roku sprawozdawczego w sposób następujący: 48 referendarzy i podreferendarzy, 4 tłumaczy (włącznie z praktykantami), 15 sił kancelaryjnych, 16 niższych funkcjonarjuszów [1].

Według danych dziennika podawczego Izby ruch korespondencji wykazał w roku sprawozdawczym dalsze nasilenie, w zakresie korespondencji krajowej. W roku 1936 do biura Izby wpłynęło ogółem 25.183 pism (w roku 1935 — 17.667), biuro wysłało natomiast 31.918 pism (w roku 1935 — 24.787). W szczególności z obrębu Izby wpłynęło 16.203 pism, z innych okręgów R. P. — 7.971, z zagranicy 1.015. Do instytucyj i firm okręgu Izby wysłano 20.102 pism, poza okręg 10.826, za granicę 1.001.

Uzupełniając ruch korespondencji podnieść również należy, iż w roku sprawozdawczym Izba wydała 77 „Komunikatów Prasowych", zawierających informacje o jej działalności i o sprawach gospodarczych, które rozesłano w liczbie 11.133 egzemplarzy. Komunikaty powyższe przesyłano regularnie do 145 organizacyj gospodarczych okręgu, do wszystkich redakcyj czasopism łódzkich, agencyj i biur prasowych, jako też do redakcyj pism stołecznych i prowincjonalnych.

Obok Komunikatów prasowych, ukazujących się przeciętnie dwa razy na tydzień, Izba wydawała codziennie (z wyjątkiem dni świątecznych) „Komunikaty Radjowe", nadawane przez stację Polskiego Radja w Łodzi, na łamach których ukazały się notowania Giełdy Pieniężnej w Łodzi, Giełdy Zbożowo-Towarowej w Łodzi i Giełdy Zbożowo-Towarowej w Poznaniu oraz inne bieżące informacje gospodarcze.

Wreszcie, — niezależnie od komunikatów prasowych i radjowych — Izba wydawała w odstępach miesięcznych „Biuletyn Informacyjny" objętości około 30 stron pisma maszynowego, którego zadaniem było w wyczerpujący sposób oświetlać bieżącą działalność Izby oraz jej poszczególnych organów. Biuletyn rozesłano w roku sprawozdawczym w łącznej ilości 2040 egzemplarzy, przy czym otrzymywali go radcowie Izby, organizacje gospodarcze okręgu i poszczególne Izby Przemysłowo-Handlowe.

Zamknięcie rachunków
Izby Przemysłowo-Handlowej
w Łodzi
za 1936 rok.

DOCHODY

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Sumy rzeczywistych wpływów Zł.	Różnice Zł.
I			**Własne dochody Izby**			
			DOCHODY ZWYCZAJNE			
	1		Dochody z opłat			
		1	Opłaty od świadectw pochodzenia towarów	7.000.—	6.940.46	— 59.54
		2	Opłaty od zaświadczeń paszportowych	2.400.—	2.850.—	+ 450.—
		3	Opłaty od podań o import towarów reglamentowanych	40.000.—	188.375.—	+148.375.—
		3a	Opłaty od zaświadczeń dotyczących kompensacyjnego wywozu	—	—	—
		4	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie masła . .	—	—	—
		5	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego masła	—	—	—
		6	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego jaj .	500.—	399.—	— 101.—
		7	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu . . .	—	—	—
			Do przeniesienia . . .	49.900.—	198.564.46	+148.825.— — 160.54

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Virement Zł.	Sumy rzeczywistych wydatków Zł.	Nadwyżka Zł.
I			WYDATKI ZWYCZAJNE				
			WYDATKI OSOBOWE				
	1		Płace				
		1	Urzędnicy (ustaleni . . . . i nieustaleni)	173.940.— D.20.600.—	a — 7.500.— a — 1.000.—	178.530.—	7.510.—
		2	Dietariusze	12.000.—		10.725.—	1.275.—
		3	Konsultanci i t. p.	9.000.—		7.251.85	1.748.15
		4	Woźni i gońcy (z dodatkiem na umundurowanie) . . .	16.000.—	a + 1.000.—	16.817.70	182.30
	2		Ubezpieczenia				
		1	Kasa Chorych	3.600.—		3.001.78	598.22
		2	Inne ubezpieczenia	8.500.—		7.571.06	928.94
		3	Wpłata do funduszu emerytalnego Izby	10.000.—		10.000.—	—
	3		Remuneracje i zapomogi	D.7.000.— 17.000.—	a + 7.500.—	31.476.36	23.64
II			WYDATKI RZECZOWE				
	1		Lokal				
		1	Czynsz za lokal biurowy i wynajem sali	—		—	—
		2	Światło, opał i utrzymanie porządku	—		—	—
		3	Remont	—		—	—
		4	Podatek	—		—	—
	1a		Nieruchomość				
		1	Utrzymanie porządku, opał, woda i t. p.	7.500.—	b + 321.—	7.820.39	0.61
			Do przeniesienia . . .	285.140.—		273.194.14	12.266.86

DOCHODY

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Sumy rzeczywistych wpływów Zł.	Różnice Zł.
I			Z przeniesienia . . .	49.900.—	198.564.46	+148.825.— — 160.54
		8	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wyw. szczeciny, włosia i sierści	—	—	—
		9	Opłaty od zaświadczeń, dotyczących zwolnienia od cła wywozowego pierza i puchu	1.000.—	2.641.63	+ 1.641.63
		10	Inne opłaty	5.000.—	13.111.40	+ 8.111.40
	2		Dochód z nieruchomości			
		1	Czynsz	—	—	—
		2	Wpływy dodatkowe	—	—	—
	3		Dochód z wydawnictw	100.—	123.84	+ 23.84
	4		Dochód z agend specj. Izby			
		1	Biuro kolejowe	—	—	—
		2	Biuro celne	—	—	—
		3	....	—	—	—
	5		Odsetki od lokowanej gotowizny	8.000.—	18.263.89	+ 10.263.89
			DOCHODY NADZWYCZAJNE			
	6		Przelew z funduszu rezerwowego	D 98.249.26	98.249.26	—
	7		Pożyczka	—	—	—
	8		Sprzedaż nieruchomości . .	—	—	—
			Do przeniesienia . . .	162.249.26	330.954.48	+168.865.76 — 160.54

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Virement Zł.	Sumy rzeczywistych wydatków Zł.	Nadwyżka Zł
II	1a		Z przeniesienia . . .	285.140.—		273.194.14	12.266.86
		2	Światło i utrzymanie porządku w lokalu	4.000.—	c + 480.—	4.473.94	6.06
		3	Remont gmachu, lokalu, instalacje	3.000.—	d + 650.— d + 1.300.—	4.870.64	79.36
		4	Ubezpieczenia i podatki . .	2.000.—	c — 480 —	1.518.04	1.96
	2		Wydatki biurowe				
		1	Materiały piśmienne . . .	4.000.—		3.990.91	9.09
		2	Druki i ogłoszenia	4.000.—		3.978.10	21.90
		3	Porto i opłaty telegraficzne .	3.000.—	b — 321.—	2.630.55	48.45
		4	Opłaty telefoniczne	5.500.— D. 750.—		6.111.59	138.41
		5	Inwentarz (kupno i naprawa)	6.700.—	e + 900.—	7.587.80	12.20
		6	Czasopisma, książki i mapy	8.000.—		7.989.20	10.80
		7	Drobne wydatki	2.000.—	d — 650.—	1.309.70	40.30
	3		Środki lokomocji				
		1	Kupno samochodu	5.000.—	d — 1.300.—	3.628.—	72.—
		2	Utrzymanie samochodu . .	2.500.—	e — 900.—	1.585.64	14.36
III			WYDAWNICTWA, SUBWENCJE i SKŁADKI				
	1		Wydawnictwa	9.000.—		8.969.57	30.43
	2		Subwencje				
		1	Udział w utrzymywaniu szkół handlowych i przemysł. .	D.12.000.— 30.000.—	f + 1.500.—	43.500.—	—
		2	Zapomogi i stypendia dla uczniów szkół handlowych i przemysłowych	4.000.—	f — 1.500.—	2.470.—	30.—
		3	Zasiłki na prace naukowe, nagrody konkursowe i podróże naukowe	4.000.—		2.450.—	1.550.—
		4	Zasiłki na popieranie rozwoju przem. i handlu (instytuty, wystawy itp.)	7.000.—	g + 4.500.—	10.594.26	905.74
		5	Badanie i popieranie eksportu	30.000.—	g — 4.500.—	10.948.99	14.551.01
	3		Składki członkowskie Izby .	14.000.—		9.484.—	4.516.—
			Do przeniesienia . . .	445.590.—		411.285.07	34.304.93

DOCHODY

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Sumy rzeczywistych wpływów Zł.	Różnice Zł.
			Z przeniesienia . . .	162.249.26	330.954.48	+168.865.76 — 160.54
II			DODATEK DO CENY ŚWIADECTW PRZEMYSŁOWYCH	385.000.—	397.196.38	+ 12.196.38
			Do przeniesienia . . .	547.249.26	728.150.86	+181.062.14 — 160.54 +180.901.60

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Virement Zł.	Sumy rzeczywistych wydatków Zł.	Nadwyżka Zł.
			Z przeniesienia . . .	445.590.—		411.285.07	34.304.93
IV			Agendy specjalne Izby				
	1		Biura, instytuty i pokazy				
		1	Biuro kolejowe	—		—	—
		2	. . . .	—		—	—
	2		Ekspozytura Izby	—		—	—
V			Wydatki, wynikające z niżej wymienionych czynności zleconych				
	1		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego masła . . .	—		—	—
	2		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego jaj	500.—		482.30	17.70
	3		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwrotu cła przy wywozie lnu	—		—	—
	4		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywoz. szczeciny, włosia i sierści	—		—	—
	5		Wydawanie zaświadczeń dotyczących zwolnienia od cła wywozowego pierza i puchu	750.—		723.90	26.10
VI			Różne wydatki				
	1		Koszty reprezentacji . . .	8.000.—		7.883.68	116.32
	2		Koszty podróży urzędn. Izby	11.000.—	h + 2.000.—	12.749.95	250.05
	3		Zwrot poniesionych kosztów członkom Izby	6.000.—	h — 2.000.—	3.177.80	822.20
	4		Spłata długów	[illegible].57.899.26		57.899.26	—
	5		Odsetki od długów	—		—	—
	6		Pokrycie deficytu funduszu emerytalnego	—		—	—
	7		Wydatki nieprzewidziane . .	1.510.—		420.20	1.089.80
			Do przeniesienia . . .	531.249.26		494.622.16	36.627.10

DOCHODY

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Sumy rzeczywistych wpływów Zł.	Różnice Zł.
			Z przeniesienia . . .	547.249.26	728.150.86	+180.901.60
			Razem . . .	547.249.26	728.150.86	+180.901.60
			Oszczędność na wydatkach			37.627.10
				547.249.26	728.150.86	218.528.70

WYDATKI

Dział	Paragraf	Pozycja	WYSZCZEGÓLNIENIE	Sumy preliminowane wg. zatwierdzonego budżetu Zł.	Virement Zł.	Sumy rzeczywistych wydatków Zł.	Nadwyżka Zł.
			Z przeniesienia . . .	531.249.26		494.622.16	36.627.10
VII			Wydatki nadzwyczajne				
			Budowle				
	1		Budowa gmachu, kupno nieruchomości	—		—	—
	2		Kapitalny remont gmachu .	—		—	—
			Rezerwa budżetowa	16.000.—		15.000.—	1.000.—
			Razem . . .	547.249.26		509.622.16	37.627.10
			Nadwyżka wpływów . . .				180.901.60
			Nadwyżka budżetowa . . .			218.528.70	
				547.249.26		728.150.86	218.528.70

D. Dodatkowy preliminarz budżetowy Izby zatwierdzony pismem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2. 5. 1936 roku B. I. 5/8

a) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 30. 11. 36 r. pismo do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 8874/36 z dn. 4. 12. 36 r.
b) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 3. 2. 37 r. pismo do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 1797/36 z dn. 20. 2. 37 r.
c) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 30. 11. 36 r. pismo do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 8874/36 z dn. 4. 12. 36 r.
d) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 13. 10. 36 r. i 30. 11. 36 r. pisma do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 8852/36 z dn. 30. 10. 36 r. i 4. 12. 36 r.
e) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 30. 11. 36 r. pismo do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 8874/36 z dn. 4. 12. 36 r.
f) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 18. 12. 36 r. pismo do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 10519/36 z dn. 24. 12. 36 r.
g) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 30. 11. 36 r. pismo do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 8874/36 z dn. 4. 12. 36 r.
h) Zarządzenie Prezesa Izby z dn. 30. 11. 36 r. pismo do Ministerstwa Przemysłu i Handlu L. 8874/36 z dn. 4. 12. 36 r.

BILANS IZBY

na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny	Zł.	Zł.	Zł.	Zł.
Gotowizna:				
a) w kasie		1.175.94		
b) w Pocztowej Kasie Oszcz. Oddział w Łodzi		68.33		
c) w Banku G. Kr. Od. w Łodzi				
r-k czekowy Nr. 100	37.538.—			
r-k lokac. Nr. 81. I mies.	101.074.—			
r-k lokac. Nr. 81. 6 mies.	5.296.—	143.908.—	145.152.27	
Lokata				
Papiery procentowe zdeponowane w Banku Gosp. Kraj. Od. w Łodzi			46.940.83	
Fundusz rezerwowy				
Papiery procent. funduszu rezerwow. zdepon. w B-ku Gosp. Kraj.			26.711.10	218.804.20
Dłużnicy				
Pożyczki zwrotne				
a) Izba P. H. w Warszawie . .		100.000.—		
b) Pożyczki personelu Izby . .		3.406.—		
c) Rebzda		650.—		104.056.—
Nieruchomość			1.115.873.15	
Ruchomości				
Inwentarz z 1935 r.	144.197.13			
Inwentarz z 1936 r.	6.871.72	151.068.85		
Biblioteka z 1935 r.	39.728.50			
Biblioteka z 1936 r.	3.689.11	43.417.61		
Samochód nabyty w 1936 r. . .		9.978.—	204.464.46	1.320.337.61
				1.643.197.81
Fundusz Kasy Emer. Izby				
Bank Gosp. Kraj. Od. w Łodzi r-k lokac. gotówka		9.999.—		
papiery procentowe zdeponowane w Banku . .		115.702.67		
Poczt. Kasa Oszczędnośc. w Łodzi r-k złoty w złocie		11.402.66	137.104.33	

Stan bierny	Zł.	Zł.	Zł.
Kapitały własne			
Fundusz rezerwowy z 1935 r. . . .	37.035.69		
" " w 1936 r. . .	218.528.70		255.564.39
Zobowiązania			
Wierzyciele:			
a) Specjalne opłaty od baw. i odp. baw. . . .	16.620.—		
b) niepodniesione wierzytelności	7.304.64		
c) zaświadczenia eksportowe	19.218.33		
d) wyrównania różnic zwrotu cła	21.982.42		
e) fundusz Sądu Arbitrów	250.—		
f) Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi	220.32		
g) F. O. N.	1.095.95		
h) Rachunek „F. A."	409.15		
i) Fundusz podniesienia hodowli drobiu . . .	195.—		67.295.81
Fundusz umorzenia			
a) nieruchomości	1.115.873.15		
b) inwentarz	151.068.85		
c) biblioteki	43.417.61		
d) samochodu	9.978.—		1.320.337.61
			1.643.197.81
Kasa emerytalna Izby		137.104.33	

w/z Prezesa:
(—) E. Babiacki
Urzędujący Wiceprezes

Komisja Rewizyjna:
(—) Konarzewski Tadeusz
(—) inż. Gross Oskar
(—) Tempelhof Maurycy
(—) Znamięcki Aleksander

Dyrektor:
(—) K. Bajer

Protokół Komisji Rewizyjnej.

W dniu 31 grudnia 1936 r. Komisja Rewizyjna wybrana w myśl § 31 p. 3 drugiej części statutu Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi w składzie radców pp. T. Konarzewskiego, inż. O. Grossa i M. Tempelhofa dokonała rewizji kasy i znalazła w gotowiźnie zł. 1.175,94 (złotych tysiąc sto siedemdziesiąt pięć i gr. 94), t. j. pozostałość zgodną z saldem raportu kasowego i dziennika kasowego.

Następnej rewizji dokonała Komisja Rewizyjna w dniu 3. III. 1937 r. Przed przystąpieniem do poszczególnych czynności wybrano na przewodniczącego radcę p. Tadeusza Konarzewskiego.

Komisja Rewizyjna w składzie radców pp. Konarzewskiego Tadeusza, inż Grossa Oskara, M. Tempelhofa oraz Znamięckiego Aleksandra dokonała sprawdzenia zamknięcia rachunkowego za 1936 r. dochodów i wydatków Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi, przy czym stwierdziła:

a) że przy sprawdzaniu na wyrywki asygnat oraz poszczególnego materiału kasowego z zapisami w dziennikach żadnych uchybień nie dostrzeżono i że dane cyfrowe zawarte w księgach i dokumentach są zgodne z przedstawionym Komisji Rewizyjnej zestawieniem dochodów i wydatków oraz ze stanem majątkowym Izby po dzień 31 grudnia 1936 r.;

b) że dochody Izby osiągnięte w r. 1936 w 7 pozycjach przewyższają preliminowane sumy o zł. 181.062,14, a w 2 pozycjach wykazują niedobór zł. 160,54, z czego wynika, iż wpływy w r. 1936 wykazują nadwyżkę w wysokości zł. 180.901,60, albowiem preliminowano dochody w kwocie zł. 547.249,26, natomiast efektywne wpływy wyniosły zł. 728.150,86;

c) że wydatki Izby poczynione w 1936 r. w 33 pozycjach wykazują oszczędność w sumie zł. 37.627,10, bowiem efektywne wydatki wyniosły zł. 509.622,16, a preliminowano je w wysokosci zł. 547.249,26;

d) że ogólna nadwyżka budżetowa w sumie zł. 218.528,70 do przelania na fundusz rezerwowy stanowi nadwyżkę dochodów nad wydatkami i wynika z nadwyżki ponad preliminowane dochody zł. 180.901,60 oraz sumy zł. 37.627,10 oszczędności na wydatkach;

e) że bilans Izby po dzień 31. XII. 1936 r. wykazujący w stanie czynnym i biernym kwoty zł. 1.643,197,81 oraz zł. 137.104,33 Fundusz Kasy Emerytalnej Izby, sporządzony został prawidłowo i zgodnie z pozostałościami odnośnych kont.

Z uwagi na powyższe Komisja Rewizyjna proponuje, aby Plenarne Zebranie Izby uznało zamknięcie rachunkowe Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi za 1936 r. za prawidłowe i udzieliło absolutorium Prezydium Izby.

Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący:

(—) T. Konarzewski

Członkowie:

(—) Inż. Gross Oskar
(—) M. Tempelhof
(—) Znamięcki Aleksander

Z uwagi na powyższe Komisja Rewizyjna wnioskuje, aby Plenarne Zebranie [illegible] sprawozdanie kasowe [illegible] w Łodzi za 1927 r. za prawidłowe i udzieliło absolutorium Prezydium [illegible].

Komisja Rewizyjna.

Przewodniczący: Członkowie:

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

LISTA RADCÓW
ORAZ
SKŁAD PREZYDIUM, DYREKCJI I KOMISYJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI

Prezydium Izby Przemysłowo-Handlowej w Łodzi

Prezes — Dr. Feliks Maciszewski

Wiceprezesi: Babiacki Edward i Dr. Bornet Juliusz — Sekcja Przemysłowa; Fiedler Zygmunt i Hertz Mieczysław — Sekcja Handlowa.

Dyrekcja

Dyrektor — Inż. Bajer Karol

Wicedyrektorzy: Dr. Sand Herbert i Inż. Luciński Stefan

Lista radców Izby (stan w dniu 1. V. 1937 r.)

SEKCJA PRZEMYSŁOWA			SEKCJA HANDLOWA		
L. p.	NAZWISKO i IMIĘ	ADRES	L. p.	NAZWISKO i IMIĘ	ADRES
1	Babiacki Edward	Łódź, Żeromskiego 77/79	1	Bartoszewicz Witold	Łódź, Główna 52
2	Barciński Henryk	„ Kilińskiego 177	2	Blumswajg Maurycy	„ Legionów 6
3	Dr. Berkowicz Henryk	„ Radwańska 25	3	Bobkowicz Emilian	„ Gdańska 74
4	Dr. Biederman Bruno	„ Kilińskiego 2	4	Chądzyński Karol	„ Piotrkowska 165
5	Bibergal Roman	„ Sienkiewicza 27	5	Chari Piotr	„ Piotrkowska 37
6	Dr. Bornet Juliusz	„ Piotrkowska 260	6	Degenstein Jakób	„ Zawadzka 25
7	Buhle Karol Teodor	„ Hipoteczna 7/9	7	Fiedler Zygmunt	„ Orla 17/19
8	Ejtingon Naum	„ Sienkiewicza 82/84	8	Frankus Ryszard	„ Al. Kościuszki 53
9	Ender Teodor	Pabianice, Zamkowa 3	9	Gliński Marian Wacław	„ Sienkiewicza 34
10	Fiszer Karol	Łódź, Główna 35	10	Inż. Gross Oskar	„ Narutowicza 107
11	Gawartin Włodzimierz	„ Zawadzka 53	11	Hertz Jakób	„ Żeromskiego 77/79
12	Geyer Robert	„ Piotrkowska 282	12	Hertz Mieczysław	„ Al. Kościuszki 69
13	Gliksman Beniamin	„ Śródmiejska 56	13	Heber Józef	Kalisz, Łazienna 7
14	Hauk Ludwik	„ Bednarska 42	14	Holcgreber Wacław	Łódź, Południowa 28
15	Heiman-Jarecki Aleksander	„ Wólczańska 220	15	Jabłkowski Józef	„ Piotrkowska 121
16	Inż. Hirszberg Emil	„ Piotrkowska 122	16	Jaszuński Ignacy	„ Piotrkowska 64
17	Hertz Michał	Tomaszów Maz., Wilanów	17	Konarzewski Tadeusz	„ Plac Dąbrowskiego 3
18	Inż. Jasiński Edmund	Łódź, Sienkiewicza 34	18	Kwaśniewski Lucjan	Radomsko
19	Kamiński Jakób	„ Nawrot 4	19	Krauze Józef Wacław	Łódź, Gdańska 46
20	Kotkowski Bolesław	„ Dowborczyków 18	20	Lewsztajn Juliusz	„ Wólczańska 37
21	Landsberg Władysław	Tomaszów Mazowiecki	21	Lipiński Adam	„ Plac Wolności 9
22	Librach Jakób	Łódź, Pomorska 38	22	Malangiewicz Roman	Piotrków Tryb., Słowackiego 1
23	Luboszyc Grzegorz	Zduńska Wola	23	Mazur Chaim Lejzor	Łódź, Cegielniana 45
24	Dr. Maciszewski Feliks	Łódź, Targowa 65	24	Mokrski Lajb	„ Narutowicza 42
25	Markon Kazimierz	„ Łąkowa 5	25	Olszewski Marian	„ Piotrkowska 121
26	Milker Juliusz	„ Piotrkowska 217	26	Pietrzycki Józef	Kalisz, Piekarska 7
27	Piasecki Marian	Zgierz, firma „Boruta“	27	Remiszewski Antoni	Łódź, Al. Kościuszki 57
28	Poznański Maurycy Ignacy	Łódź, Śródmiejska 36	28	Roszak Kazimierz	„ Narutowicza 107
29	Pytlewski Stanisław	Działoszyn, p. Wieluń	29	Rozenberg Lajb	„ Północna 8.
30	Dr. Rochlin Izrael	Kalisz, Kościuszki 9	30	Rydzewski Stefan	Kalisz, Kilińsk. róg Babinej
31	Rozen Jonas	Łódź, Gdańska 74	31	Sender Feliks	„ Plac 11 Listopada 2
32	Seipelt Paweł	„ Nawrot 4	32	Tempelhof Maurycy	Łódź, Piotrkowska 164
33	Dr. Sembrat Stanisław	„ Bandurskiego 12	33	Wolman Gerszon	„ 11-go Listopada 30
34	Znamięcki Aleksander	„ Targowa 65	34	Wysmyk Marian	„ Okrzei 13
35	Zylberszpic Joachim	„ Al. Kościuszki 90.	35	vacat	

KORESPONDENT IZBY

z przydziałem do Sekcji Przemysłowej Schweikert Robert, Łódź, Al. Kościuszki 81

SKŁAD OSOBOWY KOMISYJ IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W ŁODZI

(WEDŁUG STANU W DNIU 1. V. 1937)

KOMISJE STAŁE.

Komisja Rewizyjna

1 Konarzewski Tadeusz — przewodniczący
2. Inż. Gross Oskar
3. Jabłkowski Józef
4. Tempelhof Maurycy
5. Znamięcki Aleksander

Komisja Finansowo-Kredytowo-Ubezpieczeniowa

1. Konarzewski Tadeusz — przewodniczący
2. Tempelhof Maurycy — zast. przewodn.
3. Degenstein Jakób
4. Hauk Ludwik
5. Jabłkowski Józef
6. Remiszewski Antoni
7. Seipelt Paweł
8. Znamięcki Aleksander

Komisja Podatkowa

1. Roszak Kazimierz — przewodniczący
2. Dr. Biederman Bruno — zast. przewodn.
3. Bartoszewicz Witold
4. Chari Piotr
5 Chądzyński Karol
6. Frankus Ryszard
7. Gawartin Włodzimierz
8. Hertz Jakób
9. Jaszuński Ignacy
10. Kamiński Jakób
11. Luboszyc Grzegorz
12. Milker Juliusz
13. Mokrski Lajb
14. Rydzewski Stefan
15. Dr. Sembrat Stanisław
16. Wolman Gerszon

Komisja Polityki Gospodarczej

1. Markon Kazimierz — przewodniczący
2. Krauze Józef Wacław — zast. przewodn.
3. Bobkowicz Emilian
4. Ejtingon Naum
5. Ender Teodor
6 Frankus Ryszard
7 Geyer Robert
8. Gliksman Beniamin
9. Inż. Gross Oskar
10. Inż. Hirszberg Emil
11 Kamiński Jakób
12. Kwaśniewski Lucjan
13. Lewsztajn Juliusz
14. Librach Jakob
15 Piasecki Marian
16. Dr. Sembrat Stanisław

Komisja Prawno-Administracyjna

1. Remiszewski Antoni — przewodniczący
2. Landsberg Władysław — zast. przewodn.
3. Chari Piotr
4. Gliński Marian Wecław
5. Gliksman Beniamin
6. Holcgreber Wacław
7. Kotkowski Bolesław
8. Kwaśniewski Lucjan
9. Mazur Chaim Lejzor
10. Olszewski Marian
11. Tempelhof Maurycy
12. Sender Feliks

Komisja Eksportowa

1. Seipelt Paweł — przewodniczący
2. Rozen Jonas — zast. przewodn.
3. Bobkowicz Emilian
4. Buhle Karol Teodor
5. Ejtingon Naum
6. Inż. Hirszberg Emil
7. Librach Jakób
8. Lewsztajn Juliusz
9. Dr. Rochlin Izrael
10. Dr. Sembrat Stanisław

Komisja Komunikacyjna

1. vacat — przewodniczący
2. Dr. Biederman Bruno — zast. przewodn.
3. Fiszer Karol
4. Olszewski Marian
5. Rozen Jonas
6. Wysmyk Marian

Komisja Szkolnictwa Zawodowego

1. Inż Gross Oskar — przewodniczący
2. Jaszuński Ignacy — zast. przewodn.
3. Inż. Hirszberg Emil
4. Jabłkowski Józef
5. Inż. Jasiński Edmund
6. Kwaśniewski Lucjan
7. Milker Juliusz
8 Remiszewski Antoni

Komisja Mandatowa

1. Geyer Robert — przewodniczący
2. Roszak Kazimierz — zast. przewodn.
3 Bibergal Roman
4. Frankus Ryszard
5. Hertz Jakób
6. Kamiński Jakób
7. Kotkowski Bolesław
8. Lipiński Adam
9. Mazur Chaim Lejzor
10. Mokrski Lajb
11. Rozenberg Lajb
12. Seipelt Paweł

Komisja Statutowo-Regulaminowa

1. Barciński Henryk — przewodniczący
2. Chądzyński Karol — zast. przewodn.
3. Landsberg Władysław
4. Lipiński Adam
5. Olszewski Marian
6. Dr. Rochlin Izrael

Komisja Racjonalizacji Przemysłu i Handlu

1. Lewsztajn Juliusz — przewodniczący
2. Dr. Sembrat Stanisław — zast. przewodn.
3. Bartoszewicz Witold
4. Blumcwajg Maurycy
5. Buhle Karol Teodor
6. Chari Piotr
7. Chądzyński Karol
8. Gliksman Beniamin
9. Inż. Jasiński Edmund
10. Jaszuński Ignacy
11. Landsberg Władysław
12. Pietrzycki Józef
13. Poznański Maurycy Ignacy